

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Polska

2030

Trzecia fala nowoczesności
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Załącznik 1. Raport z konsultacji społecznych

Warszawa, 9 maja 2012 r.

1. Wprowadzenie

Od 2009 r. w Polsce, na podstawie wcześniejszych doświadczeń, tworzony jest nowoczesny system zarządzania rozwojem kraju. Jego ramy oparte są na *Założeniach systemu zarządzania rozwojem Polski*, dokumencie, który został przyjęty przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2009 r. Równocześnie, Rada Ministrów przyjęła *Plan uporządkowania strategii rozwoju*, zgodnie z którym liczba strategii rozwoju ma zostać ograniczona do 9 tzw. docelowych strategii rozwoju. Działanie takie wynika z przyjętego w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (znowelizowanej w 2008 r.) podejścia mającego na celu stworzenie hierarchicznego systemu dokumentów strategicznych, wzajemnie ze sobą powiązanych i spójnych.

W spójności także z oczekiwaniami UE powstał nowy model obejmujący m.in. Długookresową Strategię Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności” (dalej DSRK). Dokument wyznaczający długoterminowe cele dla rozwoju Polski zaznaczający kluczowe decyzje do realizacji oraz wprowadzający strategiczne projekty do zrealizowania.

Konsultacje społeczne DSRK były organizowane i nadzorowane najpierw przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, a następnie po zmianach instytucjonalnych w nowym rządzie przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

2. Zasady i zakres procesu konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne DSRK miały charakter ogólnopolski, regionalny i środowiskowy, były w pełni dokumentowane, każdy miał możliwość dotarcia do informacji o konsultacjach i wzięcia w nich udziału. Uczestnicy spotkań konsultacyjnych z reguły spotykali się z bezpośrednią reakcją przedstawicieli MAC i ustosunkowaniem się do zgłaszanych opinii.

Konsultacje oparte były o zasadę jawności, której podstawową cechą jest możliwie swobodny dostęp do dokumentów i danych. Miały charakter publiczny i oparte były o zasadę równości i otwartości, co oznacza, że uczestniczyć w nich mogli wszyscy zainteresowani obywatele (nie tylko partnerzy instytucjonalni).

Konsultacje społeczne przeprowadzone były na poziomie krajowym i adresowane do konkretnych środowisk:

- przedsiębiorców i pracodawców;

- organizacji społecznych (w tym społeczno-zawodowych organizacji rolników) i pozarządowych;
- związków zawodowych;
- władz regionalnych;
- przedstawicieli środowisk naukowych i akademickich.

Pełna lista instytucji, które otrzymały projekt Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do zaopiniowania:

1. Pracodawcy RP
2. PKPP Lewiatan
3. Związek Rzemiosła Polskiego
4. Business Centre Club
5. NSZZ „Solidarność”
6. OPZZ
7. FZZ
8. Fundacja Panoptykon
9. Fundacja Nowoczesna Polska
10. Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego
11. ISOC Poland
12. Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska
13. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej
14. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji
15. Miasta w Internecie
16. Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego
17. Helsińska Fundacja Praw Człowieka
18. Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”
19. Forum Odpowiedzialnego Biznesu
20. Biuro Towarzystwa Urbanistów Polskich
21. Instytut Prawa i Społeczeństwa
22. Fundacja Wspomagania Wsi
23. Związek Miast Polskich
24. Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych EUROREG
25. Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej
26. Związek Powiatów Polskich
27. Instytut Rozwoju Miast w Krakowie
28. Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN
29. Centrum Analiz Ekonomicznych
30. Unii Metropolii Polskich
31. Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego i Spedycji
32. Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce
33. Forum Kolejowe – Railway Business Forum
34. Zespół Doradców Gospodarczych TOR
35. Izba Gospodarcza Transportu Lądowego

36. Towarzystwo Integracji Transportu
37. Instytut Badawczy Dróg i Mostów
38. Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych
39. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji
40. Forum Obywatelskie Rozwoju
41. Towarzystwo Ekonomistów Polskich
42. Biuro Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego
43. Prezydent Centrum im. Adama Smitha
44. Instytut Spraw Publicznych
45. Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur
46. Instytut Sobieskiego
47. Polskie Towarzystwo Polityki Społecznej
48. Polskie Towarzystwo Socjologiczne
49. UNICEF
50. Instytut Badań Strukturalnych
51. Polskie Stowarzyszenie Miłośników Kolei
52. Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego I Spedycji
53. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji
54. Instytut Badań Strukturalnych
55. Instytut Badań Edukacyjnych
56. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
57. Rządowa Rada Ludnościowa
58. Społeczne Towarzystwo Oświatowe
59. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich
60. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny
61. Naczelna Izba Lekarska
62. Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych - Naczelna Organizacja Techniczna
63. Instytut Statystyki i Demografii Szkoły Głównej Handlowej
64. Zakład Demografii Wydziału Nauk Ekonomicznych
65. Zakład Demografii i Gerontologii Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego
66. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
67. Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej
68. Krajowa Reprezentacja Doktorantów
69. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
70. Centrum Edukacji Obywatelskiej
71. Fundacja demosEUROPA- Centrum Strategii Europejskiej
72. Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
73. Ośrodek Rozwoju Edukacji
74. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty
75. Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej
76. Narodowe Centrum Nauki

3. Sposób organizacji procesu konsultacji społecznych

Konsultacje prowadzone były w dwóch turach:

- Na etapie tworzenia dokumentu – w okresie od lipca do września 2011 r.
- W momencie przedstawienia projektu dokumentu – w okresie od listopada do grudnia 2011 r.

Na przełomie lipca i sierpnia 2011 r. odbyło się kilka roboczych spotkań z zaproszonymi przedstawicielami świata nauki, ekspertami i specjalistami, które dotyczyły poszczególnych obszarów tematycznych strategii począwszy na „Makroekonomicznych ramach rozwoju Polski do 2030 roku” skończywszy na „Sprawnym Państwie”. W ich wyniku dopracowano część zapisów strategii oraz przedstawiono do konsultacji społecznych projekt DSRK w dniu 17 listopada 2012 r.

4. Harmonogram spotkań konsultacyjnych

Wraz z formalnym rozpoczęciem procesu konsultacji społecznych projektu DSRK oraz Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zorganizowało 3 spotkania konsultacyjne, które dotyczyły obydwu dokumentów:

- **Spotkanie 28 listopada 2011 r. – z przedstawicielami regionów**

W spotkaniu poza przedstawicielami Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, wzięli udział również Pan dr Łukasz Hardt (jako przedstawiciel autorów DSRK), Pan prof. Tomasz Parteka oraz Pan prof. Jacek Szlachta.

Pan dr Hardt podczas spotkania przedstawił aspekty rozwoju regionalnego uwzględnione w długookresowej strategii rozwoju kraju, a panowie profesorowie – omówili swoje recenzje.

- **Spotkanie 1 grudnia 2011 r. – z przedstawicielami środowiska naukowego**

W trakcie spotkania swoje recenzje SRK 2020 przedstawili Pan dr hab. Ryszard Michalski oraz Pan prof. Jacek Szlachta.

- **Spotkanie 6 grudnia 2011 r. – z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców**

W tym spotkaniu udział wzięli Pan dr Łukasz Hardt (jako przedstawiciel autorów DSRK), Pan dr Andrzej Polackiewicz oraz Pan dr hab. Ryszard Michalski.

Ze strony Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w konferencjach konsultacyjnych uczestniczyli: Pan Marceli Niezgoda - Podsekretarz Stanu w MRR oraz przedstawiciele Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Ponadto, w dn. 9 grudnia 2011 r. – przedstawiciele MAC wzięli udział w posiedzeniu Zespołu ds. europejskiej i krajowej polityki strukturalnej przy Konwencie Marszałków RP w Olsztynie, gdzie zaprezentowali projekt DSRK.

5. Informacje o komunikacji elektronicznej

Na stronie internetowej Zespołu Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów (<https://zds.kprm.gov.pl/>) oraz Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (<http://mac.gov.pl/>) zamieszczano wszelkie informacje dotyczące prac nad DSRK. Oprócz tego projekt zamieszczono na stronach Biuletynu Informacji Publicznej KPRM.

Uruchomiono również skrzynkę mailową (polska2030@kprm.gov.pl), która umożliwiała bezpośrednio przesłanie opinii i uwag do projektu DSRK.

6. Wykaz podmiotów, które złożyły uwagi w formie pisemnej

łącznie otrzymano 413 uwag do Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju od 6154 instytucji i osób prywatnych. Szczegółowa lista uwag wraz z ustosunkowaniem się w aneksie.

Władze samorządowe:

1. Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego
2. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
3. Urząd Marszałkowski W Lublinie Departament Polityki Regionalnej
4. Podlaski Urząd Marszałkowski
5. Urząd Marszałkowski W Łodzi
6. Prezydent Miasta Gorzowa Wielkopolskiego
7. Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
8. Lubuski Urząd Marszałkowski
9. Miasto Katowice

Inne podmioty:

1. Stowarzyszenie Regionalne Wsi Urzecze „Łowiczenie”
2. Stowarzyszenie Niesiołowice-Węsiory Kamienne Kręgi
3. Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Niepołomickiej
4. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej W Krakowie
5. Towarzystwo Integracji Transportu

6. NSZZ "Solidarność"
7. Towarzystwo Urbanistów Polskich
8. Polskie Towarzystwo Socjologiczne
9. Fundacja "Panoptikon"
10. Regionalne Centrum Informacji Europejskiej W Rzeszowie
11. Polskie Towarzystwo Studiów Nad Przyszłością
12. Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN
13. Rzeczy Nowe Ruch Społeczny Im. Jana Pawła II
14. Grupa Zagranica
15. Polska Telefonii Cyfrowa
16. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych 'Podkarpacie'
17. Stowarzyszenie Gospodarczego Rozwoju Dorzecza Odry „Teraz Odra”
18. Instytut Globalnej Odpowiedzialności
19. Unia Metropolii Polskich
20. Fundacja Republikańska
21. Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego
22. Ogólnopolska Federacji Organizacji Pozarządowych
23. Inicjatywa Obywatelska Dorzecza Bzury i Słudwi
24. Forum Organizacji Pozarządowych Na Rzecz Obrony Praw I Własności Narodu
25. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
26. Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych
27. Akcja Miłość Nie Wyklucza
28. Związek Rzemiosła Polskiego
29. PGE Energia Jądrowa SA
30. Centrum Zrównoważonego Rozwoju, Stowarzyszenie Regionalne Wsi Urzecze
"Łowiczanie", Łowicka Inicjatywa Obywatelska
31. Związek Dużych Rodzin "Trzy Plus"
32. PARP
33. Krajowa Rada Spółdzielcza
34. CEO

Aneks 1.

Zestawienie uwag do projektu *Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”*

z dnia 17 listopada 2011 r.

otrzymanych od organizacji pozarządowych, osób prywatnych, samorządów i innych podmiotów

Lp.	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga (strona, cel)	Treść uwagi i uzasadnienie	Ustosunkowanie się do zgłoszonej uwagi
Stowarzyszenie Regionalne Wsi Urzeczce „Łowiczanie”			
1.	Uwaga ogólna	W związku z ogłoszonym terminem konsultacji społecznych nad opracowaniem „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” stanowiącym Strategię Długookresową Rozwoju Kraju [DSRK], wnosimy o przedłużenie terminu konsultacji co najmniej do dnia 20 stycznia 2012 r. Z uwagi na brak dostępu do dokumentu komplementarnego jakim jest uchwalona przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia „Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju” [KPZK], sformułowanie ostatecznego stanowiska wraz z uwagami do DSRK jest niemożliwe. Z informacji uzyskanych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego wynika, że KPZK znajduje się w dalszym ciągu w biurze legislacyjnym i z tego powodu nie została upubliczniona. Z uwagi na lakoniczne zapisy w DSRK dotyczące kwestii ochrony środowiska, gospodarki zasobami naturalnymi oraz bezpieczeństwa energetycznego państwa, które znajdują się w niedostępnym końcowym dokumencie KPZK, przyjętym 13 grudnia, wniosek o przedłużenie konsultacji o co najmniej miesiąc jest wnioskiem zasadnym. Jednocześnie chcemy podkreślić fakt, że 30 dniowe konsultacje społeczne dla tak ważnego dla rozwoju kraju dokumentu jest okresem zbyt krótkim, aby środowiska społeczne, mogły zapoznać się z opracowaniami o łącznej liczbie stron ok. 670 i ustosunkować się do ich wielu zapisów, które są fundamentalne dla funkcjonowania obywateli, ich rodzin i społeczności lokalnych, tym bardziej, że społecznicy na analizę opracowań mają czas dostępny poza godzinami ich pracy zawodowej. Nie wiemy z czego wywodzi się przekonanie Zespołu Doradców Strategicznych, że 30 – to, czy 35-cio dniowy okres konsultacji społecznych nad opracowaniami mającymi być podstawą tworzenia nowych lub nowelizacji obecnych aktów prawnych (Ustaw) jest absolutnie wystarczający. Uważamy, że takie podejście jest ignorowaniem społeczeństwa lub nastawieniem na jedynie słuszne rozwiązania zawarte w opracowaniach, czyli uznaniem, że uwagi strony społecznej i tak nie będą uwzględniane. Mamy nadzieję, że jest inaczej, że Rząd weźmie pod uwagę bardzo liczne głosy różnych środowisk społecznych i zgodnie z argumentacją zawartą powyżej, przedłuży okres konsultacji społecznych.	Uwaga odrzucona w tym momencie. Dokument DSRK był i jest dostępny na stronach internetowych ZDS i KPRM. Założenia dokumentu były prezentowane wielokrotnie podczas różnych spotkań i konferencji. Jednak w przyszłości postulat powinien być uwzględniany.
6121 WIADOMOŚCI OD OSÓB PRYWATNYCH O TREŚCI:			
2.		DO: pl2030@kprm.gov.pl premier@kprm.gov.pl DW:	Uwaga przyjęta, intencją autorów nie było prowadzić dyskusji o

	apel@mamaitata.org.pl Szanowny Panie Premierze, W dniu 18 listopada 2011 roku w swoim expose powiedział Pan - „państwo polskie nie jest od tego, aby przeprowadzać obyczajową rewolucję”. Jak mam wierzyć Pańskim słowom wobec przytoczonych niżej okoliczności? W dniu 17 listopada 2011 roku Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów ogłosił dokument „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – <u>Polska 2030Polska 2030 . Trzecia fala nowoczesności.</u>” (DSRK), który stanowi ramy tzw. nowego porządku strategicznego. W części drugiej na stronie 164 tego dokumentu czytamy: W perspektywie kolejnych pięciu lat konieczne będzie zrównanie w prawach osób, które funkcjonują w nieformalnych ale stałych związkach. Z jednej strony pozwoli to na wyeliminowanie zjawiska „fałszywych rozwodów”, z drugiej zwiększy zakres świadczeń dla gospodarstw domowych oczekujących wsparcia.” Pragnę, w trybie konsultacji społecznych, wyrazić swój sprzeciw wobec zrównania w prawach z małżeństwami związków nieformalnych jako działania burzącemu polski porządek konstytucyjny oraz wymuszającemu nieakceptowane i szkodliwe społecznie zmiany obyczajowe. Zwracam uwagę na następujące okoliczności prawne i faktyczne: - „instytucjonalizacja związku partnerskiego osób tej samej lub różnej płci pozostających we wspólnym pożyciu i przyznanie im większości (a tym bardziej wszystkich) przywilejów zastrzeżonych dla małżonków jest niedopuszczalna w świetle art. 18 Konstytucji RP” (<u>uwagi Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2011 roku</u> do poselskiego projektu ustawy o umowie związku partnerskiego str. 10) - „z art. 18 Konstytucji wynika dyrektywa dla ustawodawcy zwykłego aby obowiązujące prawo „zachęcało” do zawierania małżeństw i „legalizowania” związków faktycznych przez zawarcie małżeństwa.” (ibidem str. 12), - małżeństwo jest stanem, który jako jedyny charakteryzuje się wysokim i relatywnie najtrwalszym poziomem dobrostanu psychicznego (Diagnoza Społeczna 2009 str. 176), co wpływa bezpośrednio na jakość kapitału społecznego i poziom kapitału intelektualnego Polski (Raport o Kapitale Intelektualnym Polski 2008 str. 34) - regulacje dotyczące sformalizowania związków partnerskich charakteryzują się zazwyczaj łatwiejszą procedurą ich rozwiązywania (vide PACS we Francji) a co za tym idzie gorszym zabezpieczeniem dobra małoletnich dzieci i słabszą ochroną alimentacyjną stron związku. Generuje to problemy i koszty społeczne związane z wychowaniem dzieci w rodzinie niepełnej opisywane jako tzw. syndrom ucznia problemowego (Diagnoza Szkolna 2009 str. 42) oraz pogorszenie sytuacji ekonomicznej samotnych matek czyli tzw. feminizację ubóstwa, - uregulowanie związków partnerskich obniża stopę zawierania małżeństw - jak pokazują doświadczenia innych krajów im niższa stopa zawierania małżeństw tym niższy wskaźnik urodzeń - co pogorszy, zdiagnozowaną już w DSRK jako złą, perspektywę demograficzną	charakterze światopoglądowy m.

		Polski, - związki partnerskie nie są pożądanym przez młodzież i młodych dorosłych modelem rodziny, ponad 85% Polaków w wieku 19-26 lat planuje zawarcie małżeństwa a tylko 5-6% życie w związku partnerskim z jednym partnerem a 2-4% życie bez stałego związku (raport Młodzi 2011 str. 52) - zjawisko „fałszywych rozwodów” pojawiło się w Polsce w kontekście wprowadzenia w maju 2004 roku ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz innych regulacji (wspólne rozliczenie z dzieckiem w podatku dochodowym, pierwszeństwo w uzyskaniu miejsca w przedszkolu itp.) , które uprzywilejowały rodziców samotnie wychowujących dzieci; zrównanie praw osób funkcjonujących w związkach nieformalnych nie usuwa bodźca ekonomicznego dla zjawiska „fałszywych rozwodów”, - nie istnieje tani, skuteczny i niedyskryminujący system weryfikowania, które z nieformalnych związków mają charakter stały a zatem, wedle DSRK kwalifikują się do rozszerzenia na nie przywilejów zarezerwowanych w polskim systemie prawnym dla małżeństw, - rolę państwa jest także kształtowanie odpowiedzialnych obywateli jako czynnika zwiększającego potencjał kapitału społecznego kraju, związki nieformalne są ze swego założenia akceptacją dla tymczasowości, ograniczonego zaufania i ograniczonej odpowiedzialności pozostających w nich osób. Z wymienionych wyżej powodów uznaję zapis o konieczności zrównania praw związków nieformalnych z małżeństwami za motywowany wyłącznie założeniami ideologicznymi i nie oparty na rzetelnych, twardych danych zbieranych zgodnie z metodologią naukową ("evidence based policy"). Obniża to rangę i zaufanie do dokumentu jakim powinna być Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Z wyrazami szacunku i życzeniami Dobrego Roku 2012	
HANNA PALCZEWSKA I ARTUR PAWLAK			
3.		Dostałam niżej przytoczony e-mail by wyrazić swój głos na nie. Ale ja popieram działania, które dają więcej "władzy i praw" konkubinatom! Z poważaniem Hanna Palczewska i Artur Pawlak zapowiedziała zrównanie w prawach z małżeństwami osób pozostających w związkach partnerskich. Jest to zapowiedź administracyjnego wymuszania nieakceptowanych i szkodliwych społecznie zmian obyczajowych oraz burzenia polskiego porządku konstytucyjnego. Zapewnienia <u>Pana Premiera Donalda Tuska</u> w expose, że „państwo polskie nie jest od tego, aby przeprowadzać obyczajową rewolucję” nie brzmią niestety przekonująco.	Dokument zakłada, że podejmowane działania będą zgodne ze zmianami zachodzącymi w polskim społeczeństwie a ich celem nie jest promowanie żadnego modelu życia. Stąd takie a nie inne zapisy, jakie znalazły się w DSRK

STOWARZYSZENIE NIESIOŁOWICE-WĘSIORY KAMIENNE KRĘGI			
4.	Uwaga ogólna	W związku z ogłoszonym terminem konsultacji społecznych nad opracowaniem „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” stanowiącym Strategię Długookresową Rozwoju Kraju [DSRK], wnosimy o przedłużenie terminu konsultacji co najmniej do dnia 20 stycznia 2012 r. Z uwagi na brak dostępu do dokumentu komplementarnego jakim jest uchwalona przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia „Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju” [KPZK], sformułowanie ostatecznego stanowiska wraz z uwagami do DSRK jest niemożliwe. Z informacji uzyskanych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego wynika, że KPZK znajduje się w dalszym ciągu w biurze legislacyjnym i z tego powodu nie została upubliczniona. Z uwagi na lakoniczne zapisy w DSRK dotyczące kwestii ochrony środowiska, gospodarki zasobami naturalnymi oraz bezpieczeństwa energetycznego państwa, które znajdują się w niedostępnym końcowym dokumencie KPZK, przyjętym 13 grudnia, wniosek o przedłużenie konsultacji o co najmniej miesiąc jest wnioskiem zasadnym. Jednocześnie chcemy podkreślić fakt, że 30 dniowe konsultacje społeczne dla tak ważnego dla rozwoju kraju dokumentu jest okresem zbyt krótkim, aby środowiska społeczne, mogły zapoznać się z opracowaniami o łącznej liczbie stron ok. 670 i ustosunkować się do ich wielu zapisów, które są fundamentalne dla funkcjonowania obywateli, ich rodzin i społeczności lokalnych, tym bardziej, że społecznicy na analizę opracowań mają czas dostępny poza godzinami ich pracy zawodowej. Nie wiemy z czego wywodzi się przekonanie Zespołu Doradców Strategicznych, że 30 – to, czy 35-cio dniowy okres konsultacji społecznych nad opracowaniami mającymi być podstawą tworzenia nowych lub nowelizacji obecnych aktów prawnych (Ustaw) jest absolutnie wystarczający. Uważamy, że takie podejście jest ignorowaniem społeczeństwa lub nastawieniem na jedynie słuszne rozwiązania zawarte w opracowaniach, czyli uznaniem, że uwagi strony społecznej i tak nie będą uwzględniane. Mamy nadzieję, że jest inaczej, że Rząd weźmie pod uwagę bardzo liczne głosy różnych środowisk społecznych i zgodnie z argumentacją zawartą powyżej, przedłuży okres konsultacji społecznych.	Uwaga odrzucona. Dokument DSRK był i jest dostępny na stronach internetowych ZDS i KPRM. Założenia dokumentu były prezentowane wielokrotnie
STOWARZYSZENIE MIĘŁOŚNIKÓW ZIEMI NIEPOŁOMICKIEJ			
5.		<u>Wpisanie następujących zadań inwestycyjnych do Projektu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.</u> 1) Powrót do generalnych założeń projektu - „Program Wisła” z lat 70 XX wieku, w oparciu o te założenia należy: - zmodernizować do klasy IV skanalizowany odcinek Drogi Wodnej Górnej Wisły z Oświęcimia do Krakowa (w tym budowa Kanału Krakowskiego), - rozbudować Kaskadę Górnej Wisły z Krakowa do Sandomierza. 2) Opracowanie i wdrożenie do realizacji projektu budowy Kanału Śląskiego, dzięki któremu Droga Wodna Górnej Wisły przez Odrzańską Drogę Wodną zostanie włączona do europejskiego systemu dróg wodnych. Uzasadnienie wniosków. Rzeka Wisła była przez wieki ważną arterią komunikacyjną i handlową, dzięki niej następował rozwój społeczny i ekonomiczny nadwiślańskich miejscowości. Bogate są źródła dokumentujące rozwój arterii komunikacyjnej i handlowej jaką stanowiła rzeka Wisła. Wykorzystywana była przez wieki do transportu dóbr: zboża, soli, drewna budowlanego, produktów drewnopochodnych, węgla, wyrobów hutniczych itp. Jednocześnie z rozwojem handlu rzeczno rozwijały się porty rzeczne, przystanie, zimowiska dla statków i stocznie. Niestety wraz z utratą niepodległości przez Polskę podupadało znaczenie drogi wodnej Wisły. Każde państwo zaborcze inaczej podchodziło do sprawy zagospodarowania rzeki. W zaborze rosyjskim generalnie przez cały XIX wiek nie zrobiono niczego dla poprawy warunków nawigacyjnych. Ograniczono się do wykonania lokalnych ubezpieczeń zrywanych brzegów w obrębie miast i osiedli. W przeciwieństwie do Rosji, w zaborze pruskim Wisła odgrywała doniosłą rolę gospodarczą, została ona kompleksowo uregulowana dla	Uwaga nie uwzględniona. Proponowany zapis jest zbyt szczegółowy. Zapisy dotyczące tego typu znajdują odzwierciedlenie w programie rozwoju danej gałęzi transportu, która zostanie opracowana na podstawie Strategii Rozwoju Transportu.

	potrzeb przeciwpowodziowych i żeglugowych. W zaborze austriackim zakres robót regulacyjnych był znaczny zwłaszcza na przełomie XIX i XX wieku, jednak skoncentrowano się głównie nad poprawą spływu wód i lodów. Regulację Wisły na odcinku od ujścia Przemszy do Sandomierza wykonano między innymi za pomocą przekopów przecinających wiślane meandry. Przekopy zwiększyły lokalnie spadek i prędkość wody co przyczyniło się nasilenia procesu erozji dennej. W konsekwencji już na początku XX wieku w samym Krakowie zwierciadło wody obniżyło się o ok. 2,5m. Obok przekopów zastosowano tamy równoległych na brzegach wklęsłych i tam poprzeczne na brzegach wypukłych, natomiast na przejściach stosowano obydwie typy budowli. Były to budowle faszynowo – kamienne. Skutek robót przestały się tworzyć odsypiska między tamami oraz nie tworzyły się zatory lodowe w nurcie. Od rewolucji przemysłowej rzeka Wisła w zaborze austriackim zaczęła pełnić funkcję szlaku węglowego. Na rzece Przemszy w rejonie Mysłowic zostały przez kopalnie wybudowane nabrzeża przeładunkowe, gdzie na galary ładowano węgiel ze śląskich kopalń. Węgiel spławiano do Krakowa oraz dalej do Sandomierza i Puław. Z powodu narastających potrzeb przewozowych węgla pod koniec XIX wieku rozpoczęły się prace nad budową Drogi Wodnej Górnej Wisły. Droga Wodna Górnej Wisły liczy około 280 kilometrów, zaczyna się od ujścia Przemszy do Wisły – kilometr 0+600 szlaku żeglownego i sięga do ujścia rzeki Sanny kilometr 295+200 szlaku żeglownego. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2002r. w sprawie klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych (DZ.U. z 2002 Nr 77 poz. 695) Drogę Wodną Górnej Wisły klasyfikujemy następująco: 1). Skanalizowany odcinek przez Kaskadę Górnej Wisły w skład której wchodzi sześć stopni wodnych; - stopień wodny „Przewóz” ułatwia pobór wody dla kombinatu metalurgicznego w Nowej Hucie oraz dostarcza wody chłodniczej do elektrociepłowni w Krakowie, - stopień wodny „Dąbie” powstrzymuje erozję denną w korycie Wisły, która zagraża stateczności bulwarów oraz filarów mostów krakowskich, - stopień wodny „Łączany” za pośrednictwem rozbudowanego fragmentu dawnego Kanału Małopolskiego(dziś zwanego Kanałem Łaczańskim) dostarcza wody chłodniczej do elektrociepłowni w Skawinie. Wybudowano je w latach 1949-1961w ramach projektu drogi wodnej Modrzejów-Kraków-Opatowiec. Następnie stopnie wodne powstały w latach 1976-2003 w ramach Programu Wisła 2000 sw. „Kościeszko”, sw. „Smolice”, sw. „Dwory”. a) od ujścia rzeki Przemszy do połączenia z Kanałem Łaczańskim dł. 37,5 km, klasa drogi wodnej IV b) Kanał Łaczański o dł. 17,5 km, klasa drogi wodnej II c) od ujścia Kanału Łaczańskiego w miejscowości Skawina do stopnia wodnego „Przewóz” w Krakowie dł. 34,3 km, klasa drogi wodnej III. Skanalizowany odcinek Drogi Wodnej Górnej Wisły kończy się na stopniu wodnym „Przewóz”, usytuowanym w 92,150 km szlaku żeglownego. Głębokość wody za progiem głowy dolnej śluzy „Przewóz”, zamiast projektowanych 250cm spada do 0cm, przeważnie zwierciadło wody dolnej układa się na poziomie nawet niższym od dna śluzy. W wyniku postępującej erozji za stopniem wodnym „Przewóz”, który jako pierwszy w 1954 roku został oddany do eksploatacji, obniżyło się dno, praktycznie uniemożliwiając żeglugę w dół rzeki. Dodatkowo proces erozji dennej i bocznej został przyspieszony rabunkowym poborem kruszywa z dna rzeki w latach 1945-89 oraz z uwagi na plany budowy stopnia wodnego „Niepołomice” nie wykonano zabezpieczeń przeciw erozyjnych dna i brzegów rzeki Wisły.	

Z powodu postępującej erozji dennej i bocznej za stopniem wodnym „Przewóz” w Krakowie ciągłość liniowa Drogi Wodnej Górnej Wisły została przerwana.

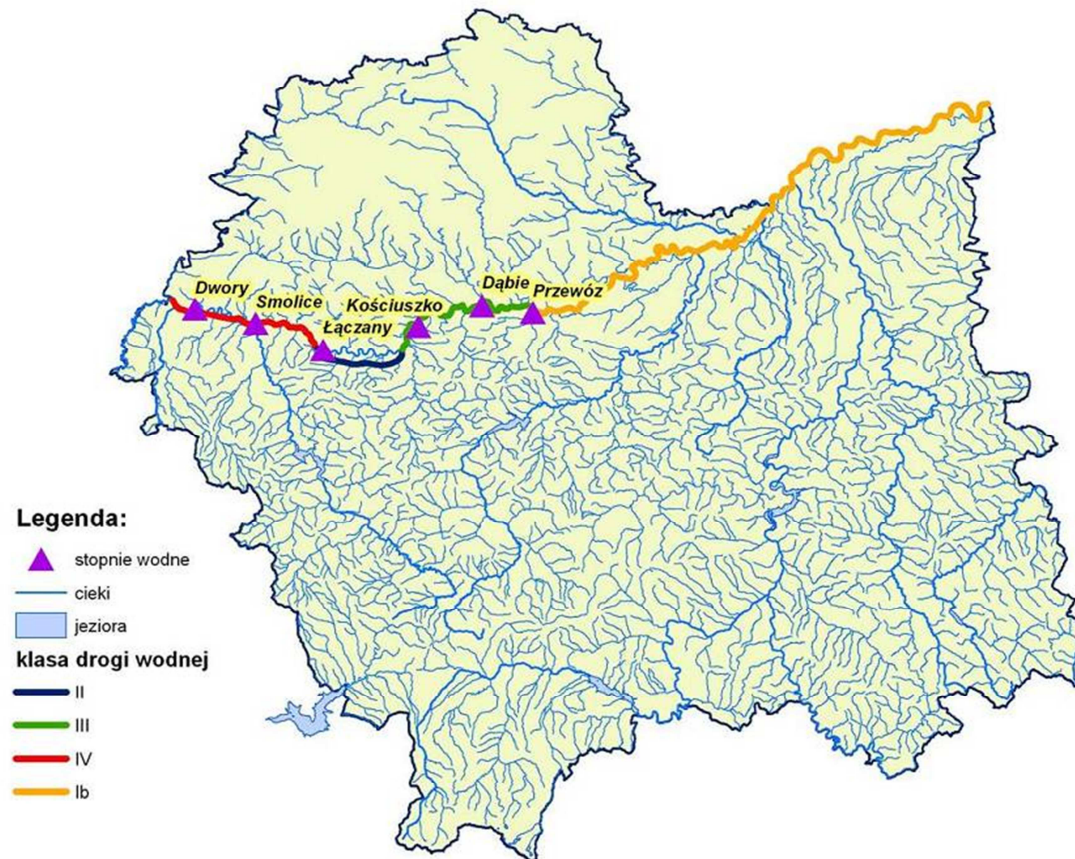
2). Rzeka swobodnie płynąca:

- od stopnia wodnego „Przewóz” do ujścia rzeki Sanny dł. 203 km, klasa drogi wodnej Ib.

Warunki nawigacyjne na tym odcinku Drogi Wodnej Górnej Wisły są niestabilizowane i uprawianie żeglugi możliwe jest tylko przy podwyższonych stanach wody.

Trzeba przypomnieć, że koryto rzeki Wisły na tym odcinku jest w ukształtowane przez prace regulacyjne prowadzone głównie na przełomie XIX i XX wieku. Wykonane budowle regulacyjne w korycie rzeki zasadniczo spełniały swoje zadanie do końca lat 80 XX wieku. Szlak żeglowny pozwalał wtedy na poruszanie się barek o ładowności 200-300 ton i zanurzeniu do 1m. Po 1990 roku zaprzestano robót remontowych budowli regulacyjnych.

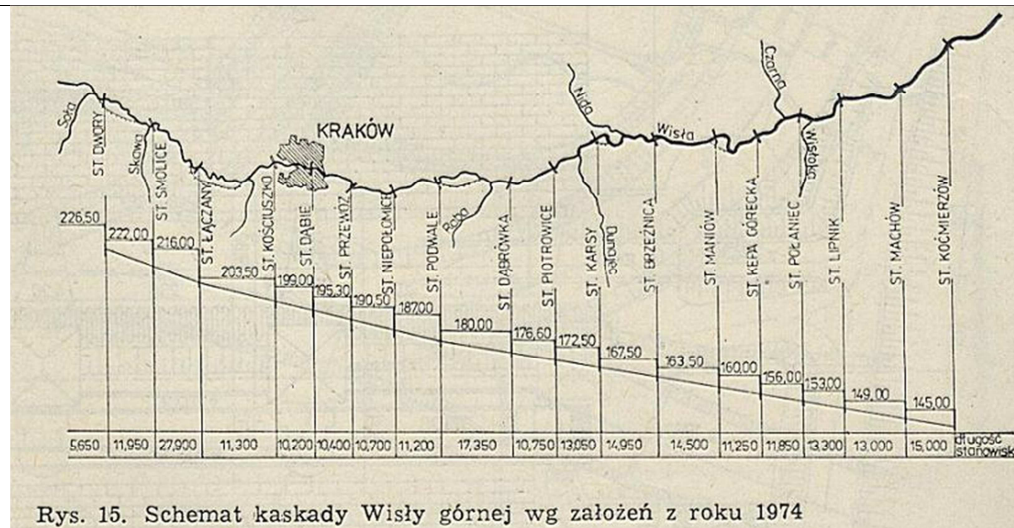
Droga Wodna Górnej Wisły

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Transportowe wykorzystanie skanalizowanego odcinka Drogi Wodnej Górnej Wisły przez towarową żeglugę śródlądową ogranicza się dziś tylko do przewozów kruszywa pobieranego z koryta rzeki na potrzeby Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego. Żegluga odbywa

	się niestety tylko na krótkich odcinkach od miejsca poboru kruszywa z dna rzeki do miejsca jego wyładunku. Mimo tej działalności nie są utrzymane głębokości tranzytowe szlaku żeglownego, np: wjazd do śluzy „Smolice” z powodu odsypiska utworzonego przez rzekę Skawę jest niemożliwy nawet dla łodzi turystycznych. Ten stan rzeczy powoduje, że żadne przedsiębiorstwo żeglugowe nie zagwarantuje na przykład rytmicznych i stałych dostaw węgla z kopalń z rejonu Oświęcimia do krakowskich elektrociepłowni, które choć zlokalizowane są nad samą rzeką, zaplecze techniczne związane z dostawą węgla ukierunkowane jest na transport kolejowy. Natomiast indywidualni odbiorcy węgla zaopatrywani są transportem samochodowym. Należy podkreślić, że proces inwestycyjny w przygotowanie skanalizowanej drogi wodnej trwał ponad 50 lat. Przez tak długi okres czasu rzeka była wyłączona z funkcji ciągu transportowego i tym samym nie odgrywała żadnej roli w życiu gospodarczym regionu. Pierwsze stopnie wodne („Przewóz”, „Łączany” „Dąbie”) zostały wybudowane z przyczyn poza żeglugowych, następne („Kościuszek”, „Smolice”, „Dwory”) były uzupełnieniem zabudowy Kaskady Górnej Wisły. Planowano wykorzystać żeglugę śródlądową do przewozu węgla, lecz nie inwestowano w profesjonalne nabrzeża przeładunkowe. Ówczesnie nie istniały prywatne przedsiębiorstwa żeglugowe, zostały one zlikwidowane dekretem o upaństwowieniu żeglugi i statków 1948 roku. Zadania żeglugi państwowej ograniczono tylko do pozyskiwania kruszywa z dna rzeki oraz przewożenia kamienia przeznaczonego do wykonywania budowli regulacyjnych w korycie rzeki. Z powodu wieloletniego procesu ograniczania środków finansowych dla instytucji odpowiedzialnych za utrzymanie dróg wodnych, parametry Drogi Wodnej Górnej Wisły nie są utrzymane w stanie zgodnym z klasyfikacją. Żegluga śródlądowa powinna być integralnym składnikiem systemu transportowego Małopolski, zaszciości historyczne, a zwłaszcza prowadzona przez ostanie półwiecze patologiczna polityka transportowa jest główną przyczyną stagnacji towarowej żeglugi śródlądowej w Polsce. Transport wodny jest powszechnie preferowany w wielu krajach Unii Europejskiej, które podejmują szereg działań rozwijających żeglugę śródlądową widząc w tym poważne odciążenie transportu drogowego i kolejowego. Kraje te realizują zalecenia wydane przez Komisję Europejską zawarte w takich dokumentach jak: Biała Księga Transportowa oraz Program „NAIADES” (Navigation and Inland Waterway Action and Development in Europe) „Program na Rzecz Rozwoju Żeglugi Śródlądowej oraz Dróg Wodnych w Europie” - dotyczy on szczególnie rozwoju rynku, floty, zatrudnienia, wizerunku oraz infrastruktury żeglugowej. W programie zawarto propozycje działań jakie Wspólnota Europejska, państwa członkowskie oraz pozostałe zainteresowane strony powinny podjąć w latach 2006-2013, aby usprawnić funkcjonowanie żeglugi śródlądowej w UE. Można je podzielić na środki o charakterze legislacyjnym, środki koordynujące oraz środki wspierania. Realizacja programu prowadzona jest w ścisłej współpracy z władzami krajowymi i regionalnymi, komisjami rzecznyymi oraz europejskimi podmiotami branżowymi. W dniach 8-9 czerwca 2006 roku w Luksemburgu na posiedzeniu Rady Unii Europejskiej ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, Rząd Polski zobowiązał się uwzględnić kierunki i instrumenty tego programu. Podkreślamy, że koryto rzeki Wisły od Oświęcimia do Sandomierza zostało przekształcone przez człowieka, równowaga środowiska wodnego i terenów przyległych do rzeki została już dawno zaburzona, nie jest to rzeka „dzika i naturalna”. Dlatego naszym zdaniem należy powrócić do generalnych założeń projektowych „Program Wisła” z lat 70-tych XX wieku. W oparciu o te założenia należy rozbudować Kaskadę Górnej Wisły o kolejne stopnie wodne od Krakowa (od stopnia wodnego „Przewóz”) do Sandomierza.	

Rys. 15. Schemat kaskady Wisły górnej wg założeń z roku 1974

Źródło: "Monografia dróg wodnych śródlądowych w Polsce" Wyd. Komunikacji i łączności Warszawa 1985

Jednocześnie uważamy, że nieporozumieniem jest zawężanie funkcji przyszłych stopni wodnych tylko i wyłącznie do towarowej (węglowej) żeglugi śródlądowej według koncepcji z lat 70-tych XX wieku. Trzeba mieć na uwadze wielofunkcyjność ich zastosowań w takich obszarach jak; zabezpieczenie przeciwpowodziowe - stabilizacja koryta rzeki, ekologia - osiągnięcie dobrego stanu wód i obszarów od wód zależnych, energetyka, transport, rekreacja i turystyka.

Bowiem zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną: (art.4 ust.3): „Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć część wód powierzchniowych jako sztucznie lub silnie zmienioną, gdy:[...]

b) korzystne cele, do których się dąży za pomocą charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej części wód, nie mogą ze względu na możliwości techniczne lub nieproporcjonalne koszty, być racjonalnie osiągnięte za pomocą innych środków, które stanowią opcję znacznie korzystniejszą środowiskowo. Takie przeznaczenie i związane z tym przyczyny są szczegółowo określone w planach gospodarowania wodami w dorzeczeniach wymaganych na mocy art. 13 i przeglądanych co sześć lat.”

Podkreślamy, że budowa jednego stopnia wodnego (jaz, śluza, elektrownia wodna, pompownia wody, urządzenia odwodnieniowe, przepławka dla ryb) to między innymi:

- poprawa zabezpieczenia przeciwpowodziowego przez stabilizację wyerodowanego koryta rzeki,
- stabilizacja poziomu wód podpowierzchniowych i gruntowych na obszarach przyległych do rzeki. Zwiększenie zasobów wodnych oraz poprawa ich jakości,
- poprawienie warunków szlaku żeglownego na odcinku od kilkunastu do kilkudziesięciu kilometrów, więc koszt rozłożony na kilometry drogi wodnej znacznie spada w porównaniu do kosztu budowy infrastruktury drogowej lub kolejowej. Stopień wodny nie odbiera przestrzeni życiowej zwierzętom i roślinom tak bezpowrotnie jak droga czy kolej. Przepławka dla ryb jest obligatoryjnym elementem budowy piętrzącej wodę,
- wykorzystanie energii wodnej przez przystopniową elektrownię wodną, dzięki której rekompensuje się znaczną część kosztów

wzniesienia i eksploatacji stopnia wodnego.

- woda po zrzucie z przystopniowych elektrowni wodnych posiada lepsze parametry czystości niż przed pobraniem. Turbiny wodne działają jak klasyczny aerator napowietrzający wodę, dzięki temu poprawia się jej zdolność do samooczyszczania biologicznego. Dodatkowo śmieci płynące rzeką wyłapywane są na kratkach ujęcia wody do turbozespołu. Śmieci następnie wywożone są na wysypisko.

Należy mieć świadomość, że stan zabudowy regulacyjnej koryta rzeki Wisły od stopnia wodnego „Przewóz” w Krakowie do Sandomierza ulega stale pogorszeniu w wyniku nasilającej się erozji dennej i bocznej. Umocnienia brzegów rzeki zostały podmyte i ulegają stałej destrukcji, nie spełniają już swojej funkcji regulacyjnej i ochronnej. W wielu miejscach istnieje realne zagrożenie dla stateczności wałów przeciwpowodziowych. Natomiast rezultat jakichkolwiek prac naprawczych zabudowy regulacyjnej na omawianym odcinku rzeki Wisły bez podjęcia budowy stopni wodnych będzie miał charakter doraźny i tymczasowy, a na to naszego państwa nie stać.

Dodatkowo procesy erozyjne powodują zaburzenie stosunków gruntowo – wodnych na terenach przyległych do Wisły, co niestety można zaobserwować w nadwiślańskich kompleksach Puszczy Niepołomickiej. Lasy te wchodziły w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

To właśnie konieczność ochrony unikatowej przyrody (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa) wymusza kontynuację rozbudowy Kaskady Górnej Wisły przez realizację budowy stopnia wodnego „Niepołomice” oraz stopnia wodnego „Podwale” przed Nowym Brzeskiem.

Erozja denna i boczna poniżej stopnia wodnego „Przewóz” w Krakowie ma wybitnie niekorzystny wpływ na zasoby przyrodnicze Puszczy Niepołomickiej Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB 120002.

Puszcza składa się z dwóch zwartych kompleksów leśnych położonych tuż za granicami Krakowa w widłach Wisły i Raby na Nizinie Krakowsko-Sandomierskiej. Bezpośrednio przy Wiśle znajdują się trzy odosobnione części Puszczy Niepołomickiej; Las „Grobelczyk” pow. 300 ha. Las „Koło” pow. 200 ha (w tym rezerwat „Koło”pow. 3,49 ha), Las „Grobla” pow. 1500 ha (w tym rezerwat „Lipówka” pow. 25,73 ha oraz rezerwat wodny „Wiślicko Kobyle” pow. 6,7 ha). Lasy te zostały wpisane w Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Koło Grobli PLH120008 Lipówka - PLH120008.

Obszary te z powodu drastycznego obniżenia się wód gruntowych na wskutek postępującej erozji dennej w rzece Wiśle narażone są na długie okresy posuszy i utratę dotychczasowego charakteru lasu podmokłego. W konsekwencji zanikają śródleśne bagna i małe rozlewiska, natomiast torfowiska na wskutek odwodnienia ulegają dewastacji.

W lasach tych zaobserwowano zjawiska obumierania takich gatunków drzew jak jesion i dąb, wiązane są one z niedostatkiem wody. Te niezwykle bogate ostoje przyrody między innymi dla około 175 gatunków ptaków zagrożone są wyschnięciem i degradacją.

Spiętrzenie wody w Wiśle przez wyżej wymienione stopnie wodne korzystnie wpłynie na zachowanie i odtworzenie zasobów przyrodniczych przesuszanej obecnie Puszczy Niepołomickiej. Wyżej wymienione obiekty hydrotechniczne będą też ważnymi elementami infrastruktury przeciwpowodziowej, dzięki nim zostanie ustabilizowane koryto rzeki Wisły bezpośrednio poniżej Aglomeracji Krakowskiej.

Należy przypomnieć, że spiętrzenie wody w Wiśle przez stopnie wodne tworzące Kaskadę Górnej Wisły spowodowało podniesienie się poziomu wód gruntowych na terenach przyległych do rzeki. Zwiększone zasoby wodne znacznie przyczyniły się do wzbogacenia siedlisk przyrodniczych w regionie. Powstały nowe biotopy np: nadwiślański las łęgowy za Salwatorem w Krakowie, gdzie rozwój bujnej roślinności umożliwił lęgi i żerowanie dla ponad 60 gatunków ptaków.

Obecnie wiedza naukowa oraz stosowane dobre praktyki w branży wodno- melioracyjnej i hydrotechnicznej gwarantują takie

projektowanie, budowanie i eksploatację urządzeń, że stanowią one obszary ekorozwoju. Często są to tereny z właściwie określanym przez kreatywnych ekologów specyficznym siedliskiem, pozwalającym zachować bioróżnorodność.

Najlepszym potwierdzeniem w praktyce powyższych tez jest fakt, iż stopień wodny „Smolice” (IV klasa drogi wodnej) wyposażony w przepływową elektrownię wodną o mocy 2x1 MW, został wpisany w Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB 120005 Dolina Dolnej Skawy.

Na przykładzie stopnia wodnego „Smolice” widać , że można pogodzić modernizację i rozbudowę dróg wodnych, stabilizację koryta rzeki oraz hydroenergetykę z ochroną bioróżnorodności środowiska. Rozwijanie transportu wodnego, turystyki rzecznej i hydroenergetyki oraz stabilizacja koryt rzek przez stopnie wodne nie jest sprzeczne z Programem Natura 2000.

Prace hydrotechniczne (koryto rzeki Wisły od Oświęcimia do Sandomierza na przełomie XIX i XX wieku zostało kompleksowo uregulowane i częściowo zabudowane stopniami wodnymi), wylesianie, rabunkowy pobór kruszywa z dna rzeki, intensywne rolnictwo oraz procesy urbanizacyjne spowodowały nieodwracalne zmiany środowiska przyrodniczego dna doliny górnej Wisły.

Uzyskanie dobrego stanu wód i obszarów od wód zależnych oraz zwiększenie zasobów wodnych i poprawa ich jakości na w/w odcinku rzeki Wisły bez udziału człowieka jest niemożliwa.

Rewitalizacja i odbudowa ekologiczna zdegradowanej doliny rzeki Wisły poniżej stopnia wodnego „Przewóz” w Krakowie może nastąpić tylko i wyłącznie pod warunkiem kontynuowania budowy kolejnych stopni wodnych Kaskady Górnej Wisły.

Projekt Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, powinien odnieść się do „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” w którym uwzględniono; jako zadanie składowe budowę stopnia wodnego „Niepołomice” dla stabilizacji koryta Wisły poniżej Krakowa oraz likwidowanie płyczn i odsypisk w celu poprawy warunków do przepływu wezbrań powodziowych - co w konsekwencji zapewni prawidłowe głębokości tranzytowe na skanalizowanym odcinku Drogi Wodnej Górnej Wisły. Nie odnosi się również do problemu przewidywanych zmian klimatycznych, które prowadzić będą do coraz częstszego pojawiania się sytuacji ekstremalnych w postaci susz, powodzi, huraganów czy okresów wysokich bądź niskich temperatur. Złagodzenie skutków powodzi i susz z jednej strony wymagać będzie zwiększenia objętości zmagazynowanej wody w sztucznych zbiornikach, z drugiej jednak strony wymagać też będzie spowolnienia odpływu wody przez stopnie wodne na głównych rzekach w Polsce.

Projekt Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, degradowuje zapisy „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020”, przyjętą przez Sejmik Województwa Małopolskiego w dniu 26 września 2011 roku, gdzie w „Obszarze nr 3 Infrastruktura dla dostępności komunikacyjnej” uwzględniono potrzeby włączenia rzeki Wisły do systemu transportowego i gospodarczego Małopolski.

„[...]Potencjalną szansą dla regionu są niewykorzystywane dotychczas możliwości jakie niesie ze sobą, również w obszarze turystyki, rozwój śródlądowego transportu wodnego, w oparciu o przebiegający przez obszar Małopolski szlak górnej Wisły.

Dlatego też niezbędne jest podjęcie działań, mających na celu rewitalizację funkcji – gospodarczej, społecznej oraz ekologicznej – Wisły w Małopolsce, w tym m.in. działań obejmujących modernizację i rozbudowę skanalizowanego odcinka drogi wodnej górnej Wisły wraz z podjęciem współpracy w zakresie działań na rzecz jej włączenia do europejskiego systemu sieci dróg wodnych.” (str.105).

Natomiast w rozdziale SRWM na lata 2011-2020 „Kierunki polityki rozwoju – Obszar 3.2.6 wykreowanie subregionalnych węzłów transportowych” – Kluczowe działania, zapisano:

„ - Odtworzenie i rozbudowa funkcji transportowych szlaków wodnych Małopolski, w szczególności drogi wodnej Górnej Wisły” (str. 105).

W latach 1949-2003 wykonano sześć stopni wodnych, które tworzą Kaskadę Górnej Wisły. Przy stopniach wodnych zainstalowano przepływowe elektrownie wodne:

- stopień wodny „Dwory” - przepływowa elektrownia wodna o mocy 750KW
- stopień wodny „Smolice” - przepływowa elektrownia wodna o mocy 2MW
(wpisany w Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB 120005 Dolina Dolnej Skawy)
- stopień wodny „Łączany” - przepływowa elektrownia wodna o mocy 2,5MW
- stopień wodny „Kościeszko” - przepływowa elektrownia wodna o mocy 3MW
- stopień wodny „Dąbie” - przepływowa elektrownia wodna o mocy 2,9MW
- stopień wodny „Przewóz” - przepływowa elektrownia wodna o mocy 2,9MW

Łączna moc zainstalowana sześciu elektrowni wodnych Kaskady górnej Wisły wynosi 14,05 MW, wyprodukowanie tej samej ilości energii przez elektrownię węglową wiązałoby się z emisją zanieczyszczeń pyłowo-gazowych.

Każdy rozwój gospodarczy związany jest z wrastającym zapotrzebowaniem na energię, niestety obecny stan infrastruktury energetycznej w Polsce jest przestarzały. Zaznaczyć trzeba, że zainstalowane elektrownie wodne Kaskady Górnej Wisły poprawiły stabilność pracy sieci energetycznej i podniosły stan bezpieczeństwa energetycznego w regionie. Elektrownie te stanowią rozproszone źródła energii, co wiąże się ze zwiększeniem odporności sieci energetycznej na awarie.

Dodatkowo przyjęcie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku wymusza szereg zmian w obszarze energetyki odnawialnej.

Państwa członkowskie mają obowiązek zaimplementowania Dyrektywy do własnego porządku prawnego najpóźniej do grudnia 2010 roku.

Dyrektywa ta określa wspólne ramy dla państw członkowskich w zakresie promowania stosowania energii z OZE, jak również wyznacza obowiązkowe krajowe cele dotyczące udziału energii z OZE w zużyciu finalnym brutto energii ogółem. Polska docelowo ma osiągnąć udział energii odnawialnej w końcowym zużyciu brutto energii na poziomie 15% w 2020 roku.

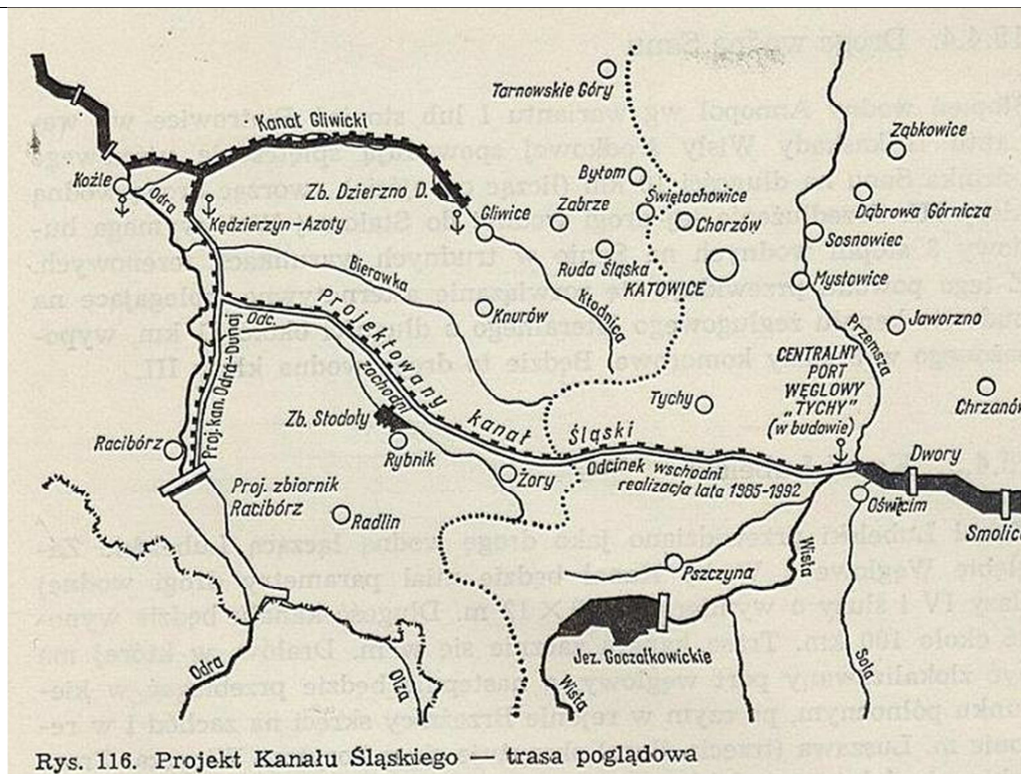
Udział dla Polski kształtuje się poniżej wytyczonego średniego celu dla całej Unii Europejskiej, niemniej oznacza to dla Polski konieczność jego podwojenia w stosunku do 2005 roku.

Elektrownie wodne zainstalowane przy przyszłych stopniach wodnych od Krakowa do Sandomierza w dużej mierze pozwolą na wywiązanie się naszego państwa ze zobowiązań dotyczących wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

W celu wspierania hydroenergetyki Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Skarbu Państwa i Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (Ministerstwo Środowiska) podpisały „Deklarację współpracy na rzecz rozwoju energetyki wodnej w Polsce” z dnia 27 października 2009 roku.

Podjęcie współpracy z firmami zainteresowanymi budową i eksploatacją przyszłych przystopniowych elektrowni wodnych (w oparciu o Ustawę 19 grudnia 2008 roku o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym DZ.U. 2009r., Nr 19 poz. 100), pozwoli na osiągnięcie obopólnych korzyści zarówno w wymiarze celów przeciwpowodziowych - stabilizacja koryta rzeki Wisły od Krakowa do Sandomierza, przyrodniczych - osiągnięcie dobrego stanu wód i obszarów od wód zależnych oraz zwiększenie zasobów wodnych, społecznych, jak i komercyjnych tych zadań składowych.

	Projekt Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności powinien uwzględnić potrzeby rozwojowe Województwa Małopolskiego i Śląskiego. Województwa te nawiązały współpracę na rzecz między innymi budowy Kanału Śląskiego, który umożliwi włączenie się tych Regionów przez Odrzańską Drogę Wodną do europejskiego systemu dróg wodnych. „Deklaracja Nr 2/10 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 1 października 2010 r. w sprawie rozwoju współpracy pomiędzy Samorządem Województwa Małopolskiego a Samorządem Województwa Śląskiego” „Uchwała Nr III/57/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 października 2010 r. w sprawie: deklaracji dotyczącej rozwoju współpracy pomiędzy Samorządem Województwa Śląskiego a Samorządem Województwa Małopolskiego”. Na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie została wykonana w roku 2010 analiza możliwości wykorzystania dla potrzeb transportu planowanego Kanału Śląskiego łączącego Drogę Wodną Górnej Wisły z przewidywanym połączeniem Odra - Dunaj - Łąba. Praca powstała na Politechnice Wrocławskiej a autorami są prof. dr hab. inż. Jan Kulczyk i Emilia Skupień. – opracowanie dostępne w RZGW Kraków. „Proponowany przebieg Kanału Śląskiego, to korytarz transportowy łączący i integrujący 3 regiony: Małopolski, Śląski, Opolski, a w dalszej kolejności Dolnośląski. Regiony te tworzą południowy pas Polski o znaczącym dla skali kraju potencjale gospodarczym. Jeśli uwzględnić udział Województwa Dolnośląskiego (ok. 8,2%), w regionach tych wytwarza się prawie 30% PKB. Produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa tych regionów w roku 2008 stanowiła prawie 36% w skali całego kraju. Na obszarze trzech województw przez które przebiega kanał znajdują się w sumie 92, spośród 500 największych polskich firm (małopolskie: 35, śląskie: 48, opolskie: 9). Na podstawie listy 500 największych polskich firm, opublikowanej przez tygodnik Polityka (nr 19 /2755/ z 8 maja 2010 roku) ich łączny przychód w 2009 roku wyniósł ponad 157, 3 mld zł. Kanał Śląski wpisuje się w strategię zapewnienia warunków do zrównoważonego rozwoju regionu, kraju i jako uzupełnienie kanału Odra - Łąba - Dunaj, wiąże region małopolski i śląski z systemem dróg wodnych Europy. Jest to szczególnie istotne z uwagi na kierunki przewozu ładunków w handlu zagranicznym Polski. Z listy 100 największych eksporterów, 29 przedsiębiorstw zlokalizowanych jest na terenie regionu związanego z Kanałem Śląskim (17 region Śląski, 8 - Małopolski, 4 - Opolski).”	

Rys. 116. Projekt Kanału Śląskiego — trasa poglądowa

Źródło: "Monografia dróg wodnych śródlądowych w Polsce" Wyd. Komunikacji i Łączności Warszawa 1985

Należy dodać, że koszty zewnętrzne transportu wodnego śródlądowego są pięciokrotnie niższe w porównaniu z transportem samochodowym i prawie trzykrotnie niższe w stosunku do transportu kolejowego. Natomiast koszt zanieczyszczenia powietrza przez żeglugę śródlądową jest siedmiokrotnie niższy niż transportu samochodowego, który generuje pięciokrotnie większą emisję CO₂. Budowa infrastruktury dla wodnego transportu śródlądowego jest w Europie powszechnie stosowaną praktyką. We Francji rozpoczęto budowę Kanału Sekwana- Nord Europe długości 106 km, który ma być oddany do użytku w 2016 roku kosztem 4,2 mld euro.

Reasumując; rozbudowa, modernizacja i wykorzystanie Drogi Wodnej Górnej Wisły oraz włączenie jej do europejskiego systemu dróg wodnych przez budowę Kanału Śląskiego znacznie mierze przyczyni się do redukcji emisji dwutlenku węgla, zmniejszenia zużycia i zatłoczenia dróg. Pozwoli to na racjonalne zagospodarowanie zasobów gospodarczych, społecznych, kulturowych i przyrodniczych oraz doprowadzi do zrównoważonego rozwoju Małopolski i Śląska.

Oczywistym jest, że przedsięwzięcia te wymagać będą takiego planowania i projektowania, aby zapewnić realizację tych inwestycji przy minimalizacji niekorzystnego ich wpływu na środowisko.

Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Niepołomickiej stara się aktywnie działać na rzecz realizacji budowy stopnia wodnego „Niepołomice” na rzece Wiśle. W dniu 18 października 2011r. na Zamku Królewskim w Niepołomicach został podpisany list intencyjny dotyczący

		woli współpracy w zakresie budowy stopnia wodnego „Niepołomice” pomiędzy Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej, MEW S.A. i Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Niepołomickiej. Celem Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Niepołomickiej w ramach podjętej współpracy przy realizacji budowy stopnia wodnego „Niepołomice” jest przede wszystkim propagowanie rozwoju miasta, turystyki oraz przywrócenie drogi wodnej z Krakowa do Niepołomic. Polepszenie warunków szlaku żeglownego Drogi Wodnej Górnej Wisły umożliwi rozwój żeglugi śródlądowej; towarowej, pasażerskiej, turystycznej i rekreacyjnej. Dodatkowo wykorzystanie wody jako Odnawialnego Źródła Energii powiększy atrakcyjność gospodarczą naszej gminy. Elektrownia wodna poprawi stabilność pracy sieci energetycznej i podniesie stan bezpieczeństwa energetycznego w regionie. Uważamy, że konieczne jest kontynuowanie budowy kolejnych stopni wodnych Kaskady Górnej Wisły do Sandomierza oraz opracowanie projektu i wdrożenie do realizacji Kanału Śląskiego. Inwestycje te są niezbędne dla wielu przedsięwzięć gospodarczych takich jak: gromadzenie dobra jakim jest woda, produkcja energii elektrycznej, turystyka, transport wodny, ochrona przed powodzią oraz przeciwdziałanie skutkom suszy. W konsekwencji podjętych działań nastąpi wzrost ilości miejsc pracy w regionach objętych inwestycjami.	
ANDRZEJ GÓRKA			
6.	Uwaga ogólna	34 dni na uważne przeczytanie tego 417-stronicowego dokumentu i sformułowanie uwag to moim zdaniem za mało dla osób, które na co dzień mają sporo obowiązków zawodowych i rodzinnych; w przyszłości proponuję co najmniej podwoić czas konsultacji społecznych podobnych dokumentów.	Uwaga uzasadniona ale odrzucona.
7.	Uwaga ogólna	BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE POLSKI: w dokumencie nie znalazłem szerszych zapisów dotyczących wykorzystania potencjału kryjącego się w możliwościach radykalnego OGRANICZENIA ZUŻYCIA ENERGII – poprzez zdecydowaną poprawę jakości energetycznej budynków (odpowiadają one za 40% całkowitego zużycia energii w Polsce). Zastosowanie standardów np. <u>budownictwa pasywnego</u> może być opłacalne, a prowadzi do kilkukrotnego zmniejszenia zapotrzebowania na energię w budynku. Szerokie wprowadzanie Odnawialnych Źródła Energii (OZE) bez jednoczesnego należytego zwrócenia uwagi na ograniczenie strat energii jest marnotrawstwem.	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie: dokument w wielu miejscach wspomina o potrzebie ograniczania zużycia energii (np. we fragmencie „W obszarze końcowego wykorzystania energii dla poprawy efektywności energetycznej kluczowe są cztery obszary: ograniczenie wykorzystania przez odbiorców końcowych energii

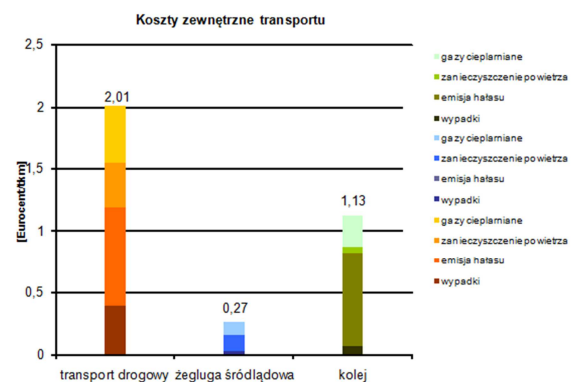
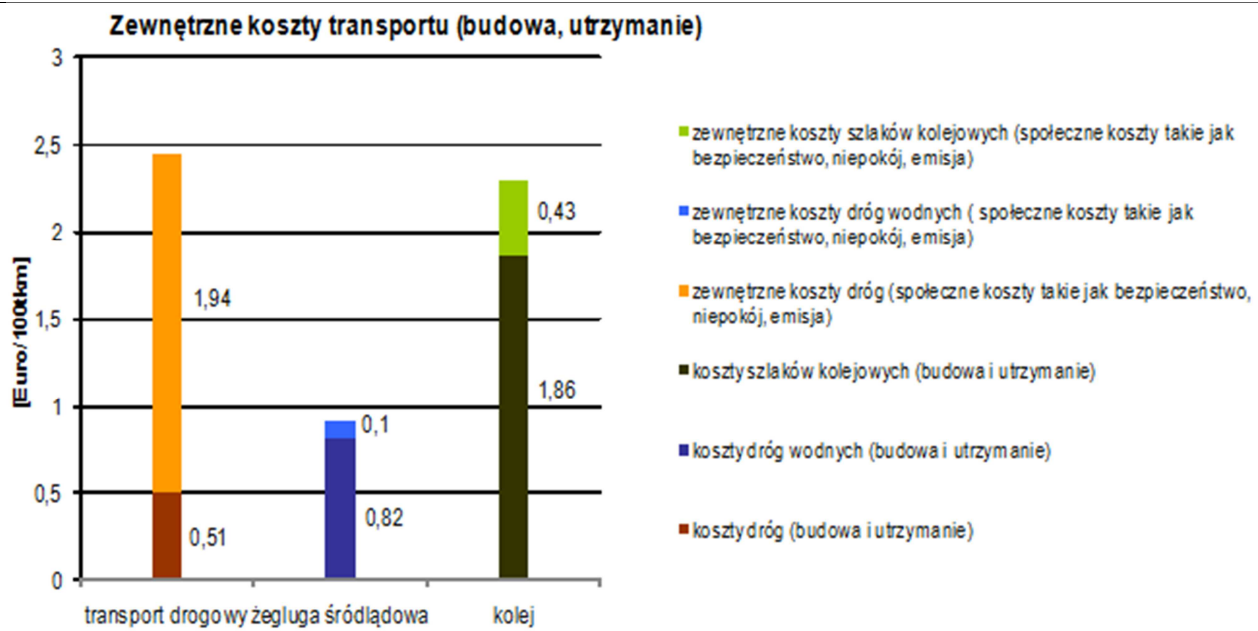
			elektrycznej i ciepła”) jak i o termomodernizacji (np. „Promowane będą zarówno działania przedsiębiorców, producentów energii i dystrybutorów ale także łączne efekty działań w zakresie m.in. termomodernizacji budynków, modernizacji urządzeń przeznaczonych do użytku domowego czy oświetlenia”) a także o budownictwie pasywnym i OZE.
8.	Uwaga ogólna	PRZYSZŁOŚĆ DEMOGRAFICZNA POLSKI: w dokumencie nie znalazłem zapisów dotyczących kompleksowego wspierania rodzin opartych po prostu na NIEROZERWALNYM ZWIĄZKU KOBIETY I MĘŻCZYZNY. Taka rodzina to moim zdaniem najlepsze środowisko dla wzrostu młodego pokolenia i największy potencjał Polski. Chodzi tu o wsparcie nie tylko w postaci finansowej, ale również: • przez jednoznaczne promowanie takiej postawy w szkolnictwie i środkach masowego przekazu jako najlepszej z możliwych, a nie jako jednej z równorzędnych alternatyw, • przez uznanie wartości ciężkiej pracy „niepracujących” (zawodowo) matek, dobrze wychowujących w domu kilkoro dzieci – bez wsparcia instytucji żłobka/przedszkola/opiekunki - ten sposób wychowania jest zdecydowanie lepszy od oddawania własnych dzieci na wychowanie innym ludziom, • w zakresie prawa - np. wyraźne oddzielenie praw rodziny opartej na małżeństwie mężczyzny i kobiety od innych formalnych i nieformalnych związków, które mają podobne aspiracje, • podjęcie wysiłków w zakresie ZDECYDOWANEGO OGRANICZENIA LICZBY ROZWODÓW. Przez wychowywanie dzieci w zdrowych rodzinach można radykalnie obniżyć koszty związane z przestępczością i naprawianiem wielu innych problemów.	Uwaga odrzucona. Stosowane zapisy obecne są w dokumencie.
9.	Uwaga ogólna	Ponadto dla dobrego rozwoju Polski moim zdaniem konieczne jest zwalczanie każdego typu pornografii i narkotyków, ponieważ zmniejszają one potencjał rozwojowy Polski na wielu płaszczyznach – dotyczy to szczególnie młodego pokolenia.	Uwaga odrzucona.
10.	Uwaga ogólna	W dokumencie nie znalazłem zapisów dotyczących budowania w młodym pokoleniu postaw patriotyzmu oraz zamiętowania do historii Polski. Tylko osoby o ukształtowanej, patriotycznej postawie będą skłonne w razie potrzeby do wyrzeczeń dla dobra Polski – a z przedmiotowego dokumentu wynika, że wystąpienie takiej potrzeby w następnych dziesięcioleciach jest wysoce prawdopodobne.	Uwaga odrzucona. Wydaje się, że

		Promocja polskości na forum międzynarodowym (Projekt kluczowy VIII.11) nie może zastąpić podnoszenia świadomości narodowej na terenie Polski.	dokument uwzględnia elementy edukacji obywatelskiej Proponowane jest wprowadzenie programów edukacji obywatelskiej do szkół (patrz rozdział o kapitale społecznym Polski)
REGIONALNY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ W KRAKOWIE			
11.	Cz. II Str 5	Str. 5, część II, pkt. 17; po słowach: „... (drogi, koleje, lotniska)...” proponuje się uzupełnić tekst następująco: „...(drogi, koleje, lotniska oraz transport wodny śródlądowy i intermodalny)...” Uzasadnienie: Poprawa nawiązuje do komplementarności działań związanych z zapisami przyjętego 10 marca 2010r. Planu Uporządkowania Strategii Rozwoju będącego „wytycznymi” do ustanowienia 9 docelowych strategii rozwoju. Na str. 7 tego dokumentu w temacie transport wodny przewiduje m.in.: „...poprawę parametrów eksploatacyjnych śródlądowych dróg wodnych i portów oraz włączenie ich do europejskiego systemu dróg wodnych...”.	Chodzi prawdopodobnie o decyzję 17. Uwaga nie uwzględniona, ponieważ w pierwszej kolejności należy koncentrować się na trzech wymienionych gałęziach transportu – intermodalność będzie wynikała z rozwoju wymienionych gałęzi transportu, Transport wodny nie jest obecnie priorytetem, z uwagi na duże zaległości w innych dziedzinach (ponadto przygotowywane jest studium,

			które odpowie na pytanie: w którym kierunku mają iść inwestycje)
12.	Cz. II Str 12	Str. 12, część II, Wnioskuje się o wprowadzenie 15 projektu kluczowego pn. „Podjęcie zdecydowanych działań na rzecz rozwoju energetyki wodnej”. Uzasadnienie: W dniu 7.12.2010 r. Rada Ministrów RP zatwierdziła podpisaną 27.10.2009 r. przez przedstawicieli Ministra Gospodarki i Ministra Skarbu Państwa oraz Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej „Deklarację na rzecz rozwoju energetyki wodnej w Polsce”. Analiza polityki Norwegii oraz kraju członkowskiego Unii Europejskiej Portugalii w tym zakresie.	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapisy przyjęte w ramach innych projektów rozdziale.
13.	Cz. II Str. 14	Str. 14, część II, Transport, pkt. VII.3; po słowach : „... parametrów eksploatacyjnych” proponuje się uzupełnić tekst następująco: „... i włączenie ich do europejskiego systemu śródlądowych dróg wodnych”. Uzasadnienie: Poprawa nawiązuje do: - komplementarności działań związanych z zapisami przyjętego 10 marca 2010r. Planu Uporządkowania Strategii Rozwoju będącego „wytycznymi” do ustanowienia 9 docelowych strategii rozwoju. Na str. 7 tego dokumentu w temacie transport wodny przewiduje m.in.: „...poprawę parametrów eksploatacyjnych śródlądowych dróg wodnych i portów oraz włączenie ich do europejskiego systemu dróg wodnych...”. - dezyderatu nr 9/8 z 2009 roku Komisji Infrastruktury oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie podjęcia zdecydowanych działań przywracających właściwe wykorzystanie polskich śródlądowych dróg wodnych - zapisów protokołu z posiedzenia czesko-polskiej grupy roboczej dla korytarza wodnego DOL i całego polsko-czeskiego międzyrządowego Memorandum o współpracy przygotowaniu realizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej na odcinku Koźle – Ostrawa z dnia 12.04.2000 r. - zapisów obowiązującego na dzień 22.12.2011 r. nadrzędnego dokumentu planistycznego w Polsce tj. Koncepcji Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju /Monitor Polski nr 26 poz.432/ przyjętej przez SEJM R.P., gdzie na str. 565 jest zapis: „...Zarówno potrzeby transportowe, jak i realizacja Dyrektywy UE nr 1692/96/WE z dnia 23 lipca 1996 r. w sprawie rozwoju europejskiej sieci transportowej, wskazują na konieczność kontynuowania zabudowy hydrotechnicznej rzek w celu wprowadzenia w Polsce dróg wodnych klasy europejskiej. Alternatywą dla modernizacji dróg wodnych jest zaspokajanie przyszłych polskich potrzeb transportowych wyłącznie poprzez rozbudowę sieci transportu lądowego, która jednak z ekologicznego punktu widzenia jest bardziej szkodliwa niż hydrotechniczna zabudowa rzek...”. - zapisów decyzji nr 1692/96 „Wspólnotowe wytyczne dotyczące rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej”, w której podkreśla się konieczność budowy akwenów komunikacyjnych w ramach m.in. transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T). Do najważniejszych takich akwenów powinny należeć: Odrzańska Droga Wodna, połączenie Dunaj-Odra-Łaba, Kanał Śląski, Górna Wisła, Dolna Wisła. Budowa tych akwenów jest dla Polski, Europy Środkowej i Unii Europejskiej zarówno szansą jak i koniecznością.	Uwaga nie uwzględniona. Jeżeli parametry europejskie nie zostaną zmienione tzn. nie zostanie obniżony wymóg IV klasy żeglowności – Polski na to nie stać, biorąc pod uwagę również inne konieczne wydatki na rozwój infrastruktury
14.	Cz. II Str. 14	Str. 14, część II, Transport, pkt. VII.6; po słowach : „... (głównie drogi i koleje) proponuje się uzupełnić tekst następująco: „... (głównie drogi, koleje i śródlądowe drogi wodne)”. Uzasadnienie: jak wyżej.	Uwaga nie uwzględniona – uzasadnienie jak wyżej
15.	Cz. II Str. 209-210	Str. 209-210, część II; Wnioskuje się o podtrzymanie działań na rzecz zwiększania stanu ilościowego i jakościowego zasobów wodnych kraju i wdrażanie Krajowego Programu Retencjonowania Wody. Uzasadnienie:	Uwaga przyjęta.

		1) W obowiązującej koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2001 roku MP Nr 26 poz.432) na str.568 m.in. stwierdzono: "...Stan ilościowy i jakościowy zasobów wodnych kraju stanowi jeden z podstawowych problemów strategicznych Polski i może warunkować jej rozwój cywilizacyjny...". Należy podkreślić, że całkowita pojemność istniejących w Polsce zbiorników retencyjnych wynosząca ok. 4 mld m³ tj. 5,7% lub 6,5% (w zależności od źródła danych) średniego rocznego odpływu z wielolecia nie daje pełnej możliwości ochrony przed powodzią, nie zapewnia skutecznych możliwości reagowania na występujące lokalnie deficyty wody w okresach suszy, a także nie gwarantuje odpowiedniego zaopatrzenia w wodę. Jednocześnie warunki fizyczno-geograficzne w Polsce stwarzają możliwości zmagazynowania 15% średniego rocznego odpływu. 2) Raport o Stanie Zagospodarowania Przestrzennego Kraju, opracowany w 2007 roku przez Ministerstwo Budownictwa i przyjęty przez Sejm RP /Druk nr 74 Warszawa, 13 grudnia 2007 Sejm RP VI kadencja str. 17-18/ stwierdza: "...Jednym z głównych problemów gospodarki wodnej w Polsce są relatywnie małe i nierównomiernie rozmieszczone zasoby wodne. Zasoby wód podziemnych, których objętość eksploatacyjną szacuje się na 16,5 km³, aż 35% stanowią zasoby zalegające w głębokich warstwach geologicznych.... W ostatniej dekadzie XX wieku średni zasób wód powierzchniowych kształtował się na poziomie 59,1 km³ na rok. W przeliczeniu na jednego mieszkańca daje to średnio tylko 1390 m³/rok. W porównaniu z wartością średnią dla państw europejskich (4 560 m³/rok) zasoby te są ponad trzykrotnie mniejsze. Istniejące w Polsce zbiorniki retencyjne, których łączna pojemność, wynosząca ok. 4 mld m³ stanowi 6,5% objętości średniego rocznego odpływu, nie dają pełnej możliwości ochrony przed powodzią i suszą a także nie gwarantują odpowiedniego zaopatrzenia w wodę. Warunki fizyczno-geograficzne Polski stwarzają możliwość zmagazynowania 15% średniego rocznego odpływu, możliwości retencyjne sztucznych zbiorników w Polsce są zatem niewielkie...". 3) Raport POLSKA 2030 Wyzwania Rozwojowe (lipiec 2009, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów) zwraca uwagę (str.169 i 197) na problem występowania deficytów wody i konieczność ich zmniejszenia. Na str. 16 stwierdza: „...Ponadprzeciętne tempo rozwoju będzie wymagało pełniejszej mobilizacji zasobów, w tym także krajowych. Model rozwoju można oprzeć tylko na inwestycjach...". 4) Przewidywane przez Rząd RP uruchomienie w Polsce wydobycie gazu łupkowego wymaga opracowania sektorowego planu gospodarki wodnej. Informacje pozyskano z internetowych witryn rządowych. 5) Wdrożenie Krajowego Programu Retencjonowania Wód, dokumentu którego opracowanie przewiduje Strategia Gospodarki Wodnej (Ministerstwo Środowiska, Warszawa, wrzesień 2005 r., dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 13 września 2005 r. i wymieniony w Wykazie obowiązujących dokumentów strategicznych - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa grudzień 2007, zał. 2: Wykaz obowiązujących strategii sektorowych, lp. 17) w działaniach służących realizacji celów kierunkowych (str. 35, pkt. 5.1.2 – działania programowo-projektowe i prawne). Ponadto w projekcie Polityki Wodnej Państwa do roku 2030 z uwzględnieniem etapu 2016 (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Problemy Ocen Środowiskowych, Numer specjalny 2010) w zakresie celu strategicznego 2: Zapewnienie dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, w tym celu operacyjnego 2.2: Zracjonalizowanie zaspokojenia potrzeb wodnych ludności, gospodarki kraju i środowiska z uwzględnieniem zagrożeń wynikających z niedoborów wody stwierdza się m.in.: „...- opracowanie programów zwiększania retencji wodnej z uwzględnieniem potrzeb wynikających z ochrony przed skutkami powodzi i suszy i przy zastosowaniu odpowiednich działań kompensujących negatywne oddziaływanie na ekosystemy wodne i od wód zależne; ... - przygotowanie Krajowego programu retencjonowania wód. ...”	
16.	Cz. II Str. 210	Str. 210, część II Wnioskuje się o uzupełnienie rozdziału poprzez dopisanie definicji „gospodarki wodnej”: „Gospodarka wodna to dział gospodarki i dyscyplina nauk zajmująca się metodami i środkami kształtowania zasobów śródlądowych wód powierzchniowych i podziemnych w celu zaopatrzenia w wodę, ochrony przed powodzią oraz ochrony zasobów wodnych przed wyczerpaniem i zanieczyszczeniem”. Uzasadnienie: Definicja zamieszczona na stronie /encyklopedia.pwn.pl/ - wydanie internetowe.	
17.	Cz. II Str. 248	Str. 248, część II, proponuje się uzupełnić listę czynników o następujący zapis: • konieczności zapewnienia komplementarności i efektywności kosztowej i ekologicznej transportu poprzez rozbudowę i rozwój usług intermodalnych oraz transportu przyjaznego środowisku, w tym transportu wodnego śródlądowego. Uzasadnienie: analogiczne do uwag ze str.14	Uwaga nie uwzględniona – uzasadnienie jak wyżej, ponadto w

			STR znajduje się więcej zapisów odnoszących do dróg wodnych
18.	Cz. II Str. 249	Str. 249, część II, proponuje się uzupełnić listę punktów o następujący zapis: włączenie istniejących „odizolowanych” fragmentów polskich dróg wodnych do europejskiego systemu dróg wodnych oraz podpisanie porozumienia AGN („European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance”). Uzasadnienie: analogiczne do uwag ze str.14	Uwaga nie uwzględniona – uzasadnienie jak wyżej, ponadto w STR znajduje się więcej zapisów odnoszących do dróg wodnych
19.	Cz. II Str. 250	Str. 250, część II, proponuje się uzupełnienie zapisu po słowach „... systemów transportowych”.; o następującą treść: „Jako jedyny kraj w Europie Polska posiada w swojej administracji izolowane (ślepe) odcinki dróg wodnych (np. Droga Wodna Górnej Wisły) nie mając strategicznej wizji jej wykorzystania w przyszłości. Polska nie przystąpiła do porozumienia AGN (European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance) stanowiąc tym samym „białą plamę” na mapie Europy, jest bowiem jedynym w Europie Środkowej przykładem państwa, którego wszyscy sąsiedzi są stowarzyszeni w AGN”.	Uwaga nie uwzględniona – we wskazanym miejscu zapis byłby zbyt szczegółowy
20.	Cz. II Str. 252	Str. 252, część II, proponuje się po słowach: „... (drogi, koleje, lotniska)...” uzupełnić tekst następująco: „...(drogi, koleje, lotniska oraz transport wodny śródlądowy i intermodalny)...” Uzasadnienie: Sugerowana zmiana nawiązuje do komplementarności działań związanych z zapisami przyjętego 10 marca 2010r. Planu Uporządkowania Strategii Rozwoju będącego „wytycznymi” do ustanowienia 9 docelowych strategii rozwoju. Na str. 7 tego dokumentu w temacie transport wodny przewiduje m.in.: „...poprawę parametrów eksploatacyjnych śródlądowych dróg wodnych i portów oraz włączenie ich do europejskiego systemu dróg wodnych...”.	Uwaga nie uwzględniona – uzasadnienie jak wcześniej, ponadto w STR znajduje się więcej zapisów odnoszących do dróg wodnych
21.	Cz. II Str. 255	Str. 255, część II, proponuje się uzupełnienie informacji związanych z dynamiką rozwoju transportu w perspektywie najbliższych 20 lat, o tabele odnoszące się do kosztochłonności oraz efektywności ekologicznej różnych gałęzi transportu.	Uwaga nie uwzględniona – we wskazanym miejscu zapis byłby zbyt szczegółowy

Źródło: ADEME, Francuska Agencja ds. Środowiska i Zarządzania Energią.

Uzasadnienie: Proponowana zmiana zapisu nawiązuje do wniosków zawartych w opublikowanej przez Komisję Europejską tzw. „Białe Książce” - „Europejska polityka transportowa w horyzoncie do 2010 r.: czas wyborów” oraz jej zaktualizowanej wersji z 2011 r. - „Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu” Strategia ta zakłada przeniesienie transportu z samochodowego do przyjaznych środowisku gałęzi transportu, w tym transportu kolejowego, oraz zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska.

22. Cz. II Str. 255

Str. 255, część II, wnioskuje się umieszczenie informacji na temat porównania kosztów różnych gałęzi transportu na wzór ryciny zawartej na okładce czasopisma Vodni Cesty a Plavba, nr 3/2011 r.

Uwaga nie uwzględniona – we wskazanym miejscu zapis

		WASSERTRASSEN UND BINNENSCHIFFFAHRT WATERWAYS AND INLAND NAVIGATION VODNÉ CESTY VODNÍ CESTY A PLAVBA 3 2011 Není třeba umělých dělů výšnosť plavby, neboť kromě plavby jest zlo výnosť z vodní sily, znak z rozšíření úrody, výše výnosť z pracovní síly, hlavní úrody a pozemní úrody lásky Tomáš Bala Silnice, železnice, vodní doprava <table border="1"> <tr> <td>12€</td> <td>3€</td> <td>15€</td> </tr> <tr> <td>17€</td> <td>4€</td> <td>21€</td> </tr> <tr> <td>22€</td> <td>5€</td> <td>27€</td> </tr> <tr> <td>21€</td> <td>12€</td> <td>33€</td> </tr> </table> Vydáno při příležitosti mezinárodní konference TRANSPORT 2011 v Ostravě Vydává WATERWAYS AND INLAND NAVIGATION	12€	3€	15€	17€	4€	21€	22€	5€	27€	21€	12€	33€	byłby zbyt szczegółowy
12€	3€	15€													
17€	4€	21€													
22€	5€	27€													
21€	12€	33€													
23.	Cz. II Str. 257	Str. 257, część II, pkt.VII.3, sugeruje się po słowach „... parametrów eksploatacyjnych”, dodanie następującego zapisu: „i włączenia ich do europejskiego systemu śródlądowych dróg wodnych (wraz z rewitalizacją portów rzecznych)”. Uzasadnienie: Poprawa nawiązuje do komplementarności działań związanych z zapisami przyjętego 10 marca 2010r. Planu Uporządkowania Strategii Rozwoju będącego „wytycznymi” do ustanowienia 9 docelowych strategii rozwoju. Na str. 7 tego dokumentu w temacie transport wodny przewiduje m.in.: „...poprawę parametrów eksploatacyjnych śródlądowych dróg wodnych i portów oraz włączenie ich do europejskiego systemu dróg wodnych...”.	Uwaga nie uwzględniona – uzasadnienie jak w uwadze 11, 12, ponadto w STR znajduje się więcej zapisów odnoszących do dróg wodnych												
24.	Cz. II Str. 258	Str. 258 Wnioskuje się o uzupełnienie mapy (Rys. 7.6, lub innej) poprzez zaznaczenie istniejących w Polsce portów rzecznych oraz naniesienie pozostałych 3 odcinków śródlądowych dróg wodnych (klasy IV międzynarodowej) zlokalizowanych na rzece Wiśle. Uzasadnienie: Jeśli pokazuje się infrastrukturę podstawową i uzupełniającą drogową, kolejową, lotniczą i morską, to nie można pomijać istniejącej jeszcze infrastruktury związanej z drogami wodnymi śródlądowymi.	Uwaga nie uwzględniona, SRT rozwija temat dróg wodnych-śródlądowych												
25.	Cz. II Str. 260	Str. 260, część II, w trzecim akapicie, po słowach „... wraz z niezbędnymi dla tych portów korytarzami lądowymi - ”; sugeruje się zmianę zapisu z: „... - drogowymi i kolejowymi”. na: „... - drogowymi, kolejowymi i wodnymi śródlądowymi.” Uzasadnienie: analogicznie jak do uwag ze strony 257, pkt. VII.3	Uwaga nie uwzględniona, SRT rozwija temat dróg wodnych-śródlądowych												

26.	Cz. II Str. 260	Str. 260, część II, wniosek o umieszczenie mapy pn. „Kierunki rozwoju śródlądowych dróg wodnych – docelowa sieć TEN-T w Polsce”, projekt Ecorys, sierpień 2011 r.	Uwaga nie uwzględniona, Zapis docelowa w tym przypadku wykracza poza rok 2030.
27.	Cz. II Str. 264	Str.264, część II, proponuje się w akapicie zaczynającym się od słów: „W tym celu do 2015 roku:”, po słowach „... planowaną infrastrukturą drogową i kolejową” dodanie zapisu: „...wodną śródlądową.” oraz uzupełnienie przypisu nr 9 w stopce strony po słowach: „...transport kolejowy” o zapis: „... śródlądowy wodny i morski”. Uzasadnienie: Proponowana zmiana zapisu nawiązuje do wniosków zawartych w opublikowanej przez Komisję Europejską tzw. „Białe Księdze” - „Europejska polityka transportowa w horyzoncie do 2010 r.: czas wyborów” oraz jej zaktualizowanej wersji z 2011 r. - „Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu” Strategia ta zakłada przeniesienie transportu z samochodowego do przyjaznych środowisku gałęzi transportu, w tym transportu kolejowego, oraz zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska. Dalsze wnioski płynące z tego dokumentu wskazują iż wraz z transportem kolejowym oraz transportem morskim bliskiego zasięgu, to żegluga śródlądowa może przyczynić się do zrównoważenia systemu transportowego. Jednocześnie podkreślana jest konieczność zmian w sektorze transportu, w tym zmniejszenia dotacji do inwestycji drogowych, a zwiększenie dotacji do projektów przyjaznych środowisku, takich jak transport kolejowy i żeglugę śródlądowa i morską.	Uwaga nie uwzględniona – uzasadnienie jak w przypadku uwagi 11, 12 i pozostałych wyżej
28.	Cz. II Str. 271	Str.271, część II, proponuje się uzupełnienie zapisu: "... (przystanków, dworców, centrów logistycznych, portów morskich i rzecznych)..." po słowie „rzecznych” o zapis: „..., w tym systemów ro-ro), ...” Uzasadnienie: jak wyżej.	Uwaga nie uwzględniona, SRT rozwija temat dróg wodnych-śródlądowych
TOWARZYSTWO INTEGRACJI TRANSPORTU			
29.		Transport w dobie globalizacji 1. Wprowadzenie: Sytuacja transportu w globalnym świecie	Tę „uwagę należy potraktować jako

	Wkraczamy w nową epokę globalnego świata z bagażem wyobrażeń i koncepcji z mijającej epoki. W przypadku transportu, który odgrywa węzłową rolę w globalizacji, objawia się to w atawistycznym przekonaniu, że transport generuje koszty, które gospodarka musi unieść by sprawnie funkcjonować. Póki co, potwierdzają to dane z krajów o przyspieszonym rozwoju, które stale zwiększają nakłady na rozbudowę swej infrastruktury, w tym na systemy i środki transportu. Rosnąca w szalonym tempie mobilność wielkich rzesz ludzkich, przede wszystkim w szybko rozwijających się ludnych państwach Azji, zwiastuje odwrócenie się proporcji między nakładami a przychodami w transporcie. Bogacenie się „miliardowych” populacji, wyrażone w szybkim przyroście klasy średniej (co dokumentują przedstawione na końcu prognozy), idzie w parze z rosnącymi potrzebami w zakresie przemieszczania się, najpierw za pracą, następnie dla podtrzymania więzi rodzinnych, wreszcie z ciekawości świata. W szybko bogącym się świecie, stale rosnący popyt na przejazdy (i przewozy) skutkować będzie coraz intensywniejszym wykorzystaniem infrastruktury transportu, prowadząc kolejno do (a) zwrotu nakładów na jej stworzenie i odtwarzanie, (b) obfitości środków na jej rozbudowę i rozwój technologiczny, (c) nadwyżki przychodów nad kosztami. W rezultacie, w epoce globalizacji, transport może stać się dochodowy. W obliczu nowej tendencji rozwojowej, dalekowzroczna polityka gospodarcza państwa polegać będzie na wyprzedzającym inwestowaniu w infrastrukturę transportu, w przewidywaniu przyszłych korzyści (wielkiej) skali. Można to zilustrować przykładem z naszego podwórka, gdzie ambicje wydają się górować nad kalkulacją — jak głoszą krytycy projektu budowy kolei dużych prędkości, która miałaby w pierwszej kolejności połączyć sześć metropolii (Warszawa — Kraków — Katowice — Łódź — Wrocław — Poznań). Złowrogi szum medialny wokół tego zamierzenia (zatwierdzonego przez rząd już w końcu 2008 roku) spowodował, że w roku 2011, w programie wyborczym rządzącej partii, pominięto ten ważny projekt cywilizacyjny. Całe przedsięwzięcie rozumiane jest zresztą jako wynikające z krajowych potrzeb, jednak bez uwzględnienia perspektywy bogacenia się polskiego społeczeństwa — w pościgu za dobrobytem najbogatszych krajów europejskich. Co gorsza, myślenie wąskoresortowe o tym projekcie zasłania korzyści, jakie uzyskamy z synergii kilku środków transportu, przede wszystkim kolei i lotnictwa (m.in. dzięki wprężeniu nowych kolei w obsługę położonego „po drodze” centralnego portu lotniczego). Przyjęcie niepomiernie szerszej, bo ponadnarodowej, a także dłuższej, kilkudziesięcioletniej perspektywy jaką narzuca globalizacja, odsłania płytkość myślenia nie tylko polskich decydentów, lecz również „brukselczyków”. O ile bowiem najnowsza unijna analiza transportu europejskiego zakreśla horyzont aż po rok 2050 (Biała Księga KE z 28 marca 2011 — o której mowa dalej), o tyle nie ma w niej odniesień do eksplozji gospodarczej (a co za tym idzie, transportowej) olbrzymów azjatyckich. 2. Biała Księga Komisji Europejskiej Pod koniec marca 2011 r. Komisja Europejska opublikowała Białą Księgę transportu pod nazwą „Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu — dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu” [KOM(2011) 144 wersja ostateczna] http://www.mi.gov.pl/files/0/1793872/ST08333.pdf — w ramach rewizji (aktualizacji) stanowiska zajętego przez KE w Białej Księdze z 2001 roku. Czasowy horyzont tego opracowania sięga roku 2050. Wśród zdefiniowanych tam dziesięciu celów są [ss. 9–10, <u>podkreślenia</u> nasze]: (1) Zmniejszenie o połowę liczby samochodów o napędzie konwencjonalnym w transporcie miejskim do 2030 r.; <u>eliminacja ich z miast do 2050 r.</u>; osiągnięcie zasadniczo wolnej od emisji CO2 logistyki w dużych ośrodkach miejskich do 2030 r. (4) <u>Ukończenie szybkiej europejskiej sieci kolejowej do 2050 r.</u> Trzykrotny wzrost istniejącej sieci szybkich kolei do 2030 r. oraz zachowanie gęstej sieci kolejowej we wszystkich państwach członkowskich. Do 2050 r. większa część ruchu pasażerskiego na <u>średnie</u> odległości powinna odbywać się koleją. (6) Do 2050 r. <u>połączenie wszystkich lotnisk należących do sieci bazowej z siecią kolejową, najlepiej z szybkimi kolejami;</u> (7) Wprowadzenie w Europie do 2020 r. zmodernizowanej infrastruktury zarządzania ruchem lotniczym (SESAR12) oraz zakończenie prac nad Wspólnym Europejskim Obszarem Lotniczym. Wprowadzenie równoważnych systemów zarządzania transportem lądowym i wodnym (ERTMS13, ITS14, SSN i LRIT15, RIS16). Wprowadzenie do użytku europejskiego <u>systemu nawigacji satelitarnej (Galileo).</u> (8) Do 2020 r. ustanowienie ram europejskiego systemu informacji, zarządzania i płatności w zakresie transportu multimodalnego.	komentarz polegający na przedstawieniu referatu dotyczącego rozwoju zintegrowanego systemu transportu w Polsce w obliczu globalizacji. Autorom należy się podziękowanie za intelektualny wkład. Brak jest w nim jednak konkretnych uwag co do treści rozdziału

(10) Przejście na pełne zastosowanie zasad „użytkownik płaci” i „zanieczyszczający płaci” oraz zaangażowanie sektora prywatnego w celu eliminacji zakłóceń, w tym szkodliwych dotacji, wytworzenia przychodów i zapewnienia finansowania przyszłych inwestycji w dziedzinie transportu.

3. Skutki globalizacji dla transportu europejskiego

W dokumencie unijnym towarzyszącym Białej Księdze transportu 2011, Flightpath 2050, mamy ramowe dane o oczekiwanym wzroście ruchu lotniczego do 2050 r.: w Europie z 9,4 mln do 25 mln lotów (x 2,76), a w świecie (globalnie) z 2,5 mld do 16 mld pasażerów (x 6,4). Ten kontrast w tempie wzrostu tłumaczyłby się tym, że w relacji do liczby ludności, ruch lotniczy w Europie jest już kilkakrotnie większy niż w Azji – gdyby nie duże prawdopodobieństwo, że spora część ‘nowych’ pasażerów globalnych skieruje się właśnie do Europy.

Potwierdzają to prognozy IATA: najszybszy przyrost ruchu następuje w rejonie Azja-Pacyfik, gdzie już w 2014 r. będzie 1 mld podróży. Najszybciej rośnie ruch lotniczy w Chinach: 14% rocznie krajowy i 10,8% międzynarodowy. Jeśli przyjąć, że Azja-Pacyfik będzie rosła "tylko" 8% rocznie, to w r. 2030 będzie tam 4 mld pasażerów lotniczych. Dokąd będą oni latać?.

TRANSvisions w 2009 r. oceniło, że w następnych 20 latach od 300 do 600 mln Azjatów przyjeżdżać będzie do Europy rocznie, a Deloitte prognozuje, że w tym okresie w Chinach 600 mln ludzi wejdzie do klasy średniej – co przełoży się na zapotrzebowanie na samoloty. Goldman Sachs w opracowaniu What is China's air passenger growth potential z października 2010 przewiduje, że – przy założeniu wzrostu ruchu lotniczego o 12% rocznie – Chiny osiągną 1 miliard pasażerów rocznie już w 2022 roku. [Prognozy te przedstawiamy na końcu.]

Pozostaje odpowiedzieć sobie na pytanie: dokąd skieruje się większość tych Azjatów, których stać będzie na podróżowanie po świecie (turystycznie, ale i w interesach)? Cywilizacje azja-tyckie należą na najstarszych i wydaje się, że najciekawszą częścią świata dla Azjatów będzie Europa – kolebka tej cywilizacji, z którą dzisiaj zaciekle konkurują.

Tymczasem już obecne zatłoczenie portów lotniczych w Europie Zachodniej i korytarzy powietrznych tego rejonu wyklucza przyjęcie setek milionów podróżnych z Azji. Swoje podróże po Europie będą musieli zaczynać (i kończyć) w nowych portach lotniczych Europy środkowowschodniej, skąd powinni rozjeżdżać się pociągami dużych prędkości.

4. Zrównoważony rozwój transportu

Hasło zrównoważenia na nowo rodzajów transportu [rebalancing of transport modes] poja-wiło się już w Białej Księdze transportu z 2001. Najnowsze wytyczne unijne wyznaczają cele na konkretne daty. Projekt Strategii Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020, koordynowany przez Ministerstwo Infrastruktury i poddany konsultacjom społecznym w maju 2011, niestety nie uwzględnia tych wytycznych unijnych.

Jednocześnie, projekt SRT nie spełnia oczekiwań Towarzystwa Integracji Transportu, które od lat zabiegało o równe traktowanie poszczególnych rodzajów transportu i podnosiło zalety kolei dużych prędkości w zestawieniu z ruchem drogowym i lotniczym.

Powołując się na wytyczne unijne z roku 2007 (rezolucję PE i Komunikat KE – por. część III), w stanowisku Towarzystwa Integracji Transportu przekazanym MI w ramach konsultacji społecznych SRT do 2020 postulowaliśmy uwzględnienie w Strategii Rozwoju Transportu dwóch kierunkowych działań.

(1) W perspektywie 10 do 20 lat trzeba stworzyć warunki do zastąpienia wszystkich lotów krótkodystansowych kolejami dużych prędkości, a nadto radykalnie ograniczyć loty średnio-dystansowe (w obrębie Europy) – co zakłada (a) powstanie dobrze przemyślanej paneuropejskiej sieci KDP z odnogami do pobliskich rejonów Afryki i Azji, (b) uruchomienie nocnych pociągów (sypialnych) na tej sieci (zastępujących samoloty na odległościach do 2500 km), (c) doprowadzenie kolei do wszystkich portów lotniczych poza najmniejszymi.

2) Przygotowując się do masowego napływu podróżnych z Azji (głównie z Chin), trzeba

(a) zbudować w relatywnie słabo zaludnionych i mniej zurbanizowanych krajach Europy środkowowschodniej duże porty lotnicze na 50–100 mln pasażerów rocznie,

(b) połączyć wszystkie (stare i nowe) większe porty lotnicze z siecią KDP i zapewnić w ten sposób przylatującym pasażerom dalszą podróż pociągami (tym samym zwiększyć do 1000 km „obszar ciężenia” wielkich portów),

(c) wykorzystać sieć KDP do przewożenia pasażerów z portu do portu w sytuacjach kryzysowych (emergency).

	Tymczasem transport jest w Polsce postrzegany wyłącznie w swej tradycyjnej formie – jako odpowiedź na potrzeby społeczeństwa i gospodarki (przewozy osób i towarów). Ta funkcja transportu odnosi się do potrzeb Polaków i obciąża budżet kosztami utrzymania i naprawy istniejącej infrastruktury oraz kosztami inwestycji. Towarzystwo Integracji Transportu jest rzecznikiem alternatywnej funkcji transportu – jako potencjalnego źródła dużych dochodów dla kraju z usług transportowych dla cudzoziemców. Tę funkcję transport spełnia na dwa sposoby: (a) przez pobieranie opłat tranzytowych (w tym sprzedaż biletów), (b) przez zapewnienie łączności globalnej (międzykontynentalnej) z całym krajem i tym samym zachęcenie cudzoziemców z całego świata do odpłatnego korzystania z naszych usług i kupowania na miejscu produktów wytwarzanych w regionach Polski. Takie podejście do transportu spowoduje ożywienie gospodarcze wielu regionów, a płynące z tego dochody staną się głównym sposobem uzupełnienia luk w budżetach: centralnym, samo-rządowych i prywatnych. Chodzi tu o wykorzystanie naturalnego bogactwa Polski, jakim jest jej szczególne położenie geograficzne w Europie i płaskie ukształtowanie terenu. Tę drugą funkcję może spełniać jedynie w pełni nowoczesny, nowozbudowany, zintegrowany system złożony z międzykontynentalnego Centralnego Portu Lotniczego (CPL) zespolonego z siecią kolei dużych prędkości (KDP) i autostrad. Przedsięwzięcia te wymagają osobnych środków inwestycyjnych, których sposób zdobywania opisano w kolejnym punkcie. 5. Finansowanie budowy nowej sieci transportu Budowa sieci nowoczesnego Zintegrowanego Systemu Transportu (ZST) nie może być finansowana ani z budżetu, ani ze środków pomocowych Unii Europejskiej (poza elementami TEN-T), gdyż źródła te nie zapewniają nawet utrzymania, naprawy i rozbudowy sieci tradycyjnej. W tej sytuacji, finansowanie inwestycji w ZST musi głównie pochodzić od inwestorów prywatnych (głównie zagranicznych, ale częściowo też polskich), angażujących się w poszczególne projekty w zamian za koncesję na ich obsługę (czyli dochody z nich) w uzgodnionym okresie (20–30–40 lat), zapewniającym zwrot poniesionych nakładów oraz zysk – po upływie którego inwestycja przechodzi we władanie udzielającego koncesji właściciela, czyli państwa polskiego. Trwały charakter inwestycji infrastrukturalnych jest gwarancją, że dane obiekty nie zostaną rozebrane i przeniesione do innego kraju (jak w przypadku marketów, fabryk itp. urządzeń technicznych). Aby jednak pozyskać inwestorów do tego typu budów, muszą być spełnione warunki wstępne poprzedzające przystąpienie do budowy. Musi być ustalona optymalna lokalizacja przedmiotu inwestycji, rozwiązane problemy własnościowe, spełnione określone warunki ekologiczne, archeologiczne i inne wymogi formalne poprzedzające wydanie zezwolenia na budowę. Tym samym muszą być wyczerpane wszystkie procedury odwoławcze, łącznie z uchwaleniem osobnych nowych aktów prawnych, jeśli takie okażą się niezbędne. Takie przygotowania muszą być poczynione dla całego ZST, nawet dla tych składowych systemu, na które zapotrzebowanie zaistnieje dopiero za kilkadziesiąt lat (jednak da się już teraz przewidzieć). Jest to niezbędne, by zabezpieczyć się przed zarastaniem terenu innymi inwestycjami, które w przyszłości uniemożliwiłyby szybką i sprawną realizację budowy kolejnych fragmentów ZST. Omawiane warunki wstępne – choć nie pochłaniają środków inwestycyjnych – wymagają: opracowania wizji docelowego, kompletnego systemu nowoczesnej sieci transportowej (ZST = CPL + KDP + autostrady), przyjętej jako realny długofalowy plan rozwoju kraju przez centralne i terenowe ośrodki władzy (parlament, rząd, samorządy terytorialne); wydania przez decydentów właściwym komórkom władz regionalnych i lokalnych polecenia przygotowania (bądź akceptacji) szczegółowego planu przebiegu i lokalizacji wszystkich docelowych elementów ZST na swoim terenie; w ramach opracowania planu krajowego ZST – dopełnienie wszystkich niezbędnych analiz, ustaleń i postępowań wymaganych prawem, które – z chwilą, gdy zapotrzebowanie na dany element ZST wzrośnie do poziomu czyniącego inwestycję opłacalną – muszą być w całości gotowe, tak by znaleziony inwestor mógł z miejsca przystąpić do budowy. Wymienione pod a – c działania nie pochłoną środków inwestycyjnych i nie wymagają dodatkowego finansowania. Ich realizacja powinna nastąpić przez racjonalne wykorzystanie czasu etatowego istniejącej kadry rządowej i samorządowej. Warunkami wstępnymi są: wypracowanie wizji przez władze zwierzchnie, wydanie stosownych rozporządzeń i narzucenie dobrej organizacji pracy przez właściwe sprecyzowanie zadań poszczególnych wykonawców oraz odpowiednią koordynację i synchronizację ich działań. Mając na uwadze, że (a) Polska nie może zwiększać długu publicznego – co przekreśla możliwość zaciągania pożyczek, (b)	

współfinansowanie przez obcy kapitał publiczny może doprowadzić do niekorzystnych zależności strategicznych, (c) udział środków publicznych spowalnia proces inwestycyjny na skutek licznych biurokratycznych wymagań przedłużających procedury – najważniejszym będzie finansowanie inwestycji z zagranicznych oraz – w maksymalnym stopniu – z krajowych środków prywatnych. Budowę całego ZST można albo podzielić na poszczególne zadania realizowane przez odrębne spółki lub konsorcja wygrywające pojedyncze przetargi, albo można budowę całego systemu potraktować jako jedną wielką inwestycję realizowaną etapowo przez holding narodowy złożony z wielu spółek realizujących poszczególne fragmenty całej inwestycji. Wówczas obliczenia opłacalności inwestycji nie będą się odnosiły do poszczególnych fragmentów, lecz do całego systemu w skali kraju, a zapotrzebowanie przesądzające o opłacalności będzie jedynie decydowało, kiedy dany fragment całości zostanie zrealizowany.

6. Opłacalność budowy ZST w warunkach globalizacji

Podstawowym założeniem proponowanej koncepcji jest przyjęcie twórczej aktywności Polaków – będącej iloczynem ich pomysłowości, przedsiębiorczości i pracowitości, a więc iloczynem zdolności, motywacji i poświęconego czasu – jako głównego źródła dochodów warunkujących postęp gospodarczy i społeczny. Aktywność ta – oprócz zaspakajania potrzeb rynku wewnętrznego – musi wyjść naprzeciw potrzebom i interesom podmiotów zagranicznych dysponujących odpowiednimi środkami finansowymi.

W przekonaniu Towarzystwa, obok tradycyjnych partnerów, nowymi odbiorcami działalności usługowej i produkcyjnej Polaków staną się w najbliższej przyszłości (a na pewno w perspektywie lat 2030–2050) masowe populacje olbrzymów na dorobku: Chin, Indii i Brazylii oraz szeregu innych państw spoza Europy. Przemawia za tym szybkie bogacenie się tych krajów i ich obywateli, czyli skokowy przyrost klasy średniej, a w konsekwencji – chęć poznania świata u ludzi nie mających dotąd szans na podróże.

Dzięki odpowiednim zabiegom ludzie ci mogą zapragnąć kontaktów z polską kulturą i zainteresować się umiejętnościami i obyczajami Polaków, jak również specyficznymi polskimi wyrobami – podobnie jak bogacący się Polacy fascynują się kulturą Egiptu, przyrodą Australii, czy japońskim suszi. Biorąc pod uwagę ogrom populacji tych krajów, zwrócenie zainteresowanych będzie wymagało odpowiedniego marketingu. Aby jednak masowo sprzedawać np. Chińczykom oscypki lub serwować im muzykę Chopina, muszą oni zyskać łatwość podróży do Polski, a także poruszania się po Polsce. To stanowi uzasadnienie głoszonej przez nasze Towarzystwo tezy, że budowa ZST, czyli CPL sprzęgniętego z siecią KDP i autostrad, jest absolutną koniecznością. Spodziewane wówczas dochody z funkcjonowania CPL i KDP powinny sprawić, że znalezienie inwestorów gotowych do poniesienia koniecznych wydatków w trybie koncesyjnym nie będzie stanowiło problemu.

Jest rzeczą zastanawiającą, że masowe kontakty handlowe i kulturowe z mieszkańcami rosnących potęg – w naszym przekonaniu oczywiste – nie znajdują wyrazu w planowaniu strategicznym do roku 2030 i 2050, ani w dokumentach krajowych ani unijnych.

Owszem, w rządowej wizji długookresowej strategii kraju "Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności" https://zds.kprm.gov.pl/sites/default/files/pliki/07_transport.pdf, wśród kluczowych projektów w obszarze transportu wymienia się budowę "Centralnego Portu Lotniczego (CPL) jako elementu zintegrowanego systemu transportowego" oraz "pierwszej linii kolei dużych prędkości (KDP) z Warszawy przez Łódź do Wrocławia i Poznania zintegrowanej z siecią drogową i CPL" (str. 12) – jednak o ich wykorzystaniu w globalnej skali i o spodziewanych z tego korzyściach nasi decydenci nie mają dotąd odwagi myśleć (a w każdym razie pisać).

7. Wnioski

Skuteczny pościg Polski za czołówką najbardziej rozwiniętych krajów świata wymaga znalezienia trwałych źródeł dochodów z aktywności własnej mieszkańców – obok środków pomocowych Unii Europejskiej. W perspektywie dziesięcioleci aktywność tę należy ukierunkować na wymianę usług i towarów z rosnącymi potęgami: Indiami, Chinami, Brazylią i in. W tym celu należy wykorzystać naturalne bogactwo Polski – jej centralne położenie w Europie, budując zintegrowany system transportu złożony z Centralnego Portu Lotniczego zespólnionego z siecią Kolei Dużych Prędkości i autostrad – jako łącznik udostępniający aktywność Polaków potencjalnym partnerom.

Pełnych kosztów budowy nowoczesnej infrastruktury transportowej nie da się pokryć z budżetu Państwa, ani z unijnych środków pomocowych, niezbędnych do rewitalizacji i utrzymania istniejącej infrastruktury transportowej. Źródłem finansowania systemu musi być krajowy i zagraniczny kapitał prywatny, inwestowany na zasadzie koncesji.

Warunkiem pozyskania inwestorów prywatnych do budowy poszczególnych segmentów systemu jest:

a) gwarancja zwrotu nakładów i zadowalająca dochodowość danego fragmentu ZST w okresie koncesji;

b) udoskonalenie systemu prawnego i przygotowanie warunków wstępnych, które umożliwią inwestorowi natychmiastowe przystąpienie do budowy i jej szybką realizację;

Spełnienie pierwszego warunku zapewnią opłaty za korzystanie z systemu oraz zyski z usług i towarów w wymianie z mieszkańcami ww. krajów.

Spełnienie drugiego warunku wymaga sprawnego działania władz państwowych i samorządowych wszystkich szczebli.

8. Ocena sytuacji

Budowa Centralnego Portu Lotniczego (CPL) – docelowo większego od Heathrow – wymaga ogromnych nakładów i jeszcze większych na budowę sieci KDP jako łącznika portu z obszarem Europy Środkowej. Takim wydatkom można podostać jedynie wprzegając wielki kapitał (międzynarodowy).

Na chwilę obecną rysują się takie potencjalne źródła finansowania samego CPL:

- sprzedaż części lub całości terenów portu lotniczego na Okęciu (zależnie od decyzji o jego przeznaczeniu po powstaniu CPL),
- sprzedaż terenów okołolotniskowych (wokół CPL),
- dofinansowanie budowy CPL z funduszy UE w oparciu o stwierdzoną przez Parlament Europejski konieczność budowy w Europie 10 dużych portów lotniczych do roku 2025 [dokumenty w załączeniu],
- dofinansowanie budowy dworca KDP z funduszy UE w oparciu o postulowane przez KE i PE zespolenie dużych portów lotniczych z siecią kolei dużych prędkości [dokumenty j.w.],
- kapitał prywatny krajowy i zagraniczny – na zasadzie koncesyjnej lub w postaci partnerstwa publiczno-prywatnego, bądź też na podstawie osobnego aktu prawnego,
- kapitał zainteresowanych samorządów i właścicieli gruntów wnoszonych jako wkład w inwestycję.

Z naszej analizy sytuacji wyłaniają się takie spostrzeżenia:

1. Rozproszenie odpowiedzialności, planowania i podejmowania decyzji między resortami i branżami w resortach utrudnia ogarnięcie całej problematyki transportu i związanych z nim kwestii środowiskowych i energetycznych. Podobnie, zlecenie, a następnie zatwierdzanie opracowań i proponowanych rozwiązań w poszczególnych ogniwach administracji polega na akceptacji, odmowie lub punktowych modyfikacjach, a nie sprzyja koordynacji i nie daje szans na dokonanie poważnych zmian w przyjętych założeniach. W efekcie główni decydenci nie uzyskują syntetycznego obrazu niezbędnego do podejmowania optymalnych decyzji.
2. Przyzwyczajenie urzędników do tradycyjnych sposobów planowania, uzgadniania, rozpisywania przetargów i realizacji zadań, skutkuje powolnością postępowania. W planowaniu kosztów liczą się złotówki, natomiast nie liczy się koszt upływającego czasu. Z drugiej strony, planowanie globalne, uwzględniające przemiany świata w perspektywie 10–20–30 lat. uważane jest za wykraczające poza realia i możliwości Polski.
3. Tymczasem w obliczu postępów globalizacji i rosnącej mobilności ludzkości, usytuowanie Polski w Europie, jej topografia oraz poziom (niedo-)rozwoju, predestynują nasz kraj do roli mocarstwa transportowego. W tych warunkach głównym źródłem szybkiego postępu gospodarczego powinien być EKSPORT towarów, a zwłaszcza usług w skali globalnej.

Po roku 1989 poważnym źródłem dochodów kraju był eksport drobnej wytwórczości na targowiskach np. Stadionu X-lecia i Tuszyń pod Łodzią. Nabywcami byli Ukraińcy, Białorusini, Rosjanie i inne wschodnie nacje mające wówczas wolny wjazd (bez wiz). W przyszłości naszymi 'kontrahentami' będą mieszkańcy prowincji Indii, Chin, Brazylii itp., którzy po raz pierwszy w historii posiadają środki pozwalające im na podróże nawet między-kontynentalne.

4. W dobie globalizacji, transport będzie nadal zwiększać swój udział (już bliski 30%) w emisji dwutlenku węgla i innych trucizn. Dalsza jego intensyfikacja wymusza maksymalne wykorzystanie najbardziej ekologicznej jego formy – transportu szynowego. Dlatego powinniśmy budować koleje, zwłaszcza dużych prędkości (KDP), które mogą zastąpić ekologicznie bardziej szkodliwe rodzaje transportu: znaczną część transportu drogowego oraz wszystkie przeloty, na odległościach do 1000 km, w tym te zasilające loty długodystansowe (feeder flights).

5. Dzięki ulokowaniu centralnego portu lotniczego 40 km na zachód od Warszawy, na krzyżujących się dwiema magistralami KDP (wschód-zachód i północ-południe), CPL będzie pierwszym w świecie portem obsługiwanym głównie (docelowo w 80%!) przez koleje. Jako wschodnia brama do Europy, CPL będzie służyć również krajom ościennym, w promieniu 1000 km.
6. Ludność bogacących się błyskawicznie najludniejszych krajów świata (Chin i Indii, także Brazylii) z czasem stanie się głównym udziałowcem w podróży międzykontynentalnych. Gwałtownie rosnącemu ruchowi lotniczemu nie podążają zachodnioeuropejskie porty i tam-tejsza, zatłoczona już dziś przestrzeń powietrzna. Unia Europejska (KE i PE) zakłada, że w Europie do 2025 musi powstać 10 dużych portów lotniczych (por. załączone dokumenty). Największym z nich (dzięki KDP!) może stać się CPL.
7. Postulat zrównoważonego (balanced) rozwoju transportu uzasadnia przyjęcie strategii (SRT) bazującej na współdziałaniu wszystkich gałęzi w ramach Zintegrowanego Systemu Transportu – w zgodzie z założeniami programu "Polska 2030 - Wyzwania rozwojowe" (w opracowaniu którego uczestniczy Departament Polityki Transportowej MI). Rośnie świadomość korzyści (zwłaszcza ekonomicznych) płynących z takiego współdziałania.
8. Założenia dopracowywanej obecnie przez Departament Polityki Transportowej MI Strategii Rozwoju Transportu uwypuklają luki w aktualnej współpracy międzygałęziowej i wskazują na konieczność koordynacji międzyresortowej – zwłaszcza dotyczącej ochrony środowiska i potrzeb energetycznych. Taką koordynację mogłoby zapewnić powołanie pełnomocnika rządu do spraw Zintegrowanego Systemu Transportu.
9. Budowa infrastruktury która sprosta wzrostowi globalnej mobilności (ludzi i towarów) okaże się – naszym zdaniem – tak zyskowna, że inwestorzy z całego świata zaczną zabiegać o udział w naszych wielkich inwestycjach transportowych, rozwiązując kluczowy problem ich finansowania. O doborze inwestorów powinny współdecydować względy strategiczne. Najwygodniejszym sposobem finansowania tych inwestycji może okazać się (kilkudziesięcio-letnia) koncesja.
10. Tak realizowany Zintegrowany System Transportu stanie się źródłem stałych i obfitych dochodów dla państwa i obywateli – świadczących usługi przybyszom.

Towarzystwo Integracji Transportu
 Henryk Panusz, prezes <TIT@ldi.pl>
 Bogusław Jankowski, wiceprezes <bajankow@gmail.com>

wrzesień 2011

Załącznik 1: Cytaty z dokumentów unijnych

A. REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO z 11.10.2007
 w sprawie przepustowości portów lotniczych [P6_TA(2007)0433]

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2007-0433&language=PL&ring=A6-2007-0349>

- C. mając na uwadze, że uwzględniając wszystkie nowe inwestycje, w 2025 r. ponad 60 portów lotniczych nie będzie w stanie sprostać zapotrzebowaniu przy normalnym godzinowym natężeniu ruchu bez wywoływania opóźnień lub bez odwoływania lotów (należałoby wtedy odwołać 3,7 milionów lotów rocznie);
- E. mając na uwadze, że niewystarczająca przepustowość lotnisk i wzrost popytu na transport powietrzny najprawdopodobniej doprowadzą do powstania popytu na nowe duże porty lotnicze (według badania Eurocontrol ich liczba może osiągnąć 10) oraz portów lotniczych średnich rozmiarów (według Eurocontrol – do 15);
17. przypomina, że wzrostowi transportu lotniczego będą musiały towarzyszyć programy techniczne i regulacyjne ograniczające jego koszty zewnętrzne; z zadowoleniem przyjmuje służącą temu celowi inicjatywę Komisji na rzecz włączenia lotnictwa do unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji;
31. wzywa Komisję, aby zachęciła państwa członkowskie do zaostrzenia przepisów w zakresie miejskiego planowania przestrzennego i budownictwa w stopniu pozwalającym zapobiegać hałasowi i innym zanieczyszczeniom powodowanym przez porty lotnicze w ich sąsiedztwie;

B. KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIEJ

Plan działania w zakresie przepustowości, efektywności i bezpieczeństwa portów lotniczych w Europie z 24.01.2007 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0819:FIN:PL:PDF>

(2) /.../ Średniookresowy przegląd Białej Księgi Komisji dotyczącej transportu z 2001 r. potwierdza konieczność przyjęcia środków w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne spowodowanego gwałtownym wzrostem ruchu lotniczego.

(7) /.../ ponad 60 europejskich portów lotniczych będzie borykać się z ogromnym zatłoczeniem, a najważniejsze 20 porty lotnicze będą w pełni wykorzystane przez co najmniej 8-10 godzin dziennie do 2025.

(12) [Lista działań] ...

- wspieranie transportu kombinowanego, integracja i współpraca różnych rodzajów transportu;
- poprawa działalności portów lotniczych w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz ramy planowania budowy nowej infrastruktury portów lotniczych;

5.1. Poprawa dostępu do portów lotniczych i transportu kombinowanego [co-modality]

(24) Transport lotniczy i kolejowy powinny stać się bardziej komplementarne. ...

- połączenia regionalne przynoszące takie same korzyści jak powyżej oraz dodatkowo rozszerzenie obszaru oddziaływania portu lotniczego;

– połączenia pomiędzy portem lotniczym a najważniejszymi ośrodkami miejskimi koleją dużych prędkości, przynoszące takie same korzyści jak powyżej oraz dodatkowy potencjał pozwalający zwolnić przydziały czasów startów i lądowań dla krótkodystansowych rejsów i udostępnić je dla rejsów długodystansowych, które dla portów lotniczych i przewoźników lotniczych stanowią lepszy sposób wykorzystania dostępnych przydziałów czasów startów i lądowań.

6.1. Poprawa działania portów lotniczych z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego (hałas)

(27) ... Zrównoważone podejście w sprawie hałasu [obejmuje cztery elementy:]

- ograniczenie hałasu u źródła;
- planowanie i zarządzanie przestrzenne; ...

UWAGA Zasady zrównoważonego podejścia do hałasu zostały włączone do prawodawstwa wspólnotowego [dyrektywa 2002/30/WE].

Załącznik 2: Prognozy wzrostu klasy średniej w Azji

Przytoczony niżej materiał amerykańskiej instytucji zaśluzonej w badaniach nad krajami rozwijającymi się przewidują gwałtowny wzrost liczebny klasy średniej w rejonie Azji i Pacyfiku, zwłaszcza w Chinach i Indiach. W ciągu 20 lat w rejonie tym liczebność klas średnich wzrośnie ponad 6-krotnie i stanowić będzie dwie trzecie klas średnich całego globu.

Opracowanie zbiorcze Brookings Institution (Waszyngton, USA)

Instytut ten [<http://www.brookings.edu/about.aspx>] prowadzi od lat badania w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego świata. W czerwcu 2011 r. opublikował wyniki kilku prac w zbiorczym opracowaniu "Wyłaniająca się klasa średnia w krajach rozwijających się".

Na str. 9 jest tabela "Wielkość klasy średniej 2009–2030", podająca liczebność (w milionach) i udział procentowy dla poszczególnych rejonów świata. Gwałtowny przyrost ma wystąpić w rejonie Azji i Pacyfiku (28 – 54 – 66 procent). W wyniku równoczesnej stagnacji w Europie i Ameryce Północnej, ich udział w globalnej klasie średniej będzie drastycznie maleć. W roku 2030 w rejonie Azji i Pacyfiku zamieszkiwać będzie 66 procent spośród blisko 5 miliardów ludzi zaliczanych do klasy średniej.

Na str. 13 mamy dane nt. chińskiej klasy średniej, która w 2009 r. liczy już 157 milionów i liczbowo jest druga po USA. Choć na razie jej udział w ludności Chin sięga tylko 12%, w roku 2030 osiągnie aż 70%. To samo ilustrują słupki na str. 15, gdzie wyróżnieni są "biedni", "średni" i "bogaci".

Na str. 18 są dane nt. indyjskiej klasy średniej, która obecnie stanowi tylko 5% populacji, ale będzie rosła w takim tempie, że w 2030 r. prześcignie swą liczebnością amerykańską i chińską klasę średnią, a w 2039 r. może liczyć już 1 miliard ludzi.

We "Wnioskach" (str. 21) czytamy, że w ciągu dwudziestu lat globalna klasa średnia urośnie z obecnych niespełna 2 mld do blisko 5 mld, zamieszkujących głównie Azję. Klasy średnie stanowią główny czynnik (key driver) rozwoju gospodarczego, a klasy średnie Indii i Chin staną się głównym źródłem popytu w skali globalnej.

Z oryginału [wyróżnienia kolorem – B.J.]

The Emerging Middle Class in Developing Countries

by Homi Kharas, Brookings Institution, June 2011 [21 pages]

[p. 5] Projecting the Evolution of the Global Middle Class

- Project GDP growth for 145 countries using simple Cobb-Douglas growth model featuring catch-up for a set of rapidly converging economies, including China and India
- Assume no change in middle of income distribution or in household expenditure share of GDP

[p. 9] A Crossover from West to East

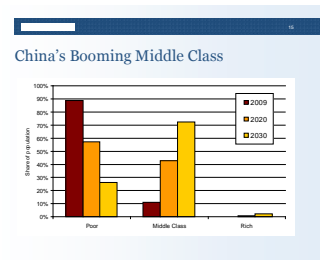
Size of the Middle Class, 2009–2030 (millions of people and global share)

	2009		2020		2030	
North America	338	18%	333	10%	322	7%
Europe	664	36%	703	22%	680	14%
C. and South America	181	10%	251	8%	313	6%
Asia Pacific	525	28%	1,740	54%	3,228	66%
Sub-Saharan Africa	32	2%	57	2%	107	2%
M. East & N.Africa	105	6%	165	5%	234	5%
World	1,845	100%	3,249	100%	4,884	100%

[p. 13] A Closer Look at China's Middle Class

- Already the second largest middle class in absolute terms, at 157m consumers (US is #1)
- But small in relative terms (only 12% of the population)
- Also small given its level of development, due to income inequality and (especially) small share of household expenditure in GDP
- By 2030 over 70 percent of China's population could be middle class, consuming nearly \$10 trillion in goods and services

[p.15]

[p. 18] A Closer Look at India's Middle Class

- Small today (5% of population), but set to expand dramatically.
- India could be the world's largest middle class consumer market by 2030, surpassing both China and the US.
- Between now and 2039, India could add over 1 billion people to the global middle class.

[p. 21] Conclusion

- The world is in the throes of a major expansion in the middle class, particularly in emerging Asia. The global middle class is expected to grow from under 2 billion consumers today to nearly 5 billion within two decades.
- Middle classes are an important key driver of growth, as the income elasticity for durable goods and services for middle class consumers is greater than one.
- China and India are at the forefront of the expansion of the global middle class. The world economy can be expected to increasingly rely on the middle classes of these two Asian powers as key sources of global demand.

SOURCE: <<http://siteresources.worldbank.org/EXTABCDE/Resources/7455676-1292528456380/7626791-1303141641402/7878676-1306699356046/Parallel-Session-6-Homi-Kharas.pdf>>

Załącznik 3: Prognozy wzrostu ruchu lotniczego

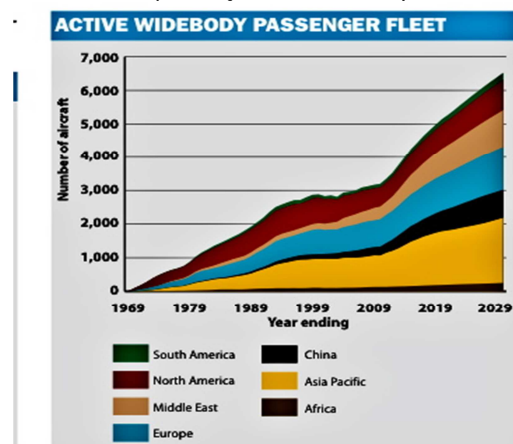
Goldman Sachs w studium Global Aviation Trends (z 15 listopada 2010) analizuje potencjał wzrostu ruchu lotniczego w poszczególnych regionach świata, dochodząc do wniosku (s. 19), że dalszy dynamiczny wzrost chińskiego PKB (do 30.000 USD rocznie per capita) spowoduje, iż co roku ruch lotniczy w Chinach będzie rósł średnio o 12,4 procent. W rezultacie, w roku 2022 Chińczycy odbędą jeden miliard podróży lotniczych (krajowych i zagranicznych). Aby sprostać tej mobilności, w ciągu następnych 12 lat (2011–2022) Chiny będą potrzebowały 3500 nowych samolotów (poza normalną wymianą floty) oraz 260 nowych portów lotniczych.

[What is China's air passenger growth potential: <http://www.scribd.com/doc/50170108/4/What-is-China's-air-passenger-growth-potential>]

IATA (International Air Transport Association) w krótkoterminowej prognozie z lutego 2011 [http://www.pata.no/Web/Docs/IATA_Press_Release_14feb.htm] przewiduje dla Chin do roku 2014 średnioroczny przyrost o 10,8% dla podróży międzynarodowych i blisko 14% dla krajowych. Na końcu komunikatu prasowego z 14 lutego 2011 czytamy: "By 2014, 1 billion people will travel by air in Asia Pacific." (W roku 2014 jeden miliard ludzi odbędzie podróże powietrzne w rejonie Azji i Pacyfiku.) [Gdyby przyjąć, że dla całego rejonu Azji i Pacyfiku wzrost wyniesie jedynie 8% rocznie, to w roku 2030 będą to 4 miliardy pasażerów – B.J.]

Flightglobal Commercial Fleet Forecast – Global 2011–2030, Executive Summary

http://www.flightglobal.com/airspace/media/reports_pdf/commercial-fleet-forecast-executive-summary-79589.aspx przewiduje, że flota samolotów szerokadłubowych (o dwóch korytarzach –double-aisle) najszybciej będzie rosła w Chinach. Cała Azja dysponować będzie w 2029 roku blisko połową szerokadłubowych samolotów świata – co obrazuje poniższy wykres.

TRANSvisions w studium wykonanym w 2009 r. dla Komisji Europejskiej oceniło, że w ciągu następnych 20 lat liczba Azjatów przyjeżdżających co roku do Europy sięgnie od 300 do 600 milionów.

[TRANSvisions, Report on Transport scenarios with a 20 and 40 Year Horizon. Final Report (March 2009), s. 60: "As millions of people

		are to become middle-classers in Asia in the next 20 years, Europe will become a theme park for extra-EU visitors: between 300 and 600 million Asian tourists will be travelling yearly to Europe". http://ec.europa.eu/transport/strategies/studies/doc/future_of_transport/2009_02_transvisions_report.pdf Tom Captain z firmy Deloitte, opierając się na przewidywanym przez Boeinga (w 2009 r.) zapotrzebowaniu na samoloty, prognozuje, że do roku 2030 w Chinach 600 milionów wejdzie do klasy średniej, co przełoży się na odpowiednie zapotrzebowanie na podróże powietrzne. [Tom Captain of Deloitte, Outlook for the global commercial business aircraft industry 2009: "With some 600 million people expected to reach middle class status over the next two decades, business, tourist, and freight traffic in China will rise dramatically". http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Global/Local Assets/Documents/dtt_holdingpattern_v3.pdf EUROCONTROL Long-Term Forecast: IFR Flight Movements 2010-2030 [December 2010] http://www.eurocontrol.int/statfor/gallery/content/public/forecasts/Doc415-LTF10-Report-Vol1.pdf W swej prognozie do roku 2030 Eurocontrol przewiduje wzrost ruchu w Europie średnio o 2,8% rocznie (według "najbardziej prawdopodobnego" spośród czterech rozpatrywanych scenariuszy), z tym że najsilniej rosnąć będzie ruch z i do Europy, a najmniej wewnątrz Europy. W roku 2030, od 0,7 mln do 5 mln lotów (zależnie od scenariusza) nie będzie zago-spodarowanych (unaccommodated for) z powodu ograniczonej przepustowości istniejących wówczas portów lotniczych (str. 1–2 Executive Summary). Tamże przewiduje się, że w roku 2030 w Europie będzie od 13 do 34 portów tak wielkich jak obecna czołowa siódemka, a wśród 25 największych hubów znajdzie się też kilka w Europie Wschodniej (nie definiuje się jednak tego obszaru). Na krótkich odległościach (short-haul flights) rnasilać się będzie konkurencja ze strony kolei dużych prędkości, która zapewnia porównywalny czas podróży na odległościach do 800 km (s. 23). Ponadto wzrośnie średnia odległość przelotów, podobnie jak wielkość (pojemność) samolotów. W całej prognozie Eurocontrol wielki wzrost ruchu lotniczego w Azji, przewidywany w cyto-wanych wyżej prognozach, kwitowany jest (przytoczonym) stwierdzeniem, że "najsilniej rosnąć będzie ruch z i do Europy, a najmniej wewnątrz Europy". Mimo iż jeden z czterech analizowanych scenariuszy nazwany został Global Growth (wzrost globalny?), prognozo-wany w nim średnioroczny przyrost ruchu lotniczego w Europie (do 2030) ma nie przekro-czyć 4% (dokładnie, 3,9%).	
NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"			
30.	Uwaga ogólna	Przedstawiony projekt Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „ Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” stawia ambitne zadanie dokonania skoku cywilizacyjnego modernizującego Polskę. Celem autorów jest kreowanie nowego modelu Śycia społecznego, a podstawową przesłanką uruchomienia sił i działań na rzecz trzeciej fali nowoczesności są aspiracje i potrzeby ludzi, grup społecznych i całych środowisk. W sytuacji światowego kryzysu gospodarczego oraz chwiejności decyzyjnej instytucji europejskich stworzenie realnej długookresowej strategii rozwoju kraju jest zadaniem trudnym. Pozytywnie ocenić trzeba wskazanie dziedzin prorozwojowych (edukacja, zdrowie, infrastruktura transportowa, komunikacyjna, środowiskowa, badania i rozwój), natomiast nie oznacza to zgody na drastyczne ograniczanie wydatków publicznych na inne zadania takie jak np. transfery społeczne. NSZZ „Solidarność” uważa, że pełna realizacja celów musi determinować mobilizację instytucji państwowych oraz środków budżetowych przy pełnej akceptacji ze strony społeczeństwa. Najbliższe lata nie napawają optymizmem ze względu na obostrzenia finansów publicznych zdeterminowane regułami wydatkowymi na poziomie krajowym oraz europejskim. Dlatego niektóre cele określone w strategii wydają się być jedynie listą pobośnych Śyczeń, o ile nie nastąpi zmiana polityki oszczędności budżetowych.	Uwaga przyjęta. Dokument stanowi zespół zadań do realizacji, w tym 25 decyzji, które należy podjąć w najbliższym czasie. Decyzje i propozycje projektów w DSRK są zbieżne z postulatami NSZZ Solidarność dotyczącymi zasad działania administracji oraz polityki

			makroekonomicznej.
31.	Uwaga ogólna	Za niezbędne uważamy przeprowadzenie debat społecznych, wzmocnionych ekspertyzami, w szczególnie wrażliwych społecznie obszarach takich jak np. podniesienie wieku emerytalnego. Nowe rozwiązania powinny dawać ubezpieczonym prawo świadomego wyboru momentu zakończenia kariery zawodowej w oparciu o wysokość oczekiwanego świadczenia, a rolą pracodawcy powinno być zapewnienie warunków motywujących do kontynuacji aktywności zawodowej. Istnieje uzasadniona wątpliwość o możliwości tworzenia dobrej jakości miejsc pracy uwzględniających potrzeby i ograniczenia osób po 60 roku życia. Obawiamy się, że wydłużenie wieku emerytalnego spowoduje jeszcze większe bezrobocie wśród młodych ludzi wchodzących na rynek pracy. Tym bardziej, że zarówno w strategii jak i wystąpieniach rządowych brak jest konkretnej wizji tworzenia i utrzymania miejsc pracy zarówno dla osób młodych jak i starszych. Projekt ogranicza się jedynie do propozycji zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu służb zatrudnienia, co jest dalece niewystarczające dla rozwoju rynku pracy.	Uwaga przyjęta. Debata o wieku emerytalnym będzie się odbywać zgodnie z zapowiedzią Premiera
32.	Uwaga ogólna	W „stu kluczowych projektach do realizacji” nie znalazł się niestety ślady projektu poświęcony poprawie jakości dialogu społecznego w Polsce.	Uwaga przyjęta. Projekt dodany do dokumentu obejmuje zarówno dialog społeczny jak i obywatelski.
33.	Uwaga ogólna	NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę na niedocenianą rolę polityki przemysłowej w Polsce, na temat, której autorzy projektu milczą. Ten niedoinwestowany sektor wciąż stanowi znakomitą bazę do rozwoju całej polskiej gospodarki. Nowoczesna gospodarka swą siłę i dynamizm musi czerpać nie tylko z sektora usług, ale przede wszystkim z przemysłu. Uważamy za pożądaną, aby polityka przemysłowa znalazła odpowiednie miejsce w planowaniu strategicznym rządu, tym bardziej, że niewybaczalnym błędem byłoby zmarnowanie jego potencjału wzrostu a przede wszystkim związanego z nim kapitału ludzkiego i jego umiejętności. Postulujemy, więc o uzupełnienie dokumentu o strategię dotyczącą polityki przemysłowej kraju.	Uwaga uwzględniona. Rozdział o innowacyjności gospodarki i kreatywności indywidualnej został uzupełniony o kilkanaście elementów związanych z przemysłem i jego rolą w gospodarce Polski.
34.	Uwaga ogólna	Makroekonomiczne ramy rozwoju Polski NSZZ „Solidarność” w pełni zgadza się ze stwierdzeniem strategii, iż „polityka makroekonomiczna pełni służebną rolę w stosunku do pozostałych obszarów polityki rozwoju”. Niestety, aktualne strategie fiskalne wyznaczają bardzo wąskie ramy rozwoju i wręcz go hamują. Obawiamy się dalszego ograniczania wydatków publicznych, a zaproponowane reformy strukturalne oraz pełna modernizacja systemu podatkowego muszą uwzględniać realizację konstytucyjnej zasady społecznej gospodarki rynkowej. Przyjęcie wspólnej waluty nie może być nadrzędnym celem wszelkich działań państwa, zwłaszcza w okresie niestabilności europejskich rynków finansowych. W tym obszarze postulujemy o szczególną ostrożność w podejmowaniu decyzji.	
35.	Uwaga ogólna	Kreatywność indywidualna i innowacyjna gospodarka Wzmocnienie kreatywności i innowacyjności musi przebiegać na wszystkich etapach rozwoju, ale powinno mu towarzyszyć budowanie wrażliwości społecznej. Wątpliwość budzi twierdzenie, że osoby urodzone po 1989 r potrafią łączyć indywidualizm ze zdolnością do kooperacji. Natomiast autorzy słusznie zwracają uwagę na niewystarczające	Uwaga częściowo przyjęta. Została w dokumencie

		kompetencje przedsiębiorców w zakresie zarządzania i organizacji firmy i krytycznie odnoszą się do częstej praktyki cięcia kosztów pracy i produkcji. NSZZ „Solidarność” od wielu lat powtarza, że dobra organizacja pracy, budowanie strategii firmy w duchu dialogu społecznego jest podstawą wzrostu produktywności oraz wyzwala kreatywność, zaufanie i utożsamianie się pracowników z misją firmy, co generuje między innymi gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Za cenne uznać trzeba otwarcie dostępu do zasobów publicznych w obszarach: edukacja, kultura, nauka i administracja. Jednak Strategia nie daje odpowiedzi czy np. wykształcenie nawyku korzystania z dóbr kultury przełoży się na ich dostępność. Bardzo słuszne są cele dotyczące edukacji i kształcenia się przez całe życie oraz konkluzja, że system edukacji ustawicznej jest nieprzygotowany. Jednak niepokoi brak wskazania podmiotów odpowiedzialnych za realizację założonych celów. Za oczywiste i postulowane przez różne środowiska (w tym partnerów społecznych) uznajemy postulaty ułatwienia transferu edukacja - praca oraz silniejsze powiązanie systemu kształcenia zawodowego z rynkiem pracy i upowszechnianie uczenia się przez całe życie. NSZZ „Solidarność” na forum Komisji Trójstronnej oraz w autonomicznych dyskusjach domaga się silniejszego włączenia partnerów społecznych w procesy budowania modelu kształcenia ustawicznego oraz efektywnego wykorzystania Funduszu Pracy. Jednakże nie można zapominać, że wszelkie pozytywne działania w wyżej wymienionych obszarach nie będą mogły zaistnieć, jeżeli nie poprawi się stabilność zatrudnienia. Krótkotrwałe, dorywcze zatrudnienie powoduje postawy zachowawcze po stronie pracodawców jak i pracowników, zarówno w sferze ułatwiania pracownikom podnoszenia lub zmiany kwalifikacji, ale także nie służy budowaniu przedsiębiorstwa działającego w dłuższym okresie czasu, nastawionego na innowacje (wg. Raportu PARP zacytowanego w Strategii poziom przeżywalności przedsiębiorstw, mierzony wskaźnikiem przeżycia pierwszego roku działalności jest jednym z najgorszych w Europie), a działalność innowacyjna przedsiębiorstw spada. Analizując diagnozę sektora nauki zwracamy uwagę na zjawisko, które zostało w niej pominięte. Wydaje się że w wyniku żywo rozwijającego się szkolnictwa prywatnego w Polsce doszło do znaczącego zróźnicowania a nawet w wielu wypadkach obniżenia poziomu kształcenia na poziomie wyższym. (ponad 450 szkół wyższych, w tym ponad 320 prywatnych). Wobec podkreślanego bardzo często w strategii postulatu dostępności do usług publicznych, warto dokonać analizy rozproszenia i rozdrobnienia szkolnictwa wyższego i jego wpływu na jakość przygotowania absolwenta do znalezienia i wykonywania pracy, zgodnie z zapotrzebowaniem ze strony rynku pracy. Istotne jest także stworzenie możliwości inwestowania publicznych pieniędzy w rozwój uzdolnień, predyspozycji, od początku edukacji, ale w sposób ukierunkowany na potrzeby rynku pracy w określonej perspektywie. Ponadto zwracamy uwagę, że nakłady na naukę i szkolnictwo powinny być zwiększone wcześniej niż zakłada strategia – w ciągu najbliższych 3-4 lat. Jednocześnie propozycję stworzenia nowego modelu kształcenia nauczycieli i zmian w dotychczasowym modelu edukacji należy przeprowadzać z dużą ostrożnością i przy wykorzystaniu aktualnych doświadczeń nauczycieli, rodziców, ale także specjalistów rynku pracy oraz partnerów społecznych.	przyjęta zasada, że ze względu na wieloletni okres, który obejmuje DSRK, unika się w niej przypisywania zadań do poszczególnych istniejących obecnie instytucji. Uwagi są zbieżne z postulowanymi zmianami w systemie finansowania nauki i szkolnictwa wyższego oraz propozycjami dbałości o jakość kształcenia na wszystkich poziomach oraz kształcenia zawodowego.
36.	Uwaga ogólna	Kapitał Ludzki Ta część strategii jest kluczowa z punktu widzenia społecznego, wymaga więc szczególnej uwagi w ocenie proponowanych zmian. Okres opiniowania długookresowej strategii zbiegł się z opiniowaniem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego. W związku z tym szczegółowe uwagi dotyczące poszczególnych rozwiązań zostaną zawarte w opinii do Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego. Poniżej przedstawione zostały jedynie odniesienia do niektórych rozwiązań. NSZZ „Solidarność” od wielu już lat postuluje stworzenie prorodzinnego systemu podatkowego chroniącego przede wszystkim rodziny wielodzietne, dlatego z dużym zainteresowaniem oczekujemy szczegółów realizacji Strategii w tym zakresie, jednocześnie podkreślając, iż powinno to nastąpić jak najszybciej. Propozycje instytucjonalnych zachęt dodatkowego oszczędzania na starość poprzez przesunięcie ciężarów podatków na rzecz podatków konsumpcyjnych są nie do zaakceptowania. Biorąc pod uwagę poziom ubóstwa oraz ilość tzw. „poor workers” a także niski poziom płacy minimalnej nie sposób wyobrazić sobie wzrostu oszczędności w III filarze. Cieszy nas propozycja zmiany zasad funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia i przeprowadzenie audytu. Jednak już teraz obawy nasze budzi koncepcja wzrostu udziału innych podmiotów w realizacji polityki rynku pracy. Aktualnie publiczne służby zatrudnienia pomimo zapisanych obowiązków w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.08.69.415 z późn. zm.) nie są w stanie monitorować sytuacji na polskim rynku, ponieważ kontrolują tylko mniejszą jego część. Podążanie za celem Strategii 2020 – wzrost do 71% zatrudnienia osób w wieku 20-64 może okazać się trudne zważywszy na aktualny poziom bezrobocia oraz perspektywę działań na polskim rynku pracy zaproponowane w Strategii Rozwoju Kraju 2020. Należy mieć na uwadze, iż główne cele projektu SRK 2020 dotyczące zatrudnienia tj.: przyspieszenie wzrostu gospodarczego – prozatrudnieniowego i zwiększenie zatrudnienia w Polsce zostaną	Proponowane rozwiązania, między innymi w sferze polityki rodzinnej wynikają z przekonania, że podstawowym czynnikiem prorozwojowym w Polsce będzie aktywność ekonomiczna Polaków. Prowadzi ono do preferencji

	osiągnięte dopiero wtedy, gdy zapewniony będzie odpowiedni poziom interwencji państwa zarówno w Krajowych Programach Reform, jak i w budżecie państwa przy środkach europejskich funduszy celowych. Projekt opiniowanej SRK 2020 nie zawiera jednakże takiego odpowiedniego poziomu. Zauważyć należy, iż zaplanowane wskaźniki makro nie będą osiągnięte w warunkach Polski, bez przeznaczenia, co najmniej 1 % PKB na aktywne polityki rynku pracy i drugiego 1% PKB na inwestycje pod nowe miejsca pracy dla uczestników tych aktywnych polityk rynku pracy. Zgodnie z treścią raportu Zatrudnienie w Polsce 2007 opracowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej struktura wydatków aktywnych polityk rynku pracy nie zapewnia efektywnego podziału dostępnych środków na pośrednictwo pracy, wsparcie zatrudnienia, szkolenie i tworzenie miejsc pracy (raport ten zaznacza, że wzrost wydatków o 1pproc podnosi zatrudnienie o 1,9pproc). Dodatkowo należy zauważyć, iż obecnie podejmowane działania Rządu są sprzeczne z założeniami SRK (2020). W ramach niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych wymieniono m. in. zmiany kompetencyjne w administracji publicznej nowe metody zarządzania oraz wspieranie przedsiębiorczości, podczas gdy obecnie prowadzona polityka państwa ma na celu redukcję etatów w administracji publicznej, w tym w publicznych służbach zatrudnienia (co znacznie pogorszy i tak już słaby system aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, zwłaszcza długotrwale), oraz gdy polityka fiskalna prowadzi raczej do ograniczania przedsiębiorczości, a nie do jej wzrostu (poprzez podwyższanie podatków, kosztów pracy, cen paliwa etc). Strategia jako podstawowy dokument dotyczący rozwoju kraju nie określa jako działania strategicznego stałego przyrostu nowych, dobrych miejsc pracy szczególnie dla bezrobotnych długotrwale i młodzieży. Dodatkowo nie określa on ułatwień w dostępie do kapitału mikroprzedsiębiorcom i pracodawcom z małych i średnich przedsiębiorstw oraz osobom bezrobotnym, chcącym prowadzić własną działalność gospodarczą, w sytuacji braku odpowiednich środków pieniężnych na dofinansowanie projektów rozwojowych ze źródeł publicznych i prywatnych. Ostatecznie podkreślić należy, iż projekt SRK 2020, przy braku propozycji zatrudnienia dla osób powyżej 50 roku życia, nie wymienia obowiązujących powszechnie systemów zabezpieczeń takich jak zasiłki przedemerytalne dla pracowników zwalnianych z przyczyn zakładu pracy, czy zasiłki dla bezrobotnych w ramach obowiązkowego systemu ubezpieczeń od ryzyka bezrobocia. Dokument w tej wersji nie daje żadnych gwarancji, że w 2020 roku Polska będzie krajem o wysokim poziomie zatrudnienia i życia mieszkańców zwłaszcza, że inne dokumenty strategiczne państwa nie są skierowane wprost na proces tworzenia dobrych miejsc pracy poprzez działania proinwestycyjne. Nie do zaakceptowania jest stwierdzenie, że zapewnienie dalszego rozwoju elastycznych form zatrudnienia doprowadzi do sytuacji łączenia życia rodzinnego z karierą zawodową. Warunek taki mógłby być spełniony w sytuacji możliwości wyboru elastycznej formy zatrudnienia przez pracownika, ze wszystkimi konsekwencjami tej decyzji dla jego przyszłej emerytury oraz szans na znalezienie pracy dobrze płatnej pozwalającej w sposób rzeczywisty, godny cieszyć się pełnieniem tych dwóch istotnych funkcji. „Strategia” wprawdzie dostrzega problem łączenia życia zawodowego z rodzinnym, ale nie znajduje pomysłów na sytuację braku wyboru aktywności zawodowej kobiety. A sama polityka prorodzinna w tym kontekście jest pominięta przez autorów. Pozytywnie oceniamy: wprowadzenie nowych rozwiązań zapewniających powszechność opieki nad osobami niesamodzielnymi, zapewnienie lepszej adresowalności świadczeń i zasiłków, realnego wsparcia dla rodzin wielodzietnych, stworzenie modelu aktywności społecznej i zawodowej osób starszych. Jednocześnie dotychczasowe niepowodzenia programów aktywizujących tzw. 50 plus powinny stanowić bazę do dyskusji na temat przyszłego skutecznego modelu. Obecna sytuacja w ochronie zdrowia: brak odpowiednich środków finansowych, chaos organizacyjny i uprzedmiotowienie pacjenta, wymaga natychmiastowej naprawy. Konieczne jest jak najszybsze wprowadzenie zaplanowanych zmian w sferze dostępności i poprawy jakości usług medycznych. NSZZ „Solidarność” wyraża negatywną opinię do projektu w części obejmującej wzrost aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Strategia dotycząca zatrudniania osób niepełnosprawnych została opracowana w oparciu o błędne założenie konieczności aktywizacji osób niepełnosprawnych. Aktywizować należy osoby, które mając możliwość podjęcia pracy, z przyczyn od siebie zależnych tego nie czynią. Niski wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych nie wynika z braku chęci podejmowania pracy, lecz z powodu ograniczeń związanych z niepełnosprawnością, jakich doświadczają osoby niepełnosprawne oraz wiążących się z tym trudności w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia. Osoby niepełnosprawne nie potrzebują aktywizacji, lecz wsparcia w zatrudnieniu. Owo rozróżnienie między aktywizacją, a wsparciem zatrudnienia ma swoje uzasadnienie, gdyż innych metod należy użyć by zaktywizować osoby, które wolą nie pracować, a innych metod by wesprzeć osoby, które z przyczyn od siebie niezależnych nie mogą znaleźć lub utrzymać zatrudnienia. Nie można również zgodzić się z twierdzeniem, iż w obecnym stanie prawnym nie ma praktycznej	rozwiązań aktywizujących nad pasywnymi formami wsparcia.

		możliwości wzrostu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zakładach pracy chronionej. Twierdzenie to nie znajduje oparcia ani w przepisach prawa ani w praktyce. Trudności związane z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych nie są spowodowane wadliwością przepisów prawnych, lecz stopniowym wycofywaniem się państwa z finansowania wspierania zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Jeśli państwo zwiększy swoje zaangażowanie finansowe we wspieraniu zatrudnienia osób niepełnosprawnych to praktycznie możliwe byłoby osiągnięcie pełnego zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Nowy system, w zaproponowanym w projekcie kształcie, stanowi odejście od systemu wspierania zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez ich rehabilitację zawodową. Nie sposób zgodzić się z zawartymi w opracowaniu twierdzeniami, iż pozbawienie osób niepełnosprawnych części praw pracowniczych dotyczących organizacji czasu pracy oraz pozostawienie możliwości wsparcia dostosowania stanowiska pracy do potrzeb niepełnosprawnego pracownika przyczyni się do zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. Zrównanie rozwiązań prawnych w zakresie prawa pracy nie doprowadzi do zrównania szans na rynku pracy, gdyż osoba niepełnosprawna nadal będzie doświadczać ograniczeń wynikających z niepełnosprawności. Ograniczenia te, bez finansowego wsparcia na zatrudnienie spowodują, iż osoby niepełnosprawne nie będą pracownikami poszukiwanymi przez pracodawców. Co więcej, bez dodatkowego finansowego wsparcia dla pracodawcy na zatrudnienie osób niepełnosprawnych, osoba niepełnosprawna nie wygra na otwartym rynku pracy konkurencji o miejsce pracy z osobą sprawną, właśnie ze względu na jej ograniczenia wynikające z niepełnosprawności. W przekonaniu Związku, wdrożenie w Śycie proponowanych zmian spowoduje wypchnięcie z rynku pracy, a w szczególności z otwartego rynku pracy osób niepełnosprawnych, które obecnie na tym rynku pracy mogą funkcjonować dzięki dodatkowemu wsparciu finansowemu dla pracodawców na zatrudnianie osób niepełnosprawnych. NSZZ „Solidarność” nie podziela przekonania twórców projektu odnośnie konieczności odejścia od nakładania kar finansowych na pracodawców niespełniających ciążącego na nich obowiązku zatrudniania osób niepełnosprawnych. Związek stoi na stanowisku, iż Fundusz Pracy nie jest właściwym źródłem wspierania finansowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych jest zadaniem bardzo wrażliwym społecznie. Z tego powodu wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych nie powinno być w jakikolwiek sposób zakłócanie z powodu decyzji politycznych. Powinno być niezależne politycznie. Fundusz Pracy, ze względu na uregulowania prawne rządzące dysponowaniem jego środkami, nie spełnia tego warunku. Zmiana systemu wspierania zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest zadaniem o szczególnej wadze społecznej i powinna zostać opracowana wspólnie przez wszystkie zainteresowane strony: osoby niepełnosprawne i ich przedstawicieli, pracodawców i rząd. Zaś celem, jaki powinien przyświecać pracom nad zmianą systemu wspierania rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych powinno być wyłącznie zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w rynku pracy. Analiza zaproponowanych przez twórców projektu rozwiązań jednoznacznie wskazuje, iż jedynym celem, jaki przyświecał zmianie systemu zatrudniania osób niepełnosprawnych jest osiągnięcie spadku wydatków przez pracodawców i przez państwo, na co Związek nie może wyrazić zgody.	
37.	Uwaga ogólna	Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisk NSZZ „Solidarność” wymaga od rządu przemyślanej strategii w zakresie pakietu klimatycznego. Nasz kraj znajduje się w bardzo specyficznej, nieporównywalnej z innymi krajami Europy zachodniej, sytuacji gospodarczej. Wobec tego wprowadzenie obostrzeń i wymogów pakietu klimatycznego musi uwzględniać możliwości polskiej gospodarki, która nie jest w stanie ich udźwignąć. Dlatego też konieczna jest zmiana załącznika do protokołu uzgodnionego na konferencji w Cancun, który dzieli kraje na rozwinięte, które mają ograniczyć emisję i za nią płacić oraz na rozwijające się, które będą korzystały ze środków krajów bogatszych, a ich redukcja nie musi być tak gwałtowna. Polska znalazła się w gronie krajów rozwiniętych, co nałoży na Polskę niemożliwe do wykonania zobowiązania redukcji emisji. Podkreślić należy, iż kolejne ograniczenia emisji nie powinny następować bez spełnienia i podpisania przez wszystkie kraje, a w szczególności przez Chiny, USA i Australię, protokołu z Kioto. Uważamy za konieczne powołanie niezależnego panelu naukowego, który określiłby faktyczne skutki wpływu człowieka na klimat. Obawiamy się, że przedstawiane przez Międzynarodowy Zespół ds. Zmian Klimatu wyniki badań, ze względu na sposób ich finansowania mogą być nierzetelne. Dotychczasowe działania w sferze ograniczania ryzyk związanych z powodziami i ich skutkami oceniamy krytycznie. NSZZ „Solidarność” w swoich opiniach na temat zabezpieczeń powodziowych oraz tzw. gospodarki wodnej zwracał uwagę na wieloletnie zaniedbania, a także na przestrzeganie Ramowej Dyrektywy Wodnej nr 2000/60/WE (Stanowisko KK nr 5/11).	Taki zespół już istnieje i prowadzi prace pod kierunkiem prof. Macieja Sadowskiego.

38.	Uwaga ogólna	Kapitał Społeczny Trudno nie zgodzić się z twierdzeniem, że wzmocnienie zaufania między ludźmi jest bardzo istotne. Jednak zaufanie społeczne wobec instytucji publicznych w Polsce napotyka poważne bariery, które związki zawodowe nazywają pozorowanym dialogiem społecznym. Świadczy o tym dobitnie chociażby brak jakiegokolwiek odniesienia do roli partnerów społecznych w całej Strategii, a szczególnie w rozdziale „kapitał społeczny”, gdzie jest mowa o pracy i środowisku zawodowym. NSZZ „Solidarność” uważa za niezbędne włączenie się w tworzenie programów informujących o roli partnerów społecznych na wszystkich etapach edukacji. Z dużym zadowoleniem odnotowujemy pojawienie się w Strategii postulatu zmniejszenia poziomu stałej niepewności związanej z tymczasowością zatrudnienia, niepełnym dostępem do różnych dóbr, utrwalaniem pozycji w tym mniej stabilnym segmencie pracy.	Uwaga uwzględniona jw. Zostały w dokumencie przedstawione fragmenty dotyczące jakości dialogu społecznego i obywatelskiego oraz istotności demokracji partycypacyjnej.
39.	Uwaga ogólna	Sprawne Państwo Realizacja zadań z zakresu celu „sprawne państwo” jest szczególnie oczekiwana przez społeczeństwo. NSZZ „Solidarność” uważa poprawę przejrzystości, efektywności oraz sprawności działania wymiaru sprawiedliwości za priorytet. Od wielu lat postulat poprawy jakości i zwiększenia szybkości obsługi administracyjnej obywateli pozostaje niezrealizowany, pomimo wielokrotnych zapewnień ze strony kolejnych rządów. Kompleksowa ocena jakości podmiotów realizujących usługi publiczne musi być poparta wynikami proponowanego w dokumencie audytu. Tak, więc przedwczesne jest twierdzenie o „odstawianiu” sektora publicznego od prywatnego pod względem efektywności działania jak i jakości oferowanych usług. Tym bardziej, że jakość świadczonych usług zależy od ilości środków finansowych, które w sektorze publicznym były i są nadal ograniczane. Uważamy, że taka polityka nie służy poprawie dostępności i jakości sektora usług publicznych. Całościowa opinia na temat działań projektowanych w tym obszarze została zawarta w opinii NSZZ „Solidarność” do Strategii „Sprawne państwo”(pismo BE/946/2011 skierowane do MSWiA- w załączeniu)	Uwaga przyjęta.
40.	Uwaga ogólna	Struktura dokumentu Dokument „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju” składa się z dwóch części i jego celem jest analiza oraz charakterystyka warunków niezbędnych dla rozwoju Polski w kluczowych obszarach na tle Unii Europejskiej i procesów gospodarczych zachodzących w świecie oraz na tej podstawie sformułowanie wniosków oraz przełożenie na propozycje narzędzi i działań, a nawet na konkretne decyzje oraz projekty. Odwołując się do nowego układu dokumentów strategicznych wynikającego ze zmiany Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.09.84.712 z późn. zm.) i związanych z nim dziewięciu strategii sektorowych należy zauważyć, że autorzy pominieli zagadnienia związane ze „Strategią rozwoju wsi i rolnictwa. Jednym z podstawowych elementów dokumentu zdaniem autorów są warunki wzmocnienia innowacyjności i powiązanie sektorów nauki i gospodarki. Niestety systematyka przedłożonego dokumentu powoduje chaos informacyjny, który utrudnia a wręcz uniemożliwia dostrzeżenie w/w elementów jako priorytetów. Dodatkowo analizę strategii utrudnia niejasna struktura dokumentu niedostosowana do istniejących już strategii sektorowych. Zadania do zrealizowania w poszczególnych obszarach rozdzielone są pomiędzy różne cele. Dzieje się tak min. z propozycjami dotyczącymi służby zdrowia, które znalazły się w celach I, IV i VI, co znacząco utrudnia ocenę kompleksowości proponowanych projektów w danym obszarze.	Uwaga odrzucona. Struktura dokumentu została ustalona w 2010 r. przy rozpoczęciu nad nim prac. Nie jest możliwe na tym etapie dyskusji zmiana struktury całości.
TOWARZYSTWO URBANISTÓW POLSKICH			
41.	Uwaga ogólna	Środowisko osób zrzeszonych w TUP wyraża zadowolenie, iż dokument ten podkreśla znaczenie koncepcji przestrzennego zagospodarowania Kraju 2030, jako dokumentu o randze strategicznej, kluczowego dla poprawy stanu zagospodarowania przestrzennego kraju. Po zatwierdzeniu KPZK 2030 przez Radę Ministrów zamierzamy do doprowadzenia zapisów tego Projektu z przyjętą koncepcją.	Uwaga odrzucona jako nieaktualna
42.	Uwaga ogólna	Naszym zdaniem Projekt ten w części twierdzącej jest dokumentem formalnie odpowiadającym działaniom krótkookresowym czyli usuwającym bariery prawne i instytucjonalne związane z naszym zapóźnieniem cywilizacyjnym, a nie dokumentem ramowym, strategicznym i koordynującym inne dokumenty o charakterze średniookresowym.	Uwaga odrzucona. Przyjęta formuła

			jest uzasadniona ze względu na to, że dokumentami implementacyjnymi DSRK są pozostałe strategie. Co więcej musi ona wyznaczać kierunki i cele i stąd przyjęte zostało takie rozwiązanie strukturalne dla DSRK.
43.	Uwaga ogólna	Treść i forma Projektu nie jest zgodna z przypisaną mu funkcją w systemie planowania strategicznego na rzecz rozwoju Polski, czyli z rolą i rangą przyznanymi mu ustawą o polityce rozwoju.	Uwaga odrzucona.
44.	Uwaga ogólna	Autorki Projektu pozostawili na uboczu jego aspekt metodologiczny i formalny, najwyraźniej nie biorąc pod uwagę, jak forma powinna charakteryzować się tego typu dokument prezentujący długofalową myśl strategiczną, dotyczącą przyszłego rozwoju i wielkich wyzwań z nim związanych. Dokument nie jest spójny tematycznie. Nie jest zwięzły w opisie problemów i wyzwań, nie jest też oparty o rzetelne diagnozy, pomijając istotne strategiczne sprawy długofalowego rozwoju. Jest opracowany w dość swobodnej konwencji. Jest to ektektyczny zbiór różnych zapisów wyrażonych przez poszczególne resorty, napisany barokowym, niezrozumiałym dla przeciętnego obywatela językiem, z pozorami wielkiej naukowości. Wprowadza swoisty żargon z pogranicza nauki i języka massmediów. Jest przy tym, jednak mało czytelny w odbiorze społecznym. Postuluje się specyficznym i hermetycznym językiem mającym czasem charakter specyficznych „zakończonych” i tzw. nowo-mowy. Z pewnością intelektualnie tworzy, ale mało użyteczny w procesie planowania strategicznego.	Uwaga odrzucona.
45.	Uwaga ogólna	Projekt zawiera upubliczloną inwentaryzację zadań dla Rządu i Sejmu, która - po przyjęciu tego dokumentu - stanie się zapewne podstawą do rozliczania Rządu i Sejmu przez media i wyborców. Wygląda to raczej na listę zaległych zadań (a stanowiących obecnie i w przyszłości prawne oraz instytucjonalne bariery), niż poszukiwanie rozwiązań strategicznych dotyczących wyzwań z przyszłości i drugiej fali nowoczesności.	Uwaga odrzucona.
46.	Uwaga ogólna	Lista działań i 100 strategicznych, kluczowych projektów nie pokazuje, co się stanie jeśli ktoregosz z kluczowych projektów nie zrealizujemy (Projekt generafnie lubuje się w magii liczb).	Uwaga odrzucona.
47.	Uwaga ogólna	Pod względem merytorycznym uważamy, iż tej rangi dokument powinien jednak precyzyjnie określić miejsce i rolę polityki mieszkaniowej państwa. Tymczasem pomija on takie ważne sprawy jak skala i potrzeby budownictwa społecznego, socjalnego i budownictwa czynszowego. Rynek mieszkaniowy jest bowiem z natury ulomny, pozostawiony żywiołom rynkowym lub wadliwej regulacji przyczynia się do narastania kryzysów gospodarczych. Jednocześnie bez interwencyjnej i czytelnej, regulacyjnej funkcji państwa potrzeby w zakresie mieszkań czynszowych oraz mieszkań socjalnych nie zostaną zaspokojone. Zwraca uwagę na ten fakt raport OECD Urban Policy Review - Poland 2011. Mieszkania czynszowe i inwestorzy tego segmentu rynku kierują się innymi kryteriami niż deweloperzy zorientowani przede wszystkim na szybkie efekty ze sprzedaży mieszkań. Jednocześnie trzeba podkreślić, iż budownictwo czynszowe ma do spełnienia ważną rolę w poprawie mobilności rynków pracy. Zadaniem TUP ten istotny problem został w Projekcie zbagatelizowany.	Uwaga odrzucona.
48.	Uwaga ogólna	Mimo powyższych krytycznych uwag pozytywnie oceniamy kierunek zmian w dziedzinie planowania strategicznego na poziomie centralnym, ale oczekujemy ze tego typu dokumenty będą miały charakter modelowy. Błądy popełnione na tym etapie prac będą	Uwaga przyjęta.

		rzutowaty na metodologi? prac innych powstajacych strategic Tak wi?c oczekujemy, iz finalny dokument DKigookresowej Strategii Rozwoju Kraju czytefnie rozdziefi sfron? esejowo - dywagacyjn^ od strony stanowi^cej oraz ze zachowa wi?kszy stopien obiektywnosci i rownowagi analitycznej w ocenie czynnikow rozwojowych w dfugiej perspektywie.	
POLSKIE TOWARZYSTWO SOCJOLOGICZNE			
49.	Uwaga ogólna	Z wielkim zaciekawieniem oraz zadowoleniem przyjęliśmy Projekt Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”. Uważamy, że dokument ten powinien stać się podstawą szeroko zakrojonej debaty publicznej, w celu wypracowania ostatecznej wersji długookresowej strategii rozwoju Polski. W naszych uwagach skupiliśmy się na krytycznej ocenie tych części dokumentu, które związane są z problematyką społeczną, w celu uwypuklenia niespójności założeń oraz wizji, na których „Długookresowa Strategia...” jest oparta. Liczymy na to, iż kolejne wersje strategii oparte będą na założeniach bardziej spójnych, dających podstawę dla wypracowania realistycznych polityk społecznych, decydujących o rozwoju Polski i jej miejscu we współczesnym świecie.	Uwaga odrzucona. Przyjęta koncepcja wynika z analiz i prac nad raportem Polska 2030 – wyzwania rozwojowe. Jest w naszym przekonaniu spójną wizją rozwoju Polski obejmującą niewykluczające się wzajemnie elementy, ale uzupełniające.
50.	Uwaga ogólna	Obecny dokument odzwierciedla niespójne, a nawet wykluczające się założenia i wizje rozwoju Polski, jest także raczej zbiorem życzeń, a nie rzetelną diagnozą, co każe wątpić w skuteczność poszczególnych polityk społecznych, gdyby miały się one opierać na „Strategii...”.	Uwaga odrzucona
51.	Uwaga ogólna	Zgodnie z ogólną strategią UE, a także globalnymi wyzwaniami, w dokumencie wielkie znaczenie przyznaje się wykształceniu oraz zatrudnieniu, przezwycięzeniu nierówności oraz ubóstwa. Te szczytne założenia oraz sformułowane na ich podstawie poszczególne strategie cząstkowe oraz prognozy nie zawsze są jednak realistyczne, a niekiedy nawet wręcz mijają się z rzeczywistością.	Uwaga odrzucona
52.	Uwaga ogólna	Po pierwsze, naszym zdaniem, „Strategia” w sposób niewystarczający odzwierciedla istniejącą sytuację demograficzną Polski oraz trendy demograficzne. Ogólnie, „Strategia” zorientowana jest na młode pokolenie, jako istotną siłę prorozwojową. Jest to oczywiście słuszne, jednak nie można nie uwzględnić rzeczywistości. Na str. 21 tomu I” Strategii” zakłada się (?), stwierdza (?) „demograficzną eksplozję młodości”. Nie bardzo wiadomo, do jakich zjawisk odnosi się to stwierdzenie, w każdym razie nie do istniejących trendów demograficznych, małej ilości rodzących się dzieci oraz wydłużania przeciętnej długości życia, charakteryzującej Polskę oraz inne kraje rozwinięte. Zgodnie z tymi trendami, poszczególne kraje UE kładą nacisk na aktywność zawodową i społeczną starszego pokolenia, wydłużając m.in. okresy aktywności zawodowej i przystosowując do nich polityki społeczne. Jak się bowiem okazuje, coraz starsze roczniki będą w Europie (i nie tylko) odpowiedzialne za „trzecią falę nowoczesności”. Z tym oczywiście wiązać się odpowiednie polityki społeczne, zdrowotne, edukacyjne, dopasowane do potrzeb starzejącego się, lecz aktywnego zawodowo społeczeństwa. W „Strategii” zupełnie nie uwzględnia się tych zjawisk i trendów.	Wątek starzenia się populacji to jeden z najważniejszych aspektów dokumentu. Wspomniana „eksplozja młodości” odnosi się do obecnego potencjału demograficznego Polski.
53.	Uwaga ogólna	„Strategia” nie uwzględnia też faktów dokonanych, między innymi już przyjętych w Polsce do realizacji planów ustawodawczych wydłużenia okresu zatrudnienia do 67 roku życia dla mężczyzn i kobiet. W związku z powyższym, nasuwa się pytanie o stworzenie warunków społecznej akceptacji planowanego wydłużenia okresu zatrudnienia, stworzenia takich polityk społecznych, które	O takich instrumentach pisze się w

		pomogłyby przezwyciężyć niechęć do pracy osób starszych w Polsce, nie wspominając o całkowitym braku akceptacji zrównania wieku emerytalnego mężczyzn i kobiet. Z jakichś przyczyn (kulturowych, społecznych, finansowych ?) ludziom w Polsce, w tym szczególnie kobietom, „nie opłaca się” być aktywnym zawodowo w starszym wieku. Dlatego też w Polsce mamy najmniejszą ilość osób aktywnych zawodowo w stosunku do całej populacji w skali europejskiej. Problemy te są w „Strategii”...” całkowicie pominięte, a poszczególne polityki społeczne w tym zakresie oparte na nieprawdziwych przesłankach. W związku z tym pominięte są też odpowiednie polityki zdrowotne czy pomocowo-pielęgnacyjne istotne dla efektywnego funkcjonowania ludzi starszych, aktywnych zawodowo.	dokumencie; ich waga zostanie jeszcze dodatkowo podkreślona.
54.	Uwaga ogólna	Kolejnym przykładem braku realizmu jest prognozowanie (i diagnozowanie) sytuacji kobiet. W tej kwestii „Strategia...” stanowi też przykład zupełnie niespójnej wizji dotyczącej roli i aktywności kobiet, koncepcji rodziny oraz wychowania dzieci (jednocześnie jednak stwierdzając istnienie bliżej niesprecyzowanego zjawiska „de-instytucjonalizacji rodziny” tom I, str. 21). Przede wszystkim, pomimo stwierdzenia jej „de-instytucjonalizacji” autorzy „Strategii” opierają się na tradycyjnej koncepcji rodziny oraz małżeństwa. W związku z tym, planując polityki społeczne (pomoc rodzinom, a nie rodzicom), przede wszystkim w odniesieniu do kobiet posiadających dzieci, autorzy odwołują się raczej do życzeń, aniżeli rzeczywistych zjawisk. Jak wskazują dane statystyczne, w Polsce nie tylko istotnie zmniejsza się ilość zawieranych małżeństw, wzrasta ilość rozwodów z jednej strony i związków nieformalnych z drugiej, ale też wzrasta ilość samotnych rodziców wychowujących dzieci, w tym przede wszystkim ilość samotnych matek. To rodzi olbrzymie potrzeby zmiany polityki społecznej, a przede wszystkim obowiązującego prawa, w tym szczególnej pomocy kobietom samotnie wychowującym dzieci. Tradycyjne wizje muszą zatem ustąpić miejsca realistycznym ocenom sytuacji po to, by kobiety (na ogół lepiej wykształcone w Polsce niż mężczyźni, w związku z tym istotne dla rozwoju) włączyć w tworzenie „trzeciej fali”, wykorzystać istniejące na rynku pracy rezerwy (z kolei ilość bezrobotnych kobiet przewyższa ilość bezrobotnych mężczyzn, pomimo wcześniejszego przechodzenia kobiet na emeryturę) a jednocześnie zmniejszać obszary wykluczenia społecznego i biedy oraz stworzyć warunki dla postulowanego łączenia przez kobiety pracy zawodowej i opieki nad dziećmi. Wymagałoby to stworzenia sensownego programu edukacyjno-wychowawczego i opiekuńczego.	Autorzy są świadomi tych zmian i ich znaczenia – stąd też w kilku miejscach jest mowa o narzędziach skierowanych raczej do par a nie formalnych małżeństw. Pojęcie dezinstytucjonalizacji rodziny jest pojęciem powszechnie wykorzystywanym w naukowym dyskursie demograficznym
55.	Uwaga ogólna	Wreszcie, „Strategia” postuluje (stwierdza?) „eksplozję oświatową” i „gwałtowne otwarcie na inne kultury”. Nie bardzo jednak wiadomo, jakie byłyby przesłanki owej eksplozji i otwarcia.	Uwaga odrzucona szczegóły opisane są w rozdziale Kapitał Ludzki.
56.	Uwaga ogólna	Najsłabszy element „Strategii” stanowi część poświęcona edukacji, pomimo iż jest to dziedzina szczególnie istotna dla zaistnienia „trzeciej fali nowoczesności”. Tu też szczególnie widoczne są niespójne wizje oraz logiki, na jakich „Strategia” jest oparta.	Uwaga odrzucona. Trudno na tej podstawie wprowadzać zmiany, ze względu na zbyt dużą ogólnikowość tego stwierdzenia.
57.	Uwaga	W „Strategii” użyte jest pojęcie klasy kreatywnej oraz pojęcie kapitału społecznego, jako szczególnie istotnych dla rozwoju. Pojęcie	Uwaga

	ogólna	„klasy kreatywnej”, zapożyczone od amerykańskiego autora, nie jest w „Strategii” zdefiniowane. Zgodnie z koncepcją oryginalną, klasę kreatywną tworzą osoby twórcze, w tym przede wszystkim twórczo uczestniczące w kulturze oraz jej tworzeniu. Pojęcie to odnosi się też do twórczości naukowej oraz wszelkiego rodzaju twórczej i innowacyjnej działalności zawodowej. Oparte jest ono na założeniu, iż ukształtowanie twórczych kompetencji, kreatywności i innowacyjności w procesie edukacyjnym (m.in. poprzez uczestnictwo w kulturze) wyrabia w ludziach szczególną cechę kreatywności w wykonywaniu zawodów w życiu dorosłym. Stąd w procesie edukacyjnym (przedszkola, szkoły podstawowe i średnie) w krajach rozwiniętych tak wielki nacisk położony jest na wychowanie plastyczne, muzyczne, kompetencje literackie. Kreatywność stanowi najbardziej istotny element kapitału kulturowego, z jakim młodzi ludzie wkraczają w życie dorosłe. Tymczasem Polsce odpowiednie przedmioty są w szkołach po prostu likwidowane, a w „Strategii” nie znajdujemy ani postulatów ich przywrócenia, ani nie są proponowane żadne alternatywne formy kształtowania kreatywności w procesie edukacyjnym. Umiejętność posługiwania się komputerem (na co z kolei kładzie się nacisk) nie prowadzi do ukształtowania cechy kreatywności.	odrzucona. Odpowiednie elementy są przedstawione w rozdziale o kapitale społecznym i innowacyjności i kreatywności.
58.	Uwaga ogólna	Wreszcie, w „Strategii” całkowicie pominięte są kwestie kształtowania kapitału społecznego w procesie edukacyjnym, oraz poczucia obywatelskości, wyrabiania umiejętności współpracy, uczestnictwa w kształtowaniu dobra wspólnego, brania odpowiedzialności za wspólnotę, pomimo podkreślania wagi tych cech u ludzi odpowiedzialnych za „trzecią falę nowoczesności” oraz przyszłych obywateli. Wręcz przeciwnie, „Strategia” oparta jest na logice „inwestowania w siebie” przede wszystkim, a zatem kształtowania cech indywidualistycznych a nawet egoistycznych. Pomijane są zagadnienia wychowawczych funkcji wolontariatu, młodzieżowych organizacji pomocowych i samopomocowych (pożytku publicznego), zaangażowania na rzecz społeczności, w tym również szkoły, a zatem te kwestie, w jakich specjalizują się placówki edukacyjne w krajach europejskich, a przede wszystkim w Stanach Zjednoczonych. W „Strategii” trudno szukać tu jakichś realistycznych polityk społecznych (edukacyjnych).	Uwaga odrzucona. Te elementy zawiera rozdział o kapitale społecznym
59.	Uwaga ogólna	W nawiązaniu do kwestii edukacyjnych „Strategia” ma też niedostatki dość prozaiczne, w postaci braku powiązania polityk edukacyjnych z prognozowanymi trendami na runku pracy, uwzględniających możliwości rynkowe, czy też nie uwzględniania potrzeby umiejętności „radzenia sobie w życiu” niekoniecznie w sposób czysto egoistyczny.	
FUNDACJA "PANOPTYKON"			
60.	Uwaga ogólna	Życie w sieci Projekt Polska Cyfrowa jest ściśle powiązany z projektem Sprawne Państwo, który zakłada partycypację obywateli w procesie rządzenia oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego. W kontekście tych celów chcemy podkreślić, że z jednej strony zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu stanowi dużą szansę rozwojową związaną z zapewnieniem bardziej powszechnego dostępu do wiedzy i nowych możliwości komunikacyjnych, z drugiej jednak procesy digitalizacji niemalże każdej dziedziny życia (e-styl życia) mogą stać się powodem jeszcze większej atomizacji społeczeństwa. Istnieje zagrożenie, że człowiek wychowany w „Polsce 2030” – w zasadzie samowystarczalny w zakresie edukacji, rozrywki czy kultury w swoim własnym domu – zatraci potrzebę interakcji z drugim człowiekiem oraz umiejętność tworzenia więzi społecznych. W tym kontekście pojawia się pytanie, czy rzeczywiście chcemy, aby dla nowych pokoleń Internet stawał się sposobem na życie, a nie po prostu źródłem wiedzy czy narzędziem ułatwiającym funkcjonowanie w sprawnym państwie. W naszej ocenie Autorzy Projektu powinni poświęcić więcej miejsca na analizę zagrożeń natury społecznej i psychologicznej związanych z „usieciowieniem” społeczeństwa i szukanie rozwiązań nastawionych zarówno na wykorzystanie szans, jak i minimalizację zagrożeń z tym związanych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Analiza zagrożeń już jest uwzględniona w części „wyzwania w społeczeństwie cyfrowym”, która została uzupełniona. Jednak nie zgadzamy się z ogólną diagnozą, że internet doprowadzi do atomizacji społeczeństwa i umożliwi indywidualne

			zaspokajanie potrzeb. Wiele badań wskazuje na dogłębnie społeczny charakter procesów związanych z internetem.
61.	Uwaga ogólna	Edukacja Jak słusznie zauważono we wprowadzeniu do rozdziału III: Budowa Polski cyfrowej nie jest wyzwaniem technologicznym, lecz cywilizacyjnym. Modernizacja infrastruktury w skali całego kraju może paradoksalnie rodzić nowe problemy natury społecznej, na przykład doprowadzić do coraz większego rozwarstwienia i polaryzacji polskiego społeczeństwa. Już dziś mamy w Polsce sporą grupę ludzi – około 20 % (s. 110 Projektu) – którzy świadomie nie korzystają z Internetu, mimo że posiadają do niego dostęp. Są to przede wszystkim osoby powyżej 50 roku życia, słabiej wykształcone, mieszkańcy wsi. Z jednej strony może być to skutek braku kompetencji cyfrowych, z drugiej strony – nieumiejętnie prowadzonej polityka edukacyjnej państwa, która nie dociera do osób dorosłych i nie promuje wśród nich Internetu jako narzędzia pracy, wiedzy czy rozrywki. Jeśli zatem za impetem cyfryzacyjnym i dynamiczną modernizacją infrastruktury nie będzie stać efektywna polityka państwa w zakresie „edukacji internetowej” osób starszych oraz wykluczonych, osób dysponujących mniejszym kapitałem społecznym i kulturowym pogłębi się problem zróżnicowania społeczeństwa pod względem cyfrowym. Edukacja cyfrowa musi mieć zatem charakter edukacji nakierowanej na wyrównywanie szans społecznych. W Projekcie akcentuje się potrzebę powszechnej edukacji cyfrowej. Cel ten ma być zrealizowany m.in. poprzez budowanie kompetencji cyfrowych osób nauczających (nauczycieli, szkoleniowców, animatorów kultury) oraz stworzenie nowoczesnej sieci infrastruktury i zasobów edukacyjnych. W realizacji tego zadania szczególną uwagę należy zwrócić na wyzwania, z jakimi mierzą się ludzie młodzi (przedział wiekowy 10-18), dla których Internet stanowi swoiste „środowisko naturalnie” (tzw. digital natives). Ludzie urodzeni po transformacji systemowej, mimo iż doskonale radzą sobie w Internecie i korzystają z najintensywniej nowych technologii, często nie zdają sobie sprawy z zagrożeń, jakie niosą one ze sobą. Mowa tu na przykład o braku wrażliwości na wszechobecność rozmaitych technik śledzenia i profilowania zachowań użytkowników oraz oddziaływanie reklamy behawioralnej. Skomplikowanym problemem społecznym, który wymaga systemowego rozwiązania (nie tylko regulacji prawnej) jest zjawisko „life logging” – swoisty przymus dzielenia się informacjami o swoim życiu i pozostawiania „zawsze podłączonym”, którego doświadczają aktywni użytkownicy Internetu. Potrzebna jest zatem edukacja mówiąca nie tylko o zaletach Internetu, ale także o jego zagrożeniach i konsekwencjach korzystania z konkretnych narzędzi. Szczególnym zadaniem dla państwa jest również wypracowanie języka i interaktywnych metod edukacyjnych, które umożliwią przekazywanie wiedzy na temat Internetu między pokoleniami (np. w relacji dorosły nauczyciel – nastoletni uczeń).	Uwaga częściowo uwzględniona – odnośnie wyrównywania szans społecznych przez edukację oraz edukowania na temat zagrożeń.
62.	Uwaga ogólna	Prawo do prywatności Projekt Cyfrowa Polska zajmuje się niemal każdą sferą życia obywateli, rozwijając wizję usprawnienia i uprzyjemnienia naszej codziennej aktywności w rozmaitych obszarach. Pojawiają się w nim takie koncepcje i wizje jak: otoczenie cyfrowe, cyfrowa szkoła, e-praca, cyfrowy dom, zielone technologie cyfrowe, publiczna domena cyfrowa, e-gospodarka, e-zdrowie, e-styl życia, hiperkultura, e-komunikacja, e-centra społeczno-kulturalne czy inteligentne sieci przesyłowe. Ten optymistyczny trend rodzi jednak pewne obawy o zachowanie prywatności obywateli. Autorzy Projektu słusznie wskazują na zagrożenia dla praw i wolności obywatelskich wynikające z rozwoju „Internetu rzeczy” (Internet of Things). Dzięki mediacji przedmiotów codziennego użytku połączonych w sieć (cyfrowe otoczenie i cyfrowy dom) możliwa będzie pełna kontrola społeczna naszego życia. Jednak poza wskazaniem kilku konkretnych problemów związanych z ochroną prywatności w świecie cyfrowym, Projekt nie zawiera ani kompleksowej diagnozy sytuacji, ani strategii radzenia sobie z konkretnymi wyzwaniami na tym polu. Należałoby zatem uzupełnić Projekt o pogłębioną analizę problematyki cyfrowego nadzoru, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów pozwalających przeciwdziałać naruszeniom prywatności. W szczególności potrzebna jest analiza ryzyk związanych z gromadzeniem i udostępnieniem danych obywateli w celu zwiększania bezpieczeństwa publicznego. Projekt całkowicie pomija ten aspekt cyfryzacji, podczas gdy	Uwaga uwzględniona, raport uzupełniony o dodatkowe zapisy dotyczące ochrony prywatności jako prawa podstawowego. To powiedziawszy,

		wprowadzanie nowych narzędzi i systemów opartych na technologii cyfrowej niewątpliwie zwiększa także potencjał w zakresie gromadzenia i przetwarzania danych przez policję, inne służby i organy władzy publicznej. Zagrożenia wynikające z cyfrowego nadzoru stanowią kluczowe wyzwanie cywilizacyjne. Integrowanie danych medycznych w systemie ochrony zdrowia, edukacji (SIO) czy dla celów bezpieczeństwa publicznego (dostęp służb do danych obywatela) może prowadzić do nadmiernego ograniczenia prawa do prywatności. Dane udostępniane administracji w ramach narzędzi, takich jak e-zdrowie czy e-edukacja, stanowią dane osobowe i jako takie muszą podlegać ochronie. Integrowanie tego typu danych, budowanie na ich podstawie „spersonalizowanych usług w czasie rzeczywistym” czy generowanie indywidualnych profili jest dopuszczalne tylko, jeśli jest niezbędne i proporcjonalne do realizowanych celów. Co istotne, katalog wartości, jakie mogą uzasadniać ograniczanie prawa obywateli do prywatności określa Konstytucja RP i jest to katalog zamknięty (art. 31 Konstytucji). W tym względzie wypowiedzieli się już Rzecznik Praw Obywatelskich¹ i Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych². Projekt zakłada zwiększenie efektywności i sprawności administracji poprzez skonsolidowanie istniejących baz wiedzy i informacji, co w założeniu ma poprawić dostęp do zasobów analitycznych w ramach administracji centralnej. Autorzy Projektu powinni mieć na względzie, że samo integrowanie danych nie jest warunkiem ani koniecznym, ani wystarczającym zwiększenia efektywności działania administracji czy poprawy dostępu do informacji w jej strukturach. Z jednej strony, technologie cyfrowe umożliwiają sprawny i szybki dostęp do informacji bez konieczności ich integrowania w ramach jednego zbioru czy systemu. Z drugiej strony, integrowanie danych jest z zasady działaniem ryzykownym i wymagającym szczególnego uzasadnienia na gruncie zasad ochrony danych osobowych. W naszej opinii założenia Projektu dotyczące integracji danych i tworzenia nowych systemów zarządzania informacją wymagają dalszego audytu pod kątem zagwarantowania prawa obywateli do prywatności i ochrony danych osobowych. Autorzy projektu słusznie wskazują, że niezbędna jest dyskusja dotycząca równoważenia wartości takich jak bezpieczeństwo publiczne z jednej – a wolność, prywatność czy dostęp do informacji z drugiej strony. Warto mieć jednak na uwadze, że ta dyskusja musi odbywać się z udziałem społeczeństwa jako głównego aktora, którego w sposób bezpośredni dotyczyć będą proponowane w Projekcie zmiany. W tym miejscu należy zwrócić uwagę Autorom na język, jakim operują. Początkowo wskazują oni na „zagrożenia” dla prywatności i swobód obywatelskich, przy czym w kolejnym akapicie jest już mowa o „wyzwaniach” dla prywatności (s. 119 Projektu). W rozważaniach o ograniczaniu fundamentalnych praw i wolności obywateli, bardziej zasadne wydaje się konsekwentne używanie terminu „zagrożenia”.	długookresowa strategia nie jest miejscem na szczegółowy audyt jakichkolwiek systemów i konkretnych rozwiązań. Pragniemy też zaznaczyć, że odnośnie prywatności obywateli i nadzoru można mówić zarówno o wyzwaniu ochrony prywatności jak i zagrożeniu tej prywatności.
63.	Uwaga ogólna	Polska „nie-cyfrowa” Strategia wyrażona w rozdziale III dotycząca budowy Polski Cyfrowej nie uwzględnia naszym zdaniem w dostatecznym stopniu praw i interesów osób, które świadomie nie korzystają z Internetu. Przeniesienie funkcjonowania państwa do Internetu poprzez objęcie digitalizacją niemalże wszystkich dziedzin życia, nie może odbyć się kosztem tej grupy. Sugerujemy zatem uzupełnienie planu Polski Cyfrowej o tę okoliczność i wypracowanie rozwiązań dla osób żyjących wyłącznie bądź w przeważającym stopniu offline. Państwo powinno sprawnie funkcjonować zarówno online jak i offline. Równoczesne funkcjonowanie obu form jest gwarantem bezpieczeństwa danych przez będących w posiadaniu administracji i niweluje ryzyko blackoutu.	Uwaga nieuwzględniona jako niejasna – czy Fundacja Panoptykon opowiada się w związku z tym o utrzymanie jednoczesnego obiegu papierowego i elektronicznego? Strategia nie przesądza, że stosowane mają być jedynie rozwiązania cyfrowe.
64.	Uwaga	Neutralność sieci Projekt Cyfrowa Polska ma być realizowany poprzez cztery cele szczegółowe. Pierwszym z nich jest dostęp do	Uwaga

	ogólna	Internetu dla wszystkich obywateli. Wydajna infrastruktura jest niewątpliwie warunkiem podstawowym tworzenia Polski Cyfrowej. Jednak obywatele i przedsiębiorstwa muszą mieć możliwość łatwego dostępu nie tylko do Internetu szybkiego, ale także neutralnego. Neutralność Internetu oznacza, że nikt nie ma prawa w sposób arbitralny decydować o tym, czy dany pakiet przepływnie przez sieć. Praktyczne wdrożenie zasady neutralności sieci przekłada się na najważniejsze aspekty obiegu informacji w Internecie – wolność słowa, dostęp do wiedzy czy innowacyjność. Ten fundament funkcjonowania sieci jest obecnie zagrożony. Niektórzy operatorzy telekomunikacyjni i dostawcy treści próbują rozwijać modele biznesowe, które zakładają wyższy priorytet dla generowanej przez nich informacji, co wymaga przejęcia częściowej kontroli nad infrastrukturą Internetu. Dla zapewnienia neutralności sieci potrzebne jest stworzenie kompleksowej regulacji prawnej gwarantującej użytkownikom możliwość korzystania z dowolnych aplikacji i usług.	uwzględniona.
65.	Uwaga ogólna	Reforma prawa autorskiego Projekt ma na celu wypracowanie rozwiązań sprzyjających rozwojowi innowacyjnej gospodarki. Według treści dokumentu proces ten ma przebiegać m.in. poprzez wzmocnienie sektora mediów i usług elektronicznych tworzących treści i usługi. W Projekcie proponuje się kompleksową reformę regulacji prawnych dla rynku ICT i mediów. Reforma ma objąć prawo autorskie, prawo prasowe, ustawę o radiofonii i telewizji. Autorzy Projektu szczególną uwagę zwracają na regulację prawa autorskiego, mającą na celu wzmocnienie ochrony tych praw w sieci. Przy tworzeniu odpowiednich regulacji trzeba jednak zadbać w równym stopniu o prawa podstawowe internautów, aby mechanizmy ochrony posiadaczy praw autorskich nie naruszały w sposób nieuzasadniony prywatności użytkowników i ich prawa do rozpowszechniania oraz dostępu do informacji. Bez gwarancji działających w obydwu kierunkach nie może być mowy o wolnym i neutralnym Internecie. W tym kontekście konieczne jest przeprogramowanie myślenia o prawach autorskich, które w dyskursie publicznym nie powinny być zrównywane z prawami podstawowymi obywateli. W dobie Internetu każdy obywatel ma dostęp do tego systemu komunikacji – każdy może pobierać i wykorzystywać treści związane z szeroko rozumianą kulturą. Dlatego też Projekt nie powinien koncentrować się na tym, w jaki sposób lepiej egzekwować prawo własności intelektualnej, ale na tym, jak wprowadzić takie modele finansowania, które nie będą uderzały w ogół społeczeństwa. Nowe rozwiązania powinny chronić przed represją obywateli, którzy w niekomercyjnych celach publikują i ściągają multimedia z Internetu oraz promować rozwój kultury i innowacyjne rozwiązania. Prawo własności intelektualnej może odgrywać ważną rolę w zachęcaniu do kreatywności i innowacyjności oraz ich wynagradzaniu. Jednak korzyści mogą łatwo zostać zniwelowane poprzez szkodliwy wpływ represyjnego prawa na tworzenie i upowszechnianie kultury oraz innowacji technicznych, a także nadmierne ograniczanie praw podstawowych, takich jak prawo do prywatności i swobody wypowiedzi. Wartością, jaką trzeba mieć bezwzględnie na uwadze przy formułowaniu zasad egzekwowania prawa autorskiego jest proporcjonalność. Zgodnie z polską Konstytucją oraz wiążącymi nasz kraj międzynarodowymi standardami praw człowieka (Europejska Konwencja Praw Człowieka, Karta Praw Podstawowych UE), ograniczenie praw podstawowych – takich jak prawo do prywatności, tajemnicy komunikowania się czy swoboda wypowiedzi – jest dopuszczalne tylko o tyle, o ile jest one konieczne i proporcjonalne ze względu na realizowany cel. Naszym zdaniem również ta perspektywa powinna znaleźć swe odzwierciedlenie w komentowanym dokumencie.	Uwaga uwzględniona, proponowane kwestie zostały podkreślone w dokumencie – który naszym zdaniem jest co do ogólnej zasady już zgodny z proponowanymi zapisami.
66.	Uwaga ogólna	Dostęp do informacji publicznej Rozwój kultury cyfrowej poprzez powszechną jej digitalizację oraz partycypacja obywateli w debacie publicznej jest głównym założeniem zadania Od sektora ICT do ICT w każdym sektorze. Digitalizacja ma objąć całość dziedzictwa kulturowego oraz zasoby informacyjne państwa w ramach mechanizmu zapewniania dostępu i możliwości ponownego wykorzystania informacji publicznej. Informacja publiczna jest środkiem zapewniającym przejrzystość działań państwa, zwiększającym zaangażowanie obywateli w rządzenie. Regulacja prawna tej materii powinna gwarantować pełną otwartość zasobów i ich nieodpłatną dostępność dla wszystkich obywateli oraz zezwalać na bezwarunkowe wykorzystanie informacji z sektora publicznego. W tym kontekście autorzy Projektu powinni rozważyć zmianę zakresu podmiotowego ustawy o dostępie do informacji publicznej, aby umożliwić ponowne wykorzystanie zasobów wszystkich instytucji publicznych, na przykład: muzeów, bibliotek czy archiwów państwowych. Jednocześnie podkreślamy, że – niezależnie od postulatu pełnej otwartości zasobów – dostęp do informacji publicznej może i powinien być ograniczony ze względu na prywatność osoby fizycznej i tajemnicę przedsiębiorcy (por. pkt 2. Prawo do prywatności). Konieczne jest wypracowanie w prawie i doktrynie rozróżnienia między pojęciami: jawności formalnej (jawności) oraz otwartego dostępu do informacji (dostępności). Ten drugi termin oznacza, że każdy zasób jawny formalnie (np. elektroniczna księga wieczysta) powinien być dostępny do dowolnego ponownego wykorzystania na bardzo otwartych zasadach wynikających z ustawy. Pełne zastosowanie zasady	Uwaga uwzględniona

		dostępności w niektórych kontekstach może prowadzić do naruszeń prywatności i ochrony danych osobowych.	
67.	Uwaga ogólna	Samoregulacja Opisane w Projekcie zadanie Wdrożenie mechanizmów nowoczesnej debaty społecznej i komunikacji państwa z obywatelami, obejmujące zmianę procedur administracyjnych, wspartą wykorzystaniem narzędzi ICT zakłada m.in. większe zaangażowanie podmiotów prywatnych w ramach mechanizmu samoregulacji. Autorzy Projektu podkreślają, że samoregulacja i koregulacja ma służyć zapewnieniu ochrony prywatności i ochrony danych osobowych oraz bezpieczeństwa uczestników komunikacji sieciowej. Zwracamy uwagę, że prywatne firmy nie podlegają żadnej formie kontroli demokratycznej, a zatem powierzanie im kluczowych 6 kompetencji państwa – do jakich należy ochrona praw obywateli – powinno odbywać się z dużą dozą ostrożności i przy zachowaniu odpowiednich mechanizmów kontrolnych. Podmioty prywatne nie są ograniczone, tak jak instytucje państwowe, zasadą „działania na zasadzie i w granicach prawa”. Dlatego samoregulacja nie może stanowić samoistnego źródła standardów przestrzegania podstawowych praw i wolności obywateli, może natomiast służyć wzmocnieniu egzekwowania obowiązujących standardów prawnych lub wyznaczać wyższy standard ochrony. Ponadto w każdym przypadku należy pozostawić państwu rolę kontrolera proponowanych w ramach samoregulacji rozwiązań, co do ich zgodności z ustawami, Konstytucją RP czy prawem międzynarodowym.	Uwaga uwzględniona
68.	Uwaga ogólna	Demokracja partycypacyjna W Projekcie proponuje się wprowadzenie mechanizmów demokracji partycypacyjnej przy wykorzystaniu ICT oraz wprowadzenie nowych mechanizmów stanowienia prawa. Zaangażowanie obywateli we współpracę z władzą ustawodawczą i wykonawczą ma realizować się poprzez różne platformy komunikacyjne: e-referenda, e-wybory, e-konsultacje i e-PUAP, a z władzą sądowniczą przez e-sądy. Zmiana relacji obywatel-administracja poprzez stworzenie odpowiednich narzędzi komunikacji ma nie tylko zwiększyć kulturę prawną obywateli, ale także podnieść efektywność administracji. Należy jednak zwrócić uwagę, że każdy z tych mechanizmów musi umożliwiać komunikację dwustronną i wielorazową, tj. taką która opiera się na dialogu, a nie na jednorazowym udostępnieniu dokumentów przez państwo. Kluczowym celem dla realizacji strategii Polski Cyfrowej jest niewątpliwie wdrożenie idei otwartego rządu (open governance), polegającej na otwarciu i upowszechnieniu procesu konsultacji społecznych oraz otwarciu zasobów instytucji publicznych. Naszym zdaniem zaangażowanie obywateli w proces rządzenia jest wielkim wyzwaniem ze względu na niski poziom dialogu społecznego oraz zaufania obywateli do instytucji publicznych. W pierwszym rządzie potrzebna jest zatem zmiana świadomości obywateli i wypracowanie partnerskiej relacji na linii państwo-obywatel. W tym kontekście zwracamy uwagę na potrzebę rezygnacji z kultury tajności zarówno w procesie stanowienia prawa, jak i w bieżących działaniach administracji.	Uwaga nieuwzględniona – tekst dokumentu zawiera już zapisy zgodne z postulowaną uwagą.
69.	Uwaga ogólna	Konsultacje społeczne Zadania Poprawa jakości tworzonego prawa i przejrzystości sposobu jego tworzenia poprzez wyeliminowanie istniejących nieefektywności i korzystanie z doświadczeń innych krajów oraz Poprawa przejrzystości komunikacji rządowej i poziomu aktywności społecznej w procesie tworzenia polityk zakładają włączenie do podmiotów biorących udział w tworzeniu prawa think tanków i grup eksperckich. Aby realnie poprawić jakość tworzonego prawa i zwiększyć udział ekspertów społecznych w procesie legislacyjnym potrzebna jest przede wszystkim reforma systemu konsultacji społecznych. Szczegółowe postulaty w tym zakresie były wielokrotnie zgłaszane przez koalicję organizacji pozarządowych, w tym przez Obywatelskie Forum Legislacji działające przy Fundacji Batorego. Autorzy Projektu powinni w pierwszym rządzie odnieść się do zgłaszanych przez środowiska obywatelskie postulatów, w tym propozycji: ☐ utworzenia przystępnego dla obywateli portalu, na którym będą publikowane aktualne informacje ze wszystkich etapów prac legislacyjnych, projekty aktów prawnych i rezultaty konsultacji społecznych; ☐ zapewnienia komunikacji dwukierunkowej pomiędzy administracją publiczną i obywatelami biorącymi udział w konsultacjach społecznych (konsultacje społeczne nie mogą się ograniczać do udostępnienia dokumentów zainteresowanym podmiotom i formalnego zebrania uwag; powinny przybrać formę dialogu, w którym zgłaszane uwagi są komentowane w dokumencie zwrotnym); ☐ poddawania konsultacjom społecznym nie tylko wstępnych założeń aktów prawnych, ale przede wszystkim gotowych tekstów normatywnych (tylko tak przeprowadzone konsultacje społeczne gwarantują obywatelom możliwość wypowiedzenia się na temat konkretnych rozwiązań, jakie mają kształtować ich sytuację prawną).	Uwaga przyjęta częściowo poprzez modyfikację części zapisów rozdziału Sprawne Państwo.
70.	Uwaga ogólna	Implementacja prawa unijnego Zadanie Sprawne Państwo zakłada m.in. optymalizację harmonizacji prawa krajowego i unijnego poprzez zsynchronizowanie ich z działalnością deregulacyjną, w tym prowadzenie stałego nadzoru działań implementacyjnych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Zwracamy uwagę, że implementacja prawa unijnego nie powinna być automatyczna (por. s. 321 bezwzględna i natychmiastowa), lecz każdorazowo poprzedzona zbadaniem zgodności implementowanych aktów prawnych z	Uwaga odrzucona. Uwaga zbyt szczegółowa na

		Konstytucją RP i standardami ochrony praw człowieka. Potrzebny jest w tym względzie odpowiedni system hamulców i równoważenia tak, aby implementacja prawa unijnego nie stała się narzędziem ograniczającym prawa i wolności obywatelskie.	poziomie DSRK.
71.		Podsumowując, uważamy, że Projekt Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju wyznacza interesujące ścieżki służące wzmocnieniu innowacyjności i konkurencyjności Polski, jednak brakuje w nim kompleksowej analizy konsekwencji podejmowanych decyzji i realizowanych projektów z perspektywy praw obywatelskich. Zwracamy również uwagę na potrzebę pogłębionej refleksji nad spójnością zakładanych celów z projektowanymi metodami ich realizacji. W szczególności wyrażamy przekonanie, że fundamentem rozwoju społecznego i gospodarczego, jaki według założeń Projektu ma dokonać się w Polsce w ciągu najbliższych 20 lat, nie powinna być strategia lekceważąca zagrożenia dla prywatności i nie podejmująca wyzwania diagnozy tych zagrożeń. Dlatego liczymy na uwzględnienie naszych uwag w dalszych pracach na Projektem.	Uwaga przyjęta.
KRZYSZTOF JAKBUISZYN			
72.	Uwaga ogólna	W ramach konsultacji społecznych „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju” oraz „Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego” pragnę zwrócić uwagę, że: - w DSRK brak jest bezpośrednich odniesień do koncepcji zrównoważonego wzrostu i w konsekwencji do koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (ang. CSR). Elementów tych koncepcji można się wprawdzie doszukać we fragmentach poświęconych sprawom klimatycznym i ochrony środowiska, oszczędzania zasobów czy budowy kapitału społecznego, ale nie zostały one nazwane wprost i potraktowane jako integralny czynnik rozwojowy. - uwaga ta odnosi się również do SRKL, w której brak jest elementu kreowania postaw prospołecznych w rozumieniu filozofii Corporate Social Responsibility oraz Environment, Social, Governance.	Uwaga przyjęta. O elementy dotyczące wzmacnia CSR i CCI został uzupełniony rozdział poświęcony kapitałowi społecznemu oraz innowacyjności i kreatywności.
REGIONALNE CENTRUM INFORMACJI EUROPEJSKIEJ W RZESZOWIE			
73.	Uwaga ogólna	W związku z prowadzonymi konsultacjami społecznymi „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju”, chciałbym się odnieść do zapisów tego dokumentu, zwłaszcza rozdziału dotyczącego Transportu (VII). Niestety w ramach tej części opracowania w ogóle nie przewidziano bezpośredniego szybkiego połączenia drogowego ani kolejowego pomiędzy Rzeszowem a stolicą kraju ! Jedynym pozytywnym działaniem jest droga S19 biegnąca przez Lublin. W kwestii szybkiego bezpośredniego połączenia kolejowego z Warszawą to Rzeszów (jak i całe Podkarpacie) będzie praktycznie jedynym miastem wojewódzkim bez takowego połączenia. Wnioskuje aby w ramach strategii rozwoju transportu drogowego, rozważyć wpisanie odcinka drogi krajową nr 9: Rzeszów-Kolbuszowa -Ostrowiec Świętokrzyski-Radom, jako strategicznego nie tylko dla rozwoju Podkarpacia i Świętokrzyskiego ale całego kraju, jest to najprostsza linia drogowa do Warszawy. Podobnie z linią kolejową nr 71 Rzeszów - Kolbuszowa -Tarnobrzeg Ocice, będącą najkrótszym możliwym połączeniem do centrum kraju. Dodatkowo zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju całości RP, wnioskuje się o wpisanie w przedmiotową Strategię linii kolejowej Rzeszów - Jasło - Krosno - Sanok - Bieszczady, która w zaprezentowanym dokumencie w ogóle nie jest uznana za priorytetową z punktu widzenia Polski. Linia obecnie funkcjonuje i jest bardzo ważna dla województwa, a zwłaszcza dla wzrostu sfery turystyki na południu Podkarpacia czyli strategicznego obszaru rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Turystyka jest znaczącym i dynamicznie rozwijającym się sektorem również w polskiej gospodarce. Prognozy wskazują, iż tempo rozwoju tego sektora w kraju a zwłaszcza na Podkarpaciu – województwa o bogatych walorach turystyczno-przyrodniczych - będzie większe niż tempo rozwoju całej polskiej gospodarki. Dodatkowym argumentem przemawiającym za uznaniem tego odcinka za priorytetowy jest i tak bardzo mała ilość linii kolejowych w porównaniu z pozostałą częścią kraju. Ponadto wnioskujemy aby miasto Rzeszów oraz Białystok uznać za miasta metropolitarne, tak jak to ma miejsce w przypadku Lublina. Jest rzeczą niedopuszczalną aby na obszarze, który zamieszkuje ok. 8 mln ludzi (Polska Wschodnia) tylko jedno miasto było uznane za metropolię. Podział jaki wprowadzi przedmiotowa Strategia będzie powiększał nierówności pomiędzy pozostałą częścią Polski (w której zostało określonych kilka miast metropolitarnych), a wschodnią i tak już ubogą częścią naszego kraju. Spowoduje to dalszą polaryzację rozwoju, dodatkowo stoi to w	Uwaga nie uwzględniona, ponieważ jest zbyt szczegółowa. Rozwinięcie dotyczące kierunków rozwoju poszczególnych gałęzi transportu znajdzie się w zapisach Strategii Rozwoju Transportu i poszczególnych programach

		sprzeczności z zasadą zrównoważonego rozwoju całości terenów terytorium RP. W tym zakresie proponujemy aby miasta metropolitarne uznać w takim kształcie i obszarze jak wskazuje to Unia Metropolii Polskich, zrzeszająca 12 najbardziej znaczących miast Polski (w tym Rzeszów i Białystok), które jednocześnie są członkami europejskiego stowarzyszenia miast metropolitarnych Eurocities. Kwestie o których pisze są zbiorczym odniesieniem się do w/w dokumentu i zostały opracowane na podstawie uwag i informacji jakie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej WSiIZ w Rzeszowie otrzymuje od klientów oraz osób współpracujących.	
GRZEGORZ KUŹNIAR			
74.	Uwaga ogólna	Mam pewną uwagę dotyczącą DSRK2030 w dziale transport, mianowicie dlaczego w wizji nie została uwzględniona tak ważna linia kolejowa jak WROCŁAW – BERLIN p. Legnice, Żagań, Żary, Cottbus? To jest najkrótsza droga poczynając od Krakowa przez Opole i Wrocław do Berlina, a w żadnym dokumencie nie można znaleźć informacji na jej temat.	Uwaga nie uwzględniona, ponieważ jest zbyt szczegółowa. Rozwinięcie dotyczące kierunków rozwoju poszczególnych gałęzi transportu znajdzie się w zapisach Strategii Rozwoju Transportu i poszczególnych programach
MICHAŁ A. MICHALSKI			
75.	Uwaga ogólna	pragnę docenić wysiłek włożony w stworzenie Raportu, i chcę wierzyć, że przyświecające mu motywy są najlepszymi z możliwych. Pragnę jednakże zwrócić uwagę, że moim zdaniem strategia w nim zawarta nie podkreśla wyraźnie kluczowej roli małżeństwa i rodziny dla przyszłości Polski. Obawiam się, że po części może to wynikać z potraktowania państw Europy Zachodniej, USA i innych tzw. państw rozwiniętych jako wzorców dla strategicznego rozwoju naszego kraju. Jak widać obecnie, sytuacja w tych krajach pokazuje, że ich ścieżka rozwoju została wyznaczona niewłaściwie, m.in. pod względem stosunku do małżeństwa i rodziny. Postanowiłem wyrazić swoje zdanie w kilku kwestiach, gdyż dotyczą one zagadnień, którymi zajmuję się badawczo w swojej pracy naukowej. Rodzina bez gospodarki sobie poradzi, gospodarka bez rodziny nie... Gdy chodzi o naszą sytuację, to na pewno potrzebne jest dostrzeżenie, że rodzina jest kluczowym podmiotem społecznym, który dostarcza państwu obywateli. Państwo, które nie rozumie tego, wkracza na drogę swego upadku. W kontekście ekonomicznym - który współcześnie jest postrzegany jako zasadniczy dla rozwiązywania problemów strategicznego rozwoju społeczeństw - należy dostrzec, że to rodzina była i jest podstawowym podmiotem gospodarującym w społeczeństwie. Jest to miejsce, gdzie codziennie podejmowane są decyzje o charakterze ekonomicznym, i działania, których celem jest możliwie najlepsza alokacja dóbr, które są do dyspozycji. Patrząc z tej perspektywy, to dzięki rodzinie na świat przychodzą konsumenci, pracownicy, przedsiębiorcy, twórcy, innowatorzy, wolontariusze, bez których jakkolwiek doskonale zaprojektowany system pozostaje tylko martwą strukturą. Widać to wyraźnie na przykładzie systemu emerytalnego, który zapadnie się bez stabilnego małżeństwa i opartej na nim rodziny, która przyjmując na świat kolejne dzieci troszczy się o całe społeczeństwo. Stabilna i rozwijająca się rodzina fundamentem stabilności i rozwoju państwa Oczywiście zachęty materialne są istotne, ale nie wystarczą bodźce ekonomiczne, by zachęcać ludzi do zawierania małżeństw i zakładania rodzin... - tego uczy nas chociażby przykład Niemiec... Potrzebne jest promowanie małżeństwa stabilnego i dobrze funkcjonującej rodziny, która wpływa na stabilność fundamentów społeczeństwa. Oznacza to, że małżeństwo, rodzina i zrodzone w niej dzieci nie powinny być traktowane jak koszt, ale jak inwestycja w przyszłość. Co więcej, dobrze funkcjonująca rodzina obniża ryzyko zachowań patologicznych u młodych ludzi, a więc	Zaprezentowana w dokumencie analiza nie wynika z przesłanek ideologicznych (zakładających wyższość rodziny czy jakiegokolwiek innej formy funkcjonowania społecznego). Punktem wyjścia doń była diagnoza sytuacji przedstawiona w dokumencie Polska 2030, z którego wynika jasno, że niezależnie od

		wpływa na to, że społeczeństwo ponosi mniejsze koszty zwalczania rozmaitych patologii i leczenia osób w nie uwikłanych. Rodzina a innowacyjna gospodarka Gdy chodzi o wkład rodziny w dobrostan społeczny to literatura na ten temat wyraźnie wskazuje, że rodzina jest kluczowym miejsce, gdzie tworzony jest tzw. "kapitał społeczny" oraz "kapitał ludzki". Ponadto tzw. miękkie umiejętności (soft skills) - tak dziś poszukiwane i cenione - a więc umiejętności interpersonalne, w sposób naturalny dzień po dniu rozwijane są w sferze relacji rodzinnych. Aktywizacja zawodowa kobiet... Także wciąż niedoceniona i niedostrzeżona pozostaje praca wykonywana w domu - praca o fundamentalnym znaczeniu dla społeczeństwa, a niestety nie szanowana i ignorowana przez tzw. rynkowe podejście do pracy. W konsekwencji takiej sytuacji młodzi ludzie - szczególnie kobiety - stawiane są przed dramatycznym wyborem "praca czy rodzina"... Tu właśnie niezbędna jest pomoc państwa, które wspierać lub proponować będzie rozwiązania, które będą harmonizowały krótkoterminowy zysk z długofalowym bogactwem kraju. W sytuacji ignorowania "biedy demograficznej" skazani jesteśmy na biedną - pod każdym względem - przyszłość. W tym kontekście - nieuznawania za pracę wysiłku związanego z prowadzeniem domu i wychowywaniem dzieci - aktywizacja zawodowa kobiet to przyspieszanie i powiększanie problemów, które są przed nami...	działań skierowanych do rodzin konieczne są również instrumenty, których odbiorcami będzie coraz liczniejsza grupa osób funkcjonujących poza formalnymi związkami / rodzinami.
POLSKIE TOWARZYSTWO STUDIÓW NAD PRZYSZŁOŚCIĄ			
76.		Członkowie Polskiego Towarzystwa Studiów nad Przyszłością przyjęli z najwyższym zainteresowaniem wiadomość o pojawieniu się pierwszej wersji Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Wydaje się bowiem, że kontynuacja pracy zapoczątkowanej raportem Polska 2030 jest niezbędna zarówno dla odpowiedzialnego planowania przyszłości naszej Ojczyzny, jak i dla kształtowania opinii publicznej w zakresie przyszłości oraz studiów nad nią – a to zadanie szczególnie bliskie naszemu Stowarzyszeniu. Zaciekawienie budzi choćby transpozycja do tytułu dokumentu słynnej frazy Alvina Tofflera, co pozwala oczekiwać opracowania, które da wyraz świadomości współczesnych metodologii futurologicznych na miarę ery postindustrialnej. Wspólnie z członkami Zarządu PTSP, kierownikami polskiego przedstawicielstwa The Millenium Project oraz analitykami z warszawskiej firmy 4C Future przyjrzałem się Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju i pragnę odpowiedzieć na zaproszenie Pana Ministra, przedstawiając kilka wniosków. Po pierwsze, z zaskoczeniem przyjęliśmy do wiadomości, że choć autorzy opracowania odwołują się do doktryny strategic foresight i metod scenariuszowych, to zadania, które stawia przed polskim decydentami Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju nie są przyporządkowane ważnością ani stopniem prawdopodobieństwa wystąpienia oczekiwanych skutków do wariantowych scenariuszy rozwoju. Sprawia to, że pomimo obszerności, dobrego układu logicznego i redakcyjnego oraz wieloaspektowego ujęcia, opracowanie nie w pełni spełnia postulat maksymalnie obiektywistycznego, propaństwowego oglądu spraw i budzi obawy o niepełność horyzontu – współczesna futurologia uznaje przecież wielość i alternatywność przyszłości. Po drugie, niektóre składniki Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju wydają się nie w pełni uwzględniać repertuar środków wsparcia rozwoju, którymi dysponuje państwo. Posłużę się przykładem Impetu cyfrowego – inwestycje finansowane z budżetu i bezpośrednie transfery mogą stworzyć chwilowo potrzebną do niego „masę krytyczną”, ale wobec lawinowego rozwoju technik komputerowych i informatycznych mogą okazać się mniej trwałe (sustainable) niż pośrednie środki, jak zachęty fiskalne, które obniżą cenę wejścia do społeczeństwa informatycznego (najskuteczniej ograniczając wykluczenie cyfrowe) oraz przełożą się na decyzje szerszej grupy konsumentów i przedsiębiorców, a być może nawet na zwiększenie wydatków świata biznesu na badania. W ten sposób udałoby się może do „trójkąta wiedzy” dołączyć czwarty punkt, czyli instytucje finansowe, co postulowano również podczas październikowego Szczytu innowacyjności w Warszawie. Inne, szersze spojrzenie na sterowanie impulsami „turbodoładowania” pozwoliłoby lepiej zrealizować postulat komplementarnej roli państwa w polskiej rewolucji cyfrowej, na którą wszyscy czekamy. Idąc dalej, pozwolę sobie przedstawić Panu komentarze moich współpracowników odnośnie niektórych rozdziałów części szczegółowej Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Analitycy z warszawskiego biura 4C Future, współautorzy raportu Którędy droga i wielu innych analiz ekonomicznych wypowiedzieli się z dużą aprobatą o rozdziałach poświęconych Badaniom i Innowacyjności oraz Transportowi. Zwrócili jednak moją uwagę na następujące problemy: co się tyczy R&I to za niezadowalającą uznali jedynie szczupłość konkretnych propozycji w sferze innowacyjnego biznesu, zastrzeżli jednak, że propozycje	Uwaga odrzucona. Przyjęty został jeden scenariusz, natomiast strategia nie była budowana w oparciu o metodologię foresight. Uwaga dot grafenu – również odrzucona. Dokument ma charakter bardziej ogólny.

		dotyczące systemu edukacji oraz nauki zasługują na pochwałę. W zakresie transportu, zwrócili uwagę na niedostateczne podkreślenie wagi intermodalności. Jak się okazuje, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju nie wnosi w tym względzie nowych propozycji, a tym samym nie poddaje rewizji planów i teorii, które snuto jeszcze na początku lat 90. XX wieku. Podnieśli także bezproduktywność wdrażania dalszych opłat za użytkowanie dróg – już dziś opłaty te są za wysokie, co prowadzi do przeciążenia dróg wojewódzkich i powiatowych, a w niektórych miejscach skutkuje zaskakującymi planami budowy dróg równoległych do autostrad. Jeśli Pan Minister uzna to za wskazane, z chęcią przedstawimy szerszą analizę problematyki transportu w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Last but not least, stwierdziliśmy zupełną nieobecność w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju tematu, który choć dotyczy głównie sfery R&I, to wykracza poza nią i – na polską skalę – zawiera potencjał przełomu technologicznego, którego komercjalizacja zmieniłaby oblicze polskiej nauki i przemysłu. Mam na myśli zaawansowaną technologię produkcji grafenu, którą opracowali specjaliści Instytutu Technologii Materiałów Elektronicznych, a która nie wydaje się zajmować należnego miejsca na liście priorytetów rozwojowych i której skuteczna komercjalizacja jest z politycznego punktu widzenia niepewna. Być może wartościowym uzupełnieniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, zarówno z punktu widzenia jego funkcji politycznej, jak i przekonywania społeczeństwa o odpowiedzialności za przyszłość, byłby zagregowany wskaźnik, który pozwalałby na ocenę lokalnych trendów i odpowiadających im działań w kontekście ich przewidywalnego wyniku, w perspektywie dwudziestoletniej. The Millenium Project już od szeregu lat publikuje corocznie State of the Future Index, który pokazuje globalną tendencję poprawy lub pogorszenia losów ludzkości w projekcji dwudziestu lat. Istnieją też regionalne i krajowe wersje tego indeksu, wymienić można choćby jego azerbejdżański odpowiednik. Dzięki przypisaniu odpowiednich wag skwantyfikowanym stanom poszczególnych spraw publicznych, udaje się przy pomocy jednej wartości liczbowej przedstawić przybliżoną prognozę przyszłego rozwoju państwa i społeczeństwa. Krótkie wprowadzenie do metodologii wskaźnika SOFI znajduje się w załączonym Streszczeniu. Podsumowując, w imieniu Zarządu PTSP gratuluję Panu Ministrowi i Pańskiemu zespołowi opracowania Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Nowoczesne studia nad przyszłością, których podstawowym narzędziem jest foresight to dziedzina nauki wciąż w Polsce niedoceniana – jakkolwiek działają: „Polska 2000 Plus” Polskiej Akademii Nauk, Polskie Towarzystwo Współpracy z Klubem Rzymskim i bodaj jedna specjalistyczna katedra akademicka, nie mamy wciąż ani w administracji, ani w akademii pierwszorzędного centrum futurologicznego. Sub-node The Millenium Project, z którym współpracuje PTSP jest jedyną działającą w kraju ekspozyturą organizacji, która zajmowałaby się wyłącznie problematyką przyszłości. Wciąż brak jednostki w randze instytutu, skupionej na futures studies. W tej sytuacji każda okazja do wymiany zadań, także w postaci konsultacji takich, jak te, wydaje się cenna. Korzystając z nich, pragnę zwrócić Pańską uwagę na raport State of the Future 2011. To renomowane opracowanie – Sekretarz Generalny ONZ Ban Ki-Moon określa je, jako „zbiór bezcennych wglądów” w przyszłość globu – nie pojawia się ono natomiast w źródłach merytorycznych Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Być może zna je Pan dobrze, ale podejrzewam, że mógł Pan jeszcze nie słyszeć o polskim tłumaczeniu Executive Summary z tego raportu, którą przygotowało w ubiegłym miesiącu PTSP, i która jest już dostępna na stronie The Millenium Project.	
KOMITET PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU PAN			
77.	Uwaga formalno-metodologiczna	Przygotowany przez Zespół Doradców Strategicznych Rządu RP dokument, nie spełni oczekiwanych nadziei, albowiem nie odpowiada generalnej idei opracowywania dokumentów strategicznych jaka została przyjęta przez Rząd, a wypracowanej przy wiodącym udziale Ministerstwa Rozwoju Regionalnego - na tle toczących się w ostatnich latach dyskusji także w KPZK - nad systemem planowania i zarządzania strategicznego w kraju.	Uwaga odrzucona. Przyjęta została metodologia przygotowana na potrzeby raportu diagnostycznego Polska 2030 – wyzwania rozwojowe
78.	Uwaga	Opracowując dokument Autorzy projektu pominęli aspekty metodologiczne i formalne, nie zastanawiając się nad formą jaką	Uwaga

	formalno- metodolog iczna	powinien charakteryzować się dokument prezentujący długofalowe cele strategiczne kraju, dotyczące przyszłego rozwoju i przyszłych, wielkich wyzwań cywilizacyjnych.	odrzucona.
79.	Uwaga ogólna	Prezentowany dokument nie jest spójny tematycznie. Analizując treść merytoryczną projektu stwierdzić można, że jest to eklektyczny zbiór różnych zapisów i pomysłów wyrażonych przez poszczególne resorty, napisany pozornie naukowym lecz niezrozumiałym dla przeciętnego obywatela językiem. W szczególności: a) dokument ten nie jest oparty na rzetelnej diagnozie aktualnych problemów i trendów rozwojowych; b) nie zachowano w nim właściwej równowagi między opisem problemów i wyzwań rozwojowych; c) pomija istotne, strategiczne – dla długofalowego rozwoju – uwarunkowania; można go uznać za intelektualnie twórczy, pobudzający do myślenia, ale niestety nieużyteczny w procesie planowania strategicznego.	Uwaga odrzucona. Powtórzona jw.
80.	Uwaga ogólna	Projekt upublicznia swoistą inwentaryzację zadań dla Rządu i Sejmu, która – po przyjęciu tego dokumentu – stanie się podstawą do rozliczenia władz przez wyborców i media. Jako taki dokument ten, przypomina raczej listę zaległych problemów, które stanowią obecnie, a prawdopodobnie również i w przyszłości, prawne oraz instytucjonalne bariery rozwoju. Wskazane w projekcie działania zmierzające do usuwania barier rozwojowych trudno jednakże utożsamiać z długofalowymi rozwiązaniami/działaniami o charakterze strategicznym.	Uwaga odrzucona. Powtórzona
81.	Uwaga ogólna	W dokumencie wskazano listę działań i 100 strategicznych – kluczowych – projektów; zabrakło jednakże informacji o konsekwencjach ewentualnego niezrealizowania któregoś z tych projektów.	Uwaga odrzucona. Dokument przewiduje monitoring jego realizacji oraz zawiera listę wskaźników.
82.	Uwaga ogólna	Jeśli przyjmujemy, że w procesie zmian cywilizacyjnych ewoluujemy w kierunku społeczeństwa cyfrowego, to należy rozważyć jakie efekty zewnętrzne (externalities) będą towarzyszyć temu zjawisku i jakie grupy społeczne, które sektory gospodarcze, a także które regiony poniosą koszty tych przemian? Ujmując tę kwestię szerzej, stwierdzić można, że w dokumencie brakuje analizy-prognozy, które z efektów zewnętrznych wynikających ze zmian cywilizacyjnych (globalizacja, cyfryzacja i in.) wpłyną na podniesienie, a które na obniżenie konkurencyjności polskiej gospodarki? Bez rozstrzygnięcia jaka powinna być rola państwa w systemie interwencyjnym, tzn. w tworzeniu warunków do rozwoju i eliminacji ułomności rynkowych oraz instytucjonalnych, nie uda się sformułować właściwej strategii rozwoju Polski.	Postulowane w uwadze zapisy są już obecne w dokumencie.
83.	Uwaga ogólna	W opiniowanej strategii zapomniano, że rolą Rządu jest interweniowanie w gospodarkę tam gdzie mechanizmy rynkowe są ułomne i gdzie zachowania podmiotów gospodarczych wywołują negatywne skutki zewnętrzne wymagające publicznej interwencji. W tym kontekście trudno zrozumieć dlaczego Rząd ma wspierać niektóre procesy, które i tak lepiej rozwiążą siły rynkowe?	Uwaga odrzucona.
84.	Uwaga ogólna	Zakwestionować należy logikę sformułowania celu nadrzędnego (misji) strategii, ujętej jako: „rozwój jako dająca się zmierzyć poprawa jakości życia Polaków, umożliwiająca modernizację kraju”. Właściwe sformułowanie celu nadrzędnego wymaga odpowiedzi na pytanie – co jest celem nadrzędnym: poprawa jakości życia Polaków czy modernizacja kraju? Oczywiście jest, że modernizacja dokonywana dzięki wzrostowi gospodarki ma podnosić jakość życia. Jednakże sposób pomiaru poprawy jakości życia nie jest powszechnie uzgodniony. Modernizacja kraju stanowi ewidentnie środek do realizacji celu nadrzędnego (poprawy jakości życia) i powinna iść w parze ze wzrostem gospodarczym i poprawą spójności. Nie stanowi natomiast celu autonomicznego. Dlatego ogólne sformułowanie celu jest wysoce nieprecyzyjne. Określenie celu jako rozwój mierzony poprawą jakości życia oznacza w istocie odniesienie do koncepcji i polityki sustainable development. Jednakże odniesienie to nie jest konsekwentne z powodu pominięcia w dokumencie wymiaru środowiskowego i przestrzennego (terytorialnego) rozwoju kraju. Jak wiadomo ten pominięty wymiar rozwoju istotnie wpływa na jakość życia mieszkańców.	Uwaga odrzucona. Poprawa jakości życia jest podstawowym celem DSRK. Odpowiadają temu również wskaźniki zaproponowane w dokumencie.

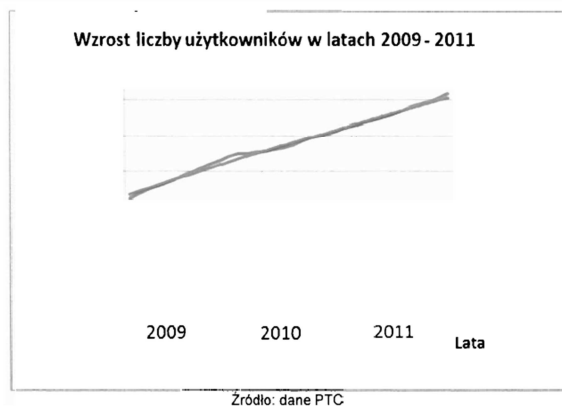
85.	Uwaga ogólna	Pomimo że w raporcie ujęto pewne zagadnienia w sposób nowoczesny, raport ten nie stwarza odpowiednich podwalin pod realizację strategii zrównoważonego rozwoju co jest wyzwaniem o charakterze cywilizacyjnym, a zarazem ustrojowym. W szczególności należy zwrócić uwagę, iż jego autorzy „zapomnieli”, że istnieją jeszcze inne, równie fundamentalne jak zaufanie i wiedza czynniki rozwoju, którymi są dziedzictwo i kapitał przyrodniczo-kulturowy. Kultura może stanowić zarówno cel rozwoju oraz jego przedmiot, jak i środek tegoż rozwoju, a także jest warunkującym i ukierunkowującym regulatorem rozwoju generowanym przez poszczególne czynniki (podmioty) sprawcze. Podobnie istotne znaczenie rozwojowe mają dziedzictwo i zasoby przyrodnicze Polski, charakteryzujące się największą różnorodnością biologiczną w Unii Europejskiej, a mimo tego nieuwzględnione w raporcie jako istotne uwarunkowanie (a zarazem wyzwanie) rozwojowe. Bez uwzględnienia uwarunkowań kulturowych i środowiskowych – przyrodniczych strategia rozwoju kraju będzie ułomna. Ponadto z istoty rzeczy nie będzie to strategia zrównoważonego rozwoju, który musi być oparty o wszystkie dostępne kapitały, czyli nie tylko rzeczowy, finansowy, ludzki, społeczny, ale także kulturowy i przyrodniczy.	Uwaga odrzucona. Elementy te zawiera rozdział o kapitale społecznym oraz bezpieczeństwie energetycznym.
86.	Uwaga ogólna	Odnosząc się do wskazanych w dokumencie makroekonomicznych warunków rozwoju Polski do 2030, stwierdzić należy, że zidentyfikowane filary rozwoju kraju nie stanowią – jak to określono w dokumencie – „makroekonomicznych warunków rozwoju”, ale raczej makroekonomiczne słabe strony rozwoju kraju, które – dzięki skutecznej i efektywnej polityce rozwoju – mogą stać się czynnikami rozwoju a w przyszłości naszymi atutami (mocnymi stronami), jednakże pod warunkiem zaprogramowania i wdrożenia określonych rozwiązań prorozwojowych. Przykładowo: wzrost kapitału intelektualnego i „impetu cyfrowego” sam z siebie nie przełoży się na „zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski” bez skutecznych instrumentów polityki rozwojowej. Podobnie, „terytorialne równoważenie rozwoju” (określone nieprecyzyjnie jako dyfuzja) nie jest procesem zupełnie samoistnym. Filar efektywności z kolei, może być czynnikiem prorozwojowym tylko dzięki określonym rozwiązaniom instytucjonalnym (system wyboru projektów do dofinansowania, monitoring i ewaluacja polityk i programów rozwoju). Efektywność jako samoistny filar rozwoju przejawia się jako kryterium działania podmiotów operujących na rynku dóbr prywatnych. Jak wiadomo zjawiska i procesy rozwoju kraju mają również charakter zewnętrzny wobec rynku (externalities, spillover costs), a podnoszące jakość życia dobra mają (w dużej mierze) charakter klubowy i publiczny.	Uwaga odrzucona.
87.	Uwaga ogólna	W odniesieniu do dylematów rozwojowych, z uwagi na to, że zidentyfikowane filary rozwoju nie stanowią same przez się „makroekonomicznych warunków rozwoju”, a jedynie potencjalne czynniki tegoż rozwoju – w dalszej części Dokumentu wskazano „dylematy rozwojowe”. Są to w istocie pytania, na które odpowiedź powinna znaleźć się w dokumentach strategicznych określających politykę rozwoju kraju (w tym: politykę regionalną, politykę rozwoju regionu). Brakuje spójności z dokumentami strategicznymi MRR.	Uwaga odrzucona.
88.	Uwaga ogólna	Problemy gospodarki przestrzennej zostały w projekcie zmarginalizowane – tak jakby Autorzy strategii nie zdawali sobie sprawy ze znaczenia wysokiej jakości zagospodarowania przestrzennego w procesach rozwoju gospodarki bazującej na wysokiej jakości mobilnym kapitale ludzkim. Należy zwrócić uwagę, iż pozostawienie systemu planowania przestrzennego i gospodarowania gruntami w dotychczasowym kształcie (gdzie przestrzeń kształtowana jest de facto w efekcie partykularnych rozgrywek między różnymi grupami interesu, ugrupowaniami politycznymi w parlamencie i właściwym ministerstwem ds. gospodarki przestrzennej) – tylko pogorszy sprawę. Uporządkowanie systemu planowania przestrzennego w sposób spójny z regulacjami z zakresu gospodarowania gruntami i prawem budowlanym – jest absolutną koniecznością i jednym z kluczowych wyzwań rozwojowych. Strategiczne wyzwania i kierunki zmian powinny być w tym dokumencie zaakcentowane.	Uwaga odrzucona. Tematykę porusza KPZK 2030.
89.	Uwaga ogólna	Wskazana w strategii potrzeba poprawy ładu przestrzennego nie może ograniczać się tylko do terenów miejskich, gdyż aktualnie największym problemem jest pogłębiający się przestrzenny nieład (chaos) na terenach podmiejskich – tj. w obszarach gmin wiejskich, na skutek niekontrolowanego rozlewania miast, lokalizowania monofunkcyjnych osiedli mieszkaniowych bez powiązań infrastrukturalnych, co generuje bardzo wysokie koszty świadczenia usług (w zakresie: transportu, szkolnictwa, opieki zdrowotnej, ochrony środowiska itp.).	Uwaga odrzucona.
90.	Uwaga ogólna	W opisie celu 1 – „metropolitalnego” brakuje określenia kosztów rozlewania się miast przy jednoczesnym wytwarzaniu przestrzeni przemysłowych, pokolejowych, powojkowych w sąsiedztwie centrów miast, dla których wymagane byłoby znaczące	Uwaga odrzucona.

		wsparcie działań rewitalizacyjnych, przy jednoczesnym ograniczeniu ekspansji zabudowy (poprzez spójną politykę urbanistyczną państwa, regionów i miast – której obecnie brakuje). Postępuje też swoista erozja regulacji prawnych dotyczących zagospodarowania przestrzeni miast, redukująca prawa mieszkańców do dostępu i użytkowania przestrzeni publicznej na rzecz wspierania interesów sektora budowlano i usługowego.	
91.	Uwaga ogólna	W opiniowanym dokumencie powinien pojawić się rozdział pt. rozwój regionów i miast, podejmujący w sposób zintegrowany problematykę rozwoju w tych obszarach, ze szczególnym zwróceniem uwagi na problemy takie jak: niekontrolowany rozwój miast, rola małych ośrodków miejskich w obsłudze terenów wiejskich itp.	Uwaga odrzucona.
92.	Uwaga ogólna	W odniesieniu do celu szczegółowego 2.2. rekomendować można aby wspieranie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich uległo terytorializacji; ponadto należy wyłączyć zarządzania środkami wsparcia ze struktur resortu rolnictwa, podobnie jak to ma miejsce w przypadku PROW.	Uwaga odrzucona.
93.	Uwaga ogólna	Regionalny wymiar polityki rozwoju zaprezentowany w dokumencie, prawidłowo diagnozuje dychotomię myślenia strategicznego przeciwstawiającego wsparcie rozwoju regionów słabszych (equity) z preferencją i wspieraniem najbardziej dynamicznych obszarów (efficiency). Jednocześnie brak jest jednak jasnego stwierdzenia, że koncentracja występuje w skupionych i policzalnych ośrodkach oraz regionach metropolitalnych. W tym kontekście zakładane jednoczesne wyrównywanie szans obszarów słabszych, peryferyjnych oraz wspieranie najbardziej dynamicznych biegunów wzrostu nie ma sensu, jeżeli w projekcie brak jest jednoznacznej odpowiedzi, na pytanie o to w jakim zakresie polityka rozwoju skoncentrowana będzie na wyrównywaniu szans, a w jakim na wspieraniu dynamiki głównych ośrodków rozwojowych, tak aby ich nie spowolnić?	Uwaga zasadna, ale odrzucona ze względu na zrównoważony charakter modelu rozwoju.
94.	Uwaga ogólna	Próba objaśnienia modelu polaryzacyjno – dyfuzyjnego rozwoju jest postępem w godzeniu interesów obszarów peryferyjnych i metropolii. Jednakże celowa byłaby ponadto diagnoza prospektywna innego układu polaryzacyjno – dyfuzyjnego: Warszawa, a pozostałe metropolie oraz Warszawa, a województwo mazowieckie.	Uwaga zasadna, ale nie do DSRK.
95.	Uwaga ogólna	W wykazie decyzji strategicznych brakuje decyzji dotyczącej bezpieczeństwa energetycznego regionów (np. sieci energetyczne, gazowe) – smart grid. Strategia 2030 nie zauważa terytorialnego przemieszczenia sektora paliwowo – energetycznego z południa na północ Polski (elektrownia atomowa, elektrownie węglowe, gazowe, zbiorniki podziemne gazu i ropy, terminal w Świnoujściu, siłownia wiatrowa off shore).	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie: Zagadnienia związane z sieciami oraz rozwiązaniami smart są uwzględnione w projektach i wtekście. Rozwój źródeł wytwarzania energii na północy jest elementem równoważenia rozwoju terytorialnego. Część produkowanej energii może być przesyłana część

			natomiast uzupełni wzrost zapotrzebowania i sprzyjać będzie lokalnemu rozwojowi gospodarczemu. W zakresie przyjmowania i magazynowania paliw działania te idą w parze z rozwojem sieci przesyłowych i transportowych. Zagadnienia te uwzględnione są w projektach.
96.	Uwaga ogólna	W odniesieniu do celu szczegółowego 2.1. stwierdzić należy, iż podniesienie poziomu kapitału społecznego wymaga wzmocnienia roli pozarządowych organizacji (NGO's) i wolontariatu, przy aktywnej roli państwa, co związane jest ze stopniowym wygasaniem aktywności polegających na spontanicznych akcjach społecznych (poza wyjątkami), o ile nie przejdą one w fazę profesjonalizacji. Problem ten w szczególności wiąże się z rosnącą ilością ludzi starszych, dla których brak jest wsparcia opiekuńczego – instytucjonalnego.	Stosowne zapisy obecne są w rozdziale Kapitał Społeczny.
LESŁAW WILK RZECZY NOWE RUCH SPOŁECZNY IM. JANA PAWŁA II			
97.	Uwaga ogólna	W związku z ogłoszonym terminem konsultacji społecznych nad opracowaniem "Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności" stanowiącym Strategię Długookresową Rozwoju Kraju [DSRK], wnosimy o przedłużenie terminu konsultacji co najmniej do dnia 20 stycznia 2012 r. Z uwagi na brak dostępu do dokumentu komplementarnego jakim jest uchwalona przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia "Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju" [KPZK], sformułowanie ostatecznego stanowiska wraz z uwagami do DSRK jest niemożliwe. Z informacji uzyskanych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego wynika, że KPZK znajduje się w dalszym ciągu w biurze legislacyjnym i z tego powodu nie została upubliczniona. Z uwagi na lakoniczne zapisy w DSRK dotyczące kwestii ochrony środowiska, gospodarki zasobami naturalnymi oraz bezpieczeństwa energetycznego państwa, które znajdują się w niedostępnym końcowym dokumencie KPZK, przyjętym 13 grudnia, wniosek o przedłużenie konsultacji o co najmniej miesiąc jest wnioskiem zasadnym. Jednocześnie chcemy podkreślić fakt, że 30 dniowe konsultacje społeczne dla tak ważnego dla rozwoju kraju dokumentu jest okresem zbyt krótkim, aby środowiska społeczne, mogły zapoznać się z opracowaniami o łącznej liczbie stron ok. 670 i ustosunkować się do ich wielu zapisów, które są fundamentalne dla funkcjonowania obywateli, ich rodzin i społeczności lokalnych, tym bardziej, że społecznicy na analizę opracowań mają czas dostępny poza godzinami ich pracy zawodowej. Nie wiemy z czego wywodzi się przekonanie Zespołu Doradców Strategicznych, że 30 Ó to, czy 35-cio dniowy okres konsultacji społecznych nad opracowaniami mającymi być podstawą tworzenia nowych lub nowelizacji obecnych aktów prawnych (Ustaw) jest absolutnie wystarczający. Uważamy, że takie podejście jest ignorowaniem społeczeństwa lub nastawieniem na jedynie słuszne rozwiązania zawarte w opracowaniach, czyli uznaniem, że uwagi strony społecznej i tak nie będą uwzględniane. Mamy nadzieję, że jest inaczej, że Rząd weźmie pod uwagę bardzo liczne głosy różnych środowisk społecznych i zgodnie z argumentacją zawartą powyżej, przedłuży okres konsultacji społecznych.	Uwaga odrzucona. KPZK zostało przyjęte na początku grudnia.
PIOTR SKWAREK			

98.		Przypadkiem natknąłem się na bzdurny list wspomnianej wyżej fundacji z głupimi argumentami atakującymi słuszną koncepcję równego traktowania małżeństw i związków partnerskich. Osobiście jestem żonaty już od siedmiu lat, ale nie widzę absolutnie żadnych powodów, dlaczego pary moich znajomych, które na małżeństwo się nie zdecydowały, mają mieć mniejsze prawa od moich i mojej żony. Dlatego proszę o nieuleganie tej kampanii. Krótko pisząc "Robcie swoje". Mam nadzieję, że mój list nie utonie w zalewie spamu od zwolenników "fmit".	Uwaga odrzucona.
DAWID SZCZEPAŃSKI			
99.		po zapoznaniu się z materiałem 'Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju - Polska 2030' z wielkim smutkiem zauważamy jak bardzo województwo Podkarpackie jest spychane na bok. Wyraźnie widać w opisanej strategii silną presję na rozwój Polski Zachodniej, która już dzisiaj dostała olbrzymi zastrzyk finansowy.. Nie trudno zauważyć, że priorytetami na kolejne lata nadal objęte są aglomeracje zachodniej Polski gdzie pomimo wielkiego zagęszczenia wysokiej jakości siecią drogową planuje się kolejne inwestycje z tzw. listy priorytetów w drogi ekspresowe oraz szybkie koleje. W województwie podkarpackim poza autostradą, która była zobowiązaniem Polski w przypadku organizacji ME w piłce nożnej nie ma planowanych żadnych poważniejszych inwestycji drogowych. Szczególnie istotne z punktu widzenia podkarpacia są drogi ekspresowe z Rzeszowa do Barwinka(granica słowacka) oraz z Rzeszowa przez Lublin do Białegostoku oraz z Rzeszowa do Kielc i dalej do Warszawy. Inną niezwykle ważną inwestycją dla Rzeszowa i Podkarpacia jest dalsza rozbudowa infrastruktury kolejowej z Rzeszowa do Warszawy, przez Kolbuszową i Tarnobrzeg, dotychczasowe tempo i planowana prędkość w stosunku do planowanego trójkąta kolejowego Warszawa-Poznań-Wrocław jest niewybrednym żartem z Podkarpacia i jego mieszkańców. Zwracam się z apelem o poważne potraktowanie Podkarpacia i uczciwy podział inwestycyjnych priorytetów. Obecne i najbliższe przyszłe lata są kluczowe z punktu widzenia rozwoju aglomeracji Rzeszowskiej, jeśli zostanie ona pominięta w kluczowych inwestycjach wówczas nigdy nie będzie miała szansy dogonić aglomeracji zachodniej Polski, które to są niesprawiedliwie forowane kosztem innych słabszych regionów Polski.	Uwaga nie uwzględniona, ponieważ jest zbyt szczegółowa. Rozwinięcie dotyczące kierunków rozwoju poszczególnych gałęzi transportu znajdzie się w zapisach Strategii Rozwoju Transportu i poszczególnych programach
GRUPA ZAGRANICA			
100.	Uwaga ogólna	Od 2004 roku Polska jest krajem donorem pomocy i jako taki ma obowiązek pracy i wysiłku na rzecz zniesienia ubóstwa i nierówności na świecie, szerzenia demokracji. Tym samym Polska powinna działać na rzecz poprawienia jakości i skuteczności własnego systemu pomocy rozwojowej. Aby to zapewnić proponujemy : 1) dodanie zapisów o: - dążeniu do większego zaangażowaniu Parlamentu RP we współpracę na rzecz rozwoju/ potrzebę utworzenia odpowiedniej podkomisji zajmującej się tematem. - rekomendacji jak najszybszego przystąpienia Polski do DAC OECD – Development Assistance Committee przy OECD - dążeniu do spójności polityk na rzecz rozwoju - roli edukacji globalnej w budowaniu wiedzy obywateli - włączeniu do systemu planowania i udzielania polskiej pomocy tzw. tematów horyzontalnych (cross-cutting issues): promocja demokracji, dobrego rządzenia i praw człowieka, ochrona środowiska i zrównoważony rozwój oraz równouprawnienie płci. 2) zmianę proponowanych zapisów - we fragmencie mówiącym o tym, że Polska zobowiązała się przeznaczyć 0,17 % PKB od 2010 r. należałoby dodać: „oraz dołożenia wszelkich starań, żeby od 2015 przeznaczać na pomoc 0,33 PKB” - usunięcie fragmentu ”Wielkość polskiej pomocy rozwojowej może ulec znacznemu wzrostowi w wyniku zobowiązań finansowych dotyczących kwestii klimatycznych, z których część będzie mogła być wydatkowana w ramach współpracy na rzecz rozwoju.” lub zapis o finansowaniu zgodnym z Porozumieniem Kopenhaskim	Uwaga częściowo uwzględniona w zakresie zarządzania pomocą rozwojową. Kwestie dotyczące finansowania pomocy rozwojowej pozostają bez zmian.
101.	Strona 302	Dodanie celu szczegółowego: 10. Cel szczegółowy – wspieranie działań na rzecz współpracy międzynarodowej i ponadregionalnej 10.1. Realizacja działań i programów pomocy rozwojowej. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej zwiększyło oczekiwania wobec naszego kraju w dziedzinie współpracy rozwojowej. Na forum Unii Europejskiej Polska zobowiązała się do przeznaczania od 2010 r. 0,17% DNB na cele współpracy rozwojowej oraz do zapewnienia niezbędnych ram instytucjonalnych i finansowych w celu realizacji tego celu. Do 2015 r. polska pomoc powinna wzrosnąć do 0,33 % DNB. Realizacja zobowiązań finansowych dotyczących kwestii klimatycznych będzie dodatkowym obciążeniem dla budżetu państwa, środki te jednak nie powinny ograniczać polskiej pomocy rozwojowej przeznaczonej na cele związane z ograniczeniem ubóstwa w świecie. Wzrostowi środków na pomoc rozwojową towarzyszyć powinny zmiany w	Uwaga częściowo uwzględniona. Pomoc rozwojowa nie będzie traktowana osobno, jednak

	planowaniu i realizacji i zarządzanie polską współpracą rozwojową. Jeśli chodzi o system i programowanie udzielania pomocy, konieczne jest etapowe, sekwencyjne wdrażanie do tego programu nowoczesnych instrumentów pomocowych, począwszy od projektów inwestycyjnych z udziałem sektora prywatnego, poprzez wspieranie jednej dziedziny w kraju-biorcy (tzw. działania szerokosektorowe – SWAP), kończąc na ogólnej pomocy budżetowej. Jednocześnie celowe jest ustanowienie mechanizmu pozwalającego na ocenę wpływu polskiej pomocy na rezultaty rozwojowe w krajach, do których dociera nasze wsparcie. W tym celu niezbędne jest wyjście poza bieżące monitorowanie pomocy rozwojowej i uzupełnienie jej kompleksową ewaluacją, najlepiej dokonywaną przez niezależny podmiot zewnętrzny. Polska powinna zarazem wykorzystać nowe formy współpracy wynikające z ustaleń na forum unijnym, w tym wspólne programowanie działań pomocowych z innymi unijnymi dawcami. Do polskiego programu pomocowego powinny zostać wdrożone tzw. kwestie horyzontalne (cross-cutting issues): promocja demokracji, dobrego rządzenia i praw człowieka, ochrona środowiska i zrównoważony rozwój oraz równouprawnienie płci. Szczególne znaczenie powinniśmy przywiązywać do kwestii promocji demokracji, dobrego rządzenia i praw człowieka. Pomoc rozwojowa udzielana powinna być przy zaangażowaniu samorządów i polskich organizacji pozarządowych oraz krajowych firm, ale w pierwszej kolejności – tam gdzie jest to możliwe – podmiotów i zasobów ludzkich z krajów, w których działania pomocowe są realizowane. Konieczne jest ponadto podjęcie kompleksowych działań na rzecz zapewnienia spójności polityki na rzecz rozwoju, tak aby działania krajowe w obszarze polityki rolnej czy środowiskowej nie ograniczały działań w zakresie współpracy rozwojowej. Dodatkowo w systemie pomocowym ważną rolę powinny odgrywać działania edukacji globalnej, prowadzone na terenie Polski i Europy, zmierzające ku zapewnieniu lepszego rozumienia problemów globalnych i świadomości współzależności globalnych obywateli krajów donorów. Powyższe zmiany pozwolą Polsce na uzyskanie statusu pełnoprawnego członka Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD oraz przyczynią się do budowania nowego wizerunku RP na arenie międzynarodowej jako wiarygodnego partnera i donora pomocy. W wewnętrznym, krajowym systemie zarządzania pomocą, Polska powinna dążyć do większego zaangażowaniu Parlamentu RP w zarządzanie i samą współpracę na rzecz rozwoju, najlepiej poprzez utworzenie odpowiedniej podkomisji zajmującej się tematem przy sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych.	elementy związane ze wspieraniem działań zostały dodane do rozdziału o gospodarce innowacyjnej, a także część elementów w rozdziale o kapitale społecznym.
POLSKA TELEFONIA CYFROWA		
102.	Jednym z kluczowych czynników wpływających na sukces realizacji strategii Polska 2030 jest tzw. Impet cyfrowy, który w założeniu ma być czynnikiem dynamizującym rozwój gospodarczy Polski, zwiększający ogólny dobrobyt społeczny. W filarze „Innowacyjność”, w części projektu Polska Cyfrowa, pierwszy cel operacyjny „Dostęp dla wszystkich” został zdefiniowany jako: Pokrycie obszaru kraju infrastrukturą telekomunikacyjną, zapewniającą wszechobecną, nieprzerwaną łączność o parametrach umożliwiających świadczenie nowoczesnych usług szerokopasmowych, w tym zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu wysokiej jakości, dla wszystkich Polaków, po przystępnej cenie. Jednocześnie realizacja tego celu została wskazana jako warunek konieczny, bez którego osiągnięcie pozostałych celów operacyjnych nie będzie możliwe. Realizacja ww. celu wymaga zrealizowania programu inwestycyjnego w obszarze budowy infrastruktury telekomunikacyjnej na niespotykaną do tej pory w Polsce skalę. Wynika to przede wszystkim z przyjętych	Uwaga nie uwzględniona jako zbyt szczegółowa dla strategii długookresowej

kryteriów inwestycji obejmujących: zakres geograficzny (dostępność usługi dla wszystkich Polaków); jakość usług (szerokopasmowa transmisja o wysokiej jakości); koszt usługi (po przystępnej cenie); czas realizacji (do 2015 roku). Oceniamy, iż osiągnięcie tego bardzo ambitnego celu jest trudne, ale możliwe, o ile wystąpią warunki, motywujące przedsiębiorstwa telekomunikacyjne do realizacji inwestycji na taką skalę. Podstawowymi warunkami wpływającym na poziom inwestycji w sektorze telekomunikacyjnym są poziom oczekiwanych zwrotów/ zysków z inwestycji oraz ryzyko i niepewność związana z realizacją zwrotu/ zysku. W momencie podejmowania decyzji inwestycyjnych koszt inwestycji jest przeciwstawiany zwrotom z inwestycji, które mają je generować. W związku z tym, im wyższe oczekiwane zwroty z inwestycji, tym większa skłonność przedsiębiorców do angażowania zasobów oraz realizowania inwestycji. Trzeba jednak zauważyć, że zwroty z inwestycji nie są pewne i są obciążone pewnym ryzykiem, co oznacza iż im większe ryzyko, tym bardziej niepewne zwroty z inwestycji, tym mniejsza skłonność przedsiębiorcy do inwestowania. Na poziom inwestycji w sektorze telekomunikacyjnym, oprócz oczekiwanych zwrotów/zysków, ma również wpływ wiele innych czynników m.in. charakteryzujących stan gospodarki narodowej oraz jej przewidywany rozwój (np. PKB per capita, warunki demograficzne, warunki regulacji na poziomie ogólnogospodarczym), stan rynku telekomunikacyjnego (np. stan regulacji sektora, poziom konkurencji na rynku, rozwój technologii), czy też warunki wewnętrzne samych przedsiębiorstw (np. przyjęty koszt kapitału, efektywności działania i przyjęte strategię działania). Powyższe warunki mają różne wagi w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnej w zależności od indywidualnej sytuacji rynkowej. Jednakże z całą pewnością należy przyjąć, iż im lepsze oczekiwania co do wartości tych wszystkich czynników, tym skłonność do podjęcia decyzji inwestycyjnej będzie wyższa. W praktyce oznacza to przyjęcie: wysokiego prawdopodobieństwa uzyskania wysokich zysków z realizowanej inwestycji; oczekiwania niskich kosztów realizacji inwestycji; niskiego ryzyka prowadzenia inwestycji; pozytywnego stanu makroekonomicznego gospodarki; wysokiego poziomu gotowości przedsiębiorstwa do realizacji działań inwestycyjnych w zakresie posiadanych zasobów oraz przyjętej strategii działania. Wysokie prawdopodobieństwo uzyskania wysokich zysków z realizowanej inwestycji Sektor telefonii ruchomej w ostatnim okresie identyfikuje zdecydowany wzrost korzystania użytkowników końcowych z usługi dostępu szerokopasmowego do sieci Internet. W latach 2009 - 2011 transmisja danych, mierzona poziomem ruchu, wzrosła o 350%, co przedstawia poniższy wykres. Trend wzrostu ruchu w sieci ruchomej jest nadal bardzo wysoki i należy oczekiwać, iż w okresie najbliższych lat wzrost ruchu transmisji danych w sieciach ruchomych będzie podtrzymany. Jednocześnie wzrostowi ruchu w sieciach ruchomych towarzyszy dynamiczny wzrost liczby użytkowników korzystających z usług transmisji danych. W latach 2009 - 2011 penetracja usług transmisji danych wzrosła o 100%, co przedstawia poniższy wykres. Tendencja wzrostu liczby użytkowników korzystających nadal podtrzymana. z usługi transmisji danych jest istotnym ograniczeniem rozwoju rynku usług transmisji danych jest poziom cen usług, który od dłuższego czasu charakteryzuje się stałą tendencją zniżkową. Obniżka cen odbywa się głównie poprzez zwiększanie limitów transmisji danych przy względnie stałej wartości opłat pobieranych od użytkownika. Należy również założyć, iż trend obniżki cen usługi transmisji danych w najbliższych latach może zostać utrzymany. Wynika to z przyjętego założenia, iż wraz ze wzrostem różnorodności usług świadczonych w sieci Internet, będzie następował wzrost

konsumpcji transmisji danych, przy utrzymaniu tej samej skłonności użytkownika do ponoszenia tej samej wysokości opłaty. Ponadto, stały trend obniżki cen usługi transmisji danych wynika również z poziomu konkurencji na rynku telefonii ruchomej, który powoduje stałą presję na operatorów do obniżania cen usługi dostępu do sieci Internet. W związku z tym, należy oczekiwać, iż poziom zysków z rozwoju usług transmisji danych będzie na umiarkowanym poziomie i nie wpłynie w sposób istotny na dynamikę wzrostu inwestycji przedsiębiorstw telekomunikacyjnych w sieć dostępową do Internetu. W związku z powyższym, operatorzy sieci telekomunikacyjnych są zmuszeni do szukania innych źródeł przychodów utrzymujących zyskowność prowadzonych inwestycji. Dodatkowo niezbędne jest prowadzenie racjonalnej polityki Regulatora w tych obszarach działalności operatorów, które poddane są ścisłej kontroli. Pragniemy jednak wyraźnie podkreślić, iż nie chodzi o zwolnienie przedsiębiorców telekomunikacyjnych z obowiązków regulacyjnych wynikających z zajmowanych pozycji rynkowych ale o stosowanie przez organy regulacyjne szerszej perspektywy ekonomicznej, uwzględniającej zakres prowadzonych inwestycji. W tym zakresie, PTC z dużym niepokojem obserwuje informacje prasowe Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, dotyczące poziomu stawki usługi MTR od 1 stycznia 2013 r. Proponowana przez Prezesa UKE obniżka stawki MTR, w ciągu 1 roku o 70%!!, do poziomu 4,5 gr./min (z poziomu 15,20 gr./min) jest niespotykana w skali krajów Unii Europejskiej i zaprzecza nakazowi Komisji UE do unikania zbyt gwałtownych efektów regulacyjnych, tzw. disruptive measures. Tak wielka obniżka stawki MTR spowoduje kolejną (po wydarzeniach lat 2008-2009, kiedy to wartość dotychczas rosnącego rynku spadła o około 6%) destabilizację rynku telefonii komórkowej w Polsce. Planowana przez Prezesa UKE obniżka stawki MTR przełoży się na obniżenie przychodów operatorów sieci ruchomej, a tym samym obniżenie ich potencjału inwestycyjnego. Zwracamy uwagę, iż tak drastyczne spadki cen są charakterystyczne dla sektorów gospodarki będących w głębokim kryzysie, która wymusza na przedsiębiorstwach ograniczanie wydatków inwestycyjnych. Przykładowo obniżka stawki MTR przeprowadzona przez Prezesa UKE w II połowie roku 2008 o 50%, była jednym z istotnych czynników, który spowodował obniżkę poziomu inwestycji sektora telekomunikacyjnego, który do dnia dzisiejszego nie wrócił do poziomu sprzed 2008 roku. W związku z tym postulujemy, aby w części strategii Polska 2030, w pkt. 1.1 „Wydajna infrastruktura jako warunek podstawowy”, dodać zapis mówiący o tym, iż prowadzone zaangażowanie inwestycyjne przedsiębiorstw telekomunikacyjnych będzie uwzględniane przy prowadzeniu polityki Regulatora rynku w zakresie kontroli opłat usług świadczonych przez przedsiębiorstwa telekomunikacyjne zajmujących znaczącą pozycję rynkową. Niskie koszty realizacji inwestycji Kryterium Koszt realizacji inwestycji należy do jednych z kluczowych elementów, które w sposób bezpośredni przekładają się na decyzje inwestycyjne podmiotów gospodarczych. W kontekście realizacji celu operacyjnego „Dostęp dla wszystkich” koszty inwestycji są wyznaczone poprzez określenie zakresu i jakości usług oraz czasu wdrożenia całego projektu. Dotychczasowe doświadczenia płynące z rynku telekomunikacyjnego pokazują, iż największa dynamika wzrostu w zakresie realizacji inwestycji dotyczących sieci transmisji danych, przypisana jest infrastrukturze sieci ruchomej, nie zaś sieci stacjonarnej. Wynika to z faktu większej dogodności korzystania i szerszej dostępności usług mobilnych. Oczywiście można w tym miejscu zadać pytanie o występowanie substytucyjności usług transmisji danych świadczonych w sieci stacjonarnej i ruchomej. Jednakże nie rozstrzygając tej kwestii, niewątpliwie to krótszy czas realizacji inwestycji jest elementem przemawiającym za wyższością ekonomiczną sieci ruchomej nad siecią stacjonarną. W dłuższej perspektywie czasowej można założyć, iż sieć ruchoma i stacjonarna nie będą stanowić dla siebie konkurencji lecz będą wzajemnie się uzupełniać poprzez np. dostarczenie zasobów transmisyjnych sieci stacjonarnej dla elementów infrastruktury dostępowej sieci ruchomej lub też komplementarność usług dla klienta. W związku z tym, postulujemy aby w części strategii Polska 2030, w pkt. 1.1 „Wydajna infrastruktura jako warunek podstawowy”, dodać zapis wskazujący na sieci ruchome, jako technologie, których zastosowanie umożliwi realizację celu operacyjnego „Dostęp dla wszystkich” w krótszym czasie. Niezmiernie istotnym nośnikiem kosztów w realizacji inwestycji w sieci ruchome są koszty związane z pozyskaniem odpowiednich zasobów częstotliwości. Faktem jest, iż wyższa cena za pozyskanie zasobów częstotliwości wpływa na niższą skłonność i gotowość podmiotów do prowadzenia inwestycji, lub też czas inwestycji ulega wydłużeniu. Jednocześnie zauważamy, iż w wielu dokumentach rządowych funkcjonuje założenie, iż przetargi na rezerwacje zasobów częstotliwości są narzędziem do pozyskania dodatkowych przychodów do budżetu Państwa. W ocenie PTC, taki sposób spostrzegania przetargów na rezerwacje zasobów częstotliwości prowadzi do przyjęcia, w przyszłych przetargach, jednego podstawowego kryterium wyboru, jakim jest oferowana cena. Stosowanie takiego kryterium w przyszłych przetargach na rezerwację częstotliwości może skutecznie zablokować szybkość realizacji procesów inwestycyjnych przedsiębiorstw, które w wyniku przetargu pozyskają nowe częstotliwości. W związku z

	tym, postulujemy aby w części strategii Polska 2030, w pkt. 1.1 „Wydajna infrastruktura jako warunek podstawowy”, dodać zapis wskazujący, iż przyszłe przetargi na rezerwacje zasobów częstotliwości powinny uwzględniać kryterium zakresu inwestycji oraz czas ich realizacji. Niskie ryzyko prowadzenia inwestycji Niskie ryzyko prowadzenia inwestycji wiąże się w dużym stopniu z przewidywalnością przyszłych warunków działania. Każde ryzyko jest możliwe do ograniczenia, o ile informacja o nieoczekiwanym zdarzeniu zostanie odpowiednio wcześniej uzyskana. Dlatego też z punktu widzenia podmiotów prowadzących długoterminowe inwestycje w infrastrukturę telekomunikacyjną, wszelkie zmiany warunków prowadzenia inwestycji powinny być komunikowane odpowiednio wcześniej. W tym obszarze niezbędne jest zapewnienie, aby działalność organów państwowych była przewidywalna i racjonalna. W praktyce oznacza to, wprowadzenie odpowiedniego procesu konsultacyjnego, w szczególności w obszarze udostępniania zasobów częstotliwości oraz gotowości administracji państwowej do przyjmowania różnych rozwiązań oraz argumentów wszystkich zainteresowanych podmiotów. Jako przykład posłużyć tu może proces konsultacyjny przeprowadzony przez regulatora sektora telekomunikacyjnego w Niemczech, Bundesnetzagentur (BNetzA) w zakresie dysponowania częstotliwością pochodzącą z tzw. Dywidendy cyfrowej, co może stanowić przykład dobrą praktyki przed spodziewanymi konsultacjami zakresu Dywidendy cyfrowej w Polsce. BNetzA prowadził bardzo szczegółowe konsultacje społeczne dotyczące nowych zakresów częstotliwości, które zamierzał rozdysponować dla operatorów sieci ruchomych. Konsultacje były prowadzone wieloetapowo, a rozpoczęły się już ok. 1,5 roku wcześniej przed przewidywanym terminem rozdysponowania. Pierwszym etapem konsultacji było przeprowadzenie dyskusji z przedstawicielami rynku telekomunikacyjnego, dotyczące określenia popytu na nowe zasoby częstotliwości oraz optymalnego terminu, w którym zasoby te powinny trafić na rynek. W kolejnym kroku Regulator prowadził konsultacje dotyczące warunków użytkowania nowych zasobów częstotliwości oraz wymagań dotyczących zasięgu. Ostatnim etapem było przeprowadzenie konsultacji w zakresie zasad przeprowadzenia oraz procedury udostępnienia nowych zasobów częstotliwości (w tym przypadku zasad aukcji). Należy zaznaczyć, iż ostateczne zasady przeprowadzenia aukcji były znane rynkowi już 6 miesięcy przed jej przeprowadzeniem i nie podlegały one zmianom, co dało rynkowi, możliwość odpowiedniego przygotowania do procedury rozdysponowania pasm częstotliwości. W tym czasie były również prowadzone szkolenia, podczas których uczestnicy planowanej aukcji mogli zapoznać się z narzędziami informatycznymi, które zostaną zastosowane. Powyższy proces wyraźnie wskazuje na ogromną wagę, jaką BNetzA przykładął do prowadzenia procesu konsultacyjnego z rynkiem telekomunikacyjnym, który poprzedzał rozdysponowanie nowych zasobów częstotliwości. Warto dodać, że efektem tego nadzwyczaj transparentnego postępowania był m.in. fakt, że końcowy wynik aukcji nie został przez żaden z podmiotów biorących w nim udział zakwestionowany. W związku z tym, postulujemy aby w części strategii Polska 2030, w pkt. 1.1 „Wydajna infrastruktura jako warunek podstawowy”, dodać zapis wskazujący, iż przyszłe przetargi na rezerwacje zasobów częstotliwości będą poprzedzone szerokimi konsultacjami społecznymi, przy współudziale Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji. Pozytywny stan makroekonomiczny gospodarki Sytuacja makroekonomiczna gospodarki jest czynnikiem zewnętrznym dla przedsiębiorstw, na który mają one bardzo ograniczony wpływ. Nie oznacza to jednak, iż ma ona ograniczony wpływ na kwestię podejmowania decyzji o inwestycjach w infrastrukturę telekomunikacyjną. Jednakże z punktu widzenia czasu realizowanej strategii tj. roku 2030, bieżący stan gospodarki ma małe znaczenie przy prowadzeniu analizy o długim okresie planowania. Istotne w tym obszarze wydaje się bardziej międzynarodowy charakter działalności gospodarczej i zależność makroekonomiczna pomiędzy krajami (w tym kurs wymiany walut Euro/USD/PLN). Ten stan zależności makroekonomicznych powinien być uwzględniany w szczególności, gdy realizowane mają być szerokie projekty inwestycyjne, wymagające dużego zaangażowania kapitału. W praktyce oznaczać to może zawarcie szczególnej umowy pomiędzy podmiotami (w tym administracji państwowej) w celu zagwarantowania wszystkim uzyskanie oczekiwanego efektu gospodarczego. W tym zakresie postulujemy o utrzymanie klimatu otwartości organów państwowych oraz podmiotów gospodarczych na przyszłość, nowe inicjatywy w zakresie prowadzenia szerokich działań inwestycyjnych. Wysoki poziom gotowości przedsiębiorstwa do realizacji działań inwestycyjnych w zakresie posiadanych zasobów oraz przyjętej strategii działania Ostatnim elementem wpływającym na podjęcie decyzji inwestycyjnej jest gotowość samego przedsiębiorstwa do przeprowadzenia szerokiego procesu inwestycyjnego, w krótkim okresie czasu. Zdolność przedsiębiorstwa telekomunikacyjnego do przeprowadzenia dużych inwestycji wiąże się z posiadaniem odpowiedniego know-how oraz kapitału do przeprowadzenia inwestycji oraz utrzymania infrastruktury do czasu uzyskania pełnej opłacalności prowadzonego projektu. PTC pragnie zwrócić uwagę, iż posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie w prowadzeniu szerokich działań inwestycyjnych na obszarze całego	

		kraju. Jednocześnie traktujemy obecne konsultacje projektu Polska 2030, jako szansę na wspólną realizację projektów związanych z budową sieci szerokopasmowej w Polsce. W tym zakresie, deklarujemy zdecydowane poparcie dla realizacji strategii Polska 2030 i aktywne uczestnictwo w jej realizacji. Podsumowanie: PTC pragnie wyrazić zdecydowane poparcie dla realizacji strategii Polska 2030. Uważamy, iż realizacja dźwigni jaką jest budowa infrastruktury telekomunikacyjnej umożliwiającej świadczenie usług szerokopasmowego dostępu do sieci Internet, dla wszystkich Polaków, po przystępnej cenie, jest możliwa do osiągnięcia przy stworzeniu sprzyjających warunków dla decyzji inwestycyjnych operatorów telekomunikacyjnych. W tym zakresie szczególną uwagę decydentów powinna zająć technologia sieci ruchomej, która w stosownie krótkim czasie jest w stanie zrealizować oczekiwane cele. W opinii PTC, krytycznym elementem sukcesu realizacji celu operacyjnego są przyszłe przetargi o rezerwacje zasobów częstotliwości, w szczególności z zakresu tzw. dywidendy cyfrowej, które umożliwiają zaoferowanie usług dostępu do sieci Internet na szeroką skalę na terenie całego kraju. W tym zakresie, kluczowe jest uwzględnienie czynnika czasu oraz gwarancji realizacji inwestycji, jako główne kryteria pozwalające na wyłonienie podmiotów, które spełnią podjęte zobowiązania. PTC deklaruje aktywne uczestnictwo w realizacji projektu Polska 2030.	
KATARZYNA FORMELA			
103.		Proszę uprzejmie by uwzględniono w Strategii wprowadzenie w roku 2012 (!) w Polsce Cywilnych Związków Partnerskich. Same z moją żoną jesteśmy po cywilnym ślubie za granicą, a w Polsce traktuje się nas jako obce sobie osoby! W Polsce płacimy OBOWIĄZKOWE podatki, a gdy chcemy skorzystać z zabezpieczenia społecznego, z naszych praw, mówi nam się, że żadnych praw nie mamy(!). Jak np. w wypadku świadczenia ZUS za czas przebywania na zwolnieniu lekarskim na chorego członka rodziny i w innych sprawach. To oburzające, że płacąc w Polsce podatki (!) pracujemy na pary małżeńskie różnopłciowe (!), a same nie możemy skorzystać z praw nam bezprzecznie należnych. To nie do przyjęcia dłużej, by w Polsce nie było możliwości formalizacji par osób tej samej płci, byśmy pracowali / pracowały w Polsce na innych, będąc traktowane / traktowani przez państwo w sposób nas dyskryminujący. W Polsce jest absolutnie niezbędnym, pilnie koniecznym, wprowadzenie równości małżeństw, a przynajmniej instytucji Cywilnych Związków Partnerskich. Rząd Polski, Parlament winien tą sprawą pilnie się skutecznie zająć, a kwestia równości małżeństw, lub wprowadzenia Cywilnych Związków Partnerskich winna znaleźć się w Strategii.	Zaprezentowana w dokumencie analiza nie wynika z przesłanek ideologicznych (zakładających wyższość rodziny czy jakiegokolwiek innej formy funkcjonowania społecznego). Punktem wyjścia doń była diagnoza sytuacji przedstawiona w dokumencie Polska 2030, z którego wynika jasno, że niezależnie od działań skierowanych do rodzin konieczne są również instrumenty, których odbiorcami będzie coraz liczniejsza grupa osób

			funkcjonujących poza formalnymi związkami / rodzinami. W tym kontekście, celem dokumentu nie było promowanie jakiegokolwiek formy wchodzenia w relacje międzyludzkie.
STOWARZYSZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 'PODKARPACIE'			
104.		Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych 'Podkarpacie' zrzesza głównie ON po urazach kręgosłupa, żyjące na wózkach inwalidzkich. Bardzo wielu spośród nas pracuje, telepracuje lub prowadzi własną działalność gospodarczą. Zachęteni do wglądu i zapoznania się z projektem Strategii Polska 2030 - wyzwania rozwojowe. Trzecia fala nowoczesności, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju CZĘŚĆ 2, ROZDZIAŁ 3.4 „Wzrost aktywności społecznej (dostęp do usług) i zawodowej (otwarty rynek pracy) osób niepełnosprawnych” stwierdziliśmy z przerażeniem, że niebawem możemy utracić nasze stanowiska pracy. Z analizy Strategii wyraźnie widać szybki dryf naszych Decydentów w kierunku wprowadzenia w Polsce brytyjskiego modelu wspierania ON. A to nie wróży dobrze naszemu środowisku, ponieważ system angielski sprowadza się m.in. do: - likwidacji Funduszu PFRON i likwidacji systemu kwotowego (obowiązek zatr. pewnej kwoty ON i kar za niezatrudnianie tej wymaganej kwoty ON); - zaniechanie poboru kar od Pracodawców z tytułu nieosiągnięcia wymaganego 6% wskaźnika zatrudnienia ON doprowadzi do całkowitego uzależnienia wysokości wsparcia ON i ich Pracodawców od sytuacji budżetowej Państwa i woli polityków; - likwidacji ciągłości dofinansowań do wynagrodzeń ON, w całym czasie zatrudnienia takich osób: - zastąpienia ww. dofinansowaniem 26-tygodniowym w wysokości do 40% minimalnej płacy oraz prawem pierwszeństwa ZPChr. przy realizacji niektórych przetargów publicznych; - wprowadzenia dla pracujących rencistów konieczności wyboru: renta albo zarobkowa praca. Proponowane rozwiązanie – zrezygnowanie z modelu kwotowego i kar na rzecz wspomaganego zatrudniania z budżetu centralnego, w Europie stosowane jest jedynie w W. Brytanii i to z marnym ilościowo skutkiem – obecnie, po 15 latach stosowania tegoż systemu pracuje tam zaledwie 90 tys. ON – w tym ok. 25 tys. w ichniejszych socjalnych ZPCHR-ach. Wydaje się więc, że warto zrobić wszystko, aby dopilnować by te zapowiadane zmiany nie weszły w życie i nie doprowadziły do zapaści obecnego - polskiego modelu pomocniczości Niepełnosprawnym i ich Pracodawcom, BO ROZPROSZENI BĘDZIEMY ŁATWI DO WYELIMINOWANIA. Dlatego nasza opinia nt. projektu Strategii jest jednoznacznie krytyczna. Są to propozycje złych rozwiązań nie tylko dla ogółu ON-pracowników, ale i dla całego systemu zatrudniania osób niepełnosprawnych. Na tym rozwiązaniu mogą skorzystać jedynie duzi płatnicy na PFRON całkowicie nie zainteresowani zatrudnianiem niepełnosprawnych, a zainteresowani jedynie nie ponoszeniem wpłat obowiązkowych na Fundusz. W nw. analizie Strategii wyrażamy nie tylko nasz krytyczny stosunek do projektowanych zmian, ale i propozycje dobrych rozwiązań np. dot. zwiększenie środków PFRON, racjonalnej gospodarki i polityki wobec ON itp. Z całej Strategii dot. szkolenia i zatrudnienia ON jedynym rozwiązaniem, godnym naszego poparcia jest jedynie to mówiące o konieczności dokonania zmian w świadczeniach rehabilitacyjnych, tak aby w rzeczywisty sposób umożliwiły korzystanie z rehabilitacji. Z poważaniem Ryszard Dzik Prezes SON 'Podkarpacie' ANALIZA SON 'PODKARPACIE' ROZDZIAŁU p.t.: Wzrost aktywności społecznej (dostęp do usług) i zawodowej (otwarty rynek pracy) osób niepełnosprawnych 1. W obecnym systemie nie ma praktycznych możliwości wzrostu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zakładach pracy chronionej. WW. - Wynika to ze specyfiki PFRON oraz obowiązującej legislacji, regulującej zakres wspierania zatrudniania osób niepełnosprawnych w ZPCh. STYMULATOREM WZROSTU ZATRUDNIANIA O.N. W ZPCHR JEST ART.22 – IM WIĘCEJ O.N. ZATRUDNIASZ TYM WIĘKSZY ODPIS NA PFRON MOŻESZ DAĆ. ZA WZROSTEM ZATRUDNIENIA PRZEMAWIA TEŻ KONKURENCYJNOŚĆ GOSPODARKI – IM WIĘCEJ ZATRUDNIASZ,	Uwaga nie dotyczy DSRK.

TYM WIĘCEJ MOŻESZ ŚWIADCZYĆ USŁUG I PRODUKCJI, A WSPARCIE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH JEST TU B.DUŻYM ATUTEM. 2.Ze względu na ograniczone środki PFRON, nie jest w stanie wspierać zdecydowanie większej niż obecnie liczby osób zatrudnianych w ZPCh. BO- wzrost zatrudnienia na otwartym rynku pracy osób niepełnosprawnych prowadzi do zmniejszania kar i ogranicza budżet PFRON, co z kolei wpływa na zakres wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym. A CÓŻ STOI NA PRZESZKODZIE BY ZWIĘKSZYĆ PRZYCHODY PFRON CHOĆBY PRZEZ WPROWADZENIE ZDROWEJ ZASADY, ŻE BENEFICJENTEM WSPARCIA Z PFRON MOŻE BYĆ TYLKO SEKTOR, KTÓRY ŁOŻY WPŁATY NA PFRON. CZYLI PRACODAWCY ZATRUDNIAJĄCY OD 25 PRACOWNIKÓW WZWYŻ. SEKTOR PRACODAWCÓW ZATRUDNIAJĄCYCH MNIEJ NIŻ 25 PRACOWNIKÓW NIE DOKONUJE WPŁAT NA PFRON, WIĘC POWINIEN BYĆ WSPIERANY BEZPOŚREDNIO Z BUDŻETU LUB TEŻ POWINIEN BYĆ W CAŁOŚCI 'PODCIĄGNIĘTY' POD ART.21, UST.1 USTAWY O REHABILITACJI. 3. Nowy system powinien zostać wprowadzony po roku 2020, kiedy to wystąpią pozytywne efekty zmian w systemie kształcenia oraz zakładanej poprawy w dostępie do rehabilitacji. A. W systemie docelowym większość osób niepełnosprawnych byłaby zatrudniona na otwartym rynku pracy, zwiększając bazę podatkową (wpływy do budżetu państwa). CZYŻBY PRACOWNICY ZPCHR NIE BYLI BAZĄ PODATKOWĄ – A PODATKI POŚREDNIE? B.Zakłady pracy chronionej natomiast, realizowałyby usługę społeczną polegającą z jednej strony na zatrudnianiu niepełnosprawnych, którzy z powodu deficytów nie są w stanie pracować na otwartym rynku pracy, z drugiej natomiast na przygotowywaniu do wejścia lub powrotu na rynek pracy osób z deficytami. DLA OBECNYCH PRACODAWCÓW PROWADZĄCYCH ZPCHR JEST TO CZYTELNY SYGNAŁ: ZWIJAJCIE SWE ZDROWO-KONKURENCYJNE ZAKŁADY – GOTUJCIE JE NA FUNKCJE OBECNYCH ZAKŁADÓW AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I WTZ-ÓW. 4. Stymulowanie pracodawców powinno polegać na ograniczeniu ryzyka zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez usunięcie z prawa pracy stygmatyzacji dotyczącej np. godzin pracy czy wymiaru urlopu oraz na pokrywaniu kosztów inwestycji w specjalne dostosowane miejsca pracy. STYGMATY DO USUNIĘCIA TO: SKRÓCONY CZAS PRACY I DODATKOWY URLOP, WIĘC DLA ON-PRACOWNIKÓW SZYKOWANE JEST KOLEJNE 'PODNIESIENIE POPRZECZKI' – CZY RZĄD NIE WIDZI, ŻE WYELIMINUJE TO NAJSŁABSZYCH ZE SŁABYCH. GDZIEŻ ONI PÓJDA, Z CZEGO BĘDĄ ŻYĆ? A.Nie ma tutaj potrzeby wprowadzania specjalnych ulg podatkowych czy innych instrumentów wsparcia. ODEJŚCIE OD DOFINANSOWAŃ WYNAGRODZEŃ – NAWET W BREW DECYZJOM GBER KOMISJI EUROPEJSKIEJ. BRAK LUB BARDZO OGRANICZONY SYSTEM WSPARCIA ZATRUDNIANIA O.N. JEST OD 15 LAT PRAKTYKOWANY JEDYNIEM W W.BRYTANII (Z MARNYM SKUTKIEM ZATRUDNIENIOWYM – PRACUJE TM ZALEDWIE OK.90 TYS. O.N. – DLA PORÓWNIANIA W POLSCE 465 TYS.). CZYŻ 'GOŁYM OKIEM' NIE WIDAĆ TUTAJ ZAGROŻENIA OGROMNĄ REDUKCJĄ ON-ZATRUDNIENIA. B. Działania powinny być skierowane na usuwanie przyczyn (deficytów), z powodu których osoba niepełnosprawna jest uważana za gorszego lub droższego pracownika. CZYŻ NIE JEST TO I OBECNIE GŁÓWNYM ZADANIEM REHABILITACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ O.N.? 5. Scenariusz wzrostu stopy zatrudnienia osób niepełnosprawnych zakłada, iż pierwszym okresie do roku 2020 wzrost ten będzie ograniczony. A.Stopa zatrudnienia zacznie rosnąć dopiero po roku 2020 kiedy to ujawnią się pozytywne efekty działań jakie zostaną przeprowadzone w latach 2010-2020 (por. wykres – widoczny w oryginalnej wersji Strategii). B.W pierwszym okresie do roku 2020 wzrost stopy zatrudnienia niepełnosprawnych będzie bliski obecnym trendom. Istotne przyspieszenie nastąpi dopiero po roku 2020 kiedy to ujawnią się pozytywne efekty podjętych działań. CZYŻBY? JAKIE TU GWARANCJE UJAWNIEŃ POZYTYWNYCH DZIAŁAŃ – JAKICH I JAK DZIAŁAJĄCYCH? CZY ZA-Z-Y W MIEJSCE ZPCHR TO POZYTYW, CZY UWSTECZNIENIE? 6. Po roku 2020, w zależności od sytuacji budżetowej oraz poziomu oszczędności uzyskanych w wyniku racjonalizacji wydatków na politykę społeczną wskazane byłoby odejście od obecnego modelu finansowania systemu wspierania zatrudnienia oraz rehabilitacji osób niepełnosprawnych. RACJONALIZACJA WYDATKÓW NA OPIEKĘ SPOŁECZNĄ DAJĄCA OSZCZĘDNOŚCI TO NIC INNEGO JAK PLANOWANIE DALSZYCH CIĘĆ I ZAMRAŻANIA PROGÓW POMOCOWYCH. A.Finansowanie z kar nakładanych na pracodawców powinno być sukcesywnie zastępowane przez finansowanie z innych źródeł jak np. Fundusz Pracy (spadek bezrobocia i wzrost stopy zatrudnienia powinien przynieść tutaj dodatkowe dochody), czy podatek akcyzowy. Możliwe są tu również inne rozwiązania. JEŚLI ODEJŚCIE OD OBOWIĄZKOWYCH WPŁAT NA PFRON TO I ODEJŚCIE OD WYMAGU ZATRUDNIANIA USTAWOWEJ KWOTY O.N. – A TO JEST KLASYKA/PODSTAWA BRYTYJSKIEGO MODELU WSPOMAGANEGO ZATRUDNIENIA O.N. A PRZYJĘCIE TEGOŻ 'ZAGWARANTUJE' NAM PRAWIE 5-KROTNY SPADEK OBECNEGO POZIOMU ZATRUDNIENIA O.N. W POLSCE – VIDE PORÓWNIANIE OBECNYCH DANYCH ILOŚCIOWYCH DOT. ON-ZATRUDNIENIA. 7. Wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych nastąpi również w wyniku rozwoju technologii opartych na Internecie. A CO CHOĆBY Z PATOLOGIAMI RE-INTEGRACYJNYMI TELEPRACY? A.Już obecnie osoby

niepełnosprawne są najlepszym przykładem praktycznego wdrażania telepracy. B. Obecnie trudno jest jednak wyobrazić sobie narzędzia technologiczne, które w zdecydowany sposób mogą zmienić sytuację osób niepełnosprawnych w perspektywie roku 2030. C. Tempo rozwoju technologii informacyjnych powinno pozwolić w kolejnych dwudziestu latach na dokonanie w tej mierze rewolucji oraz wpłynąć na kształt przepisów architektonicznych likwidujących bariery. D. Przepisy prawne powinny uwzględniać przemiany jakie dokonują się w zakresie nowych technologii, tak aby nowe urządzenia mogły być wykorzystywane dla wzrostu aktywności niepełnosprawnych na rynku pracy. 8. W kontekście WZROSTU ZATRUDNIENIA osób niepełnosprawnych należy również zwrócić uwagę na A. konieczność ograniczenia liczby wypadków przy pracy (standardy BHP są wystarczające, natomiast nadal problemem jest ich przestrzeganie w miejscach pracy) CZY TRUDNO SOBIE WYOBRAZIĆ, ŻE DŁUŻSZA PRACA O.N. W WYNIKU USUNIĘCIA WW. 'STYGMATYZACJI' BĘDZIE POWODOWAĆ ZMĘCZENIE W PRACY? CZEGO TUTAJ MOŻNA SIĘ SPODZIEWAĆ W ODNIESIENIU DO O.N. CAŁKOWICIE NIEZDOLNYCH DO SAMODZIELNEJ EGZYSTENCJI? B. KONIECZNOŚĆ powszechnego i szybkiego dostępu do nowoczesnych metod rehabilitacji, tak aby nabywane deficyty nie prowadziły do stałego wykluczenia z rynku pracy osób, które uległy wypadkom lub chorobom. 9. ZATEM Kluczowy projekt RZĄDU TO: Stworzenie warunków dla wzrostu liczby osób z niepełnosprawnością zatrudnionych na otwartym rynku pracy. PRZEZ: A• Zwiększenie uczestnictwa w szkolnictwie powszechnym dzieci niepełnosprawnych w stopniu lekkim oraz w dalszej perspektywie w stopniu umiarkowanym (o ile nie będzie to dezorganizowało pracy szkoły). A CO Z DZIEĆMI ZE ZNACZNYM ST. NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI? CZY BADANIA PRENATALNE BĘDĄ AŻ TAK DOKŁADNE I RESTRYKCYJNE, ŻE TAKOWE DZIECI NIE BĘDĄ SIĘ RODZIĆ?! B• Zmodernizować system zakładów pracy chronionej poprzez zmianę ich funkcji i zwiększenie roli rehabilitacji i czasowego zatrudnienia (pośrednictwa) przed powrotem osób niepełnosprawnych na otwarty rynek pracy. ZMODERNIZOWAĆ POD KĄTEM 'PRZEKWALIFIKOWANIA' NA SOCJALNY WTZ CZY ZAZ TO ZNACZY ZANIECHAĆ NOWOCZESNYCH I WYSOKOWYDAJNYCH TECHNOLOGII, BO TYLKO TAKIE POBUDZAJĄ ROZWÓJ I ZDROWĄ KONKURENCJĘ. C• Zapewnienie powszechnej dostępności do rehabilitacji pozwalającej przyspieszyć powrót na rynek pracy osób czasowo niepełnosprawnych (w wyniku chorób, wypadków komunikacyjnych itp.). CZYŻBY KOLEJNA REFORMA SŁUŻBY ZDROWIA I NFZ, BO WSZYSTKIE DOTYCHCZASOWE NIE ZAPEWNIĄ Powszechnej DOSTĘPNOŚCI. D• Po audycie dokonać zmian w zakresie finansowania wsparcia zatrudniania osób niepełnosprawnych co zakłada dalszą reformę PFRON. CZY PFRON ZDEGRADOWANY DO AGENCJI RE-DYSTRYBUUJĄCEJ ŚRODKI BUDŻETU BĘDZIE MIAŁ RACJĘ BYTU? A CO Z KREOWANIEM I FINANSOWANIEM REHABILITACJI SPOŁECZNEJ I ZDROWOTNEJ? E• Dokonać zmian w świadczeniach rehabilitacyjnych, tak aby w rzeczywisty sposób umożliwiły korzystanie z rehabilitacji. TO JEDYNY I KONKRETNY KONKRET. PROPONUJEMY WPROWADZENIE TEGOŻ OD ZARAZ NP. PRZEZ WYRÓWNIANIE POZIOMÓW MINIMALNYCH RENT W POLSCE (700 zł) DO BRITYJSKICH (900 FUNTÓW == 5.000 zł) OFICJALNE TABELLE MPIPS/BON DOT. ZATRUDNIENIA O.N. – link: <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach/tablice/> Z nw. tabel wynika, że nk. czerwca 2011 r. ON-pracujących ogółem było 465 tys. z tego 241 tys. to pracownicy najemnie zarejestrowani w SOD a 29 tys. to ON prowadzące samodz. działalność gospodarczą zarejestrowani w SODiR. ON-PRACOWNIKÓW POZA SYSTEMEM REFUNDACJI Z PFRON NK. CZERWCA 2011 BYŁO 195 TYS.

Tab. 1. Aktywność ekonomiczna osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym, w podziale na płeć

Kwartał/rok	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Sto bezro
		razem	pracujący	bezrobotni				
	w tysiącach					w %		
Kobiety II kw. 2011	776	207	177	31	569	26,7	22,8	
Mężczyźni II kw. 2011	1260	335	288	47	925	26,6	22,9	

K + M	2.036	542	465	78	1.494	26,65	22,85	14,0

Tab. 2. Liczba pracowników niepełnosprawnych oraz pracodawców zarejestrowanych w SOD

Rok	ZPCH		OTWARTY RYNEK		RAZEM	
	pracodawcy	o/n - etaty	pracodawcy	o/n - etaty	pracodawcy	o/n - etaty
czerwiec 11	1 819	173 175	14 541	67 402	16 362	240 683
lipiec 11	1 808	173 613	14 677	68 632	16 486	242 260
sierpień 11	1 803	173 628	14 805	69 304	16 609	242 954
wrzesień 11	1 795	172 021	14 917	69 393	16 715	241 468
październik 11*	1 785	172 880	14 611	69 073	16 398	242 025

Tab.3. Liczba osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w SODiR

Okres	stopień niepełnosprawności			ogółem
	znaczny	umiarkowany	lekki	
	2011-05	1674	9996	17266
2011-06	1701	9786	15828	27 315
2011-07	1734	9831	15080	26 645
2011-08	1771	9984	14904	26 659
2011-09	1775	9864	14469	26 108

Tab.4. Okres Liczba ON-rolników uprawnionych do refundacji składek z SODiR

II kwartał 2011	1 863
III kwartał 2010	1 893
IV kwartał 2011	1 639

STOWARZYSZENIE GOSPODARCZEGO ROZWOJU DORZECZA ODRY „TERAZ ODRA”

105.

Odnosząc się do opracowania: Projekt Polska 2030 trzecia fala nowoczesności, część II (dalej nazywany Projektem) Stowarzyszenie na Rzecz Gospodarczego Rozwoju Dorzecza Odry we Wrocławiu „Teraz Odra” stwierdza, że Projekt: Pomija żeglugę śródlądową w planach rozwoju infrastruktury transportowej, Pomija aspekt najniższych kosztów zewnętrznych generowanych przez transport ,śródlądowy, Przedstawia prognozę wzrostu przewozów z wykorzystaniem żeglugi śródlądowej bez uwzględniania konieczności inwestycji w infrastrukturę hydrotechniczną w celu umożliwienia wspomnianego wzrostu, Nie podkreśla konieczności zrównoważonego rozwoju wszystkich gałęzi transportu w celu zwiększenia niezawodności systemów transportowych całego kraju. Problematyka ważna dla transportu śródlądowego została omówiona w Projekcie przynajmniej w trzech dziedzinach: gospodarka wodna, środowisko naturalne

Komentarz analogiczny do uwag 11, 12 i dalszych dotyczący małego akcentu położonego na

		i transport.	rozwój dróg wodnych-śródlądowych
106.		<u>Gospodarka wodna</u> Gospodarka wodna jest kluczowa nie tylko dla żeglugi śródlądowej, ale także dla innych ważnych dla Państwa przedsięwzięć takich jak: ochrona przeciwpowodziowa, dostarczanie wody dla przemysłu, rolnictwa, aglomeracji, energetyka wodna, turystyka, rybołówstwo, pozyskiwanie kruszywa z akwenów. Transport rzeczny przenika między trzy działy administracji rządowej: Gospodarkę Wodną, Gospodarkę Morską i Transport, z których kluczowy dla żeglugi śródlądowej jest dział Gospodarka Wodna. To Gospodarka Wodna tworzy warunki dla funkcjonowania i rozwoju żeglugi śródlądowej. Niestety problemy gospodarki wodnej narastają. Pogarszają się warunki prowadzenia działalności na akwenach. Jak stwierdzono w Projekcie przemysł jest odpowiedzialny obecnie za 72% poboru wody (w tym energetyka 87%) przy tym nie ponosi pełnych kosztów jej wykorzystania i kosztów energii potrzebnej do jej uzdatnienia. Urealnienie opłat za pobór wodospowoduje racjonalizację korzystania z wody oraz stanowić będzie impuls do zmniejszania wodochłonności przemysłu dzięki wdrażaniu nowoczesnych technologii (s.209). Dla poprawy aktualnej sytuacji planowane jest wprowadzenie zlewniowego systemu zarządzania wodami zamiast obecnego systemu regionalno-zlewniowego oraz wprowadzenie zasady pełnej odpłatności za usługi wodne dla wszystkich użytkowników (s.209). Usługi wodne to m.in.: sprzedaż wody przemysłowi, rolnictwu, aglomeracjom, stwarzanie warunków dla transportu wodnego, energetyki wodnej turystyki, pozyskiwanie kruszywa, ochrona przed powodzią, ochrona zasobów wodnych (ochrona przed suszą), odpłatne udostępnianie akwenów pod obwoły rybackie i pozyskiwanie pożytków wodnych. Sprzedaż wody oraz wprowadzenie jak najszerszej gamy usług wodnych w tym dla transportu śródlądowego stworzy warunki do samofinansowania gospodarki wodnej a nawet może być źródłem dochodów dla budżetu państwa (przykład Lasy Państwowe). Warunkiem samofinansowania się gospodarki wodnej jest stworzenie odpowiedniego funduszu. Obecny fundusz (NFOŚiGW) realizuje sprzeczne ze sobą cele. Z jednej strony sprzyja rozwojowi walorów gospodarczych wód z drugiej troszczy się o ich renaturyzację. Właściwe jest powołanie dwóch funduszy: jedno to fundusz gospodarki wodnej a drugi to fundusz ochrony środowiska. Ważnym elementem w kierunku samofinansowania się gospodarki wodnej jest powołanie funduszu, który zasilany będzie ze sprzedaży wody oraz usług wodnych z pewnością zlikwiduje on problem ograniczonych środków na finansowanie licznych przedsięwzięć gospodarczych na rzekach takich jak np. transport śródlądowy oraz programów przeciwdziałania suszy i powodzi w kraju. Niezbędnym warunkiem dla realizacji celu jakim jest uniezależnienie gospodarki wodnej od budżetu państwa jest budowa w dorzeczach sprawnych systemów wodnych, które pozwolą zwiększyć pojemność retencyjną zlewni oraz precyzyjnie sterować przepływami wody w dorzeczach. Podstawową funkcją takiego systemu powinno być gromadzenie wody w sytuacji gdy jest jej za dużo oraz wypuszczać gdy jest jej zbyt mało. Budowa ze środków funduszu gospodarki wodnej w dorzeczach sprawnego systemu wodnego pozwoli przeciwdziałać powodziom i suszom oraz stworzy dobre warunki dla wszystkich korzystających z wody w tym dla żeglugi co oznacza, że pozwoli dobrze świadczyć usługi wodne, W celu budowy sprawnego systemu wodnego powinny być w dorzeczech wdrożone projekty retencji oraz małej retencji dorzeczy. Podstawowymi urządzeniami wodnymi (budowlami) służącymi retencji są: stopnie wodne, zbiorniki retencyjne, poldery, wały i międzywala, kanały ulgi. Oprócz programów retencji powinny być także wprowadzone programy małej retencji, o których mowa w Projekcie obejmujące ochronę obszarów mokradłowych, renaturalizację rzek wybranych rzek i terenów zalewowych, zalesianie oraz budowę niewielkich urządzeń hydrotechnicznych – niewielkich piętrzeń i małych zbiorników (s.209).	Uwaga nieuwzględniona: Stworzenie dwóch „konkurujących” funduszy jest mniej racjonalne z punktu widzenia zarządzania i mogłoby prowadzić do polaryzacji celów gospodarki i ochrony wód. Programy małej retencji są podkreślone w strategii jako najistotniejsze, nie przekreślają jednak znaczenia retencji („dużej”).
107.		<u>Środowisko naturalne</u> Część Projektu poświęcona jest ochronie i poprawie stanu środowiska, a w tym dostępność i czystość wód. Projekt stwierdza, że ze względu na nierównomierny rozkład zasobów wody na terenie kraju, niektóre regiony (np. woj. świętokrzyskie) już teraz postrzegają wodę jako czynnik limitujący wzrost gospodarczy bądź też kształtujący standard życia mieszkańców (s. 208). Poruszanym w Projekcie zagadnieniem jest także poprawa oraz zwiększenie różnorodności biologicznej. Jak stwierdzono w najgorszym stanie są siedliska, gatunki wodne i błotne oraz od wody zależne - 82% takich siedlisk o znaczeniu europejskim występujących na terenie Polski (wykazanych w Dyrektywie Siedliskowej UE) (s.212). W dalszej części Projektu wskazuje się na konieczność przystosowania ważnych elementów państwa do zmian klimatu oraz informuje, że są obszary i dziedziny szczególnie narażone na występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych. Należą do nich: gospodarka wodna, gospodarowanie wokół bałtyckiej strefy	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie j.w. Ponadto uszczegółowienie zagadnienia gospodarki wodnej w ramach

	przybrzeżnej oraz rolnictwo (s.214). Powyżej wskazane problemy dotyczące ochrony i poprawy stanu środowiska w tym: ilości i dostępności wody, zwiększenia różnorodności biologicznej gatunków wodnych i od wody zależnych, uniezależnienia gospodarki wodnej od zmian klimatycznych mógłby być rozwiązany przez wdrożenie łącznie projektów retencji oraz małej retencji dorzeczy. Wdrożenie programów retencji i małej retencji dorzeczy w tym spowolnienie i gospodarcze wykorzystanie spływu wody z dorzeczy do morza służy: (1) celom gospodarczym w tym transportowi rzeczemu, (2) ochronie przed powodzią i suszą (3) zwiększeniu bioróżnorodności (4) uniezależnieniu gospodarki wodnej od skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych. W opisywanej części Projektu p.t. Ochrona i poprawa stanu środowiska oraz adaptacja do zmian klimatu dla realizacji celu operacyjnego realizowany ma być projekt kluczowy V.13. Projekt polega na opracowaniu wdrożeń krajowego projektu programu adaptacji do zmian klimatu wskazuje na konieczność wprowadzenia instrumentów polityki publicznej integrujących działania w takich sektorach jak gospodarka wodna, rolnictwo, transport, zdrowie, budownictwo, gospodarka przestrzenna (s.215). Istotną uwagą do tego projektu kluczowego jest postulat integracji projektów związanych z gospodarką wodną. Instrumenty polityki publicznej powinny obejmować komplementarne projektowanie w ramach gospodarki wodnej obejmujące m.in.: retencję, ochronę przed powodzią, zaopatrzenia w wodę, energetykę wodną, transport śródlądowy i melioracje. Kolejnym projektem kluczowym (V.14) w ramach części Projektu p.t. Ochrona i poprawa stanu środowiska oraz adaptacja do zmian klimatu jest plan ograniczenia ryzyka związanego z powodzią i ich skutkami. Postuluje się wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zlewniami oraz odbudowę naturalnej retencji wodnej, a także wdrożenie programów małej retencji wodnej na obszarach szczególnie narażonych na powódź i suszę (s.215). Ważnym krokiem w kierunku poprawnej gospodarki wodnej jest plan wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zlewniami, krok ten pozwoli sprawnie zarządzać i gospodarować wodą w zlewni dorzecza. W ramach tego projektu postuluje się wykorzystanie środków za tytułu usług wodnych do realizacji komplementarnych programów gospodarki wodnej czyli nie tylko małej retencji ale także m.in. retencji, zaopatrzenia w wodę, ochrony przed powodzią, energetyki wodnej, transportu śródlądowego, melioracji.	projektu V.13 zaburzałoby proporcje wymienianych zagadnień Uwaga do projektu V.14 jest zbyt szczegółowa w odniesieniu do DSRK.
108.	<u>Transport śródlądowy</u> Jak wyżej uzasadniono fundamentalne znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju transportu śródlądowego ma problematyka gospodarki wodnej. Oznacza to, że zapisy Projektu części VII Transport, a dotyczące transportu śródlądowego powinny być analizowane w kontekście tych części Projektu, które dotyczą gospodarki wodnej. Ważne dla transportu śródlądowego stwierdzenie padło we wprowadzeniu do części Transport: rozwój wszystkich gałęzi sieci transportowej wymaga planowania na kilkadziesiąt lat do przodu w zgodzie z długofalową wizją rozwoju (s. 247). W dalszej części Projektu poświęconej transportowi stwierdzono, że sukces gospodarczy jest funkcją dostępności transportu. Jednym z istotnych zadań będzie poprawa dostępności terytorialnej, która wymaga integracji ze sobą głównych gałęzi transportu także z transportem śródlądowym rozumianym jako zintegrowany system transportowy (s.251). W Projekcie stwierdzono, że decyzje dotyczące planowania modernizacji i rozwoju infrastruktury transportowej w Polsce muszą uwzględniać założenia europejskiej polityki transportowej. Główne wytyczne tej polityki rzutują w równej mierze na cztery gałęzie transportu: szynowy, drogowy, powietrzny, morski i wodny (s.253). Ważnym zamierzeniem projektu jest zmiana sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym w tym tworzenie korzystnych warunków technicznych, prawnych, organizacyjnych i ekonomiczno-finansowych dla zwiększenia przewozów towarowych w transporcie wodnym śródlądowym i morskim bliskiego zasięgu tym samym możliwości ich rozwoju (s.264). Projekt wskazuje na konieczność ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko i zwiększenia udziału proekologicznych rodzajów transportu w przewozach osób i rzeczy (s.271). Stwierdzono także, że tylko kompleksowa sieć autostrad, dróg ekspresowych i szybkich kolei, rozwinięta sieć lotnisk, portów morskich i dróg wodnych śródlądowych oraz systemów transportu publicznego pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału w drzemiącego w polskiej gospodarce, edukacji, nauce i kulturze. (s.272) Powyższe zapisy Projektu wskazują, że (1) aby realizować plany dla transportu śródlądowego za kilkadziesiąt lat już dzisiaj powinniśmy mieć spisane strategie jego rozwoju (2) w celu integracji ze sobą głównych gałęzi transportu należy centra logistyczne lokalizować w sąsiedztwie dróg wodnych (3) w celu realizacji założeń europejskiej polityki transportowej oraz rozwoju proekologicznych rodzajów transportu do 2030 r. należy przenieść 30 % drogowego transportu towarów na odległościach większych niż 300 km na transport wodny, zaś do 2050 r. powinno to być ponad 50 % tego typu transportu. Należy likwidować bariery stojące na przeszkodzie transportowi wodnemu i rozbudować stosowną infrastrukturę.(4) dla wykorzystania krajowego potencjału nie wolno zaniedbywać żadnej gałęzi transportu. <u>W transporcie śródlądowym w pierwszej</u>	Jak wczesnie wspomniano, obecnie trwają prace nad przygotowaniem planów rozwoju dróg wodnych śródlądowych wykraczających poza perspektywę 2030 roku. Zapisy bardziej szczegółowe znajdą swoje odzwierciedlenie w programie rozwoju.

		<u>kolejności należy zintegrować Odrzańską Drogę Wodną z Europejską siecią dróg wodnych.</u> W części Projektu pt. Transport planowany jest projekt kluczowy VII.3 dotyczący modernizacji i rozbudowy podstawowej sieci lotnisk i infrastruktury nawigacyjnej, infrastruktury, portowej oraz dróg wodnych śródlądowych w celu osiągnięcia parametrów eksploatacyjnych (s.257) Aby osiągnąć parametry eksploatacyjne dla dróg wodnych powinny one posiadać przynajmniej IV klasę żeglowności. Proces integracji krajowych dróg wodnych z akwenami UE należy rozpocząć od Odry i przesuwać, w kierunku wschodnim.	
109.	Str. 208	<u>Wniosek aby w części 3.1.2 poświęconej dostępności i czystości wód wpisano odpowiednio od s.208 do s. 215 zapisy:</u> 1. Gospodarka wodna tworzy warunki dla funkcjonowania i rozwoju żeglugi śródlądowej. 2. Sprzedaż wody oraz wprowadzenie jak najszerszej gamy usług wodnych w tym dla transportu rzeczno stworzy warunki do samofinansowania gospodarki wodnej a nawet może być źródłem dochodów dla budżetu państwa (przykład Lasy Państwowe). 3. Ważnym elementem w kierunku samofinansowania się gospodarki wodnej jest powołanie odpowiedniego funduszu, który zasilany będzie ze sprzedaży wody oraz usług wodnych. 4. Budowa ze środków funduszu gospodarki wodnej w dorzeczach sprawnego systemu wodnego pozwoli przeciwdziałać powodziom i suszom oraz stworzy dobre warunki dla wszystkich korzystających z wody w tym dla żeglugi co oznacza, że pozwoli dobrze świadczyć usługi wodne. 5. W celu budowy sprawnego systemu wodnego powinny być w dorzeczach wdrożone projekty retencji oraz małej retencji dorzeczy. 6. Wdrożenie programów retencji i małej retencji dorzeczy w tym spowolnienie i gospodarcze wykorzystanie spływu wody z dorzeczy do morza służy: (1) celom gospodarczym w tym transportowi rzeczno, (2) ochronie przed powodzią i suszą (3) zwiększeniu bioróżnorodności (4) uniezależnieniu gospodarki wodnej od skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych. ζ Projekt kluczowy V.13. Instrumenty polityki publicznej powinny obejmować komplementarne projektowanie w ramach gospodarki wodnej obejmujące m.in.: retencję, ochronę przed powodzią, zaopatrzenia w wodę, energetykę wodną, transport rzeczny, melioracje. ζ Projekt kluczowy V.14 Ważnym krokiem w kierunku poprawnej gospodarki wodnej jest plan wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zlewniami, krok ten pozwoli sprawnie zarządzać i gospodarować wodą w zlewni dorzeczna. W ramach tego projektu postuluje się wykorzystanie środków za tytułu usług wodnych do realizacji komplementarnych programów gospodarki wodnej czyli nie tylko małej retencji ale także m.in. retencji, zaopatrzenia w wodę, ochrony przed powodzią, energetyki wodnej, transportu rzeczno, melioracji. <u>Wniosek aby w części VII Transport wpisano zapisy:</u> 1. Aby realizować plany dla transportu rzeczno za kilkadziesiąt lat już dzisiaj powinniśmy mieć spisane strategię jego rozwoju s. 247. 2. w celu integracji ze sobą głównych gałęzi transportu centra logistyczne należy lokalizować w sąsiedztwie dróg wodnych s.251. 3. w celu realizacji założeń europejskiej polityki transportowej oraz rozwoju proekologicznych rodzajów transportu do 2030 r. należy przenieść 30 % drogowego transportu towarów na odległościach większych niż 300 km na transport wodny, zaś do 2050 r. powinno to być ponad 50 % tego typu transportu. Należy likwidować bariery stojące na przeszkodzie transportowi wodnemu i rozbudować stosowną infrastrukturę s.253 4. dla wykorzystania krajowego potencjału nie wolno zaniedbywać żadnej gałęzi transportu. W transporcie rzeczno w pierwszej kolejności należy zintegrować Odrzańską Drogę Wodną z Europejską siecią dróg wodnych s.272 ζ Projekt kluczowy VII.3 Aby osiągnąć parametry eksploatacyjne dla dróg wodnych powinny one posiadać przynajmniej IV klasę żeglowności. Proces integracji krajowych dróg wodnych z akwenami UE należy rozpocząć od Odry i przesuwać, w kierunku wschodnim.	Uwaga odrzucona. Uzasadnienie jak w uwadze 110 i 111.
110.	Cz. I Str. 7	str. 7. "podnoszenie jakości systemów kształcenia edukacji i szkolenia na wszystkich poziomach" <u>powrót do kształcenia na poziomie zawodowym i technicznym -reaktywacja szkół żeglugowych</u>	Uwaga odrzucona. Zbyt szczegółowe rozwiązanie, wymagające wcześniejszych analiz popytu i finansowania. Możliwe tworzenie szkół prywatnych.

111.	Cz. I Str. 9	str. 9. dotyczy polityki konkurencyjności <u>dla konkurencyjności przemysłu ważne jest rozwijanie interdyscyplinarne, powinno to dotyczyć również transportu poprzez niewykluczanie żeglugi śródlądowej z dofinansowań na rozwój i utrzymanie infrastruktury hydrotechnicznej</u>	Uwaga odrzucona.
112.	Cz. I Str. 37	str. 37. mówi o zmianach struktur wytwarzania energii ze względu na zmiany klimatyczne <u>należy uwzględnić rozwój elektrowni alternatywnych, w tym wodnych</u>	Uwaga odrzucona.
113.	Cz. I Str. 58	str. 58. Zwiększenie dostępności transportowej <u>pominięto transport wodny -śródlądowy i morski. rozwijać należy również sieci połączeń i porty.</u>	Uwaga odrzucona
114.	Cz. I Str. 59	str. 59. Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne <u>należy uwzględnić rozwój elektrowni alternatywnych, w tym wodnych</u>	Uwaga odrzucona.
115.	Cz. II Str. 10	str. 10 projekt III Polska Cyfrowa -informatyzacja urzędów żeglugi śródlądowej -upowszechnienie elektronicznego przepływu dokumentów, -wspólne bazy danych dla urzędów tej samej rangi,	Uwaga nie uwzględniona jako zbyt szczegółowe.
116.	Cz. II Str. 12	str. 12 projekt V Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko <u>wspieranie inicjatyw budowy elektrowni wykorzystujących alternatywne źródła energii (elektrownie wiatrowe i wodne),</u>	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie: Nieistnieje uzasadniona przesłanka by właśnie te dwa źródła wyróżnić bardziej niż inne biorąc pod uwagę - na przykład - duży potencjał biomasy lub przewidywany rozwój technologii solarnych po 2020 r.
117.	Cz. II Str. 14	str. 14 projekt VII Transport -VII.6 połączenie portów morskich i śródlądowych poprzez rzeki i kanały <u>poprawa niezawodności żeglugi śródlądowej poprzez budowę i racjonalne wykorzystanie zbiorników alimentacyjnych oraz należyte utrzymanie szlaków żeglugowych,</u>	Uwaga odrzucona.
118.	Cz. II Str. 15	str. 15 projekt IX Sprawne Państwo <u>podnoszenie kompetencji pracowników administracji poprzez szkolenia i pora wymiany doświadczeń w celu poprawy jakości obsługi, -usprawnianie zarządzania złożonymi działami gospodarki takimi jak Gospodarka Wodna poprzez utworzenie jednego zwierzchniego organu odpowiedzialnego,</u>	Uwaga odrzucona.
119.	Cz. II Str. 23	str. 23. Zwiększenie dostępności transportowej <u>zwiększenie niezawodności transportu poprzez zrównoważony rozwój wszystkich gałęzi transportu –w tym żeglugi śródlądowej</u>	Uwaga odrzucona.
120.	Cz. II Str. 116	str. 116 Otwarty Rząd -> włączenie w ten cel: E-urzędy <u>zwiększenie dostępności do urzędów poprzez ich informatyzację i tworzenie odpowiednich systemów informatycznych umożliwiających elektroniczny przepływ dokumentów,</u>	Uwaga odrzucona.
121.	Cz. II Str. 188	str. 188 Cele szczegółowe <u>Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój konkurencyjnych rynków paliw i alternatywnych źródeł energii</u>	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie:

			zawężenie zagadnienia konkurencji na rynku energii do OZE nie ma uzasadnienia.
122.	Cz. II Str. 190	str. 190 Cel 2.2. <u>Zwiększenie nakładów na rozwój elektrowni niekonwencjonalnych (wiatrowych i wodnych).</u>	Uwaga nieuwzględniona Nie wiadomo o jaki fragment chodzi
123.	Cz. II Str. 249	str. 249 Poprawa dostępności portów morskich <u>-pominięty został udział żeglugi śródlądowej w obsłudze portów morskich, żegluga śródlądowa powinna tu odgrywać wiodącą rolę.</u>	Uwaga odrzucona.
124.	Cz. II Str. 252	str. 252 Decyzja strategiczna 17. Zwiększenie dostępności <u>-należy uwzględnić zrównoważony rozwój wszystkich gałęzi transportu – w tym żeglugi śródlądowej- w celu zwiększenia niezawodności systemu transportowego.</u>	Uwaga nieprzyjęta.
URSZULA MARCHLEWICZ			
125.	Uwaga ogólna	Chciałabym przekazać jedną uwagę do Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju: Strategia powinna przewidywać, żeby każdego obywatela Polski było stać na zaspokojenie podstawowych potrzeb.	Uwaga zasadna, dlatego celem głównym jest poprawa jakości życia.
INSTYTUT GLOBALNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI			
126.	Projekt kluczowy II.2	ad. h) Aby przyciągnąć do zawodu nauczycielskiego osoby zdolne, ambitne i traktujące swój zawód jako powołanie oraz zwiększyć prestiż społeczny tego zawodu należy docelowo znacznie zwiększyć pensję nauczycielską tak, aby była wielokrotnie większa od średniej krajowej i aby nauczyciele i nauczycielki stanowili elitę kraju. Należy także tak zaplanować czas pracy nauczycieli/nauczycielek, tak, aby jego część mogli przeznaczyć na (także samodzielne) doszkadzanie się, z uwagą i zaangażowaniem mogli przygotowywać swoje zajęcia, nie popaść w rutynę ani szybkie wypalenie zawodowe (średnia dla zawodów „zaangażowanych społecznie” to 4-5 lat).	Uwaga częściowo uwzględniona. Pensje nauczycielskie rosną (deklaracja rządu poprzedniej kadencji). Jednak ich wysokość musi być uzależniona od wyników i jakości pracy
127.	Projekt kluczowy II.3	(12) ad f) w ramach edukacji obywatelskiej należy wprowadzić także globalny wymiar edukacji obywatelskiej (tzw. edukację globalną, prowadzoną w Polsce od 10 lat), tak, aby szkoła przygotowywała dzieci i młodzież do życia we współzależnym, wielokulturowym świecie i do stawiania czoła współczesnym wyzwaniom globalnym oraz rozwiązywania problemów światowych. Należy także wprowadzić na wszystkich etapach nauczania elementy psychoedukacji, rozumianej jako nauczanie o emocjach i ich umiejętnym wyrażaniu, poznawaniu siebie, swoich zdolności i słabości oraz uczeniu się funkcjonowania w grupie, bezprzemocowym rozwiązywaniu konfliktów (np. w oparciu o metodę porozumiewania się bez przemocy według M. Rosenberga). Psychoedukacja przyczynia się także do zwiększenia kompetencji społecznych dzieci i młodzieży (patrz uwagi do rozdziału VIII. Kapitał społeczny). Równie istotna jest edukacja promująca równość płci (edukacja genderowa), w tym edukacja seksualna, która pozytywnie przełoży się na budowę kapitału społecznego (większy udział kobiet w życiu obywatelskim i politycznym kraju) jak i awans społeczny kobiet i wzrost	Uwaga uwzględniona. Takie działania w obszarze edukacji strategia proponuje

		przedsiębiorczości kobiet i ich większą obecność na rynku pracy. Dopiero połączenie ww. edukacji obywatelskiej w wymiarze globalnym, elementów psychoedukacji oraz edukacji promującej równość płci przyczyni się do nowoczesnego kształcenia przyszłych pokoleń. Pokolenia te będą z jednej strony kreatywne i będą umiały samodzielnie rozwiązywać problemy. Z drugiej będą wyposażone w podstawowe umiejętności psychospołeczne, co pomoże im być odpowiedzialnymi, świadomymi obywatelkami i obywatelami umiejącymi razem funkcjonować w społeczeństwie oraz wykorzystywać swój życiowy potencjał w każdej sferze.	
128.	Projekt kluczowy II.10	ad. g) należy także upowszechnić szkolenia dla przedsiębiorców i pracowników/pracowniczek z innowacyjnych metod zarządzania ludźmi, tak, aby pracowniczki i pracownicy mieli faktyczne możliwości angażowania się w procesy decyzyjne i współkształtowania firmy/przedsiębiorstwa oraz aby czuli się partnerami w dyskusji o przyszłości firmy. Godną polecenia metodą jest tzw. pełna partycypacja w zarządzaniu (ang. Total Participation Management), według której ludzie zatrudnieni w przedsiębiorstwach są traktowani w sposób podmiotowy jako niepowtarzalne jednostki ludzkie z unikalnymi zdolnościami i potrzebami, a nie jedynie jako zastępowalne zasoby ludzkie. Liczne badania, także prowadzone w Polsce (patrz http://www.totalparticipation.org/, http://www.pelna.partycypacja.pl/) potwierdzają, że wprowadzenie modelu pełnej partycypacji w zarządzaniu podnosi innowacyjność i wydajność przedsiębiorstwa oraz zwiększa zaangażowanie w pracę i motywację personelu. Co ważne, model pełnej partycypacji w zarządzaniu w istotny sposób pomaga rozwijać nie tylko kapitał ludzki, ale także kapitał społeczny i więzi międzyludzkie oraz chronić prawa pracownicze.	Uwaga uwzględniona. Jednym z podstawowych elementów działania na rzecz podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw jest podnoszenie kwalifikacji samych przedsiębiorców. Dotyczy tego rozdział innowacyjna gospodarka
129.	Projekt kluczowy II.11	(24) ww. szkolenia z zakresu innowacyjnych metod zarządzania (pełna partycypacja w zarządzaniu) ludźmi należy także upowszechniać na wszystkich etapach i kierunkach studiów, aby kształtować w młodych ludziach nowoczesne, innowacyjne i sprzyjające także kształtowaniu kapitału społecznego praktyki zarządzania.	JW
130.	Kluczowy projekt V.1	Postawienie na rozwój energetyki jądrowej wydaje nam się nie tyle rozwiązaniem kwestii bezpieczeństwa energetycznego Polski oraz skutecznym środkiem zapobiegania zmianom klimatycznym ile stworzeniem nowego zagrożenia dla ludzi i środowiska, z którym będą sobie musiały radzić przyszłe pokolenia kraju – składowanie radioaktywnych odpadów. W obliczu szybko rozwijających się technologii pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych (OZE) także konkurencyjność cenowa instalacji wykorzystujących energię jądrową będzie maleć. Ponieważ budowa elektrowni jądrowych jest obliczona na wiele lat, w tym samym okresie wybudowanie instalacji związanych z korzystaniem z energii ze źródeł odnawialnych będzie stawać się tańsze. Postulujemy, aby polityka bezpieczeństwa energetycznego Polski była oparta na alternatywnym scenariuszu zaopatrzenia Polski w energię w perspektywie długookresowej, opracowanym przez Greenpeace Polska, Instytut Energetyki Odnawialnej oraz na ekspertyzach Instytutu na Rzecz Ekorozwoju (m.in. stanowisku w sprawie projektu „Programu polskiej energetyki jądrowej” z dn. 16 sierpnia 2010 r.). W praktyce oznacza to m.in. dążenie do pokrycia zapotrzebowania na energię pierwotną większym stopniu ze źródeł energii odnawialnej (20% do 2020), oszczędność w użyciu surowców energetycznych, zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową, stopniowe przestawienie produkcji energii elektrycznej z węgla na OZE, odchodzenie od paliw kopalnych w produkcji ciepła na rzecz OZE, wdrożenie koncepcji energetyki rozproszonej, która przyczyni się także do rozwoju terenów wiejskich. Postulujemy także przeprowadzenie rzetelnej, opartej na faktach debaty społecznej na temat wykorzystania energii jądrowej, rozwoju OZE i alternatywnych scenariuszy energetycznych dla Polski, debaty prezentującej różne perspektywy i ich konsekwencje, a nie wyłącznie jak było do tej pory – perspektywę lobby jądrowego oraz węglowego. Debata taka ma kluczową rolę w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i kapitału społecznego. Jest także zbieżna z Projektem Kluczowym VIII.10 „Promocja i prowadzenie otwartej rzetelnej debaty w mediach oraz realizacja misji publicznej telewizji i radia połączona z odpolitycznieniem tych instytucji”.	Uwaga nieuwzględniona. Problem odpadów i zagrożenia jest szczegółowo omówiony w Programie Energetyki Jądrowej, a konkurencyjność cen jest wykazana m. in. w analizie Agencji Rynku Energii. Działania na rzecz zmniejszania oraz efektywnego

			zużywania surowców, rozwoju energetyki rozproszonej i OZE są również podstawowym elementem DSRK jednak skala możliwych działań i poziom dostępnych technologii nie wydaje się wystarczający by zapewnić utrzymanie ścieżki rozwoju gospodarczego.
131.	Projekt kluczowy VIII.1	ad a) i d) definicja edukacji obywatelskiej powinna zawierać także wymiar globalny (edukacja globalna) tzn. przyczyniać się do kształtowania obywateli świata (ang. global citizenship) rozumiejących globalne współzależności w obszarach gospodarczym, politycznym, społecznym i kulturowym oraz w zakresie ochrony środowiska i klimatu, gotowych i potrafiących stawiać czoła wyzwaniom globalnym. Należy także wprowadzić na wszystkich etapach nauczania elementy psychoedukacji, rozumianej jako nauczanie o emocjach i ich umiejętnym wyrażaniu, poznawaniu siebie, swoich zdolności i słabości oraz uczeniu się funkcjonowania w grupie, bezprzemocowym rozwiązywaniu konfliktów (np. w oparciu o metodę porozumiewania się bez przemocy według M. Rosenberga). Psychoedukacja przyczynia się także do zwiększenia kompetencji społecznych dzieci i młodzieży (patrz uwagi do rozdziału VIII. Kapitał społeczny). Równie istotna jest edukacja promująca równość płci (edukacja genderowa), w tym edukacja seksualna, która pozytywnie przełoży się na budowę kapitału społecznego (większy udział kobiet w życiu obywatelskim i politycznym kraju) jak i awans społeczny kobiet i wzrost przedsiębiorczości kobiet i ich większą obecność na rynku pracy. Dopiero połączenie ww. edukacji obywatelskiej w wymiarze globalnym, elementów psychoedukacji oraz edukacji promującej równość płci przyczyni się do nowoczesnego kształcenia przyszłych pokoleń. Pokolenia te będą z jednej strony kreatywne i będą umiały samodzielnie rozwiązywać problemy. Z drugiej będą wyposażone w podstawowe umiejętności psychospołeczne, co pomoże im być odpowiedzialnymi, świadomymi obywatelkami i obywatelami umiejącymi razem funkcjonować w społeczeństwie oraz wykorzystywać swój życiowy potencjał w każdej sferze. ad. b) konsultacje społeczne powinny dawać obywatelom i obywatelkom oraz reprezentującym je organizacjom społeczeństwa obywatelskiego faktyczną możliwość wypowiedzenia się, a ich postulaty powinny być brane pod uwagę. W praktyce oznacza to m.in. zapewnienie wystarczająco długiego okresu konsultacji, aby ludzie i organizacje miały możliwość wnikliwego zapoznania się z przedłożonymi propozycjami rządowymi, mogły je przedyskutować w swoim gronie i zebrać wnioski oraz przyczynić się do rozpoczęcia debaty na ten temat w całym społeczeństwie. Konsultacje społeczne powinny być także przeprowadzane na etapie założeń dokumentów, strategii itp., a nie już gotowych dokumentów, ponieważ może to ograniczać możliwości uwzględniania propozycji wnoszonych przez społeczeństwo obywatelskie, a tym samym ograniczyć ich współodpowiedzialność za losy kraju i możliwość wpływania na nie.	Uwaga uwzględniona. Strategia nie rozstrzyga tematyki zajęć szkolnych. Jednak kwestia zajęć o kulturze jest jedną z kluczowych i została uwzględniona.
132.	Projekt kluczowy	ad a) i b) łącznie z promowaniem udziału w wyborach należy w promocji zaangażowania politycznego i obywatelskiego wskazywać mechanizmy i możliwości monitorowania działań wybranych polityków i egzekwowania ich zobowiązań wyborczych. Tylko w ten	Uwaga uwzględniona.

	VIII.4	sposób obywatele i obywatelki zyskają realną możliwość dialogu z ich wybranymi przedstawicielami w organach władzy. Promocja samego udziału w wyborach, bez możliwości autentycznego dialogu z władzą i możliwość egzekwowania odpowiedzialności może w dalszym stopniu zniechęcić obywateli i obywatelki do czynnego udziału w życiu politycznym i pogłębić ich frustrację i bierność.	Został dodany fragment na temat organizacji typu „watch-dog” oraz roli społeczeństwa obywatelskiego
133.	Projekt kluczowy VIII.7	Kultura i sztuka powinny być w rozdziale poświęconym zwiększaniu kapitału społecznego rozumiane jako działania artystyczne i kulturalne o charakterze partycypacyjnym i włączającym, dające możliwość społeczeństwu obywatelskiemu zaangażowania się w proces współtworzenia oraz współkształtowania przestrzeni publicznej, a nie redukujące ich do roli biernych konsumentów sztuki czy kultury.	Uwaga trafna, ale już uwzględniona w dokumencie w części
134.	Projekt kluczowy VIII.11	Ten projekt kluczowy nie jest związany z budową kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, ale z rozwojem gospodarczym kraju i promocją przedsiębiorczości. Należy zatem wykluczyć go z rozdziału VIII i przenieść do rozdziału II.	Uwaga uwzględniona – projekt przeniesiony
UNIA METROPOLII POLSKICH			
135.	Projekt kluczowy II.10	II.10 Poprawa świadomości roli innowacji i realizacji strategii rozwojowych i eksportowych firm wśród przedsiębiorców. <u>Wspomaganie i promowanie formuły współpracy w „potrójnej spirali” – samorząd-nauka-przedsiębiorstwo oraz zarządzania informacją w makrosystemie: gospodarka-społeczeństwo-środowisko</u> , Uzasadnienie: W warunkach, gdy społeczeństwo wkracza w nową erę gospodarki opartej na wiedzy, informacja nabiera szczególnego znaczenia. Jej przepływ już obecnie należy uznać za jeden z najważniejszych czynników decydujących o jakości procesów rozwoju społeczno-gospodarczego. W tym celu jak najszybciej należy rozpocząć udoskonalanie warunków do łatwiejszej i skuteczniejszej integracji systemów informacyjnych, co w efekcie doprowadzi do uzyskania jednolitego środowiska komunikacji pomiędzy administracją, nauką, biznesem i obywatelami. Dla realizacji w/w celów konieczna jest współpraca w „potrójnej spirali” – samorząd-nauka-przedsiębiorstwo. Władze w tym procesie winny odgrywać kluczową rolę poprzez mobilizację i rozwijanie zasobów – zwłaszcza w zakresie rozwoju przedsiębiorstw, wspierając ich sieciowe powiązania (np. klastry) między lokalnymi przedsiębiorstwami a także ich powiązania z zapleczem badawczo-naukowym.	Uwaga uwzględniona poprzez zmiany zapisów projektu kluczowego
136.	Projekt kluczowy VII.1 i VII.3	VII.1 Poprawa jakości świadczonych usług w zakresie transportu kolejowego poprzez modernizację, <u>budowę</u> i rozbudowę głównych linii i infrastruktury kolejowej (w tym dworce), kompleksową modernizacja i/lub wymianę taboru oraz poprawę systemu organizacji i zarządzania w sektorze kolei, VII.3 <u>Budowa</u> , modernizacja i rozbudowa podstawowej sieci lotnisk i infrastruktury nawigacyjnej, infrastruktury portowej oraz dróg wodnych śródlądowych w celu osiągnięcia parametrów eksploatacyjnych. Uzasadnienie: W ujęciu całościowym lokalność stanowi konglomerat warunków związanych z danym miejscem, daną społecznością, zagospodarowaniem tego miejsca, gospodarką, kulturą, miejscowymi realiami. Więc rozwój w skali lokalnej zależy jest od szeroko rozumianych czynników gospodarczych i społecznych obejmujących zjawiska i relacje ekonomiczne, które są bezpośrednio związane z kapitałem ludzkim jako pracownikami lub przedsiębiorcami, tworząc lokalną przedsiębiorczość, kulturę przemysłową, zdolności innowacyjne, solidarność społeczną. W tym procesie aby nadać mu trwałe rozwijający się charakter i tempo kluczową rolę odgrywają czynniki typu dostępność do rynków zewnętrznych, dostępność komunikacyjna, wyposażenie w infrastrukturę techniczną. Od cech wyposażenia społecznego i gospodarczego (infrastrukturalnego) zależy jest rozwój egzogeniczny i endogeniczny regionu w skali lokalnej / regionalnej.	Uwaga uwzględniona
FUNDACJA REPUBLIKAŃSKA			
137.	Uwaga ogólna	Autorzy strategii wydają się zdawać sprawę z nadchodzącego kryzysu demograficznego. Opis tego zagadnienia w Raporcie jest jednak w naszej ocenie niewystarczający – przede wszystkim brakuje pokazania szerszej perspektywy czasowej. W horyzoncie czasowym zakreślonym w analizowanym dokumencie według dostępnych prognoz demograficznych zmniejszenie liczby ludności Polski nie będzie miało jeszcze drastycznego charakteru. Zmiany te natomiast będą bardzo widoczne w okresie kolejnych 20 lat – prognozuje się że o ile w 2030 r. liczba ludności Polski spadnie do 36 mln osób, to w 2050 r. już do 32,5 mln osób. Z tego względu możliwość depopulacji	Tego typu analizy były prezentowane w dokumencie diagnostycznymP

		powinna zostać bardziej zaakcentowane w raporcie jako zagrożenie i potencjalna bariera rozwojowa Polski oraz istotne wyzwanie w formułowaniu długoterminowej strategii rozwoju Kraju. Takiemu zaakcentowaniu powinna towarzyszyć nie tylko warstwa opisowa, ale także, jak ma to miejsce w przypadku innych zagadnień opisywanych w Raporcie, szersze odniesienie się do konkretnych danych liczbowych i osadzenie problemu w kontekście doświadczeń i projekcji dotyczących innych państw europejskich. Pożądana jest przy tym dokładna prezentacja i analiza długoterminowych prognoz demograficznych dla Polski i Europy, tak by zagrożenia zostały w sposób przejrzysty i klarowny wyartykułowane i zobrazowane.	olska 2030. Warto jednak zwrócić uwagę, że dotychczasowe doświadczenia wskazują, iż posługiwanie się prognozami o perspektywie czasowej dłuższej niż 20 lat jest obciążone bardzo dużym ryzykiem (por. np. działalność tzw. Klubu Rzymskiego)
138.	Uwaga ogólna	W naszej ocenie waga problemów demograficznych stojących przed Polską uzasadnia silniejsze ich akcentowanie w strukturze Raportu. Zagadnienia te powinny znaleźć się w katalogu dylematów rozwojowych Polski (s. 12 cz. I), a skuteczne ich zwalczanie w wyliczeniu krytycznych funkcji jakie musi pełnić państwo polskie (s. 14 cz. I). Za niewystarczające uznajemy wskazanie przeciwdziałania negatywnym procesom demograficznym w 25 kluczowych decyzjach jakie czekają państwo polskie jedynie w pośredni sposób jako element „łączenia ambicji zawodowych i aspiracji życiowych”. Uważamy również za daleko nieodpowiadające potrzebom uwzględnienie w katalogu 100 kluczowych projektów do realizacji wyłącznie jednego ogólnie brzmiącego postulatu - IV.6 „Promocja dzietności poprzez zmniejszenie kosztów związanych z opieką oraz wychowaniem dzieci, szczególnie wynikających z łączenia kariery zawodowej z życiem rodzinnym”. W naszej ocenie w katalogu tym powinno znaleźć się wiele bardziej szczegółowych i konkretnych projektów w zakresie polityki prorodzinnej. Skala problemów demograficznych czekających Polskę uzasadnia wręcz ujęcie projektów z zakresu polityki prorodzinnej w systematyce raportu jako rozbudowanej odrębnej, dziesiątej grupy.	Znaczenie kwestii demograficznych jest w istocie krytyczne. Przyjęta perspektywa nie wynika z jej lekceważenia a raczej oceny efektywności poszczególnych działań i ich możliwości oddziaływania na rzeczywistość.
139.	Uwaga ogólna	Nie sposób zgodzić się z tezami raportu jakoby negatywne trendy demograficzne wynikały wyłącznie „z przemian kulturowych i cywilizacyjnych wykraczających w dużej mierze poza możliwości oddziaływania na poziomie krajowym (np. przemiany modelu rodziny, zmiany w stylu życia, w którym coraz większe znaczenie odgrywa aktywne spędzanie czasu wolnego) czy też poprzez udział naszego kraju w Unii Europejskiej czy Radzie Europy.” oraz z wynikającą z powyższej tezy konstatacją, że główny ciężar strategii winien zostać położony nie na przeciwdziałaniu tym trendom ale dostosowaniu się do nich. Ocenie powyższej należy przede wszystkim przedstawić wnioski wynikające z doświadczeń innych państw europejskich, które poprzez aktywną, przemyślaną i nastawioną na cele pronatalistyczne politykę prorodziną potrafiły skutecznie w ostatnich latach utrzymać wskaźnik dzietności w okolicach poziomu 2.0 (Francja, Szwecja, Wielka Brytania, Norwegia), czy wręcz istotnie przekraczać ten poziom (Irlandia, Islandia). Trudno uznać, że społeczeństwa tych krajów funkcjonują w innym otoczeniu kulturowym lub cywilizacyjnym i zrealizowane tam rozwiązania przeciwdziałające skutecznie niekorzystnym zjawiskom demograficznym nie mogą być inspiracją w polskich warunkach. Dlatego postulujemy by jednym z głównych celów Strategii było zahamowanie negatywnych trendów demograficznych poprzez realizację	Zmiany demograficzne w Polsce nie wynikają bynajmniej wyłącznie z przemian kulturowych czy cywilizacyjnych. Bardzo ważną rolę mają w tej

		efektywnej polityki prorodzinnej a nie tylko dostosowanie się do nieuchronnych według autorów Raportu procesów. W wymiarze konkretnym cel ten powinien w naszej ocenie sprowadzać się do założenia osiągnięcia wskaźnika dzietności (Total Fertility Rate) na poziomie odpowiadającym zastępowalność pokoleń, a więc 2.2 w 2030 r.	mierze zmiany ekonomicznego kształtu rodziny i na te wyzwania odpowiadają proponowane działania. Autorom nie są znane żadne analizy, które wskazywałyby na możliwość osiągnięcia w 2030 roku TFR na poziomie 2.2.
140.	Uwaga ogólna	Przedstawienie propozycji mechanizmów polityki prorodzinnej powinno zostać poprzedzone wnikliwą analizą wielkości przeznaczanych na nią środków publicznych i możliwości ich zwiększenia. Z publicznie dostępnych danych wynika, że w roku 2007 Polska przeznaczała na ten cel poniżej 1,4% PKB podczas gdy wszystkie kraje europejskie których wskaźnik dzietności kształtował się na poziomie w okolicach i powyżej 2,0 ponad 2,6% PKB, a największe z nich takiej jak Wielka Brytania czy Francja powyżej 3,5% PKB. Prowadzi to do wniosku, że Strategia powinna zakładać, dla osiągnięcia postulowanych przez nas celów w zakresie zahamowania negatywnych trendów demograficznych, istotne, przynajmniej dwukrotne zwiększenie środków publicznych przeznaczanych w Polsce na politykę prorodziną.	W obecnej sytuacji ekonomicznej (globalnej) oraz budżetowej przyjęto, że priorytet będą miały działania zwiększające efektywność obecnie stosowanych narzędzi oraz odwołanie się do narzędzi relatywnie niskokosztowych (jakich wiele w sferze polityki prorodzinnej – np. działania antydyskryminacyjne)
141.	Uwaga ogólna	Krytycznie odnosimy się zarówno do obecnie istniejących rozwiązań polityki prorodzinnej państwa jak i proponowanych w strategii zmian w tym zakresie. W naszej ocenie skutecznie prowadzona polityka prorodzinna powinna opierać się na następujących założeniach: - oderwaniu polityki prorodzinnej od pomocy społecznej, stosowanie mechanizmów dostępnych dla wszystkich rodzin, a nie uzależnionych od kryterium dochodowego, - stosowaniu mechanizmów mających na celu przede wszystkim zwiększenie wskaźnika dzietności, a nie realizację innych zamierzeń często sugerujących ich ideologiczne pochodzenie, - konstruowanie mechanizmów	Część postulowanych działań jest już realizowanych (np.

		przeznaczonych przede wszystkim dla rodzin z trójką lub większą ilością dzieci, w dalszej kolejności z dwójką dzieci, ograniczanie form wsparcia dla rodzin z jednym dzieckiem, - rezygnacje przez władze publiczne z bezpośredniego zarządzania systemem opieki nad dziećmi na rzecz finansowania prywatnych pałcówek opiekuńczych.	wprowadzenie kryterium dochodowego w przypadku zasiłku związanego z urodzeniem dziecka). U źródeł części dokumentu poświęconej polityce prorodzinnej było właśnie jej oderwanie od polityki społecznej (stąd taka a nie inna konstrukcja narzędzi). Autorzy nie stawiali sobie za cel wchodzenie w spór ideologiczny, zwracają jedynie uwagę, że należy odwoływać się do szerokiego spektrum narzędzi skierowanych zarówno do rodzin, jak i związków nieformalnych, rodzin z 1, 2, 3 czy większą liczbą dzieci.
142.	Uwaga ogólna	Doświadczenia krajów zachodnioeuropejskich pokazują, że polityka prorodzinna odnosi sukcesy tam gdzie nie ma ona charakteru pomocy socjalnej, ale jest ukierunkowana na wsparcie dla wszystkich rodzin, bez względu na osiągnięte przez nie dochody. Jej podstawowym zadaniem nie jest bowiem likwidacja nierówności społecznych, czy obszarów ubóstwa, ale zniesienie barier ekonomicznych, które zniechęcają do posiadania kolejnych dzieci czy odwlekają decyzje w tym zakresie w czasie. Bariery te dotyczą nie tylko osób najbiedniejszych, ale również nie korzystających z pomocy społecznej a nawet średniozarabiających, które wobec braku wsparcia ze strony państwa ekonomicznych kosztów utrzymania dzieci, nie decydują się na potomstwo z obawy przed pogorszeniem sytuacji budżetów domowych. Pomoc społeczna dla najbiedniejszych jest odmiennym od polityki prorodzinnej zadaniem państwa i oba	Absolutnie się z tym zgadzamy. Stąd tak duży nacisk na powszechną dostępność infrastruktury

		te obszary powinny być traktowane odrębnie.	opiekuńczej.
143.	Uwaga ogólna	W naszej ocenie rola państwa w życiu społecznym powinna podlegać daleko posuniętemu samoograniczeniu. Dlatego aktywizacja polityki prorodzinnej, konieczna w obliczu zagrażającej katastrofy demograficznej, powinna być traktowana jako usprawiedliwione nadzwyczajnymi okolicznościami rozwiązanie wyjątkowe. W konsekwencji stosowane rozwiązania powinny być tak konstruowane, by nie były uciążliwe dla rodzin, nie stwarzały nadmiernych obowiązków biurokratycznych, nie poddawały życia rodzinnego nadmiernej kontroli ze strony urzędów i służb państwowych, pozostawały rodzinom szeroką sferę autonomii co do decyzji odnośnie modelu życia rodzinnego czy zawodowego. W naszej ocenie wypracowane mechanizmy polityki prorodzinnej powinny pozostawać neutralne i nie forsować jednej z możliwych decyzji np. w zakresie wyboru modelu opieki nad małym dzieckiem przez rodziców, momentu w którym rodzice decydują oddać dziecko do placówek opieki zastępczej, czy powrotu rodzica dotychczas opiekującego się dzieckiem na rynek pracy. W tym kontekście niepokoją nas znajdujące się w Raporcie sugestie, z których wynika, że zaproponowane mechanizmy nie mają na celu poprawę negatywnych zjawisk demograficznych ale realizację celów społecznych wynikających z założeń ideologicznych (preferowanie określonego modelu rodziny zakładającego stałe zaangażowanie obu rodziców na rynku pracy, wprowadzanie preferencji zastępczych form opieki nad najmłodszymi dziećmi w stosunku do samodzielnego wychowywania ich przez rodziców).	Ponownie, absolutna zgoda – takie przesłanki przyświecały twórcom dokumentu. Proponowane rozwiązania mają charakter możliwie elastyczny i dają szansę wyboru zainteresowanym osobom.
144.	Uwaga ogólna	W naszej ocenie środki polityki prorodzinnej powinny być nakierowane nie na rodziny z jednym dzieckiem ale rodziny wielodzietne, a w dalszej kolejności rodziny z dwójką dzieci. Potwierdzają to badania społeczne, z których wynika że bariery ekonomiczne nie mają zwykle znaczenia przy podejmowaniu decyzji o posiadaniu pierwszego dziecka, natomiast w części rodzin z większą ilością dzieci powodują odkładanie czy wręcz rezygnację z decyzji o dalszym potomstwie. Można również w tym zakresie powołać doświadczenia francuskie gdzie transfery pieniężne w przeważającym stopniu są przeznaczane na rzecz rodzin z co najmniej dwoma dziećmi, co pozwala odblokowywać istniejące w ich przypadku bariery ekonomiczne przed posiadaniem dalszego potomstwa i utrzymywać wskaźnik dzietności na wysokim poziomie. Nie jest dla nas zrozumiała na czym opiera się nie podparta żadnymi argumentami czy badaniami krańcowo odmienna konstatacja zawarta w Strategii, według której „obecny stan wynika w dużej mierze z negatywnych doświadczeń związanych z pierwszą ciążą i okresem opieki nad dzieckiem” i dlatego „kluczowe znaczenie mają działania zmniejszające negatywne konsekwencje posiadania pierwszego dziecka”. Podkreślenia wymaga przy tym, że rodziny wielodzietne nie powinny być z definicji traktowane jako zagrożony wykluczeniem społecznym klient opieki socjalnej, ale podmiot polityki prorodzinnej usuwającej bariery ekonomiczne związane z większymi kosztami utrzymania dzieci.	Teza ta jest kontrowersyjna i bynajmniej nie bezdyskusyjna. Analizy demograficzne wskazują raczej, że w obecnej sytuacji demograficznej Polski problemem jest przejście do 2 i 3 dziecka oraz zmniejszenie odstępu między urodzeniami a nie kwestia rodzin wielodzietnych (tutaj o wiele ważniejsza wydaje się być polityka społeczna). W związku z tym przyjęto, że proponowane rozwiązania powinny być

			kierowane do osób o różnym światopoglądzie i różnych priorytetach w zakresie rodziny i dzieciności.
145.	Uwaga ogólna	Kluczowym problemem sposobu realizowania polityki prorodzinnej jest wybór czy państwo powinno ją wyłącznie finansować (lub też umożliwić finansowanie przez rodziców poprzez zmniejszanie ich obciążeń fiskalnych czy parafiskalnych) czy też bezpośrednio uczestniczyć w jej kreowaniu. Rozstrzygnięcie takiej alternatywy dotyczy przede wszystkim systemu opieki zastępczej nad dziećmi przed rozpoczęciem przez nich edukacji. W naszej ocenie system opieki nad dziećmi powinien opierać się na niepublicznych żłobkach czy przedszkolach – doświadczenie pokazuje że państwo nie wywiązuje się w sposób efektywny finansowo z utrzymywania systemu opieki. Dlatego zadaniem władz publicznych powinno być wyłącznie stworzenie systemu umożliwiającego powstawanie i utrzymywanie się prywatnych instytucji tego rodzaju finansowanych ze środków publicznych (lub pochodzących bezpośrednio od rodziców, którzy korzystają w związku z tym z preferencji podatkowych).	Proponowane rozwiązania zmierzają do wykreowania efektywnego modelu hybrydowego, tj. stopniowego odciążania sektora publicznego poprzez rynkowy sektor opiekuńczy (dotyczy to zresztą nie tylko opieki nad dziećmi ale i osobami starszymi) – por. rozwiązania ustawowe odnośnie opieki nad dziećmi 0-3.
146.	Uwaga ogólna	Zaprezentowane w Strategii szczegółowe rozwiązania prorodzinne należy uznać za dalece niewystarczające. Oczywiście należy zgodzić się z niektórymi postulatami (upowszechnienie elastycznych form pracy, zwiększenie dostępności placówek opieki i różnorodności ich form), ale nie można oczekiwać by w przedstawionym w raporcie kształcie wpływały one istotnie na zwiększenie wskaźnika dzieciności. Należy przy tym wskazać, że część z postulatów w oczywisty sposób nie może mieć realnego wpływu na sytuację demograficzną ze względu na marginalne praktyczne znaczenie przy podejmowaniu decyzji o posiadaniu dziecka lub objęciu nimi bardzo małej grupy osób (wprowadzenie obligatoryjności urlopów ojcowskich czy dofinansowania in-vitro). Postulaty te wydają się formułowane przede wszystkim ze względów ideologicznych.	Proponowane rozwiązania mają charakter kierunkowy – bardziej szczegółowe narzędzia znajdują się w Średniookresowej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego
147.	Uwaga	W raporcie zwraca uwagę zupełny brak analizy obecnie stosowanych konkretnych mechanizmów polityki prorodzinnej pod kątem	Analogicznie – z

	ogólna	przeznaczanych środków, efektywności i wpływu lub jego braku na decyzję co do posiadania dzieci. Autorzy nie wskazują również które z nich i jakim zakresie powinny zostać zlikwidowane lub zmodyfikowane. W postulowanych zmianach modelu polityki prorodzinnej brakuje natomiast rozważenia propozycji rozwiązań znanych z krajów zachodnioeuropejskich przykładowo takich jak: płatne urlopy wychowawcze, powszechne zasiłki rodzinne w kwotach stanowiących istotne pokrycie kosztów utrzymania dzieci, wprowadzenie rodziny jako podmiotu opodatkowania w podatku dochodowym, możliwość płacenia przez osoby wychowujące dzieci niższych składek na ubezpieczenia społeczne, obniżenie stawek podatku od towarów i usług na niektóre towary i usługi związane z wychowywaniem i utrzymywaniem dzieci czy polityka mieszkaniowa preferująca rodziny z małymi dziećmi. Wydaje się że analiza możliwości i celowości zastosowania takich mechanizmów powinna stanowić istotny element Strategii.	założenia tego typu kwestie miały znaleźć się przede wszystkim w dokumentach średniookresowych.
WOJCIECH HENDRYKOWSKI			
148.		Projekt ten (DSRK 2030) jest dokumentem bardzo erudycyjnym, Rozwój współczesnych regionów nie powinien (nie może) już teraz opierać się wyłącznie o tradycyjne strategie planistyczno-synoptyczne, realizujące sztywne cele. Nowoczesne strategie to ciągły proces zmian i adaptacji a nie najbardziej nawet merytoryczne opracowanie, to strategie emergentne, inkrementalne, to koncepcje ewolucyjne, umożliwiające reakcje na nieustanne zmiany otoczenia i uwarunkowań. Trudno jest prognozować, przewidywać przyszłość w tak długim horyzoncie czasowym (2030) tym bardziej, że okresy dekonstrukcji zawirowań, to jest teraz coś stałego, a nie epizody, incydenty, dlatego też liniowa ekstrapolacja przyszłości zawsze będzie obciążona dużym błędem. Uważam, że w tym kontekście podejście diagnostyczne, którego punktem wyjścia jest stan dotychczasowy, nie jest w tzw. dzisiejszych czasach permanentnej turbulencji, chaosu i mniejszych lub większych kryzysów, jedynym i optymalnym sposobem zarządzania przyszłością. Alternatywą powinno być rozważenie filozofii prognostycznej, (idealizacja) – w obszarze wybranych aspektów i priorytetów.. Realizacja jakichkolwiek strategii i programów rozwojowych nie jest możliwa bez wykorzystania kluczowych narzędzi zarządzania Kapitałem Intelktualnym (KI) czyli Raportów KI oraz Strategii Zarządzania Wiedzą (ZW) >> załącznik. Raporty (o) KI oraz Strategie ZW (hasłowo) to dwa podstawowe instrumenty, bez których efektywność i zarządzanie potencjałami rozwojowymi będzie możliwe wyłącznie jako fragmentaryczne, ułomne, intuicyjne i to z przyczyn subiektywnych, to warunek sine qua non sukcesu, realizacji założonych celów, zadań, wskaźników, całego ich systemu To właśnie kapitał intelektualny (coś znacznie więcej niż tylko kapitał ludzki) jest źródłem tworzenia innowacji i budowania przewagi konkurencyjnej nie tylko firmy, ale każdej organizacji, również instytucji sektora publicznego (JST, uczelnie), NGO,i) Te dwa podstawowe instrumenty powinny zostać przygotowane/opracowane i uruchomione na każdym szczeblu i sektorze – wielopoziomowo. Nie rzecz w kwantyfikacji, ilościowych wyliczeniach, ale kulturze, filozofii, powszechności a efekcie aktywizacji struktur, podmiotów, organizacji - uczelni, regionów, metropolii, biznesu (to odrębna sprawa – samodzielność) a zatem społeczeństwa, zaangażowanego w realizację projektów „KI, ZW”, jego edukacji i identyfikacji z procesami rozwojowymi. A więc wzrost kapitału społecznego – i wykorzystanie potencjału „KI, ZW”. To przekroczenie pewnego punktu krytycznego i uzyskanie efektu kuli śnieżowej – a nie pojedynczych, incydentalnych wdrożeń, zastosowań, kreujących opinie i przekonanie, że „KI,ZW” to wyłącznie jakaś moda, nieprzydatna teoria. Szkoda, że założenia crowdsourcingu, open government ,itp.. nie zostały w większym stopniu wykorzystane chociażby przy niniejszym projekcie opiniowania PL 2030 – co umożliwiłoby większej ilości zainteresowanych osób wcześniejsze włączenie się w ten proces...Ale z drugiej strony – „kto chce, to zawsze znajdzie” – ale nie zawsze wiadomo, czego i gdzie szukać...	Uwaga przyjęta.
FUNDACJA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO			
149.		Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI) realizuje od 2009 roku Program Rozwoju Bibliotek Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, który modernizuje i wzmacnia potencjał bibliotek publicznych m.in. w stosowaniu nowych technologii – zarówno przez bibliotekarzy, jak i użytkowników – co przyczynia się do zmniejszenia wykluczenia cyfrowego i rozwoju społeczności lokalnych. Program obejmuje ponad 3300 bibliotek w ponad 1100 gminach wiejskich i małych miastach. Bibliotekarze uczestniczą w szkoleniach z zakresu zarządzania placówkami oraz rozwijania i wzbogacania oferty dla mieszkańców z wykorzystaniem nowych technologii. Ponadto biblioteki w ramach Programu zostały wyposażone w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem oraz mają dostęp do grantów i wsparcia organizacji pozarządowych. Dzięki temu biblioteki stają się centrami dostępu do informacji i wiedzy, które poszerzają swoją ofertę zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami lokalnych społeczności. Są dostępnymi miejscami spotkań i	Uwaga uwzględniona

integracji mieszkańców, gdzie mogą oni spędzać czas realizując swoje pasje i rozwijając zainteresowania. Więcej informacji na stronie www.biblioteki.org. Warto dodać, że równolegle realizowany jest rządowy projekt „Biblioteka+”, który Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zlecił do realizacji Instytutowi Książki. Obydwa programy wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają. Jako realizator Programu Rozwoju Bibliotek, z satysfakcją odnotowujemy uwzględnienie w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju roli bibliotek publicznych jako ośrodków animacji społeczno-kulturalnej, wykorzystujących nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Takie ujęcie znacznie lepiej odpowiada rzeczywistości, niż tradycyjne postrzeganie bibliotek, zawężające ich rolę jedynie do upowszechniania kultury lub czytelnictwa. Biblioteki – zwłaszcza na poziomie lokalnym – mogą obok swojej standardowej działalności pełnić wiele innych funkcji, realizując różnorakie potrzeby lokalnych społeczności. Należy zatem docenić dostrzeżenie potencjału bibliotek i bibliotekarzy dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego, kapitału ludzkiego i kapitału społecznego, m.in. jako podmiotów i osób mogących: • realizować program edukacji cyfrowej (t. 2, str. 85, projekt kluczowy II.3), • prowadzić edukację obywatelską (t. 2, str.287), • być ośrodkiem animacji życia publicznego społeczności lokalnych (t. 2, str. 295). Biblioteki już dzisiaj – także dzięki Programowi Rozwoju Bibliotek – coraz częściej pełnią te role. Dla przykładu, w ciągu ostatnich trzech lat odsetek użytkowników bibliotek biorących udział w różnego rodzaju spotkaniach i zajęciach (edukacyjnych, komputerowych, artystycznych) organizowanych przez biblioteki wzrósł z 10% do 22%, co odpowiada dziś 2,3 milionom osób. Natomiast liczba osób korzystających w bibliotekach z Internetu wynosi 2,8 miliona, spośród których jedna trzecia po raz pierwszy z sieci skorzystała właśnie w tej instytucji. Pragniemy wyrazić gorące poparcie dla zapisów projektu Strategii odnoszących się do bibliotek publicznych, w tym zapisów dotyczących konieczności dalszego podnoszenia i rozbudowywania kompetencji bibliotekarzy, systemowego przekształcania sposobu ich działania oraz wyposażania w narzędzia niezbędne do realizacji nowych zadań. Jedyną uwagę do projektu Strategii, którą pragniemy podnieść, dotyczy stworzenia lokalnych centrów aktywności cyfrowej (t. 2, str. 132, narzędzie nr 7 dla osiągnięcia celu: „wzmocnienie kapitału społecznego i kreatywnego poprzez rozwój kultury cyfrowej”). 7. stworzenie sieci lokalnych centrów aktywności cyfrowej – nowego typu instytucji kulturowo-obywatelskich, umożliwiających aktywność kulturową i społeczną, przy wykorzystaniu technologii cyfrowych jako znaczącego – choć nie jedyne – narzędzia; Chcielibyśmy zwrócić uwagę na fakt, iż istnieje już wiele miejsc, które - dysponując odpowiednią infrastrukturą i kadrą - mogą pełnić tę rolę bez konieczności nakładu znacznych środków na tworzenie nowych instytucji. Takie miejsca to przede wszystkim sieć bibliotek publicznych (8350 placówek, w tym 5500 na wsi), w które w ostatnich latach zainwestowano znaczne środki z funduszy publicznych i prywatnych, co podkreśla sam projekt Strategii (t. 2, str. 85, projekt kluczowy II.3; str. 288 pkt 2.4. Realizacja ogólnokrajowego programu edukacji cyfrowej). Mogą to być także ośrodki kultury (2400) i świetlice wiejskie (ponad 1200), z których wiele w ostatnich latach zostało zmodernizowanych dzięki środkom rządowym, samorządowym i z innych źródeł. Takie miejsca to także publiczne punkty dostępu do Internetu (PIAP), tworzone w Polsce od 2005 r. w ramach projektów finansowanych z funduszy unijnych – z opracowanego przez Stowarzyszenie Społeczeństwa Wiedzy na zlecenie FRIS raportu „Sieci Publicznych Punktów Dostępu do Internetu” wynika, że np. na tworzenie następujących czterech sieci – Internetowych Centrów Edukacyjno-Oświatowych na Wsi, Centrów Kształcenia na Odległość na Wsiach, wiosek internetowych oraz warmińsko-mazurskiej sieci PIAP-ów – wydano łącznie 235 mln zł. Warto podkreślić, że oprócz tych sieci oraz sieci Gminnych Centrów Informacji (MPiPS), w ostatnich latach PIAP-y powstawały także w ramach wielu projektów lokalnych i subregionalnych. Takie punkty finansowane były i są ze środków ZPORR do 2006 oraz Regionalnych Programów Operacyjnych po 2007. Ponieważ jednak punkty te nie otrzymują systematycznego wsparcia (np. metodycznego) i z reguły nie współpracują ze sobą, to ich potencjał pozostaje niezagospodarowany. Bazowanie na miejscach w które już zainwestowano (w tym przede wszystkim bibliotekach), pozwoli na większą efektywność alokacji środków. Tym samym proponujemy następujący zapis: 7. stworzenie, w oparciu o istniejące zasoby (instytucje kultury i organizacje pozarządowe), sieci lokalnych centrów aktywności cyfrowej – nowego typu instytucji kulturowo-obywatelskich, umożliwiających aktywność kulturową i społeczną, przy wykorzystaniu technologii cyfrowych jako znaczącego – choć nie jedyne – narzędzia oraz sieciowane tych instytucji pozwalające na wymianę doświadczeń i rozwój kompetencji ich pracowników. Pragniemy także zwrócić uwagę na konieczność doprecyzowania odnoszących się do bibliotek zapisów projektu Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (w załączeniu przedstawione przez FRIS uwagi do ww. projektu).

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

150.		Działania prorozwojowe, opisane w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, prowadzić mają –zgodnie z intencją autorów dokumentu – nie tylko do wzrostu gospodarczego, ale także do rozwoju kapitału społecznego i jakości życia. Oznacza to konieczność odwołania się do aktywności obywateli, włączania ich w proces planowania, wdrażania i monitorowania działań na rzecz rozwoju, ale także poszukiwania rozwiązań, które pozwolą na lepsze dostosowanie gospodarki (w tym przede wszystkim gospodarek lokalnych) do wyzwań współczesności i nowej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Wspomniana nowa sytuacja społeczno-ekonomiczna definiowana jest głównie przez przyczyny obecnego kryzysu. Rozwój mierzony wzrostem PKB odchodzi do przeszłości – zauważają to również twórcy Strategii. Jednak chodzi nie tylko o poszukiwanie nowych wskaźników rozwoju (jak proponowany przez autorów HDI), ale również o zrozumienie, że wzrost konsumpcji nie może trwać wiecznie. Ta myśl jest obecna na stronach DSRK, jednak warto przełożyć ją na konkretne działania. Dodatkowo, co też zostaje zaznaczone w strategii, „rodzące się społeczeństwo sieci będzie tworzyło zręby demokracji partycypacyjnej, co zmieni dotychczasowy sposób konsultacji społecznych, dialogu społecznego i obywatelskiego, proces stanowienia prawa oraz podejmowania decyzji w obszarze wyborów publicznych”. Jednak nie może to oznaczać próby ograniczenia włączenia obywateli tylko do konsultowania decyzji i rozumienia partnerstwa jedynie w kategoriach partnerstwa publiczno-prywatnego. Tu też konieczne są konkretne działania. Działaniami takim może być : z jednej strony wzmocnienie roli gospodarki społecznej w DSRK. Oparta na oddolnej inicjatywie obywatelskiej, samoorganizacji, działaniach wzajemnościowych oraz solidarności i uspołecznieniu (jako alternatywie zarówno dla komercjalizacji i prywatyzacji, jak i etatyzacji czy upaństwowienia) może stać się ważnym elementem strategii rozwoju kraju. Gospodarka społeczna ma kluczowe znaczenie również dla realizacji celów strategii Europa 2020 (na co zwraca uwagę Komisja Europejska w niedawnym komunikacie Social Business Initiative: http://www.ekonomiaspoleczna.pl/wiadbmosc/702847.html); z drugiej strony wzrastająca rola dialogu obywatelskiego jako istotnego elementu zarządzania państwem. Oparta na założeniach uczestnictwa społecznego, samorządności, delegowaniu decyzji oraz negocjacji i konsensusu forma zarządzania jest sposobem nie tylko na włączanie szerokich rzesz obywateli i ich organizacji w system podejmowania decyzji (wraz z akceptacją społeczną), ale także odpowiedzią na coraz większe kłopoty z legitymizacją władzy, co może mieć kluczowe znaczenie dla realizacji założeń dotyczących partnerstwa w Unii Europejskiej. Oznacza to w istocie przededefiniowanie zarówno dwóch ostatnich (24 i 25) decyzji kluczowych (a także innych z uwagi na wynikające ze zmian wnioski), jak i projektów kluczowych w obszarze Kapitał społeczny i Sprawne Państwo.	Uwaga przyjęta. Elementy tej uwagi zostały włączone do treści strategii.
151.	Kluczowa decyzja 24	24. Usprawnienie działania państwa Oprzeć działania administracji na zasadzie zaufania do obywateli, uznania ich roli jako podmiotów, a nie przedmiotów polityki, i służebnej roli administracji. Usprawnić działania państwa w relacjach z obywatelami poprzez e-administrację, poprawę procesów stanowienia prawa, nowy model zaangażowania obywateli w proces sprawowania władzy oraz poprzez wykorzystanie TIK i metod otwartego rządu (sukcesywnie do 2015 r.), a także wdrożyć nowy model zarządzania sądami, wprowadzić pełną dostępność orzeczeń sądowych, uprościć procedury sądowe pod względem ich efektywności i kosztów.	Uwaga przyjęta. Do tego służy propozycja zmian w strukturze funkcjonowania administracji, działania na rzecz cyfryzacji
152.	Kluczowa decyzja 25	25. Warunki dla budowy kapitału społecznego Wprowadzić warunki prawne, organizacyjne i finansowe, etapami do 2030 r., dla rozszerzenia obszaru swobodnej działalności obywatelskiej oraz wzmacniać postawy związane z otwartością, aktywnością społeczną, zdolnością do współpracy, wzrostem zaufania, poprzez - niezależne od zlecenia zadań publicznym organizacjom pozarządowym - wspieranie oddolnych inicjatyw, wzmacnianie finansowe i instytucjonalne organizacji pozarządowych, promocję zachowań prospołecznych i aktywności obywatelskiej oraz praktykowanie szeroko rozumianego partnerstwa międzysektorowego.	Uwaga częściowo przyjęta. Uszczegółowienie decyzji znajduje się w rozdziale o kapitale społecznym
153.	Kluczowy projekt VIII.2	VIII.2 Uproszczenie mechanizmów zrzeszania się formalnego i nieformalnego ludzi poprzez ograniczenie procedur i obciążeń dla stowarzyszeń, fundacji i inicjatyw obywatelskich ¹ .	Uwaga przyjęta
154.	Kluczowy	VIII.3 Promocja aktywności politycznej i obywatelskiej ludzi (poprzez docenianie ludzi zaangażowanych w działalność społeczną, kampanie	Uwaga przyjęta

	projekt VIII.3	społeczne, wykorzystywanie nowoczesnych technologii, wprowadzanie nowych technik głosowań i komunikowania się administracji z obywatelami.	
155.	Kluczowy projekt VIII.4	VIII.4 Zmiana zasad finansowania organizacji pozarządowych z budżetu państwa poprzez wprowadzenie, obok zlecenia zadań publicznych, zasady finansowania inicjatyw nowatorskich, innowacyjnych oraz tworzenie zachęt dla filantropii prywatnej i korporacyjnej.	Uwaga przyjęta
156.	Kluczowy projekt VII.9	VII.9 Stworzenie nowych form finansowania inicjatyw społecznych (w tym obywatelskich, edukacyjnych, naukowych i kulturowych i sektora kreatywnego) oraz podwyższenie poziomu finansowania zgodnie z zasadą pomocniczości oddolnych inicjatyw.	Uwaga przyjęta
157.	Kluczowy projekt VIII.11	VIII. 11 Przenieść do innego obszaru (np. Makroekonomiczne ramy rozwoju Polski), a w zamian dodać Promocja ekonomii społecznej jako alternatywnej formy gospodarowania i rozwiązywania problemów społecznych.	Uwaga przyjęta
158.	Kluczowy projekt IX.3	IX. 3 Poprawa jakości tworzonego prawa, przejrzystości sposobu jego tworzenia i uspołecznienie tego procesu przez wyeliminowanie istniejących nieefektywności i korzystanie z doświadczeń innych krajów.	Uwaga odrzucona.
159.	Kluczowy projekt IX.12	IX.12 Poprawa przejrzystości komunikacji rządowej i poziomu aktywności społecznej w procesie tworzenia polityk poprzez system konsultacji i zwiększenia roli ciał dialogu obywatelskiego.	Uwaga odrzucona.
160.	IV Kapitał Ludzki	Ponadto Federacja pragnie zwrócić uwagę bądź wyrazić zaniepokojenie wobec następujących zapisów DSRK: IV Kapitał Ludzki – 19 projektów kluczowych – biorąc pod uwagę przedstawiony do konsultacji społecznych kształt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego z listopada/grudnia 2011 r., zachodzi uzasadniona obawa, że projekty kluczowe dot. zdrowia i wsparcia osób niesamodzielnych, w tym niepełnosprawnych, nie zostaną zrealizowane;	Uwaga odrzucona.
161.	IX Sprawne Państwo	IX Sprawne państwo – 12 projektów kluczowych, projekt IX. 5 – brak miejsca dla inicjatyw oddolnych, podejmowanych w oparciu o impulsy obywatelskie	Uwaga odrzucona.
162.	IX Sprawne Państwo	IX Sprawne państwo – 12 projektów kluczowych, projekt IX. 10 – proponujemy brzmienie Przeprowadzenie diagnozy działania sektora publicznego pod kątem podniesienia jakości świadczonych usług z uwzględnieniem opinii obywateli;	Uwaga odrzucona.
163.	Str. 21 i 22	Niejednolite jest określenie celu strategicznego polityki makroekonomicznej (s. 21 i 22 w 2 tomie DSRK).	Uwaga odrzucona.
INICJATYWA OBYWATELSKA DORZECZA BZURY I SŁUDWI			
164.		W związku z ogłoszonym terminem konsultacji społecznych nad opracowaniem „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” stanowiącym Strategię Długookresową Rozwoju Kraju [DSRK], wnosimy o przedłużenie terminu konsultacji co najmniej do dnia 20 stycznia 2012 r. Z uwagi na brak dostępu do dokumentu komplementarnego jakim jest uchwalona przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia „Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju” [KPZK], sformułowanie ostatecznego stanowiska wraz z uwagami do DSRK jest niemożliwe. Z informacji uzyskanych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego wynika, że KPZK znajduje się w dalszym ciągu w biurze legislacyjnym i z tego powodu nie została upubliczniona. Z uwagi na lakoniczne zapisy w DSRK dotyczące kwestii ochrony środowiska, gospodarki zasobami naturalnymi oraz bezpieczeństwa energetycznego państwa, które znajdują się w niedostępnym końcowym dokumencie KPZK, przyjętym 13 grudnia, wnioski o przedłużenie konsultacji o co najmniej miesiąc jest wnioskiem zasadnym. Jednocześnie chcemy podkreślić fakt, że 30 dniowe konsultacje społeczne dla tak ważnego dla rozwoju kraju dokumentu jest okresem zbyt krótkim, aby środowiska społeczne, mogły zapoznać się z opracowaniami o łącznej liczbie stron ok. 670 i ustosunkować się do ich wielu zapisów, które są fundamentalne dla funkcjonowania obywateli, ich rodzin i społeczności lokalnych, tym bardziej, że społecznicy na analizę opracowań mają czas dostępny poza godzinami ich pracy zawodowej. Nie wiemy z czego wywodzi się przekonanie Zespołu Doradców Strategicznych, że 30 – to, czy 35-cio dniowy okres konsultacji społecznych nad opracowaniami mającymi być podstawą tworzenia nowych lub nowelizacji obecnych aktów prawnych (Ustaw) jest absolutnie wystarczający. Uważamy, że takie podejście jest ignorowaniem społeczeństwa lub nastawieniem na jedynie słuszne rozwiązania zawarte w opracowaniach, czyli	Uwaga odrzucona

		uznaniem, że uwagi strony społecznej i tak nie będą uwzględniane. Mamy nadzieję, że jest inaczej, że Rząd weźmie pod uwagę bardzo liczne głosy różnych środowisk społecznych i zgodnie z argumentacją zawartą powyżej, przedłuży okres konsultacji społecznych.	
FORUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA RZECZ OBRONY PRAW I WŁASNOŚCI NARODU			
165.	Uwaga ogólna	W związku z ogłoszonym terminem konsultacji społecznych nad opracowaniem „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” stanowiącym Strategię _Długookresową _Rozwoju Kraju [DSRK], wnosimy o przedłużenie terminu konsultacji co najmniej do dnia 20 stycznia 2012 r. Z uwagi na brak dostępu do dokumentu komplementarnego jakim jest uchwalona przez Radę _Ministrów w dniu 13 grudnia „Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju” [KPZK], sformułowanie ostatecznego stanowiska wraz z uwagami do DSRK jest niemożliwe. Z informacji uzyskanych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego wynika, że KPZK znajduje się _w dalszym ciągu w biurze legislacyjnym i z tego powodu nie została upubliczniona. Z uwagi na lakoniczne zapisy w DSRK dotyczące kwestii ochrony środowiska, gospodarki zasobami naturalnymi oraz bezpieczeństwa energetycznego państwa, które znajdują się _w niedostępnym końcowym dokumencie KPZK, przyjętym 13 grudnia, wniosek o przedłużenie konsultacji o co najmniej miesiąc jest wnioskiem zasadnym. Jednocześnie chcemy podkreślić _fakt, że 30 dniowe konsultacje społeczne dla tak ważnego dla rozwoju kraju dokumentu jest okresem zbyt krótkim, aby środowiska społeczne, mogły zapoznać się _z opracowaniami o łącznej liczbie stron ok. 670 i ustosunkować się _do ich wielu zapisów, które są _fundamentalne dla funkcjonowania obywateli, ich rodzin i społeczności lokalnych, tym bardziej, że społecznicy na analizę _opracowań _mają _czas dostępny poza godzinami ich pracy zawodowej. Nie wiemy z czego wywodzi się _przekonanie Zespołu Doradców Strategicznych, że 30 – to, czy 35-cio dniowy okres konsultacji społecznych nad opracowaniami mającymi być _podstawą _tworzenia nowych lub nowelizacji obecnych aktów prawnych (Ustaw) jest absolutnie wystarczający. Uważamy, że takie podejście jest ignorowaniem społeczeństwa lub nastawieniem na jedynie słuszne rozwiązania zawarte w opracowaniach, czyli uznaniem, że uwagi strony społecznej i tak nie będą _uwzględniane. Mamy nadzieję, że jest inaczej, że Rząd weźmie pod uwagę _bardzo liczne głosy różnych środowisk społecznych i zgodnie z argumentacją _zawartą _powyżej, przedłuży okres konsultacji społecznych.	Uwaga odrzucona
NARODOWE CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU			
166.	Uwaga ogólna	Uprzejmie dziękując za przesłane do konsultacji Narodowego Centrum Badań i Rozwoju projektów Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności oraz Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, pragnę wyrazić szczerze uznanie dla pracy dokonanej przez Zespół pod kierownictwem Pana Ministra. Niezwykle cieszy mnie, także osobiście, miejsce i rola jaka w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju przypisywana jest w obu dokumentach badaniom naukowym i pracom rozwojowym. Zadanie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju - agencji wykonawczej powołanej do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, nadzorowanej przez ministra właściwego ds. nauki, postrzegam jako wypełnienie celów zalceślonych w ww. projektach. W związku z powyższym, nie zgłaszam uwag do przedstawionych dokumentów. Korzystając z okazji, chciałbym zaprosić Pana Ministra do odwiedzenia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Bylibyśmy zaszczytzeni mogąc przedstawić ofertę programową Centrum, stan prac w zakresie realizacji ustawowych zadań i zaangażowanie w działania na rzecz wzrostu innowacyjności gospodarki.	Uwaga przyjęta.
POLSKA ORGANIZACJA PRACODAWCÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
167.	Uwaga ogólna	Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych jako organizacja reprezentująca interesy pracodawców osób niepełnosprawnych oraz działająca na rzecz pracowników niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym i chronionym rynku pracy w związku z prowadzonymi konsultacjami społecznymi przedstawia swoje uwagi na temat projektu -Długookresowa Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Wskazane uwagi dotyczą części, która opisuje problematykę zmian w systemie wsparcia zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W odpowiedzi na wyzwania zdefiniowane w raporcie z 2009 r. i konieczność umiejscowienia Polski w nowym porządku światowym, do konsultacji społecznych przedstawiony został projekt nowego dokumentu -Długookresowa Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030. W projekcie tym ujęta została także problematyka zmian w systemie pomocy w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz nowej roli, jaką mają w nim odegrać pracodawcy z chronionego oraz otwartego rynku pracy. Główna teza Stategii, która dotyczy zatrudniania osób niepełnosprawnych w Polsce jest taka, że wzrost poziomu zatrudnienia tych osób, po zwiększeniu ich średniego poziomu wykształcenia i wyposażenia w praktyczne umiejętności przydatne na otwartym rynku pracy, musi zakładać	Uwaga odzucona.

	stopniowe odchodzenie od systemu opartego na zakładach pracy chronionej oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) finansowanego z kar nakładanych na pracodawców nie zatrudniających osób niepełnosprawnych. Jak czytamy w Strategii, w obecnym systemie nie ma praktycznych możliwości wzrostu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zakładach pracy chronionej. Wynika to ze specyfiki (PFRON) oraz obowiązującej legislacji, regulującej zakres wspierania zatrudniania osób niepełnosprawnych w zakładach pracy chronionej (ZPChr). Ze względu na ograniczone środki PFRON nie jest w stanie wspierać zdecydowanie większej niż obecnie liczby osób zatrudnianych w ZPChr. Tym samym, wzrost zatrudnienia na otwartym rynku pracy osób niepełnosprawnych prowadzi do zmniejszania kar i ogranicza budżet PFRON, co z kolei wpływa na zakres wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym. Autorzy Strategii wskazują, iż nowy system powinien zostać wprowadzony po roku 2020, kiedy to wystąpią pozytywne efekty zmian w systemie kształcenia oraz zakładanej poprawy w dostępie do rehabilitacji. W systemie docelowym większość osób niepełnosprawnych byłaby zatrudniona na otwartym rynku pracy, zwiększając bazę podatkową (wpływy do budżetu państwa). Zakłady pracy chronionej natomiast, realizowałyby usługę społeczną polegającą z jednej strony na zatrudnianiu niepełnosprawnych, którzy z powodu deficytów nie są w stanie pracować na otwartym rynku pracy, z drugiej natomiast na przygotowywaniu do wejścia lub powrotu na rynek pracy osób z deficytami. Stymulowanie pracodawców powinno polegać na ograniczeniu ryzyka zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez usunięcie z prawa pracy stygmatyzacji dotyczącej np. godzin pracy czy wymiaru urlopu oraz na pokrywaniu kosztów inwestycji w specjalne dostosowane miejsca pracy. Zdaniem autorów Strategii, nie ma tutaj potrzeby wprowadzania specjalnych ulg podatkowych czy innych instrumentów wsparcia. Działania powinny być skierowane na usuwanie przyczyn (deficytów), z powodu których osoba niepełnosprawna jest uważana za gorszego lub droższego pracownika. W Strategii wskazano, iż po roku 2020, w zależności od sytuacji budżetowej oraz poziomu oszczędności uzyskanych w wyniku racjonalizacji wydatków na politykę społeczną wskazane byłoby odejście od obecnego modelu finansowania systemu wspierania zatrudnienia oraz rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Finansowanie z kar nakładanych na pracodawców powinno być sukcesywnie zastępowane przez finansowanie z innych źródeł jak np. Fundusz Pracy (spadek bezrobocia i wzrost stopy zatrudnienia powinien przynieść tutaj dodatkowe dochody), czy podatek akcyzowy. Możliwe są tu również inne rozwiązania. Zdaniem Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych przytoczone wyżej tezy Strategii dotyczące wizji zmiany systemu wsparcia zatrudniania osób niepełnosprawnych idą zbyt daleko i nie uwzględniają specyfiki zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz roli, jaką pełnią w nim zakłady pracy chronionej. Liczne propozycje i postulaty zmiany systemu funkcjonowania systemu promowania i wsparcia w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnością wydają się być niedopracowane i oparte na wątplych przesłankach. Przede wszystkim należy wskazać, że propozycje zawarte w Strategii „wywracają do góry nogami” zatrudnianie niepełnosprawnych w Polsce. Likwidacja obowiązkowych wpłat na PFRON przez pracodawców nie zatrudniających niepełnosprawnych i zastąpienie jej bliżej niesprecyzowanymi „innymi rozwiązaniami” to tylko przykład ogólnikowości tez Strategii, które dotyczą zatrudniania niepełnosprawnych. Przede wszystkim nie można się zgodzić na likwidację uprawnień przysługujących obecnie zakładom pracy chronionej. Po zmianach wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 226, poz. 1475) uprawnienia ZPChr uległy i tak zmniejszeniu i wywołały niekorzystne skutki w kontekście zatrudniania niepełnosprawnych. Argumentowi likwidacji ZPChr wskazanemu w Strategii nie towarzyszą żadne plany w zakresie zmniejszenia obowiązków prowadzącego zakład pracy chronionej czy sposobów wydatkowania zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (ZFRON). Strategia bardzo lakonicznie wspomina tylko, iż zakłady pracy chronionej realizowałyby usługę społeczną polegającą z jednej strony na zatrudnianiu niepełnosprawnych, którzy z powodu deficytów nie są w stanie pracować na otwartym rynku pracy, z drugiej natomiast na przygotowywaniu do wejścia lub powrotu na rynek pracy osób z deficytami. Zdaniem POPON należałoby w Strategii wskazać takie rozwiązania, które zapewniłyby zakładom pracy chronionej odpowiednie wsparcie zachęcające wielu przedsiębiorców do uzyskania statusu, ale które jednocześnie nie doprowadzałyby do faktycznej likwidacji ZPChr, co po wprowadzeniu planów zawartych w Strategii będzie miało miejsce. Ważną kwestią związaną z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych jest także otwarty rynek pracy. W zamyśle autorów Strategii większość zadań i obowiązków dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej miałyby być wykonywane także przez tych pracodawców, co argumentowane jest wzrostem zatrudnienia na rynku otwartym. Oczywiście jako organizacja pracodawców odnotowaliśmy ten fakt i bardzo nas to cieszy, ponieważ popieramy każdą formę zatrudnienia, która daje	

		satysfakcję i utrzymanie osobom niepełnosprawnym. Wzrost zatrudnienia w tym segmencie przedsiębiorców to efekt m.in. wielu kampanii informacyjnych i akcji uświadamiających, takich jak LODOŁAMACZE, konkurs prowadzony przez naszą Organizację od 6 lat, których celem jest pokazanie, że zatrudnienia niepełnosprawnych to korzyść nie tylko dla tych osób, ale także satysfakcja dla pracodawcy. Zwracamy też uwagę, na fakt, iż z danych Systemu Obsługi Dofinansowań i Refundacji Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (SODiR) wynika, iż obecnie to w zakładach pracy chronionej zatrudnionych jest najwięcej niepełnosprawnych a co za tym idzie to na nich ciąży większość obowiązków związanych z rehabilitacją osób niepełnosprawnych w Polsce. Natomiast obowiązki, które nakładane są na przedsiębiorców z otwartego rynku pracy stanowią tylko ułamek obowiązków nałożonych na ZPChr. Ta dysproporcja z pewnością już rzutuje na całą sytuację związaną z zatrudnieniem osób z niepełnosprawnością i jest wysoce prawdopodobne, że będzie skutkować dalszą rezygnacją ze statusu ZPChr a więc i zwolnieniami niepełnosprawnych pracowników. Likwidacja zakładów pracy chronionej z pewnością nie spowoduje, że pracodawcy z otwartego rynku będą w takim stopniu jak ZPChr zatrudniały niepełnosprawnych. Nie można zapominać, że zatrudnianie osób z niepełnosprawnością związane jest także z wieloma innymi barierami, które wynikają z m.in. z wykształcenia oraz przystosowania do pracy na danym stanowisku. Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych popiera postulat działań związanych ze wzrostem zatrudnienia niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy, ale przy zachowaniu mechanizmów, które będą wspierały zatrudnienie w zakładach pracy chronionej co w naszej ocenie powoduje, że rynek zatrudniania osób niepełnosprawnych nie załamie się, ale będzie mógł się rozwijać. Odnosząc się natomiast do tematu związanego z funkcjonowaniem Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych POPON uważa za zasadne wprowadzenie zmian, mogących wpłynąć na stabilizację sytuacji finansowej PFRON, bez negatywnych skutków dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, jednakże idących w kierunku możliwości zwiększenia dotacji budżetowej dla PFRON oraz zwiększenia przychodów z tytułu wpłat na PFRON i podjęcia działań wyłącznie w tym właśnie zakresie. Podsumowując, wskazana w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju - Polska 2030 wizja zmiany systemu wsparcia zatrudnienia osób niepełnosprawnych powinna ulec gruntownej zmianie. Tym samym Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych sprzeciwia się wskazanym pomysłom zawartym w Strategii i oczekuje, że argumenty wielokrotnie przedstawiane przez pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne zostaną w końcu wysłuchane i wcielone w życie, także w tekście poprawionej wersji przedmiotowej Strategii. Mamy nadzieję, że uwagi przedstawione w niniejszym piśmie zostaną uwzględnione przy dokonywaniu przez Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów korekty głównym założeń Strategii. Dla społeczności osób niepełnosprawnych oraz zatrudniających ich pracodawców będzie to znak, że ich interes nie jest stronie rządowej obojętny.	
AKCJA MIŁOŚĆ NIE WYKLUCZA			
168.		Akcja „Miłość nie wyklucza” to nieformalna grupa osób zaangażowanych w działania na rzecz wprowadzenia w Polsce instytucji związku partnerskiego. Od 2010 roku akcja organizuje wydarzenia promujące idee związków partnerskich. Akcja aktywnie uczestniczy w pracach nad powstającymi projektami ustaw związków partnerskich. Akcję reprezentuje niżej podpisany Wojciech Szot, koordynator prac Akcji. Więcej informacji o Akcji na stronie internetowej www.miloscniowyklucza.pl. W swoim stanowisku odnosimy się do dwóch kwestii: (1) do zapisu „Strategii” dotyczącego świadczeń publicznych i przywilejów kierowanych do gospodarstw domowych – w tym szczególnie do kwestii proponowanych zmian w sposobie przyznawania takich świadczeń, a także zmian obowiązujących przywilejów w związku z przemianami zachodzącymi w Polsce w zakresie modelu rodziny: „konieczne będzie zrównanie w prawach osób, które funkcjonują w nieformalnych, ale stałych związkach”¹, (2) oraz do pominięcia w dokumencie spraw związanych z brakiem w polskim prawie regulacji, umożliwiających formalizację związków przez pary jednopłciowe. (1) Zgadza się z postulatem dotyczącym zrównania praw do świadczeń (świadczenia rodzinne, z tytułu ubóstwa, dodatki mieszkaniowe oraz transfery indywidualne) i przywilejów osób, które funkcjonują w stałych, ale nieformalnych związkach. Postulujemy, aby proponowane w „Strategii” rozszerzenie praw do świadczeń publicznych i przywilejów dla gospodarstw domowych par nieformalnych obejmowało również pary jednopłciowe. Nasza propozycja zakłada rozszerzenie cytowanego wyżej sformułowania w następujący sposób: „konieczne będzie zrównanie w prawach osób, które funkcjonują w nieformalnych, ale stałych związkach zarówno różno- jak i jednopłciowych”. „Długookresowa	Zaprezentowana w dokumencie analiza nie wynika z przesłanek ideologicznych (zakładających wyższość rodziny czy jakiegokolwiek innej formy funkcjonowania społecznego). Punktem wyjścia doń była diagnoza sytuacji

¹ „Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Część II”, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa, 2011, s. 164. 90/146

	Strategia Rozwoju Kraju” odnosi się do przemian modelu rodziny zachodzących w Polsce. W naszym kraju żyją pary jednopłciowe prowadzące wspólne gospodarstwa domowe, a zachodzące przemiany społeczne powodują, że coraz więcej takich par decyduje się na wspólne życie – wspólne zamieszkanie, utrzymanie, wzajemna pomoc w trudnych sytuacjach. Dlatego postulujemy rozszerzenie proponowanych zmian w polityce społecznej państwa również o tę część społeczeństwa tak, aby w praktyce stosowania założeń „Strategii” odpowiednie świadczenia publiczne i przywileje mogły trafiać do wszystkich potrzebujących, nie pomijając członków gospodarstw domowych par jednopłciowych, sprzyjając „wydobyciu i rozwojowi ich potencjału”². (2) Autorzy i Autorki projektu „Strategii” tworząc wizję kraju w roku 2030 i proponując narzędzia rozwoju cywilizacyjnego pozwalającego na osiągnięcie postulowanego „stanu idealnego” opisują Polskę jako: „państwo, które stoi na straży zasady równych praw kobiet i mężczyzn, równości szans i przeciwdziała wszelkim formom dyskryminacji. Fundamenty działania państwa winny być oparte na przekonaniu, iż w szczególności wyzwania demograficzne, zmieniające się tradycyjne role kobiet i mężczyzn, konsekwencje migracji ludzi, w tym także zwiększająca się liczba imigrantów w Polsce czy rozwój technologiczny będą kształtowały nasze społeczeństwo.”³ Równocześnie autorzy dostrzegają wagę zachodzących zmian społeczno-kulturowo-ekonomicznych dotyczących stylów życia obywateli i wynikających stąd zmian modelu rodziny, czy mówiąc szerzej modelu współżycia. W dokumencie wskazane są zmiany pokoleniowe charakterystyczne dla społeczeństw rozwiniętych. Jednak „Strategia” nie zajmuje się zachodzącymi zmianami społeczno-obyczajowymi, będącymi częstokroć źródłem zmian na płaszczyźnie społecznej, ekonomicznej czy demograficznej. Uważamy, że nie wystarcza zdawkowa informacja o tym, że: „Wzmacnianie kapitału społecznego, uznanie zaufania za istotny element życia społecznego, oznacza, że strategia rozwoju kraju uwzględni zmiany społeczne, zwraca uwagę na nowe wzory zachowań ludzi – model życia, kształtujące się nowe zawody, sposoby spędzania wolnego czasu, które wciąż się zmieniają”. Sądzymy, że w dokumencie „Strategii” należy wyodrębnić rozdział dotyczący zmian cywilizacyjnych o charakterze społeczno-obyczajowym, którym aktualnie podlega polskie społeczeństwo. Chodzi w szczególności o kwestie dyskryminacji kobiet, mniejszości seksualnych czy mniejszości etnicznych i religijnych. Niezbędnym jest wprowadzenie do dyskursu o rozwoju cywilizacyjnym Polski zagadnień zbyt często pomijanych, a wpływających na kształt polskiego społeczeństwa, a przez to całość kształtu ładu społeczno-gospodarczego. Nie możemy mówić o rozwoju cywilizacyjnym jedynie w kontekście wskaźników „well-being” i przyrostu PKB. Aby zrealizowała się wizja, w której „W 2030 Polska będzie nowoczesną demokracją, która umiejętnie korzysta z pozytywnej energii swoich Obywateli/Obywaterek jednocześnie tworząc dla nich warunki optymalnego rozwoju i wysokiego standardu życia”⁴ nie możemy w strategii rozwoju pomijać gruntownej analizy przemian społeczno-obyczajowych i potrzeb Obywateli i Obywaterek, które z nich wynikają, a które przekładają się na jakość życia, uczestnictwo w społeczeństwie obywatelskim i wolnorynkowej gospodarce, poczucie bezpieczeństwa i zaufanie do instytucji państwowych. W Polsce, aby żyć zgodnie ze swoimi przekonaniem rodziny jednopłciowe, również te z dziećmi biologicznymi jednego z parterów, niejednokrotnie zmuszane są do emigracji poza granice Polski, by swoją wizję życia zrealizować. Rzeczpospolita Polska nie zapewnia im bowiem należytego bezpieczeństwa i wolnego od nietolerancji wychowywania biologicznych dzieci. Emigracja do krajów UE obywateli polskich jest ważnym czynnikiem makroekonomicznym, oznacza ona utratę wpływów z pracy do budżetu państwa polskiego na rzecz innych państw. Nie można pomijać tematu wykluczenia i niemożności realizowania swojego sposobu życia w rodzimym kraju. Również osoby nieposiadające dzieci, które pracują i są źródłem części wpływów finansowych do budżetu, nie mogą sformalizować swojego związku odczuwają niechęć do pozostania w kraju, są skłonni emigrować i pracować na rzecz innych społeczeństw. Co więcej, Rzeczpospolita Polska w swojej polityce społecznej jest skłonna nakładać na wspólne gospodarstwa domowe osób pozostających w związkach nieformalnych jedynie wzajemne obowiązki w celu ograniczenia wydatków budżetowych państwa. Wobec fali kryzysów ekonomiczno-gospodarczych jesteśmy w stanie zrozumieć ten cel, jednak jedynie pod warunkiem zapewnienia związkom nieformalnym, również związkom jednopłciowym, obok wzajemnych obowiązków także wzajemnych praw, których gwarantem będą instytucje państwa. Naszym postulatem jest włączenie do dokumentu przede wszystkim zapisu mówiącego o potrzebie wprowadzenia	przedstawiona w dokumencie Polska 2030, z którego wynika jasno, że niezależnie od działań skierowanych do rodzin konieczne są również instrumenty, których odbiorcami będzie coraz liczniejsza grupa osób funkcjonujących poza formalnymi związkami / rodzinami. W tym kontekście, celem dokumentu nie było proponowanie jakichkolwiek form relacji międzyludzkich.

² Ibidem.

³ Ibidem, s. 308.

⁴ Ibidem.
91/146

		w Polskim prawie regulacji pozwalających na formalizację związków jednopłciowych. Problemy wynikające z braku tych regulacji wiążą się bezpośrednio z wymienionymi powyżej kwestiami, czyli równym dostępem do świadczeń publicznych i przywilejów, adaptacją do zmieniających się form współżycia społecznego oraz szeroko pojętą tematyką antydyskryminacyjną. Mając na uwadze utrzymujący się w Europie trend inkluzji społecznej mniejszości seksualnych oraz wprowadzone w prawodawstwie większości państw Unii Europejskiej rozwiązania nadające parom jednopłciowym taki sam bądź zbliżony status jak parom różnopłciowym, brak uwzględnienia tej problematyki w „Strategii” należy uznać za istotny mankament dokumentu.	
ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO			
169.	Uwaga ogólna	Ramowy dokument Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030 zawiera konieczne i celowe kierunkowe działania, które od dawna przedsiębiorcy uważają za potrzebne. Jednak o osiągnięciu zamierzonych celów Strategii decydować będą szczegółowe rozwiązania. Sytuacja w kraju, trwający kryzys gospodarczy i finansowy i podejmowane działania antykryzysowe, w tym ograniczające dochody ludności, nie są obojętne dla realizacji założonych działań, zwłaszcza dla sytuacji mikroprzedsiębiorstw szeroko reprezentowanych przez sektor rzemieślniczy. W przekonaniu ZRP podstawowym problemem powstrzymującym rozwój przedsiębiorstw jest brak warunków makroekonomicznych a nie instytucjonalnych. Na niekorzystną sytuację ekonomiczną wpływa przede wszystkim sytuacja gospodarcza kraju, ale również czynniki międzynarodowe. Procesy globalizacji sprzyjają przede wszystkim (a może nawet wyłącznie) wielkim korporacjom międzynarodowym, . Mikroprzedsiębiorstwa z możliwości, jakie daje zglobalizowany rynek korzystają w stopniu nikłym lub w ogóle, przede wszystkim ze względu na brak siły ekonomicznej, doświadczeń, ale również lokalnego charakteru działalności. Istniejący model gospodarki nie umożliwia również małym przedsiębiorstwom rozwoju. Strategia, jak i jej częściowy Program Rozwoju Przedsiębiorczości, koncentrują się na innowacyjnych aspektach rozwoju gospodarczego (impet cyfrowy), marginalizując tradycyjny sektor przedsiębiorczości, który może być dla Polski także źródłem przewag konkurencyjnych. Tymczasem Związek jako organizacja reprezentująca również przedsiębiorstwa wytwarzające produkty tradycyjne i świadczące usługi pracochłonne, zdecydowanie podkreśla konieczność takiego sformułowania celów gospodarczych Państwa, który nie będzie prowadził do marginalizowania potrzeb a tym samym dyskryminowania tego typu przedsiębiorstw. Przestrzeń gospodarcza powinna stwarzać przyjazne warunki konkurencyjności nie tylko firmom innowacyjnym, ale również stawiającym na tradycyjne produkty i usługi. Firmy takie dysponują równie cennymi atutami jak innowacyjność, szczególnie cennymi dla konsumentów państw wysoko rozwiniętych, takimi jak: wysoka specjalizacja, wyjątkowość, niepowtarzalność, jakość a w branżach przetwórstwa spożywczego przede wszystkim tradycyjne, ekologiczne technologie wytwarzania. Jednym z ważnych narzędzi dotąd w Polsce niewykorzystywanym w większym stopniu jest wspieranie rozwoju kooperacji dużych i średnich firm z firmami mikro i małymi. Aby bowiem podmioty te mogły służyć korporacjom jako jednostki zaspokajające ich potrzeby -musimy mieć w naszym kraju korporacje właśnie. Tymczasem sytuacja polskiego sektora MSP jest wyjątkowo trudna. Polska nieustannie dąży (eksponowane w Strategii „tworzenie zachęt dla globalnego biznesu do inwestowania w Polsce”) przede wszystkim do importu inwestycji realizowanych przez kapitał globalny, który charakteryzuje wyjątkowa mobilność podyktowana dążeniem do minimalizacji jednostkowego kosztu wytworzenia. Inwestycje globalnych firm nie mogą być źródłem długotrwałego wzrostu, bowiem w warunkach kryzysu kapitał wycofywany jest do kraju macierzystego. W opinii ZRP dla poprawy sytuacji gospodarczej kraju niezbędne jest realizowanie działań długofalowych, sprzyjających powstawaniu krajowych centrów kapitału. Z tymi działaniami winna być sprzężona racjonalna interwencja w sektor MSP, jako sektor nastawiony na realizację potrzeb firm, których miejscem opodatkowania zysków z zaangażowanego kapitału jest Polska. Poniżej odnosimy się zatem do tych aspektów Strategii, które dotyczą bezpośrednio otoczenia gospodarczego mikroprzedsiębiorstw, takich jak polityka fiskalna i ubezpieczenia społeczne .	Uwaga przyjęta. Treść rozdziału o gospodarce innowacyjnej została zmodyfikowana i uzupełniona o elementy związane z funkcjonowaniem przemysłu. Więcej elementów zostało dotychczas opisanych.
170.		Polityka fiskalna Strategia zakłada przesunięcie ciężarów podatkowych na rzecz podatków konsumpcyjnych, co zdaniem Związku, będzie mieć negatywny wpływ na sytuację MSP, w tym przede wszystkim sektora usług dla ludności. Przewidywana możliwość podniesienia wpływów z podatku VAT (głównie poprzez likwidację stawek preferencyjnych), przełoży się poprzez wzrost cen na konsumpcję, a tym samym na kondycję zwłaszcza mikro i małych firm. Dodatkowo podniesienie stawek spowoduje wzrost kosztów działalności przedsiębiorstw, w szczególności w przypadku firm korzystających ze zwolnień podmiotowych. Związek zwraca uwagę, że podniesienie limitu zwolnienia podmiotowego, jest korzystne dla przedsiębiorców, o ile nie będzie temu towarzyszył ogólny wzrost stawek podatku VAT. Związek popiera likwidację stawek preferencyjnych o ile stawka podstawowa ulegnie znaczącemu obniżeniu.	Uwaga odrzucona.

		Przewidywana w Strategii likwidacja (lub znaczące podwyższenie) stawek preferencyjnych, przy braku zdecydowanego obniżenia stawki podstawowej, albo przyniesie dodatkowe wpływy albo pozostanie neutralna dla budżetu, natomiast będzie miała negatywny wpływ na sytuację sektora MSP. Na potrzebę rozszerzenia bazy podatkowej (poprzez zniesienie zwolnień na edukację lub opiekę zdrowotną) oraz ograniczenia zastosowania stawek obniżonych VAT wskazuje także Komunikat Komisji Europejskiej z dnia 06.12.2011 r. w sprawie przyszłości VAT, stwierdzając, że doprowadziłoby to do powstania nowego źródła dochodów przy niższych kosztach, albo alternatywnie umożliwiłoby znaczną redukcję stawki podstawowej ale wówczas byłoby to neutralne pod względem dochodów. Według oceny Komisji zniesienie stawek obniżonych teoretycznie pozwoliłoby na obniżenie stawki podstawowej od 1,9 do 7,5 punktu procentowego. Oznacza to, że zniesienie stawek obniżonych umożliwiłoby obniżenie krajowej stawki podstawowej nawet do 15,5%. W jakim kierunku pójść docelowe zmiany stawek VAT tego Strategia nie precyzuje.	
171.		Ubezpieczenia społeczne W ocenie Związku, Strategia nie wskazuje na wyraźne i pewne źródła wzrostu zatrudnienia, które jest konieczne dla realizacji celu „zbalansowania systemu ubezpieczeń społecznych.” Rekomendacja zakładająca podwyższenie wieku emerytalnego czy stworzenie warunków do migracji powrotnych, choć w dłuższej perspektywie czasowej wydają się konieczne wobec problemów związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych, to wobec braku realnych propozycji i rozwiązań stworzenia dodatkowych miejsc pracy może nie przynieść oczekiwanych efektów. Podwyższenie wieku emerytalnego może spowodować znaczące, zwiększone zapotrzebowanie na pomoc socjalną ze strony państwa. W przypadku, jeśli rynek pracy nie „wchłonie” dodatkowej siły roboczej, negatywnym efektem gospodarczym może być również znaczące zmniejszenie siły nabywczej części społeczeństwa. W związku z powyższym, racjonalne wydaje się podjęcie reform w systemie emerytalnym, o mniejszym znaczeniu, ale które z dużym prawdopodobieństwem mogą przynieść wymierne korzyści finansowe funduszowi ubezpieczeń społecznych. W ramach tych cząstkowych rozwiązań, przed podjęciem decyzji o takim zdecydowanym podniesieniu wieku emerytalnego należałoby najpierw rozważyć, inne mniej radykalne zmiany: Objęcie powszechnym systemem ubezpieczeń społecznych wszystkich grup zawodowych (rolników); Obniżenie limitu wynagrodzenia uprawniającego do pobierania wcześniejszych emerytur oraz rent (np. 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, zamiast dzisiejszego 70% i 130% powodujących częściowe lub całkowite zawieszenie prawa do emerytury), Objęcie obowiązkiem ubezpieczeniowym przychodów uzyskiwanych z tytułu umów o dzieło. Brak jest przesłanek do odmiennego traktowania podmiotów działających w ramach działalności gospodarczej, czy na podstawie umowy zlecenia. Proponowane zmiany wydają się z jednej strony mniej radykalne w swych skutkach dla rynku pracy a z drugiej zmierzają w kierunku usprawnienia istniejącego systemu i ograniczenia istniejących nierówności w traktowaniu ubezpieczonych w ramach systemu ubezpieczeń społecznych.	Uwaga odrzucona. W strategii przedstawione są elementy reform, które przyczynią się na wzrost zatrudnienia.
PGE ENERGIA JĄDROWA SA			
172.	Uwaga ogólna	Dokument posługuje się sformułowaniami „nuklearna” lub „atomowa”. Prawidłowy zwrot odnośnie tej części energetyki to „jądrowa” (elektrownia lub energetyka).	Poprawka uwzględniona zgodnie z propozycją
173.	Uwaga ogólna	Dokument posługuje się zwrotem „CO ² ” dla oznaczenia dwutlenku węgla (CO ₂).	Poprawka uwzględniona zgodnie z propozycją
174.	Uwaga ogólna	Dokument posługuje się „kropkami” zamiast „przecinkami” przy podawaniu wartości dziesiętnych w liczbach, np. „Kluczowe będzie również współzawodnictwo o różnego typu deficytowe zasoby, w tym i te, które warunkują rozwój rolnictwa i spełnianie potrzeb żywnościowych - do 2025 roku wzrośnie liczba osób żyjących bez ziemi uprawnej i bez dostępu do wody z 600 mln do 1.4 mld w 36 państwach (obecnie w 21 krajach).”.	Nie wiem jak to sprawdzić mechanicznie i nie wiem czy to dotyczy mojego rozdziału
175.	Cz. I Str. 37	Str. 37, pierwsze tiret - „efekty inwestycji zmierzających do dywersyfikacji źródeł energii (budowa gazoportu w Świnoujściu oraz dwa projekty tworzące podstawy energetyki nuklearnej w Polsce)” - enigmatyczne sformułowanie o dwóch projektach (czy chodzi o	Przyjąć – chodzi o projekt budowy

		budowę 2 elektrowni jądrowych?).	co najmniej dwóch elektrowni jądrowych
176.	Cz. I Str. 51	Str. 51, pierwszy akapit od góry - skala nakładów inwestycyjnych nie jest dziś jeszcze precyzyjnie określona, szacuje się nakłady w przedziale 35-55 mld. zł (za jedną elektrownię jądrową o mocy ok. 3.000 MWe).	Zmienić 40 na 45
177.	Cz. I Str. 59	Str. 59 - punkt 21 „Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne” - ze względu na znaczenie energetyki jądrowej dla bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację struktury wytwarzania energii elektrycznej należy punkt ten uzupełnić o rozwój energetyki jądrowej.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: kwestia energetyki jądrowej została ujęta jako osobny projekt co sytuje ją w wystarczającym stopniu na agendzie planowanych działań.
178.	Cz. II	Strategia przywołuje dane z dokumentu Agencji Rynku Energii z 2009 - „Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 roku”. Zwracamy uwagę, iż we wrześniu 2011 roku Ministerstwo Gospodarki opublikowało aktualizację ww. prognozy - „Aktualizacja Prognozy zapotrzebowania na paliwa i energię do roku 2030. ARE” i z tego względu należałoby zaktualizować Strategię o zawarte tam dane.	Uwaga odrzucona. Uzasadnienie: Dokument „Aktualizacja prognozy...” nie przedstawia nowych danych w zakresie wykorzystanym w DSRK
179.	Cz. II Str. 185	Str. 185. Skutki Finansowe. W naszej ocenie, Strategia w tym punkcie powinna również pokazywać wpływ inwestycji w sektorze elektroenergetycznym na wzrost PKB.	Analiza MCKinzezy uwzględni koszt netto
180.	Cz. II Str. 188-189	Str. 188-189. Cele szczegółowe vs. decyzje. W naszej ocenie wymienione decyzje (str. 189) 13, 14, 15, 18 i 19 nie mają bezpośredniego przełożenia na przedstawione wcześniej cele szczegółowe.	Uwaga do dyskusji (w zależności od pozostałych rozdziałów DSRK)
181.	Cz. II Str. 191	Str. 191, przed pkt 1.1 należałoby również odnieść się do systemowych źródeł wytwarzania energii elektrycznej (w tym energetyki węglowej i jądrowej), które będą, w analizowanym okresie, odgrywały zasadniczą rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa dostaw.	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie: Wspomniany fragment jest

			opisem kierunku, w którym zmierzamy przechodząc od energetyki systemowej. Reszta rozdziału wydaje się w wstarczającym stopniu uwzględniać rolę tych źródeł wytwarzania energii w bezpieczeństwie dostaw.
182.	Cz. II Str. 194	Str. 194, drugi akapit od góry - w naszej ocenie akapit ten powinien być zmieniony. Moc elektrowni jądrowej będzie zależała od wybranej technologii - moc ta może kształtować się w zakresie ok. 2.700-3.400 MW. Udział w zapotrzebowaniu na energię w konkretnych latach będzie zależny od stopnia obciążenia bloku (i jego wielkości). Wydatki inwestycyjne w wartościach overnight mieszczą się w granicach ok. 80-100 mld zł (biorąc pod uwagę rodzaj technologii oraz przelicznik stały Euro=4 zł). W naszej ocenie przedmiotowy akapit mógłby być zmieniony w następujący sposób: „Program Polskiej Energetyki Jądrowej zakłada uruchomienie do 2030 r. dwóch elektrowni jądrowych o łącznej mocy ok. 6000 MW. Uruchomienie pierwszego bloku w pierwszej polskiej elektrowni jądrowej planowane jest po 2020 roku.”.	Uwaga przyjęta w następującym brzmieniu: „Program Polskiej Energetyki Jądrowej zakłada docelowo uruchomienie do 2030 r. dwóch elektrowni jądrowych o łącznej mocy ok. 6000 MW netto (6600 MW brutto - 16% zapotrzebowania na energię elektryczną). Uruchomienie pierwszego bloku w pierwszej polskiej elektrowni jądrowej planowane jest po 2020 roku (6,8% zapotrzebowania

			w produkcji energii elektrycznej netto). Działania te oznaczają wydatek inwestycyjny do ok. 80 mld zł w perspektywie 2030 r.”
183.	Cz. II Str. 194	Str. 194, tabela - kluczowy projekt V.1 - uwaga jak do str. 12.	NIE MA TAKIEJ UWAGI
184.	Cz. II Str. 199-200	Str. 199-200. Mapa. Zwracamy uwagę, iż informacja o 4 potencjalnych lokalizacjach dla elektrowni jądrowych jest nieaktualna. Inwestor wskazał w listopadzie 2011 roku 3 potencjalne lokalizacje: Choczewo, Gąski, Żarnowiec.	Uwaga nieprzyjęta. Uzasadnienie: na aktualnie dostępnych mapach KPZK (w dyspozycji MRR) potencjalne miejsca elektrowni jądrowych nie zostały uwzględnione.
185.	Cz. II Str. 206	Str. 206, drugi akapit od góry. W naszej ocenie, wszystkie dokumenty rządowe (polityki, programu, strategie) uwzględniają wymogi związane z ochroną środowiska.	Uwaga nieprzyjęta. Uzasadnienie: niniejsza uwaga nie precyzuje o jaką zmianę chodzi.
CENTRUM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, STOWARZYSZENIE REGIONALNE WSI URZECZE “ŁOWICZANIE”, ŁOWICKA INICJATYWA OBYWATELSKA			
186.		Opinia do projektu Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju p.n. „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” Z uwago na brak czasu właściwego do zapoznanie się z opracowaniem tak obszernym i o takiej wadze merytorycznej, opinia siłą rzeczy ma charakter ogólny. W naszej ocenie, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju jest opracowaniem nieuzasadnionym logicznie, co do: 1. Nazwy - co to jest trzecia fala nowoczesności, od kiedy i w jaki sposób liczona? 2. Konstrukcji opracowania - opartej na wizji urzędniczej problemów i rozwiązań, bez ustalenia celów rzeczywistych, które powinny zostać określone w wyniku analizy i diagnozy (stanu, trendów, barier, potencjału), za taką bowiem nie można uznać opracowanie „Raport – Polska 2030”. 3. Kompletnego braku ingerencji w system polityczny, legislacyjny, rządowy, będący przyczyną słabości państwa 4. Braku systematyki, wynikającego z braku definicji obszarów problemowych i mapy problemów wymagających interwencji w postaci strategicznych działań. Według CZR, problemy wymagające interwencji to m. innymi: a) Problemy polityczne - upartyjnienie systemu zarządzania państwem, w którym lobbystyczne interesy małej grupy (marginesu poniżej 1%) dominują nad interesem państwa i obywateli (serwilizm, korupcja, rządy służb specjalnych) - przerost	Uwagi częściowo uwzględnione. Dotyczą tych zagadnień punkty w rozdziałach o sprawnym państwie.

	administracji, stanowiący specjalnie wyhodowany najwierniejszy elektorat do poziomu ponad 64 osoby/1000M (rekord świata) t.j. dwukrotnie więcej niż w starej UE 15 (32 osoby/1000M), USA – 22, Norwegia, Szwajcaria poniżej, w Polsce w 2004r. było 42. Koszt nadmiernej administracji stanowi wartość dziury budżetowej. - uzależnienie polityków polskich od interesów UE (likwidacja przemysłu stocznioowego, cukrowniczego, itd.), Niemiec i Rosji (Nord Stream, przejęcie ok. 20% koncesji na gaz łupkowy przez Gazprom), lobby globalnego biznesu (oddanie zasobów gazu łupkowego, celowe uzależnienie Polski od globalnego systemu finansowego – MFW, korporacji finansowych, banków, etc.) - utrata podstaw rozwoju przedsiębiorczości polskiej poprzez prywatyzację majątku narodowego, przekazanie go podmiotom zagranicznym b) Problemy społeczne - zbudowanie przez kolejne rządy po 1989r. trwałych systemowych podstaw tworzenia biedy, w tym bezrobocia, bezdomności, wykluczenia społecznego, obejmujących 1/3 społeczeństwa - dezinformacja i manipulacja informacją przez zależne lobbystycznie media publiczne - brak bezpieczeństwa bezpośredniego, socjalnego i energetycznego obywateli (ubóstwo energetyczne) - ograniczony dostęp do wiedzy, nauki, innowacji Problemy ładu przestrzennego - niewykorzystywanie międzynarodowego potencjału logistycznego skrzyżowania TEN-T II i VI (Multimodalne centra logistyczne, cargo lotnicze) - dewaluacja potencjału kolejowego (m.in. brak realizacji projektu „Tiry na tory”) - brak ochrony zasobów rolnych, leśnych, przyrodniczych, mieszkalnych, zasobów geotermalnych, wód powierzchniowych i podziemnych (wydanie koncesji obszarowych na węglowodory na 1/3 terytorium Polski wykluczając ochronę tych zasobów) d) Problemy ekonomiczne - celowe uzależnienie (poprzez nadmierne zadłużanie) finansów państwa od globalnego, korporacyjnego systemu lichwiarskiego opartego na emisji pustego pieniądza - podporządkowanie interesów Polski interesom UE i globalnemu lobby neoliberalnemu - oddanie majątku produkcyjnego za max. 10% wartości podmiotom uzależnionym od od kapitału zagranicznego, które transferują dochody uzyskane w Polsce za granicę (generator biedy) - celowe pozbawienie Polski bezpieczeństwa energetycznego poprzez „prywatyzację” energetyki wraz z zasobami (za kilka % wartości) - oddanie zasobów energetycznych lobby globalnego biznesu korporacyjnego i Gazpromowi (gaz łupkowy i tzw. złoża towarzyszące węgla, rud metali, wód leczniczych, mineralnych i termalnych, solanek) – utrata majątku wielobilionowej wartości, utrata bezpieczeństwa narodowego, energetycznego, finansowego, terytorialnego z uwagi na możliwość wywłaszczania obecnych właścicieli nieruchomości przez koncesjonariusza na powierzchni 1/3 kraju - monopolizacja (obecna i planowana) rynku energii konwencjonalnej i jądrowej, gwarantująca wysoką cenę energii, zamiast dostępu do energetyki geotermalnej i OZE, alternatywnej i rozproszonej, jako źródeł energii czystej i taniej - ograniczenie możliwości rozwoju regionalnego przez obciążenia samorządów obowiązkami rządowymi bez cedowania środków e) Problemy środowiskowe - systemowe odsuwanie samorządów, NGO i obywateli od udziału w decyzjach środowiskowych, powstających dla podmiotów nastawionych na zysk, kosztem środowiska - zadłużanie samorządów przez rząd (cedowanie dodatkowych obowiązków bez cedowania środków) ze szkodą na realizację projektów socjalnych i ochrony środowiska. - wyjęcie pieniędzy z miejsca problemów środowiskowych (gmina), konsumowanego przez agendy zbierające i rozdające, zamiast pozostawienia środków w gminie - celowa blokada OZE (np. na 1 panel fotowoltaiczny trzeba uzyskać koncesję) i geotermii W/w problemy w Strategii nie zostały zauważone lub nie zostały zdefiniowane. Strategia ma się opierać na trzech „Filarach” „Filar innowacji”, bez założenia w Strategii wyraźnego wzrostu środków do poziomu krajów rozwiniętych na edukację, naukę na poziomie wyższym, instytucje B+R+W, nie będzie podstawą do jakiegokolwiek rozwoju, zwłaszcza zwiększenia innowacyjności. Planowana prywatyzacja nauki wyższej nie zapewni wzrostu innowacji w obszarze ekonomicznego rozwoju państwa. Tego rodzaju komercjalizacja nauki jest jej kanalizowaniem w kierunku zawłaszczania innowacji na rzecz globalnego biznesu. Brak rozwiązań wsparcia dla innowacji w zakresie rodzimej przedsiębiorczości. „Filar efektywności” bez koniecznych zmian w polityce i administracji nie tylko nie stworzy podstawy do pozytywnych zmian, przeciwnie, utrwali degradacyjny trend stagnacji państwa i społeczeństwa. „Filar równoważenia terytorialnego” wiąże się z oczywistą potrzebą równania szans wsi do miast, Polski wschodniej do centralnej, co nie może być nowym impulsem rozwoju kraju. Wszystkie „Filary”, dołączone 25 „wyzwań” i „100 projektów” stwarzają pozory uporządkowania. W istocie jest to opracowanie chaotyczne, pomijające rzeczywiste problemy i ich diagnozę, których rozwiązanie powinno być celami szczegółowymi w poszczególnych obszarach problemowych. W systematyce rozwoju zrównoważonego i zintegrowanego są to: Polityka i administracja (zupełnie pominięte), Społeczeństwo, Ekonomia (w tym gospodarka i finanse), Ład przestrzenny, Środowisko (traktowane w Strategii marginalnie, np. bez analizy potężnego ubytku dostępu do wód na skutek wprowadzenia technologii szczelinowania hydraulicznego dla 2000 odwiertów na terenie kraju). Jak wynika ze Strategii i	

	proponowanych poszczególnych rozwiązań, cały ciężar kosztów planowanych przedsięwzięć będzie jedynie przez narzucenie dodatkowych obciążeń społeczeństwu, a nie w wyniku systemowych zmian, wykorzystania kapitału materialnego (autorzy uznali, że już go nie ma lub nie będzie lub nie jest możliwy do odzyskania w czasie realizacji Strategii), potencjału lokalizacji, zdolności dodatkowego wytwarzania dóbr w wyniku pracy ludzkiej (narodowego wysiłku zbiorowego). Wnioski: 1. Strategia jest dokumentem aspołecznym. Zakłada dodatkowe obciążenia dla społeczeństwa, takie jak: • ujednolicenie dla wszystkich towarów i usług, w tym dla rolnictwa stawki VAT do poziomu 19%, co spowoduje wzrost cen m.in. żywności • wprowadzenie dodatkowych podatków, w tym od majątku • likwidacja KRUS • podatek węglowy • Obciążenie społeczeństwa realizacją wydłużeniem czasu pracy w przedziale od 15 do 67 lat (czyżby do pracy miały pójść dzieci?) • brak wizji funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej i społecznej 2. Strategia zakłada dodatkowe obciążenia dla przedsiębiorców i zagraża rozwojowi rodzimej przedsiębiorczości, poprzez: • wprowadzenie i utrwalenie systemu zachęt dla wejścia do Polski globalnego biznesu, ze szkodą dla biznesu rodzimego • podwyżkę stawki na ubezpieczenie rentowe i zdrowotne wraz z ich konsolidacją • utrwalenie barier administracyjnych dla tworzenia i funkcjonowania małej i średniej przedsiębiorczości oddanie wszystkich zasobów surowcowych Polski w tym energetycznych globalnym koncernom jedynie za opłaty koncesyjne stanowiące ok. 0,1% wartości surowców • kontynuację wyprzedaży majątku narodowego tzw. „prywatyzacji” wszystkich sektorów gospodarki na rzecz biznesu globalnego 3.Strategia nie uwzględnia problemów środowiskowych, między innymi: • ochronę powietrza (stawianie na gospodarkę wysokoemisyjną, węglową, w tym odkrywki i elektrownie węgla brunatnego) • ochrony wód powierzchniowych i podziemnych w obliczu zagrożeń technologią szczelinowania hydraulicznego w co najmniej dwóch aspektach – zanieczyszczenia trwałego środowiska i obciążeń rekultywacyjnych oraz możliwości zcerpania zasobów wód pitnych podziemnych dla potrzeb szczelinowania kosztem braku wody w Polsce • ochrony gruntów rolnych i leśnych, obiektów przyrody, dziedzictwa kulturowego itd. Przewidywane Strategią działania spowodują dalsze ubożenie społeczeństwa i wystawią je na wahania kryzysowe globalnej gospodarki kapitalistycznej, która w żadnym stopniu nie jest tożsama z zapisaną konstytucyjnie społeczną gospodarką rynkową. Obciążą fiskalnie i materialnie Polaków. Dopełniają wizję wywłaszczeń z dotychczas wypracowanego majątku przez poprzednie i obecne pokolenia, która jasno została zapisana w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, będącej opracowaniem komplementarnym do Strategii. 4. Strategia, która powstała bez udziału społeczeństwa i samorządów, stoi w konflikcie z zasadami samorządności, zrównoważonego rozwoju, społeczną gospodarką rynkową i innymi zapisami wynikającymi z Konstytucji RP. 5. Strategia zgodnie ze wskaźnikami w kolejnych latach do roku 2030 jest Strategią stagnacji kraju, a zatem cofnięciem w rozwoju, a nie jego kreacją. Podsumowanie Strategia jest antyspołeczna i nie może uzyskać akceptacji społecznej. Proponujemy dokonanie szerokiej debaty publicznej nad tym opracowaniem, przeprowadzonej we wszystkich miastach wojewódzkich, z udziałem organizacji pozarządowych, ekspertów różnych dziedzin i samorządów, w celu przygotowania dokumentu właściwego. W obecnym dramatycznym stanie państwa, konsensus wszystkich stron: rządu, samorządu i społeczeństwa, z zachowaniem właściwych proporcji i wzajemnego poszanowania, jest niezbędny dla wypracowania kierunków realnego rozwoju Polski.	
ZWIĄZEK DUŻYCH RODZIN "TRZY PLUS"		
187.	- Źle ustawione lub nierealistyczne priorytety: - wysoki wskaźnik zatrudnienia (75% w 2030), wysoki poziom innowacyjności, konkurencyjności i modernizacji. Wydają się mało prawdopodobne w warunkach nieuniknionej, głębokiej depopulacji (36 mln w 2030) i starzenia się społeczeństwa (dwukrotny wzrost liczby osób 65+ w relacji do 15-64). Odwrócona piramida. - Demografia podporządkowana wzrostowi zatrudnienia. Z jednej strony demografia postrzegana jako jeden z czterech kluczowych problemów z drugiej najgorzej potraktowana na poziomie przełożenia na sferę realizacyjną strategii: z 25 kluczowych decyzji do roku 2030, żadna nie odnosi się bezpośrednio i wyłącznie do problemu niskiej dzietności, z 25 proponowanych wskaźników monitorowania projektu POLSKA 2030 żaden nie odnosi się do poziomu dzietności czy poprawy sytuacji rodzin wielodzietnych, ze 100 kluczowych projektów do roku 2030 tylko jeden odnosi się do promocji dzietności, jeden do wsparcia rodzin wielodzietnych i jeden pośrednio do dzietności poprzez poprawę opieki dla kobiet w ciąży i połogu. Strategia dostosowywania się do negatywnych trendów demograficznych zamiast próby ich stopniowego odwracania. Zdefiniowanie celów społecznych wyłącznie z perspektywy dobrobytu i wzrostu gospodarczego z pominięciem aspiracji Polaków w sferze dzietności. Błędnie lub niewystarczająco zdiagnozowane przyczyny niskiej dzietności i odkładania decyzji o posiadaniu dzieci. Błędne lub zideologizowane założenia (perspektywa gender) w polityce społecznej i rodzinnej.	Cytowane wartości wskaźników są z założenia ambitne, choć – na co wskazują przeprowadzone analizy – realistyczne. Zdaniem Autorów trudno byłoby wskazać wskaźnik

		Skutki pkt 5 i 6 to nieadekwatne i nieefektywne działania w obszarze polityki rodzinnej ukazywane dodatkowo jako bezalternatywne np.: prymat opieki żłobkowej nad domową, prymat wzrostu aktywności zawodowej kobiet nad wzrostem dzietności, prymat wspierania alternatywnych a dekomponowania tradycyjnego modelu rodziny, prymat atomizowania rodziny poprzez pomoc i usługi adresowane do jej poszczególnych członków zamiast wsparcia gospodarstwa domowego jako całości, prymat finansowania in vitro jako rezultatu odkładania decyzji rodzicielskich zamiast wspierania wcześniejszego rodzicielstwa itp., itd.	monitorujący oddziaływanie na sferę dzietności, gdyż ten wymiar życia jest pochodną postaw i indywidualnych celów a jedynie pośrednio polityk publicznych (stąd uznano, że lepszym rozwiązaniem jest monitorowanie tychże polityk a nie ich pośrednich skutków). Zaprezentowana w dokumencie analiza nie wynika z przesłanek ideologicznych (zakładających wyższość rodziny czy jakiegokolwiek innej formy funkcjonowania społecznego czy też wyższość rodziny z określoną liczbą dzieci). Przedstawione działania wynikają z dostępnych analiz demograficznych, które przekonują, że w sytuacji Polski problemem nie jest przechodzenie od

			3 do większej liczby dzieci a raczej podejmowanie decyzji o pierwszym macierzyństwie a następnie zmniejszanie odstępu między 1 i 2 oraz 2 i 3 dzieckiem.
ALEKSANDER ŻOŁNIERSKI			
188.	str. 4.	- Użyte określenie „realnie strategicznych, realnie innowacyjnych” wymaga zdefiniowania: czym różni się od „strategicznych, innowacyjnych”?	Uwaga uwzględniona. Zmieniona treść.
189.	s.4. Tabela 1. Pkt.1	- Warto odnieść się do wyników Narodowego Programu Foresight Polska 2020	Uwaga uwzględniona
190.	s.4. Tabela 1. Pkt.7 i 8	Warto zastanowić się nad rozważeniem wprowadzenia elementów analizy konkurencyjności w kontekście miast i aglomeracji	Uwaga odrzucona.
191.	s.5. Tabela 1. Pkt.9	Wydaje się, że określenie „niesprawne państwo” nabiera tu nieco innego, od zamierzonego przez autorów projektu, znaczenia.	Uwaga przyjęta.
192.	s.5.	Użyte słowo „korelacja” w kontekście powiązań dokumentów strategicznych w Polsce i dokumentem Europa 2020 powinno zostać zastąpione synonimem (korelacja odnosi się do nieco innego rodzaju zależności).	Uwaga odrzucona. Użycie popularne, a nie statystyczne.
193.	s.7. Tabela 3.	Warto w większym stopniu powiązać zapisy tabeli z analogicznymi na stronie 51. W kontekście zapisów dotyczących problemów wczesnego porzucania nauki, warto wprowadzić kryteria jakościowe.	Uwaga przyjęta.
194.	s.8.	W kontekście obecnego kryzysu strefy Euro sugestia, że porządkowanie obszarów finansów publicznych zajmie 5 lat może wydawać się wątpliwe. Refleksje nad modelem kapitalizmu warto uzupełnić o koncepcje trylematu globalizacji (Rodrik).	Uwaga uwzględniona. Treść zmieniona
195.	s.10.	Zaznaczając istotę podmiotów niepaństwowych i nowych technologii, warto wywody te poszerzyć o związki tychże z kapitałem społecznym.	Uwaga przyjęta.
196.	s.11.	Rozważania nt. Arabskiej Wiosny warto poszerzyć o refleksję nad najnowszymi wydarzeniami w tym regionie; czy rzeczywiście można mówić o aspiracjach demokratycznych jako o napędzających ruchy społeczne w tym regionie.	Uwaga uwzględniona. Treść zmieniona
197.	s.11.	Proliferacja broni jądrowej może skutkować konfliktem nuklearnym, niekoniecznie z zastosowaniem konwencjonalnych środków.	Uwaga przyjęta.
198.	s.13.	Wydaje się, że pisząc o warunkach wzmocnienia innowacyjności nie można abstrahować od problematyki zwiększania wydatków na B+R.	Uwaga uwzględniona w dalszej części dokumentu

199.	s.14.	Wydaje się, że określenie „model solidarności innowacyjnej” wymaga zdefiniowania.	Uwaga odrzucona. W dalszej części dokumentu znajduje się wyjaśnienie.
200.	s.17.	W kontekście polityki imigracyjnej należy zastanowić się nad zmianą prawa wyborczego, które powinno zostać oparte na ordynacji podatkowej bez konieczności naturalizacji.	Uwaga zbyt szczegółowa.
201.	s.20.	Przywołując dane statystyczne warto powołać się na ich źródło. Generalnie w I części projektu brakuje odniesień do aktualnych danych GUS (np. w kontekście zastosowań TIK w gospodarce czy wykorzystaniu tych technologii przez gospodarstwa domowe).	Uwaga odrzucona. Nie można przedstawiać diagnozy każdego obszaru. Dane takie były w raporcie Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe.
202.	s.23.	Opisując charakterystykę pokolenia (od s.21) warto wziąć pod uwagę, że zapisy na stronie 23. (decyzje) opierają się wyłącznie na deklaracjach. Może warto byłoby odnieść się do metodologii badania, które przynosi takie wyniki?	Uwaga odrzucona.
203.	s.24.	Akcentowana „potrzeba równowagi między pracą zawodową a życiem osobistym” może być też efektem ekonomicznym, który jako podstawę takich zmian (generacyjnych) może wskazywać wzrost dochodów, a zatem wartości czasu wolnego.	Uwaga przyjęta.
204.	s.32.	Wymienione trzy filary zadaniowe (innowacyjność, terytorialne zrównoważenie rozwoju, efektywność) można uzupełnić o trzy najważniejsze obszary „interwencji”, gdzie występuje największa potrzeba zastosowania rozwiązań systemowych: KRETYWNOŚĆ, STAROŚĆ, ZAUFANIE.	Uwaga odrzucona.
205.	s.33.	Ostatnie zdanie na tej stronie wymaga wyjaśnienia; w obecnej formie jest niezrozumiałe.	Uwaga przyjęta.
206.	s.34.	Projekt Strategii wymaga zdecydowanych interwencji redaktorskich. Sformułowania typu „[...] zaowocowały nowymi przewagami ludzi” są niedopuszczalne w tak istotnym dokumencie strategicznym.	Uwaga przyjęta.
207.	s.35	Analogia między koniecznością ubiegania się o środki (w przypadku wyższych uczelni) a jakością edukacji na poziomie wyższym jest mocno wątpliwa. Bodźce ekonomiczne niekoniecznie mogą mieć tu większe zastosowanie. Podnoszenie jakości edukacji nie jest bezpośrednio związane z czynnikami wymienionymi przez autorów projektu Strategii. Również bodźce dla podejmowania ryzyka (dla przedsiębiorcy) nie są tymi, które uruchomią innowacyjność i – w efekcie – konkurencyjność polskich przedsiębiorstw. Należy to zmieniać styl zarządzania, podnosić kompetencje społeczne managerów i właścicieli przedsiębiorstw, edukować. Innowacyjność jest wypadkową (przede wszystkim) kreatywności a do tego jest silnie skorelowana z kapitałem społecznym managerów (w ujęciu Bourdieu).	Uwaga odrzucona. Wyniki badań wskazują na relacje między koniecznością poprawy jakości kształcenia a ubieganiem się o środki.
208.	s.37	W kontekście refleksji nad możliwościami wydobycia gazu łupkowe należy wziąć pod uwagę niedawne doniesienia o możliwości zanieczyszczenia wód gruntowych w procesie wydobycia gazu.	Uwaga przyjęta.
209.	s.39. Rysunek 15.	Refleksja nad klasą kreatywną powinna zostać uzupełniona o opis zmian strukturalnych w gospodarce USA (i rosnącej roli usług, jako sektora, gdzie niemożliwa jest prosta substytucja pracy kapitałem – zastąpienie pracy ludzkiej technologiami). Ponadto dla podnoszenia kreatywności społeczeństwa i innowacyjności gospodarek ma znaczenie przede wszystkim rdzeń kreatywny, a nie cała	Uwaga zasadna, ale nie można każdego aspektu

		klasa kreatywna.	rozwinąć w narracji strategii.
210.	s.43.	Pomysły dotyczące budowy centralnego portu lotniczego wydają się (w świetle opinii ekspertów lotnictwa cywilnego) nietrafione, zwłaszcza w kontekście budowy wielkiego huba BBI w Berlinie i powiązań finansowych (i pewnie w niedalekiej przyszłości – strukturalnych) LOT z Lufthansą.	Uwaga przyjęta. Zrezygnowano z tego projektu
211.	s.44.	Definicja społecznego kapitału rozwoju powinna zostać rozwinięta i uzupełniona o przykłady.	Uwaga odrzucona – patrz raport Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe.
212.	s.47	W kontekście deklaracji, że „[dokument został przygotowany] nie jako manifest polityczny, ale dokument ekspercki i w duchu propaństwowym, czyli z perspektywą spojrzenia maksymalnie obiektywizującego ogląd spraw” bezpośrednie odwoływanie się do efektów rządów koalicji PO-PSL (z silnym sądem wartościującym) jest co najmniej dyskusyjne.	Uwaga dotyczy raportu Polska 2030.
213.	s.51	Deklaracja (w kontekście budowy i rozwoju energetyki nuklearnej) o znaczeniu „pozyskania źródeł finansowania rozwoju, które będą miały zdywersyfikowany charakter” wymaga sprecyzowania o jakie źródła chodzi.	Uwaga odrzucona.
214.	s.52	Pisząc o zmieniających się warunkach dla przedłużania aktywności zawodowej warto poszerzyć je o refleksję nad możliwościami jakie dają w tym zakresie przemysły kreatywne (i w tym kontekście koniecznym jest stosowanie adekwatnej nomenklatury: zamiast „przemysł czasu wolnego” – przemysły kreatywne).	Uwaga przyjęta.
215.	s.54	Nawiązując do dziewięciu strategii zintegrowanych i ich związku ze strategią długookresową warto przeanalizować wyniki analizy krzyżowej tych strategii przeprowadzoną przez Instytut Badań Edukacyjnych na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.	Uwaga przyjęta.
PARP			
216.	Uwaga ogólna	W naszej opinii wśród kluczowych decyzji brakuje pozycji dotyczącej stymulowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw nie tylko przez tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju innowacyjności (takich jak: regulacje prawne, kadry gospodarki, budowa świadomości na rzecz innowacji), ale także bezpośredniego stymulowania innowacyjności przez finansowanie najbardziej innowacyjnych przedsięwzięć w skali świata i kraju oraz prowadzenia działalności B+R przez firmy. Takie projekty, ze względu na swój dyfuzyjny charakter, mogłyby mieć silne przełożenie na wzrost produktywności i rozwój gospodarki. Proponujemy, aby do tak rozumianej innowacyjności jako decyzji kluczowej przypisać wskaźniki: 1. Innovation Performance, 2. nakłady na działalność innowacyjną przedsiębiorstw, w tym działalność B+R, liczba firm wdrażających innowacje.	Uwaga częściowo przyjęta
217.	Uwaga ogólna	W strategii brakuje wyraźniejszego odniesienia do działań wsparcia dla tzw. life style business w odróżnieniu od przedsiębiorstw o potencjale rozwojowym (high growth enterprises). W naszej opinii działania strategiczne powinny przede wszystkim uwzględniać takie cele jak innowacyjność, B+R czy kadry dla nowoczesnej gospodarki, jednak są to działania ukierunkowane głównie na najlepsze przedsiębiorstwa o najwyższym potencjale wzrostu. Wydaje się jednak konieczne odpowiadanie na problemy również ogromnej większości przedsiębiorstw, które nie stawiają rozwoju innowacyjności na pierwszym miejscu a działalność gospodarcza jest ich źródłem utrzymania (np. dla samozatrudnionych). Dlatego podkreślenia wymagają działania wspierające tego typu działalność gospodarczą, głównie na rzecz rozwoju dostępu do źródeł finansowania nie tylko innowacji, ale także mniej zaawansowanych i przełomowych inwestycji czy działalności operacyjnej, szczególnie najmniejszych podmiotów o niewielkiej zdolności kredytowej. Konieczne jest także podkreślenie działań na rzecz wyposażania tego typu przedsiębiorstw w podstawowe kwalifikacje. Podkreślenia wymagają działania na rzecz rozwoju adaptacyjności przedsiębiorstw do zmian gospodarczych, a także	Uwaga przyjęta

		wsparcia internacjonalizacji przedsiębiorstw nie tylko jako formy rozszerzania działalności i pozyskiwania nowych rynków zbytu, ale także uczenia się przez umiędzynarodowienie i zdobywanie doświadczenia	
218.	Uwaga ogólna	Obszar IV „Kapitał ludzki” w dużej mierze skupia się na formalnej stronie edukacji w przedszkolach, szkołach, uniwersytetach, etc. Niewystarczająco reprezentowany jest obszar edukacji pracowników przy udziale przedsiębiorców, którzy poprzez umiejętne zdefiniowanie swoich potrzeb rozwojowych (konieczne szkolenia z zarządzania strategicznego, konieczne wsparcie dla osób odpowiedzialnych za zarządzanie zasobami ludzkimi – HR-owców) i potrzeb edukacyjnych kształcą swoich pracowników, a więc wpływają na wskaźnik LLL. Uwaga ta dotyczy także Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego – brakuje tam działania na rzecz wzmocnienia kompetencji przedsiębiorców z zarządzania strategicznego i HR-owców z zakresu umiejętności współpracy z kadrą zarządzającą (często podkreślany problem: HR i zarządzający posługują się różnymi językami, co wpływa na niską jakość kadr firm). Obszar ten po wzmocnieniu (edukacja kadr zarządzających i HR-owców) wpłynie bezpośrednio na jakość kadr w firmach poprzez lepszą identyfikację potrzeb firm i lepsze adresowanie wsparcia edukacyjnego dla pracowników firm. Spowoduje to też, że więcej firm będzie inwestowało w edukację swoich pracowników, co wpłynie już bezpośrednio na liczbę ustawicznie kształcących się osób.	
219.	Uwaga ogólna	W części Kreatywność indywidualna i innowacyjna gospodarka zabrakło diagnozy systemu wsparcia przedsiębiorstw oraz diagnozy systemu kształcenia pozaformalnego. PARP w 2011 roku w ramach projektu Bilans Kapitału Ludzkiego przygotował analizę w drugim z tych obszarów. Warto byłoby uwzględnić w DSRK ten element, ponieważ przewidziano działania, które mają regulować kształcenie pozaformalne. Wyniki BKL są dostępne pod adresem www.bkl.parp.gov.pl .	Uwaga przyjęta
220.	Uwaga ogólna	W obszarze II „Kreatywność indywidualna i innowacyjna gospodarka” dokument podkreśla tylko jedno narzędzie przekazywania wiedzy: szkolenia. Rekomendujemy zmianę stosowanych pojęć ze „szkoleń” na np. „formy edukacyjne”, „edukację”. Uzasadnienie: szkolenia są tylko jednym z narzędzi przekazywania wiedzy; innymi może być np. doradztwo, coaching, staże, job rotation, itp. Skupianie się tylko na jednym narzędziu przekazywania wiedzy jest nieuzasadnione.	Uwaga przyjęta
221.	Uwaga ogólna	Wydaje się, że w części poświęconej bezpieczeństwu energetycznemu i środowisku konieczne jest lepsze wskazanie powiązania pomiędzy tymi zagadnieniami a innowacyjnością. Związek ten jest niedostatecznie wskazany w dokumencie.	
222.	Decyzje kluczowe	Decyzja 12 – prosimy o uzupełnienie o następujące sformułowanie: ...; w kształceniu pozaformalnym wyposażyć przedsiębiorców w wiedzę i umiejętności planowania i realizacji procesu rozwoju pracowników. Uzasadnienie uwagi: Zgodnie z informacjami z Adult Education Survey (Eurostat, 2007) większość dorosłych uczestniczy w kształceniu tylko jeżeli jest to związane bezpośrednio z pracą. Dodatkowo uczestnictwo to w co najmniej 60% finansowane jest przez pracodawców. Dlatego niezwykle ważne jest aby przedsiębiorcy wiedzieli w jaki sposób planować i realizować działania związane z rozwojem zawodowym pracowników. Przełoży się to bezpośrednio na wzrost jakości usług oferowanych w sferze kształcenia poza formalnego. Rynek firm szkoleniowych jest bardzo reaktywny, szybko dostosowuje się do potrzeb klienta. Tak więc, jeżeli przedsiębiorcy będą wiedzieć czego powinni oczekiwać od firm szkoleniowych otrzymają to.	Uwaga odrzucona – mieści się w pozostałej treści decyzji
223.	Projekt kluczowy	Projekt kluczowy II.10 – prosimy o uzupełnienie o następujące sformułowanie: .. „a także działania nakierowane na kształcenie kompetencji zarządczych, w tym z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania strategicznego oraz zarządzania zmianą.” Uzasadnienie uwagi: Tempo zmian w technice i organizacji sprawia, że tylko przedsiębiorca zdolny do wprowadzania innowacji może utrzymać swoją	Uwaga przyjęta

		pozycję na rynku w dłuższej perspektywie. Przez przedsiębiorcę zdolnego do wprowadzania innowacji należy rozumieć organizację mającą świadomość zachodzących zmian i zdolną do dostosowania się do nich. Wysoko rozwinięte kompetencje w tym obszarze (adaptacyjność) pozwolą przedsiębiorcom przejść ze strategii utrzymania się na rynku/przetrwania na strategię rozwoju, a także na efektywne wykorzystanie zasobów ludzkich, jakie są w ich dyspozycji. Te dwa elementy stanowią klucz do rozwijania innowacji w przedsiębiorstwie, nie tylko technologicznej, ale także społecznej. Przedsiębiorcy myślący o swojej przyszłości w kategoriach rozwoju, a nie przetrwania będą chcieli i mogli podejmować działania pro-innowacyjne, które nie będą miały przypadkowego i sporadycznego charakteru.	
224.	Projekt kluczowy	Projekt kluczowy II.6 – w pkt 2 f prosimy o dodanie: ... „a także w kształceniu pozaformalnym”. Nowe formy powinny być także promowane wśród firm szkoleniowych.	Uwaga przyjęta
225.	Projekt kluczowy	Projekt kluczowy II.13 – w pkt 2 c należałoby podkreślić, że po stronie naukowców potrzebna jest także wiedza na temat zasad przedsiębiorczości, umiejętności zarządcze i podstawowe umiejętności biznesowe.	Uwaga przyjęta
226.	Projekt kluczowy	Projekt kluczowy II.20 – w pkt 2 b prosimy o przeformułowanie na: „na zwiększenie świadomości i kompetencji w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi”. Szkolenia stanowią jedynie narzędzie wykorzystywane do rozwoju zasobów ludzkich. Kluczowym elementem jest, aby przedsiębiorcy umieli zarządzać zasobami i ich rozwojem przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych narzędzi, a nie tylko szkoleń.	Uwaga przyjęta
227.	Projekt kluczowy	Projekt kluczowy IV.5 – w ramach projektu zasadne byłoby rozważenie przekazanie wybranej instytucji (np. PARP) działań w zakresie wypracowywania rozwiązań kluczowych problemów przedsiębiorców – instytucja testująca nowe koncepcje wsparcia przedsiębiorców (np. nowe formy udzielania finansowania, zakres współpracy) oraz wypracowującą we współpracy z przedsiębiorcami nowe rozwiązania w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem (nie tylko w obszarze kapitału ludzkiego, choć obszar ten ze względu na doświadczenie PARP byłby dominujący).	Uwaga przyjęta
KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA			
228.	Uwaga ogólna	Dokument powinien poddać wszechstronnej analizie strategicznej (wszak dotyczy to całego kraju): statyczny stan wyjściowy w liczbach i wskaźnikach - najbardziej reprezentatywnych i kompleksowych oraz zachodzące dynamicznie procesy i zjawiska zarówno ilościowe, jak i jakościowe we wszystkich ważniejszych dziedzinach życia kraju.	Uwaga przyjęta. Takie analizy były prowadzone w trakcie przygotowywania dokumentu
229.	Uwaga ogólna	Porównanie ze wskaźnikami krajów wysokorozwiniętych powinno być kompleksowe, a nie wycinkowe i uwzględniać ocenę zachodzących w tych krajach procesów w wymiarze cywilizacyjnym oraz ich konsekwencje dla tych krajów i społeczeństw w przyszłości. W krajach tych następuje bardzo duże przyspieszenie tych samych niekorzystnych procesów które są u nas mocno zaawansowane w sferze społeczno-gospodarczej.	Uwaga odrzucona. Diagnoza jest w raporcie Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe
230.	Uwaga ogólna	Najważniejszym elementem formułowania strategii krótko- średnio- czy długookresowej jest przewidywanie skutków procesów zachodzących w danym okresie planowania rozwoju, wywołanych istniejącymi rozwiązaniami, po to, aby zapobiegać, a nie kontynuować negatywne ich konsekwencje. Dokonanie analizy funkcjonalności i efektywności istniejących rozwiązań powinno być przeprowadzone teraz, a nie „w perspektywie 2030 r.”, jak pisze się na stronie 13 pierwszej części Strategii.	Uwaga odrzucona. Pewne zadania państwa to proces.
231.	Uwaga ogólna	W Strategii zawarto bardzo dużą ilość, także istotnych i słusznych postulatów, ale w wielu wypadkach nie podano instrumentów i rozwiązań, zwłaszcza finansowych, które zapewniłyby ich realizację lub istniejące rozwiązania nie gwarantują, albo wręcz uniemożliwiają ich zrealizowanie np. w sferze finansów publicznych. Niestety, bardzo wiele, zawartych w Strategii postulatów i rozwiązań ma charakter jedynie deklaracyjny, nawet w sytuacji zachowania dotychczasowych trendów rozwoju w przyszłości do 2030 r., na co się nie zanosz, ponieważ przyspieszenie zmian w otaczającej nas	Uwaga odrzucona. Projekty przedstawione w dokumencie służą

		rzeczywistości jest ogromne.	do realizacji strategii.
232.	Uwaga ogólna	Długoterminowe oszczędności w wydatkach i wzrost dochodów poprzez poszerzenie bazy podatkowej (dec.1) i przesunięcie ciężarów podatkowych na rzecz konsumentów (dec.4), spowoduje kolejne podwyższenie i tak dużych obciążeń polskiego społeczeństwa. W rezultacie zrealizowanie większości zawartych w Strategii zamierzeń stanie się iluzoryczne i spowoduje dalsze pogłębienie nierówności polskiego społeczeństwa, pozbawianie własności, wzrost bezrobocia, bezdomności i samobójstw. Rozwiązać ten problem można poprzez wprowadzenie opodatkowania od transakcji giełdowych (podatek Tobina), wprowadzenie opodatkowania wielkich korporacji uwzględniającego poziom renty monopolowej i skali działalności, a np. dodatkowo wobec hipermarketów zagranicznych poprzez: kontrole cen transakcyjnych i wprowadzenie podatku obrotowego zamiast VAT-u.	Uwaga odrzucona.
233.	Uwaga ogólna	Dylemat: wspierać poprzez stworzenie warunków do oszczędzania w „efektywnym” kapitałowym, prywatnym II i III filarze zabezpieczenia emerytalnego (gdzie łączne odpisy od składki i aktywów uczestników za zarządzanie OFE przez PTE są wielokrotnie wyższe niż ta sama opłata w państwowym ZUS-ie, a jednostki uczestnictwa straciły na wartości) ryzykując utratę wartości w wyniku zbliżającej się hiperinflacji, czy zachowując solidarność międzypokoleniową repartycyjnego systemu ubezpieczeniowego, odpornego na hiperinflację, przenieść istniejące jeszcze pieniądze II filaru do I – administrowanego przez ZUS.	Uwaga odrzucona.
234.	Uwaga ogólna	Dylemat: czy przesuwać wiek emerytalny i zrównywać wiek emerytalny obu płci, w wyniku czego powiększać się będzie bezrobocie wśród ludzi młodych, grożąc wybuchem społecznym, czy lepiej zapewnić pracę młodym.	Uwaga odrzucona.
235.	Uwaga ogólna	Wspieranie i tak nadmiernie uprzywilejowanych dochodowo metropolii, będzie powiększać pauperyzację obszarów poza tymi metropoliami. Zamieszczone koncepcje rozwijania obu tych sfer wydają się być sprzeczne ze sobą i nie do zrealizowania.	Uwaga odrzucona.
236.	Uwaga ogólna	Odebranie dofinansowania do ubezpieczeń społecznych dla małych i średnich gospodarstw oraz wspieranie gospodarstw farmerskich, jako bardziej wydajnych, prowadzi do: spadku jakości polskiej żywności, co zwiększy zachorowalność w Polsce, spowoduje wzrost bezrobocia, wywłaszczenie gospodarstw polskich rolników z własności i dalsze pogłębienie biedy na wsi.	Uwaga odrzucona.
237.	Uwaga ogólna	Zdominowanie rozwoju gospodarczego przez komercyjną ekonomię globalną, także wyraźnie widoczne w Polsce, zaszczepia coraz większy egoizm wśród ludzi i w stosunkach społecznych, niszczy więzi społeczne: solidarność, partnerstwo i współpracę oraz osłabia demokrację, aktywność społeczną i przedsiębiorczość. Narasta w wielu krajach ruch oburzonych na rządzących i sfery finansowe, którzy pauperyzują i zniewalają społeczeństwa systemem finansowym powodującym zasysanie pieniędzy z warstw na dole i w środku piramidy oraz gromadzenia ich przez warstwy na szczycie. Poważny kryzys finansowy (większy niż w latach XX – tych ub. wieku) wymusza zmianę dominującego obecnie paradygmatu: chciwości, egoizmu, bezwzględnej i niszczyielskiej rywalizacji zwanej konkurencją – na przeciwny system wartości – oparty na współpracy, pracy dla dobra wspólnego w harmonii ze środowiskiem EkoSpołecznym. Najbliższy temu systemowi wartości jest model przedsiębiorstwa tzw. ekonomii społecznej. Stworzenie silnego sektora ekonomii społecznej w gospodarce może być pomostem między ekonomią komercyjną, a społeczeństwem obywatelskim – niwelującym sprzeczności między tymi sferami i osłabiającym destrukcyjny wpływ tej pierwszej na więzi społeczne, partnerstwo, aktywność i demokrację. W tym celu niezbędne jest stworzenie ram prawno-ustrojowych dla ekonomii społecznej oraz zorganizowanie systemu wspierania (doradztwa itp.) Zdecydowany rozwój ekonomii społecznej w gospodarce będzie oznaczał redukcję bezrobocia, wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz zmniejszenie dysproporcji w rozwoju różnych regionów - najważniejszych problemów jakie mamy obecnie w naszym kraju. Zamiast oferowania ludziom bezrobotnym, żyjącym w biedzie i pasywnym - pomocy społecznej i innego rodzaju zasiłków, lepiej byłoby tworzyć warunki dla uaktywnienia się zawodowego poprzez uprzywilejowanie rozwiązań w sektorze ekonomii społecznej w zakresie: systemu finansowego, w tym podatkowego, polityki kredytowej, środków publicznych, limitów obowiązkowych w zamówieniach publicznych z tej sfery gospodarki itp. Oznacza to, odwrotnie niż jest obecnie, większe opodatkowanie kapitału niż pracy, co "nakręci" popyt na rynku, a w konsekwencji rozwój gospodarczy, odwracając obecną tendencję "zwijającego się" popytu. Zmarły nasz wielki rodak Papież Jan Paweł II, wielokrotnie przeciwstawiał się w swoich encyklikach społecznych i wystąpieniach publicznych egoizmowi liberalnego kapitalizmu bogatych i propagował idee: etycznej finansowo, solidarnej społecznie i integrującej środowiska lokalne - ekonomii społecznej w gospodarce.	Uwaga częściowo uwzględniona. Rozdział o kapitale społecznym został uzupełniony o część dotycząca ekonomii społecznej.

		W sferze ekonomii społecznej dominującą rolę odgrywa spółdzielczość, której potencjał jest kilkakrotnie większy niż potencjał fundacji i stowarzyszeń III sektora.	
238.	Str. 20	Z jednej zatem strony stymulacji wymaga dalsza modernizacja rolnictwa dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego Polski (wzrost wydajności produkcji, zachowanie potencjału produkcyjnego oraz promocja produkcji i konsumpcji żywności wysokiej jakości), co wydaje się we współczesnym świecie kluczowe przy rosnącej konkurencji o żywność wraz ze wzrostem populacji globu (wg najnowszych raportów ONZ, ok. 10 mld ludności w 2100 roku). Aby sprostać tym wyzwaniom, konieczna jest odbudowa polskiego ruchu spółdzielczości wiejskiej oraz zmniejszenie dystansu jaki ma Polska wobec krajów Europy Zachodniej. Spółdzielczość wiejska krajów Unii Europejskiej reprezentuje interesy około 40 000 spółdzielni rolniczych, zatrudniających 660 000 osób i generujących roczny obrót w wysokości ponad 300 miliardów euro, w tym polska spółdzielczość rolnicza zaledwie 9 miliardów euro (dane za 2009 r.). Spółdzielnie rolnicze krajów Europy Zachodniej dostarczają ponad 50% środków produkcji rolnej, ich udział w sprzedaży oraz przetwórstwie produktów rolnych wynosi ponad 60%. Spółdzielczość wiejska w tych krajach odgrywa ważną rolę w obsłudze gospodarstw rolnych i domowych. Z drugiej stałe pobudzanie wzrostu poziomu cywilizacyjnego życia na wsi.... Konieczna jest odbudowa polskiego ruchu spółdzielczości wiejskiej oraz zmniejszenie dystansu jaki ma Polska wobec krajów Europy Zachodniej. Spółdzielczość wiejska krajów Unii Europejskiej reprezentuje interesy około 40 000 spółdzielni rolniczych, zatrudniających 660 000 osób i generujących roczny obrót w wysokości ponad 300 miliardów euro, w tym polska spółdzielczość rolnicza zaledwie 9 miliardów euro (dane za 2009 r.). Spółdzielnie rolnicze w krajach Europy Zachodniej dostarczają ponad 50% środków produkcji rolnej, ich udział w sprzedaży oraz przetwórstwie produktów rolnych wynosi ponad 60%. Spółdzielczość wiejska w tych krajach odgrywa ważną rolę w obsłudze gospodarstw rolnych i domowych.	
239.	Str. 46	Filar efektywności, skupiony na zadaniach „sprawnego, pomocnego państwa” i aktywnego społeczeństwa i jego instytucji, jest istotnym dopełnieniem, obok filaru terytorialnie równoważonego rozwoju i innowacyjności, czynników potrzebnych dla osiągnięcia celu strategicznego „Polski 2030”, jakim jest poprawa jakości życia. Synergia większej efektywności państwa oraz rozwoju kapitału społecznego pojawi się wówczas, gdy zmieniona zostanie postać kapitału społecznego. Polska historia wygenerowała silny kapitał społeczny przetrwania (utrzymywania tożsamości), lata transformacji ufundowały nowy charakter kapitału społecznego - bardziej dostosowujący się do zmieniającej się rzeczywistości, którego istotą jest adaptacyjność. Ale wyzwania przyszłości powiązane są z nowym modelem: społecznym kapitałem rozwoju (co oznacza m.in. większą zdolność do współpracy, dzielenia się zadaniami i odpowiedzialnością, większą otwartość na siebie). Dużą rolę odegrać tu może krzewienie wśród społeczeństwa postaw spółdzielczych, tworzenie podmiotów spółdzielczych, które jak pokazują dane są bardziej odporne na kryzysy niż inne, upowszechnianie Międzynarodowych Zasad Spółdzielczych. Pozytywnie wpływać to będzie na tworzenie nowych miejsc pracy i budowanie kooperacji powstających podmiotów.	Uwaga przyjęta.
240.	Str. 59 (dotyczy dwudziestu pięciu kluczowych decyzji)	Warunki dla bezpieczeństwa żywnościowego Polski Przyjąć rozwiązania z zakresu polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich zapewniające Polsce bezpieczeństwo żywnościowe wynikające z modernizacji sektora rolnego (wzrost wydajności produkcji), zwiększenie zorganizowania rolników w struktury gospodarcze – grupy producentów rolnych - spółdzielnie rolnicze, do poziomu odpowiadającego min. 75% poziomu zorganizowania rolników w spółdzielniach w krajach Europy Zachodniej, celem zachowania potencjału produkcyjnego w rolnictwie oraz promocji produkcji i konsumpcji żywności wysokiej jakości.	Uwaga odrzucona.
CEO			
241.	Cel szczegółowy 1	W dokumencie określono nowe, ważne społecznie i ekonomicznie cele edukacji. Słuszne jest postulowanie zmiany modelu edukacji na rzecz kształcenia kompetencji analitycznych, krytycznych, komunikacyjnych, społecznych, językowych, medialnych, a także umiejętności poszukiwania wiedzy i rozwiązywania problemów oraz kształtowania postaw – obywatelskich, proekologicznych czy przedsiębiorczy. Niestety kluczowe projekty, które jako interwencje systemowe mają umożliwić dokonanie postulowanych zmian, są nieadekwatne lub błędne. Dotyczy to szczególnie kluczowego projektu II	Uwaga przyjęta

242.	Kluczowy projekt II.2	Nawet jeśli założymy, że zarysowana w projekcie materiału reforma systemu wstępnego kształcenia nauczycieli jest wykonalna, to suma okresów trzech kolejnych procesów: reformowania kształcenia przyszłych nauczycieli, kształcenia ich w nowy sposób i wymiany obecnie pracujących na nowych, znacznie wykracza poza horyzont czasowy strategii Polska 2030. Proces wymiany obecnych nauczycieli (przechodzenie na emeryturę i odchodzących z zawodu) na nowych absolwentów szkół wyższych zajmie wiele lat. Będzie on w najbliższych latach dodatkowo hamowany przez zmniejszenie ogólnej liczby potrzebnych nauczycieli (demografia). Pomysł, że to szkoły wyższe – nawet te uznawane za najlepsze – mogą inicjować zmiany w oświacie (również w zakresie efektywności kształcenia kompetencji kluczowych uczniów) nie jest poparty żadnymi wiarygodnymi teoriami lub przykładami z innych krajów. Brakuje narzędzi do identyfikowania nauczycieli, którzy dzięki stosowanym metodom osiągają najlepsze wyniki nauczania. Jeśli wybór kandydatów do zatrudnienia w „centrach doskonałości” kształcenia nauczycieli oprzemy o wyniki egzaminów ich uczniów, to wybierzemy grupę pracującą w szkołach, do których chodzą uczniowie w większości pochodzący ze środowisk o wysokim statusie społeczno-ekonomicznym. Czynnikiem ten ma największy wpływ na wyniki egzaminów. Jeśli jednak nawet udałoby się go wyeliminować, inne czynniki będą statystycznie mało znaczące. Wskazana na ich podstawie grupa nauczycieli, szczególnie skutecznych w przygotowywaniu uczniów do egzaminów, nie musi być gronem najlepiej rozwijającym u uczniów umiejętności kluczowe. Więcej, właśnie oni prawdopodobnie nie będą „mieli na to czasu”, zajęci właśnie przygotowaniem uczniów do egzaminów wymagających odtwarzania faktów i stosowania prostych algorytmów. We wszystkich krajach o dobrze zorganizowanych systemach edukacyjnych, zmiany wprowadza się poprzez reformowanie pracy szkół polegające przede wszystkim na doskonaleniu pracy dyrektorów i nauczycieli. Nie reformuje się w tym celu wstępnego kształcenia nauczycieli. Młodzi absolwenci szkół wyższych rozpoczynający pracę w szkole przechodzą przez „proces socjalizacji”, w czasie którego wdrażają się do pracy w szkole, poznając jej zasady. Uczą się współpracy z innymi nauczycielami i sposobów prowadzenia nauczania. Częściowo ma to charakter sformalizowany (w Polsce nauczyciel stażysta pracuje pod opieką opiekuna stażu), częściowo nieformalny: mechanizmy modelowania i nieformalnego „mentorowania” ze strony bardziej doświadczonych koleżanek i kolegów. Trudno przecenić znaczenie tego rodzaju wprowadzenia w zawód nauczyciela. Jest faktem dobrze w Polsce i innych krajach sprawdzonym, że kształcenie wstępne jest w stanie dobrze przygotować studenta w zakresie wiedzy przedmiotowej, ale dużo słabiej w zakresie kompetencji nauczycielskich. Jak słusznie zauważyli autorzy dokumentu „Największy sukces osiągnęły te kraje OECD, w których nauczyciel jest zawodem selektywnym, dostępnym dla najlepszych, a jednocześnie atrakcyjnym”. Taka droga zdobycia tego zawodu i jego status są potrzebne. Jednocześnie jednak wszystkie kraje rozwinięte, osiągające sukces edukacyjny nie postawiły na selekcję nauczycieli już pracujących, a zaufały im i zorganizowały dla nich odpowiednie wsparcie	Uwaga przyjęta
243.	Kluczowy projekt II.2	Idea w pewnym zakresie słuszna. Łączy się z utrwalonymi stereotypami społecznymi dotyczącymi zawodu nauczycielskiego i pracy w szkole. Ich zmiana będzie trudna i zajmie wiele lat. Założenie, że „promocja” pozwoli na szybkie obalenie tych stereotypów, w tym stereotypu „negatywnego wyboru” zawodu nauczycielskiego, jest w naszej opinii błędne. Trzeba brać pod uwagę, że zgodnie z nierealistycznymi założeniami strategii, od roku 2020 na studia II stopnia trzeba będzie przyjąć kilkadziesiąt tysięcy „dojrzałych, świadomie obierających studia/specjalizację nauczycielską absolwentów dobrych studiów kierunkowych I stopnia”.	Uwaga przyjęta
244.	Kluczowy projekt II.2	Istnieje potrzeba poprawy jakości studiów nauczycielskich. Jednak będzie ona trudna do wprowadzenia ze względu na dobrze zabezpieczoną autonomię szkół wyższych. Jeśli nawet proces ten zostanie z sukcesem zapoczątkowany, to będzie przebiegał powoli, gdyż wymaga uzyskania przez pracowników akademickich nowych umiejętności. Poważne zastrzeżenia budzi założenie, że można szybko stworzyć spełniające założenia strategii (przygotowanie do kształcenia kompetencji kluczowych) „innovacyjne programy kształcenia nauczycieli” i wdrożyć je w wymaganej bardzo dużej skali. Nie mamy choćby jednego, sprawdzonego w polskiej instytucji kształcenia nauczycieli, przykładu takiego programu. Aby umożliwić wymianę obecnych nauczycieli na nowych, „centra doskonałości kształcenia nauczycieli” musiałyby bardzo szybko	Uwaga przyjęta

		rozpocząć kształcenie kilkudziesięciu tysięcy studentów rocznie. Nie ma możliwości, aby liczba absolwentów tych studiów, kompetencje przyszłych nauczycieli, zapotrzebowanie w zakresach geograficznym i przedmiotowym – były odpowiednie.	
245.	Kluczowy projekt II.2	Słuszne postulaty. Od lat 90. ubiegłego wieku prawo zobowiązuje instytucje wstępnego kształcenia nauczycieli do takiego właśnie postępowania. Jednak do dzisiaj to zobowiązanie nie było wypełniane. To, że do tej chwili nie udawało się zorganizować wysokiej jakości instytucji praktyk nauczycielskich, nie jest przypadkowym zaniedbaniem szkół wyższych i nie da się tego naprawić powtarzaniem już obowiązujących rozwiązań prawnych. Podobny problem został skutecznie rozwiązany w kształceniu młodych lekarzy. W szpitalach klinicznych (spełniających analogiczną rolę do szkół ćwiczeń w zawodzie nauczycielskim) przyszli lekarze uczą się i pracują pod opieką doświadczonych nauczycieli akademickich. Niestety, większość obecnych pracowników wyższych uczelni nigdy w szkołach nie pracowała i nie można oczekiwać, że będzie potrafiła w przyszłości pracować tak w sposób pożądanym modelować i odpowiednio pracować z nauczycielami praktykami („nabywania umiejętności teoretycznych w ścisłym związku i na podstawie doświadczeń praktycznych”). Oderwanie od praktyki nauczycielskiej jest jeszcze silniejsze w ośrodkach akademickich, które na ogół uważa się za dobre. Powstałe na początku lat 90. XX wieku kolegia nauczycielskie zorientowane były na praktykę nauczycielską (kształcenie I stopnia dobrze zmotywowanych do pracy w szkołach młodych ludzi). Niestety, od momentu swojego powstania instytucje te znalazły się pod silną presją szkół wyższych (w tym szczególnie prestiżowych uniwersytetów) i są one obecnie likwidowane. Zawarta w strategii nadzieja, że uda się spośród obecnych nauczycieli wybrać tych „najlepszych” i ich zatrudnić na uczelniach, jest nierealistyczna. Nie mamy w szkołach rozpoznanej grupy nauczycieli, którzy mogą modelować kształcenie umiejętności kluczowych i w tym zakresie „mentorować” przyszłych nauczycieli.	Uwaga przyjęta
246.	Kluczowy projekt II.2	Według opublikowanego w 2010 roku raportu McKinsey & Company <i>How the world's most improved school systems keep getting better</i>, polska oświata po roku 2000 z sukcesem przeszła w 4-stopniowej skali rozwoju systemów oświatowych z poziomu drugiego na trzeci. Na tym poziomie rozwoju systemy szkolne: (“Having achieved basic literacy and numeracy levels, these systems next sought to raise the quality of student skills. The critical issue they faced was how to configure the foundations of their system, including the creation of systems for data tracking, teacher accountability, finance, organization, and pedagogy. These foundations are essential for providing the systems with the necessary information, resources, and structures required to monitor and improve performance”)⁵. Podobnie twierdzą autorzy strategii - dalszy rozwój systemu będzie wymagał między innymi: „zapewnienia każdemu nauczycielowi wartościowej informacji zwrotnej na temat jakości jego pracy i możliwości indywidualnej pracy nad poprawą swoich umiejętności”. Jednak, mimo słuszności tej idei, błędem jest łączenie go z systemem nadzoru nad pracą nauczycieli i poważnymi konsekwencjami wynikającymi z otrzymanej oceny. W reformowaniu oświaty jest to przykład tak zwanego „złego sterownika”, o którym pisze Michael Fullan w <i>Choosing the wrong drivers for whole system reform</i>: “accountability: using test results, and teacher appraisal, to reward or punish teachers and schools vs. capacity building”⁶. Zgodnie z badaniami przedstawionymi w raporcie McKinsey’a, dalszy rozwój polskiego systemu edukacyjnego wymaga interwencji systemowych, rozwijających profesjonalizm pracujących w szkołach nauczycieli: “The system facilitates school-based learning communities to create peer-led support and accountability to each other”.	Uwaga przyjęta
247.	Kluczowy projekt II.2	Pomysł przyspieszenia „zastąpienia przez nowe kohorty nauczycieli” „starszych nauczycieli, którzy ulegli stagnacji lub wypaleniu zawodowemu” na nowych, lepiej dobranych i przez to „dobrych”, zaszkodzi klimatowi pracy w szkołach i zahamuje potrzebną w oświacie profesjonalizację („wprowadzenie twardych konsekwencji oceny” i „ułatwienie zwalniania najgłówniej ocenianych nauczycieli”). Jeśli chcemy, by szkoły rozwijały kompetencje kluczowe uczniów (w tym kompetencje potrzebne do rozwijania kapitału społecznego)	Uwaga przyjęta

⁵ Mourshed M., Chijioko C., Barber M., *How the world's most improved school systems keep getting better*, McKinsey & Company 2010, s. 42.

⁶ “In the rush to move forward, leaders, especially from countries that have not been progressing, tend to choose the wrong drivers. Such ineffective drivers fundamentally miss the target. There are four main ‘wrong driver’ culprits that I discuss with their matched pairs that refer to the more effective alternative. In all cases choosing a combination of the drivers makes matters significantly worse (or better). The culprits are 1. accountability: using test results, and teacher appraisal, to reward or punish teachers and schools vs capacity building; 2. individual teacher and leadership quality: promoting individual vs group solutions; 3. technology: investing in and assuming that the wonders of the digital world will carry the day vs instruction; 4. fragmented strategies vs integrated or systemic strategies”. W Fullan M., *Choosing the wrong drivers for whole system reform*, “Seminar Series Paper” No. 204, April 2011, Centre for Strategic Education, Victoria 2011, s. 5.
108/146

		same muszą opierać swoją pracę o zaufanie, współpracę i rozwijanie wewnątrzszkolnego kapitału społecznego.	
248.	Kluczowy projekt II.3	Czas realizacji – cały okres realizacji strategii 2011 – 2030 Proces przekształcania programów i metod nauczania na wszystkich szczeblach edukacji powinien być procesem stałym, gdyż nie można w tej chwili określić potrzeb, które mogą pojawić się po 2020 r. w związku z postępującymi zmianami technologicznymi i społecznymi. Jednak podstawowe mechanizmy zmiany dotyczące form kształcenia przede wszystkim na etapach od gimnazjum do liceum oraz w zasadniczych szkołach zawodowych i technikach muszą zostać wprowadzone do 2020 r., aby obecna reforma systemu edukacji znalazła kontynuację.	Uwaga przyjęta
249.	Kluczowy projekt II.3	pełne dostosowanie nowych egzaminów zewnętrznych do nowej filozofii nauczania, poprzez ich zorientowanie na ocenę kluczowych kompetencji uczniów, w tym umiejętności krytycznego, twórczego myślenia i wykorzystania wiedzy do rozwiązywania problemów zbliżonych do realnie napotykanym w życiu a nie na ocenę umiejętności odtworzenia encyklopedycznego faktu czy gotowego schematu myślowego; Słuszny kierunek zmian. Potrzebne jest jednak zrównoważenie oceniania pracy szkoły i uczniów innymi narzędziami niż tylko poprzez wyniki egzaminów zewnętrznych.	Uwaga przyjęta
250.	Kluczowy projekt II.3	Personalizacja procesu kształcenia odbywać się może także podczas zajęć lekcyjnych, ale przy zmianie metod nauczania i oceniania uczniów.	Uwaga przyjęta
251.	Kluczowy projekt II.3	Wprowadzenie kompleksowego programu edukacji cyfrowej: Opinia 1. Szersze stosowanie IT w szkole powinno wynikać ze zmiany preferowanych przez szkołę i nauczycieli metod nauczania. Polityka oparta o odwrotne założenia (wprowadzamy nowe technologie licząc, że zmieni to sposób nauczania, a przez to uczyni go bardziej efektywnym) jest interwencją systemową opartą o „błądny sterownik”⁷. Wprowadzanie do szkół technologii cyfrowych bezpośrednio – poprzez inwestycje i szkolenia, a nie w odpowiedzi na potrzeby uczniów i nauczycieli, związanych z dążeniem do skuteczniejszego w szkole uczenia się i nauczania, grozi zmarnowaniem tych inwestycji⁸. Opinia 2. Trudno sobie wyobrazić, by szkoła mogła przygotować młodych ludzi do życia w XXI wieku - „erze informacji” - bez uczenia ich skutecznego i krytycznego używania nowych technologii. Wprowadzanie ich do edukacji jest jednak procesem złożonym, w którym ważniejsze niż sam sprzęt czy oprogramowanie są kompetencje nauczycieli, gotowość szkoły do korzystania z nich w procesie nauczania, a także dostępność wartościowych zasobów edukacyjnych. Technologie komunikacyjno-informacyjne (TIK) zwiększają dostępność edukacji na wszystkich etapach nauki. Ułatwiają one rozwijanie ważnych kompetencji uczniów - chodzi tu nie tylko o biegłość komputerową i informacyjną (będą one przedmiotem międzynarodowego badania ICILS, w którym Polska uczestniczy), ale także inne kompetencje kluczowe - komunikacyjne, językowe, medialne, a także umiejętność poszukiwania wiedzy i uczenia się. Uczniowie powszechnie korzystają już zresztą z nowych technologii – także w celach edukacyjnych - i potencjał ten nie powinien być przez szkołę lekceważony. Rosnące w szybkim tempie zasoby edukacyjne dostępne w sieci, stwarzają młodym ludziom szansę na samodzielne uczenie się (zarówno w ramach edukacji formalnej, jak i samokształcenia), a nauczycielom – na profesjonalizację swego warsztatu oraz bardziej angażujące i spersonalizowane nauczanie.	Uwaga częściowo uwzględniona, doprecyzowaliśmy y odpowiednie zapisy.

⁷ “Teachers need to get grounded in instruction, so they can figure out with students how best to engage technology. There is no evidence that technology is a particularly good entry point for whole system reform, but it will be a dramatic accelerator if we can put instruction, and skilled motivated teachers and students in the lead”. Fullan M., *Choosing the wrong drivers for whole system reform*, “Seminar Series Paper” No. 204, April 2011, Centre for Strategic Education, Victoria 2011 s. 16

⁸ Na przykład, przeprowadzony przez angielskiego ministra edukacji Charles’a Klark’a bardzo kosztowny eksperyment edukacyjny w postaci podwojenia liczby tablic interaktywnych w szkołach londyńskich nie spowodował żadnego zauważalnego efektu (efekt “0”) w podniesieniu osiągnięć korzystających z tych tablic uczniów. Jak konkludują opisujący ten eksperyment badacze z Uniwersytetu Londyńskiego: “But the introduction of an IWB does not in and of itself transform existing pedagogies. Moreover we consider that the use of IWBs to support, extend or transform existing pedagogies can all be justified, depending upon the immediate curriculum context, the teacher’s purposes and the pupils. needs. The main emphasis needs to rest with the appropriateness of the pedagogy, not the use of the technology per se”. (Moss i inni; *The interactive whiteboards, pedagogy and pupils performance evaluation: The evaluation of the Schools Whiteboard Expension (SWE) project London challenge* (Research Report No RR816) London: Department of Education and Skills 2007. str. 6

		Technologie informacyjno-komunikacyjne zwiększają poziom zaangażowania, motywację i poczucie satysfakcji uczniów. Potrzebują oni jednak wsparcia w krytycznym korzystaniu z internetu oraz rozpoznaniu wartościowych zasobów i narzędzi TIK. Nowe technologie mogą też ułatwiać zarządzanie szkołą, poprawiać komunikację między nauczycielami, uczniami i rodzicami, a także zwiększać przejrzystość pracy szkoły. Sprzyjają zmianie modelu pracy nauczyciela, który – zamiast przekazywać kanon wiadomości – staje się doradcą i przewodnikiem ucznia. Stwarzają też szansę na współpracę nauczycieli w szkole i między szkołami, w tym wymianę dobrych praktyk w pracy z uczniami. Technologie informacyjno-komunikacyjne mogą także stać się składnikiem procesów modernizacyjnych i przy odpowiedniej polityce - wyrównywania szans edukacyjnych.	
UWAGI DEPARTAMENTU POLITYKI REGIONALNEJ URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO			
252.	s. 56, rys 2.1	W rysunku pomija się „kreatywność zespołową/zbiorową”, np. praca w zespołach, sieciach, partnerstwach itp. W dalszej części tekstu zagadnieniom braku umiejętności pracy zespołowej poświęca się sporo miejsca, na rys. 2.1 nie jest to jednak odzwierciedlone. Proponujemy obok kreatywności indywidualnej wpisywać także kreatywność zespołową.	Uwaga przyjęta częściowo. Treść dokumentu została uzupełniona
253.	s. 57, akapit 2	Druga część zdania „Projekty opisane w ramach tego filaru służą, w oparciu o wzmacnianie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego i przy wykorzystaniu impetu cyfrowego, budowaniu nowych przewag konkurencyjnych i podstaw szybkiego rozwoju gospodarczego, po etapie wyjścia z kryzysu finansów publicznych, ograniczenia wzrostu deficytu budżetowego i poziomu zadłużenia państwa” jest oderwana logicznie od pierwszej, a także wprowadza niepewność, co do czasu realizacji projektów filaru innowacyjności, gdyż uzależnia omawiane działanie od zakończenia „etapu wyjścia z kryzysu”.	Uwaga przyjęta
254.	s. 79, wyzwanie pierwsze „poprawa dostępności i jakości opieki przedszkolnej (...)”	Przedstawiona diagnoza systemu edukacji nie wykazuje w wystarczający sposób zasadności poprawy dostępności i jakości opieki przedszkolnej oraz upowszechniania edukacji przedszkolnej w wieku 0-3 (jakkolwiek nadmienia się, że jakiś wskaźnik jest niższy niż w szeregu krajów OECD czy UE) oraz, że działanie to ma bezpośredni, mierzalny i radykalny wpływ na wyniki systemu edukacyjnego w Polsce. Wskazane byłoby, zatem lepsze uzasadnienie konieczności wprowadzenia tej propozycji.	Uwaga przyjęta. Zmiany wprowadzone w treści dokumentu.
255.	s. 84	Mówiąc o innowacyjności i przedsiębiorczości nie powinno się pominąć konieczności kształtowania postaw etycznych, którymi powinni cechować się przedsiębiorcy (w myśl koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu czy zrównoważonego rozwoju). Do akapitu, w którym wymieniono postawy mające być kształtowane przez system edukacji proponujemy dodać postawy etyczne.	Uwaga przyjęta.
256.	s. 85 projekt II.3 lit. e) i j)	Rozwiązania proponowane pod lit. e) i pod lit. j) odnośnie do nauki w relacji uczeń - nauczyciel są ze sobą sprzeczne. W pierwszym przypadku wskazuje się na konieczność ograniczenia pracy indywidualnej i „uczenia się w relacji uczeń – nauczyciel” oraz położenia nacisku na pracę zespołową i relację uczeń – uczeń. Z kolei w przypadku lit. j) kładzie się nacisk na „personalizację procesu kształcenia”, „pracę w małych grupach” oraz na „indywidualną pracę nauczyciela z uczniem”. Jeżeli zdaniem autorów pomiędzy zapisami w lit. e) i j) we wskazanym obszarze istnieją różnice proponujemy je bardziej uwypuklić.	Uwaga przyjęta
257.	s. 85 projekt II.3 lit. k)	Z punktu widzenia obranego w DSRK założenia budowy innowacyjnej gospodarki kompetencje uczniów w zakresie matematyki i nauk przyrodniczych rzeczywiście powinny być na wysokim poziomie. Dlatego też, zrozumiałe są propozycje poprawy jakości edukacji w ramach tych przedmiotów. Niemniej jednak na kreatywność indywidualną, która stanowi drugi z głównych celów tego rozdziału, oprócz wiedzy z nauk ścisłych wpływa także wiedza i kompetencje z zakresu nauk humanistycznych. Takie przedmioty jak historia, wiedza o społeczeństwie, filozofia, wiedza o przedsiębiorczości kształtują także odpowiedzialnych obywateli, bez których ani kreatywność indywidualna, ani innowacyjna gospodarka nie będą sprawnie funkcjonowały. Proponujemy, aby w ramach projektu kluczowego II.3 wspomniano o uzupełniającej, ale bardzo ważnej roli nauk humanistycznych w systemie edukacji ukierunkowanym na budowę innowacyjnej gospodarki.	Uwaga przyjęta

258.	s. 85 projekt II.3 Lit. I)	Propozycja wydłużenia nauki w gimnazjum nie jest odpowiednio uzasadniona. Ten etap edukacji młodzieży jest szeroko krytykowany jako okres, w którym traci się motywację do nauki, co z kolei jest bezpośrednią konsekwencją nie spełniania funkcji nałożonych pierwotnie w reformie na gimnazja..	Uwaga przyjęta.
259.	s. 87 projekt II.4 pkt b	W diagnozie nie przedstawiono trendów relacji wyborów między studiami I i II stopnia w krajach zachodnich (liderach innowacji) i Polsce. Przez to trudno jest ocenić czy proponowana w Polsce „racjonalizacja” wyborów studiów drugiego stopnia dokonywana przez studentów jest w pełni uzasadniona. Decyzje wyboru studiów II stopnia mogą być oportunistyczne, ale także mogą być wymuszane poprzez konkurencję i potrzeby rynku. Brak odpowiedniej analizy przyczyn i trendów może skutkować błędnymi decyzjami i powiększyć istniejący deficyt innowacyjności w Polsce. Podobna uwaga dotyczy studiów doktoranckich, gdzie proponuje się finansowanie mniejszej liczby studiów, lecz równocześnie zakłada wspieranie mobilności międzynarodowej i międzysektorowej doktorantów (projekt II.8), co spowoduje przecież czasowy lub stały odpływ doktorantów z uczelni. Proponujemy wykazać w diagnozie zasadność podjęcia zamierzonych działań.	Uwaga przyjęta
260.	Cel szczegóło wy 1 i 2	W obu celach nie wskazano, jaką rolę powinien pełnić II stopień studiów wyższych. Wspomina się jedynie o wzmocnieniu rangi studiów I stopnia, jako tych mających charakter praktyczny, czy wręcz zawodowy. W przypadku studiów magisterskich mówi się tylko o „racjonalizowaniu, za pomocą bodźców ekonomicznych, decyzji studentów o podejmowaniu studiów II stopnia”. Proponujemy wskazać, jaki charakter powinny mieć te studia w oczekiwaniach autorów DSRK.	Uwaga przyjęta
261.	Cel szczegóło wy 1 i 2	Ze względu na słabą znajomość j. angielskiego proponujemy uwzględnić znajomość języka obcego w ramach projektów kluczowych. Dobrym przykładem są kraje takie jak Portugalia czy Holandii, w których programy w TV emitowane są w oryginalnych wersjach językowych z napisami, które w dużym stopniu przyczyniają się do poprawy znajomości języków obcych jak i oferują możliwość osłuchania się z akcentem. Na każdym etapie edukacji od przedszkola po uczelnie wyższe nacisk powinien być położony na praktyczną naukę języków obcych. Biegła znajomość angielskiego jest niezbędna do realizacji m.in. projektu kluczowego np. II.8 – wyjazdów zagranicznych na staże naukowe czy do nawiązywania współpracy z zagranicą.	Uwaga przyjęta
262.	s. 96, projekt II. 8	W lit. a, b, c nie omówiono propozycji działań mających na celu zwiększenie mobilności międzysektorowej doktorantów.	Uwaga odrzucona. Zbyt szczegółowe rozwiązania na tym poziomie strategicznym dokumentu.
263.	s. 98	Nie wykazano, dlaczego nie należy ustanowić okresów ochronnych dla polskich firm oraz podjąć racjonalną politykę dojścia do pełnej konkurencyjności, co jest przecież bardzo charakterystyczną cechą polityki przemysłowej i gospodarczej krajów UE. Nawet USA znane są z bardzo rygorystycznej ochrony różnych gałęzi swej gospodarki, co nie przeszkadza im być bardzo konkurencyjnym krajem.	Uwaga odrzucona
264.	s. 99 projekt II.10 lit. g	We wskazanym fragmencie proponujemy uwzględnić rolę zrównoważonego rozwoju lub wężiej rozumianej społecznej odpowiedzialności biznesu w specjalnych programach kierowanych do przedsiębiorców w zakresie podnoszenia kreatywności i zaangażowania pracowników w rozwój firm. Koncepcje te pozwalają na innowacyjne podejście do tworzenia nowych procesów oraz na nowatorskie sposoby rozwiązywania problemów, a badania pokazują, że pracownicy firm, które realizują działania z zakresu CSR są bardziej zmotywowani i zaangażowani.	Uwaga odrzucona.
265.	s. 99	Kształtowanie kompetencji zarządczych i postaw innowacyjnych powinno odbywać się także wśród pracowników, a nie tylko wśród przedsiębiorców, co jest zresztą omówiono w pkt g. Stosunki pracy, kultura pracy, kultura korporacyjna firm kształtowana jest również poprzez zachowania pracowników i ma bezpośredni wpływ jej innowacyjność. Nie można więc oddzielać zachowań pracowniczych od zachowań kierownictwa firm. Z faktu, że pracownik posiada innowacyjne kompetencje jako osoba nie wynika, że będzie te kompetencje mógł zastosować w nakazowym systemie zarządzania, jaki obowiązuje w firmie, gdzie pracuje. W takiej sytuacji „System” wymusza spolegliwość i eliminuje innowacyjność.	Uwaga przyjęta
266.	s. 100	Proponujemy zmianę tytułu projektu kluczowego na „Zwiększenie dostępności powszechnych programów uczenia przedsiębiorczości	Uwaga przyjęta

	projekt II.11	służących tworzeniu postaw proinnowacyjnych, kreatywnych i zdolności do współpracy wśród uczniów i studentów”. [lit. b] Proponujemy ogólnie wyjaśnić, o jakie środki finansowe tu chodzi, skąd mają być one pozyskane. [lit. c] Punkt ten dotyczy działań promocyjnych, dlatego też proponujemy przenieść go do projektu kluczowego II.10. [lit. d] Punkt ten proponujemy przenieść do projektu kluczowego II.10 lub uwypuklić w nim rolę jaką ma spełnić w celu zadania zawartego w tytule projektu kluczowego.	częściowo poprzez zmianę treści.
267.	s. 101	Należy uzasadnić tezę, iż na obecnym etapie rozwoju funkcjonowanie parków i klastrów tylko i wyłącznie w oparciu o warunki rynkowe jest możliwe. Doświadczenie krajów zachodnich wskazuje na różnorodność losów tych instytucji w zależności od typu działalności, sektora itp. Wskazane zatem byłoby omówienie w diagnozie przykładów zachodnich, jak również określenie na czym miałyby polegać działania wiodące do umiędzynarodowienia systemu wsparcia innowacji.	Uwaga przyjęta
268.	s. 102, projekt II.14	W szeregu krajach doradcy (np. brokerzy technologii itp.) finansowani przez środki publiczne łączą projekty wynalazcze/innowacyjne prowadzone przez firmy z instytucjami badawczymi i/lub publicznymi instytucjami wsparcia technologii w celu zapewnienia tym firmom lub indywidualnym wynalazcom/innovatorom wsparcia finansowego, technologicznego czy naukowego. Ograniczenie roli brokerów technologii tylko do łączenia innowatorów „uczelnianych” ze źródłami finansowania jest zatem nie celowe. Poszukiwania technologii powinny obejmować dwa obszary to znaczy „projekty naukowe uczelni z potrzebą komercjalizacji” oraz „projekty wynalazcze/innowacyjne przedsiębiorstw z potrzebą wsparcia naukowo/badawczego”.	Uwaga przyjęta
269.	Uwaga ogólna	W dokumencie wielokrotnie pojawiają się zbyt ogólnikowe i mało treściwe sformułowania, takie jak: „otwarte modele rządzenia”, „zwiększenie zaangażowania obywateli w proces rządzenia”, „stymulowanie popytu na usługi cyfrowe”, nie wskazuje się jednak konkretnych rozwiązań. Ponadto w części diagnostycznej znalazło się zbyt mało analiz. Oparto się tylko na kilku zagranicznych badaniach (m.in. Eurostat, WEF), nie podając polskich, bardziej szczegółowych wyników badań. Z tego powodu trudno określić, skąd wynika wybór takich a nie innych celów. W całym rozdziale obok korzyści, jakie dla Polski i społeczeństwa może przynieść impet cyfryzacyjny, brak wskazania na zagrożenia, jakie wiążą się z budową społeczeństwa cyfrowego, a które w obecnym społeczeństwie informacyjnym także występują. Nie wymieniono np. potrzeby zabezpieczenia sieci, w tym Internetu Rzeczy czy cyberprzestrzeni, przed nadużyciami, hakerami, wywiadem elektronicznym itp. Nie opisane zostały również działania dotyczące zapobiegania tym zjawiskom (np. zawartych w odrębnym piątym celu szczegółowym). Poza działaniami w kierunku lepszej ochrony obywateli w Sieci ważna jest także edukacja na ten temat. Należy zwiększyć świadomość z zakresu zagrożeń typu phishing czy pharming, polegających na wyłudzeniu poufnych informacji osobistych czy kradzieży tożsamości w Internecie. Szczególną uwagę powinno się poświęcić zagadnieniu edukacji dzieci. Ponadto nie pokazuje się negatywnego wpływu nowoczesnych narzędzi informatycznych na tworzenie więzi społecznych i kontaktów międzyludzkich, a także na zdrowie fizyczne i psychiczne. Tym samym wydaje się, iż podczas przedstawiania wizji i sposobów realizacji Polski Cyfrowej pominięto wymiar ludzki, który - jeżeli mowa o społeczeństwie cyfrowym - jest fundamentem tego przedsięwzięcia. Cele szczegółowe wskazane na str. 120 nie są sformułowane zgodnie z koncepcją SMART. Powoduje to, że mogą być one nierealne, trudne do zmierzenia i niemożliwe do zrealizowania nawet w dłuższej perspektywie czasu. Niejasnym jest wskazanie na 2015 rok, jako docelowy w niektórych działaniach (np. na str. 120). W tekście powinno znaleźć się wyjaśnienie takiej decyzji. Ponadto w wielu miejscach używa się skrótów np. NGN, nie rozwijając ich wcześniej w tekście. Dla poprawy jasności tekstu proponujemy wyjaśnić niektóre używane wyrażenia np. blended learning, cloud computing etc.	Treść uwagi dot. zagrożeń jest już obecna w tekście rozdziału. Metodologia SMART odnośnie celów szczegółowych nie jest stosowana w całym raporcie. Precyzyjnie zdefiniowane cele są ujęte w strategiach o krótszej perspektywie czasowej. Rok 2015 jako data osiągnięcia niektórych celów wynika z obecnych planów rządu.
270.	s. 105	Uproszczeniem wydaje się stwierdzenie: „Podobnie, w rejonach słabiej zurbanizowanych i uboższych (39% ludności mieszka na niedoinwestowanych obszarach wiejskich), mieszkańcy nie czują potrzeby dostępu do nowoczesnej Infrastruktury telekomunikacyjnej”. Tylko częściowo wynika to z braku potrzeby lub wysokich kosztów, a po części z braku dostępu do takiej infrastruktury, na co zresztą zwrócili wcześniej uwagę autorzy opracowania.	Uwaga przyjęta.

271.	s. 108-110	W diagnozie nie omówiono przyczyn wysokiego poziomu kosztów usług teleinformatycznych w Polsce, mimo że są one wskazane jako czynnik wpływający na wskaźnik „e-gotowości”.	Uwaga odrzucona.
272.	s. 111	– Teza zawarta w stwierdzeniu, tj. „w rezultacie, w przeciągu kilku lat, proces budowania społeczeństwa cyfrowego w Polsce zostanie zatrzymany”, nie jest udowodniona w diagnozie. Ciągłego rozwoju infrastruktury cyfrowej oraz uczestniczenia coraz szerszych kręgów społeczeństwa w społeczeństwie cyfrowym należy się spodziewać nawet w wariancie „nadrabiania zaległości”, choć nie będą one na wysokim poziomie.	Uwaga uwzględniona
273.	s. 111	Brak podania wystarczającego uzasadnienia w diagnozie dla stwierdzenia: „W rezultacie, po roku 2015 dochodzi w tym wariancie do zastoju w rozwoju Polski cyfrowej”. Ten scenariusz może się zrealizować zarówno wcześniej, jak i później.	Przyjmujemy, że do roku 2015 jest czas na podjęcie podstawowych działań mogących ustawić Polskę na torze działań na rzecz impetu cyfrowego – jeśli to się nie wydarzy, to do zastoju dojdzie po tym roku.
274.	s. 112	Przy opisie „Impetu cyfryzacyjnego”, który ma zapewnić lepsze podstawy do prowadzenia działalności gospodarczej, ochrony zdrowia, zapomniano o e-edukacji (zwłaszcza, że wymieniona ona została na str. 114).	Uwaga uwzględniona
275.	s. 113	Przewagi konkurencyjne wskazane w tym fragmencie oraz rozwinięte na str. 130 polegają na „posiadaniu znacznego doświadczenia w wytwarzaniu inteligentnych urządzeń domowego użytku (telewizorów, monitorów, sprzętu AGD, oświetlenia)”. Niestety doświadczenie w tej materii to głównie montaż tych wyrobów w Polsce. Ich projektowanie i prace badawcze prowadzone są w krajach macierzystych firm je produkujących. Proponujemy zastąpić słowo „Przewaga” innym np. „potencjałem do wykorzystania” lub „potencjalną dźwignią” może być”.	Uwaga uwzględniona
276.	s. 116, akapit „E-gospodarka”	Z tak przedstawionego założenia odnośnie do rynku pracy wynikać mogą redukcje zatrudnienia w tradycyjnych dziedzinach gospodarki. W dalszej części rozdziału (np. str. 117 i 118) nie przedstawiono jednak żadnych działań likwidujących negatywne skutki impetu cyfrowego dla rynku pracy.	Uwaga odrzucona.
277.	s.120	Należy zastanowić się nad możliwością przeredagowania nazwy celu 4 „Otwarty rząd”. Działania w nim opisane odnoszą się raczej do całości administracji publicznej, a więc także do administracji samorządowej, a nie tylko do centralnej, jak wskazywałaby nazwa celu.	Uwaga uwzględniona
278.	s. 125, pkt 7	Należy zauważyć, że w sektorze ICT pracuje bardzo dużo osób z wykształceniem humanistycznym (a nie tylko ścisłym), które kształtują treści i usługi informacji i komunikacji Internetowej (np. w Krakowie dyrektorem Centrum Badań IBM jest osoba o wykształceniu muzycznym). Są to ludzie o kompetencjach interdyscyplinarnych. Osoby z wykształceniem humanistycznym pracują także w sektorze „nowych mediów”, który z reguły zaliczany jest do branży ICT. Wydaje się więc, że wybór tego narzędzia także nie poparto szczegółową analizą, wykazującą przyszłe potrzeby kadrowe sektora ICT. Proponujemy pod tym kątem uzupełnić diagnozę.	Uwaga uwzględniona
279.	s. 125, pkt 8	Zwiększenie bezpieczeństwa i poczucia zaufania użytkowników sieci może nastąpić w rezultacie całego szeregu działań w różnych obszarach np. wprowadzenie odpowiednich technologii, odpowiednich regulacji prawnych, odpowiedniego zarządzania i nadzoru nad siecią, a także poprzez działania edukacyjne. Należy więc przeredagować i uzupełnić pkt 9.	Uwaga nieuwzględniona – cel dotyczy jedynie edukacji
280.	s. 127	Brak spójnego podejścia do mediów. Jako ważne zadanie wymieniono określenie roli mediów publicznych, podkreślając, że są one	Uwaga

		„najważniejszym graczem na dynamicznie rozwijającym się rynku audiowizualnych treści linearnych i nielinearnych”, a „w średnim horyzoncie czasowym telewizja w wersji linearnej będzie nadal istotnym narzędziem komunikowania”. Tymczasem na str. 117 autorzy opracowania twierdzą, że zmienia się rola mediów: „W przyszłości możemy spodziewać się pogłębienia istniejących tendencji i wzrostu znaczenia komunikacji bezpośredniej oraz komunikacji w ramach wspólnych grup zainteresowań. Spadnie znaczenie mediów masowych jako podstawowego źródła informacji o świecie”. Proponujemy ujednoczenie stanowiska odnośnie do roli mediów.	uwzględniona
281.	s. 127	Zdanie: „należy pamiętać, że stopa zwrotu z inwestycji w tym obszarze jest największa zatem wsparcie państwa jest szczególnie uzasadnione” jest sprzeczne z podstawową zasadą ekonomii. W przypadku interwencji państwa w taki obszar nastąpiłoby wypychanie z niego sektora prywatnego, działania takie oprócz marnotrawstwa funduszy publicznych osłabiłyby rozwój sektora prywatnego. Proponujemy sformułowanie: „efektywność wsparcia publicznego dla start-up’ów, programów innowacyjnych przedsiębiorstw, budowania wyspecjalizowanych kadr jest relatywnie wysoka i uzasadnia takie właśnie wydatkowanie funduszy publicznych przy wspieraniu sektora ICT”	Uwaga uwzględniona
282.	s. 127	W ramach tego samego celu 1.3 „Wzmocnienie sektora mediów elektronicznych tworzącego treści i usługi” autorzy opracowania opowiadają się za wsparciem programów „start-up”, a innym razem postulują, aby „zamiast finansować pojedyncze startupy, rozwijać zamawiane programy wdrożeniowe służące rozwojowi całego sektora”. Proponujemy ujednoczenie opisu działań wobec programów „start-up”.	Uwaga uwzględniona
283.	s. 129, pkt 4	Bezpośrednie finansowanie innowacyjności MŚP może być bardzo kosztowne i sprzeczne z regulacjami UE. Jeżeli chodzi o stwierdzenie o bardziej aktywnej roli MŚP w projektach innowacyjnych w porównaniu z innymi państwami to w diagnozie nie ma żadnej analizy wykazującej, że polskie MŚP mogą taką rolę pełnić.	Uwaga częściowo uwzględniona, przyjmujemy, że wszelkie sparcie jest prowadzone w granicach prawa (także unijnego) i przy zachowaniu dyscypliny wydatkowania środków publicznych.
284.	s.129, pkt 9	Istnieje wątpliwość czy zadanie opisane w tym punkcie jest możliwe do zrealizowania, ponieważ podmioty „będące w strukturach globalnych przedsiębiorstw” są decyzyjnie uzależnione od swoich central za granicą.	Uwaga uwzględniona
285.	s. 136, cel 1	Należy określić znaczenie słowa „pełnego” w kontekście zapisów ustaw np. o ochronie danych osobowych, o ochronie informacji niejawnych, które wprowadzają różne ograniczenia dostępu.	Uwaga uwzględniona
286.	s. 144 pkt 3	Sugeruje się rozszerzenie zapisu i ukazanie faktycznych działań jakie będą podjęte w zakresie zbilansowania systemu ubezpieczeń społecznych	Uwaga odrzucona.
287.	s. 145 pkt 7 Lepszy start życiowy i zawodowy młodych	W związku z obecnie prowadzoną dość restrykcyjną polityką banków w zakresie udzielania kredytów hipotecznych bardzo trudne będzie w zaproponowanym okresie i kształcie wdrożyć Decyzje 7. Należy rozważyć przeformułowanie zapisów lub zmianę (wydłużenie) przedziału czasowego.	Uwaga odrzucona.
288.	s. 145 pkt 10 Dostępność	Należy rozważyć dodanie w tym miejscu aspektu wsparcia dla kadr służby zdrowia, w tym w szczególności pielęgniarek.	Aspekt ten znalazł się w dokumencie

	ć i wysoka jakość usług zdrowotnych		
289.	s. 147 1.1 Zapewnienie opłacalności podejmowania legalnej pracy dla osób o niskiej zatrudnialności	Należałoby rozważyć wskazania iż, efektywne opodatkowanie dochodów z pracy powinno być generalnie możliwie niskie, <u>w szczególności</u> w odniesieniu do dochodów z pracy dla niskich wynagrodzeń.	Tego typu zapisy znajdują się w dokumencie, warunkiem jest jednak niewprowadzanie dodatkowych zaburzeń do systemu podatkowego.
290.	s. 147/148 tabelka	Należałoby rozważyć wprowadzenie dodatkowego elementu tj. Wprowadzenie zasiłków macierzyńskich dla kobiet, które przed urodzeniem dziecka prowadziły działalność gospodarczą.	Propozycja ta zostanie poddana pod dyskusję i ewentualnie uwzględniona
291.	s. 148 Efektywna aktywizacja bezrobotnych oraz biernych zawodowo	Zastąpienie urzędów pracy centami aktywizacji zawodowej i jednoczesne zniknięcie tradycyjnego pośrednictwa pracy jest dość ryzykownym przedsięwzięciem. Takie rozwiązanie możliwe byłoby jedynie w sytuacji powszechnego dostępu wszystkich obywateli do internetu i posiadania przez nich umiejętności posługiwania się komputerem. Obecnie istnieją tu znaczne dysproporcje między miastem i wsią, a także między osobami młodszymi i dojrzałymi. Dodatkowo w przypadku skutecznej aktywizacji społecznej i zawodowej „wrażliwych grup” tj. m.in. osób długotrwale bezrobotnych czy niepełnosprawnych bardzo ważny jest kontakt bezpośredni i indywidualne do nich podejście. Aktywizacja zawodowa akurat tych grup wymaga dużo większego wysiłku, także więc same narzędzia internetowe umożliwiające kontakt pracodawcy z pracownikiem mogą okazać się niewystarczające. W związku z powyższym sugeruje się uzupełnienie zapisów i nawiązanie do konieczności zapewnienia szczególnego rodzaju wsparcia (indywidualnego) dla osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.	Celem proponowanych zmian jest poprawa efektywności systemu. Dodatkowo, zmiana ta będzie procesem o charakterze ewolucyjnym a nie rewolucyjnym
292.	s.152 tabelka, ppkt 2	Sugeruje się, aby badanie, o którym mowa przeprowadzić joeszcze zanim środki z EFS wygasną.	Uwaga przyjęta.
293.	s. 156 Promocja diety	Należałoby rozważyć wprowadzenie dodatkowego elementu tj. Wprowadzenie zasiłków macierzyńskich dla kobiet, które przed urodzeniem dziecka prowadziły działalność gospodarczą.	Propozycja ta zostanie poddana pod dyskusję i ewentualnie uwzględniona

294.	s. 160 Wariant II elastyczny	Należy rozważyć możliwość wprowadzenia dodatkowego (przynajmniej jednego) stopnia w przypadku kobiet np. w wieku 63 – możliwość wypłacania ¾ świadczenia emerytalnego. Reforma emerytalna w szczególności sposób zmieni sytuację kobiet (zwiększenie wieku emerytalnego aż o 7 lat), dlatego w przypadku wariantu elastycznego konieczne jest stopniowe wprowadzanie zmian.	Zapis został zmieniony zgodnie z aktualnymi ustaleniami rządowymi
295.	s. 168	Zapisy dot. wspierania wynajmu mieszkań, a nie ich zakupu są sprzeczne z zapisami na str. 145 pkt 7 Lepszy start życiowy i zawodowy młodych. Należałoby przeformułować zapisy dot. proponowanego w dokumencie wsparcia wynajmu, tak aby zaznaczone, iż jest to dodatkowa (prócz zakupu własnego mieszkania) możliwość dla osób młodych.	Uwaga przyjęta.
296.	s. 172 tabelka ppkt 1	Należy rozważyć możliwość przeprowadzenia pilotażu w zakresie uczestnictwa w szkolnictwie powszechnym dzieci niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym (aby sprawdzić czy nie dezorganizuje to pracy szkoły).	Uwaga odrzucona.
297.	Str. 257	Zaskakujące i głęboko dyskusyjne jest poświęcenie niewspółmiernie dużo uwagi kwestiom samofinansowania systemu transportowego, co w konfrontacji z ciągle złym stanem infrastruktury transportowej w Polsce wydaje się niezasadne. Braki i zapóźnienia mające miejsce w tym obszarze powinny skłaniać przede wszystkim do działań na rzecz poprawy tego stanu, nie koncentrować się natomiast na kwestiach opłat oraz opodatkowania korzystających z tej infrastruktury. [s. 257] – postulujemy doprecyzowanie zapisów wskazujących na potrzebę wzmocnienia połączeń poprzez uwzględnienie połączenia w relacji Kraków – Warszawa.	Uwaga nie uwzględniona, ponieważ jest zbyt szczegółowa. Rozwinięcie dotyczące kierunków rozwoju poszczególnych gałęzi transportu znajdzie się w zapisach Strategii Rozwoju Transportu i poszczególnych programach
298.	s. 259	– Rysunek 7.7 Schemat układu dróg kolejowych w Polsce w 2030 oraz ich standard określony poprzez ramy prędkości – postulat uzupełnienia sieci kolejowej o odgałęzienie linii kolejowej Kraków (Podłęże) – Piekietko – Nowy Sącz – granica państwa na Zakopane. Linia kolejowa Kraków (Podłęże) - Nowy Sącz - Muszyna - / Zakopane uwzględniona jest zarówno w Master Planie dla transportu kolejowego w Polsce do roku 2030 jak i w projekcie KPZK (wersja z 7 czerwca 2011 r. wskazuje tę linię jako linię konwencjonalną modernizowaną do prędkości 120-200 km/h).	Rysunek został zmieniony zgodnie z zapisami KPZK
299.	s. 281	fragment „(...) w którym [młodym pokoleniu] relacje oparte na afirmacji indywidualizmu, pozwalają jednocześnie współdziałać i realizować ” - wydaje się że relacje oparte indywidualizmie nie są do pogodzenia z budowaniem współpracy, działań zespołowych są nie do pogodzenia. Kluczowe dla zaufania społecznego i kształtowania się kapitału społecznego są raczej kooperacja, partnerstwo i relacje oparte na wspólnotowych więziach i to właśnie te elementy powinny być wzmocniane i pokazywane jako pozytywne.	Uwaga odrzucona.
300.	s. 281	fragment „zagrożenia w tym obszarze (...)” - zagrożenia dotyczą nie tylko niedostosowanego programu nauczania czy niewykorzystywania nowoczesnych technologii, ale mają także charakter systemowy – np. brak funduszy, brak odpowiednio wyszkolonego personelu itp.	Uwaga odrzucona.
301.	s. 285	pkt. 1-10 - w diagnozie rozdział „Uwarunkowania – szanse i zagrożenia, jako pierwszy wymieniono obszar „rodzina i jej obszar kulturowy”. Tymczasem żaden z punktów 1-10 nie odnosi się do tego obszaru. Odnoszą się one do obszarów drugiego (system szkolny), trzeciego (praca i środowisko zawodowe) i czwartego (przestrzeń publiczna i środowisko). Proponujemy uzupełnienie tej luki.	Uwaga odrzucona.

302.	s. 288	Pkt 2.4, fragment „Główną przeszkodą (...)” - niezrozumiałą jest tutaj brak wskazania na bardzo wysoki, zwłaszcza w stosunku do dochodów wiejskich, koszt dostępu do Internetu, niskie pokrycie infrastrukturą informatyczną, brak lokalnej oferty usług przez Internet np. oferty banków spółdzielczych. Wszystko to rzutuje na praktyczną potrzebę i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii.	Uwaga odrzucona.
303.	s.292	Idea przeprowadzenia debaty związanej z systemem funkcjonowania 1% jest jak najbardziej zasadna w odniesieniu do pełniejszej kontroli państwa czy pieniądze przekazywane przez podatników na rzecz organizacji pp są następnie właściwie wydatkowane (tj. na cele statutowe tych organizacji). Jednakże należy utrzymać możliwość dokonywania wyboru przez obywateli konkretnej organizacji pp, którą pragną wspomóc. System konkursowy mógłby być zastosowany w odniesieniu do 1% dochodów, który nie został rozdysponowany przez podatników.	Uwaga odrzucona. Celem jest poprawa efektywności i możliwości działania ngos. Propozycje idą w kierunku zwiększenia kontroli państwa. Jest to sprzeczne z propozycjami zawartymi w strategii
304.	s. 305	„Bolączką (...)” - wniosek ten nie jest poparty diagnozą która powinna wykazać, który z tych elementów (tzn. nieefektywne zarządzanie zasobami czy też np. fatalna infrastruktura techniczna w tym informatyczna), jest bardziej odpowiedzialna za „niewydolność instytucji”	Uwaga odrzucona.
305.	s. 305	„Ma to odzwierciedlenie w rankingach (...)” - na stronie źródła http://info.worldbank.org/governance/wgi/sc_country.asp znajdują się już nowsze dane z 2009, dodatkowo w innych przedziałach czasowych. Także dane z lat 1996-2008 są nieprawidłowo zaznaczone na rysunku 9.1, na przykład Efektywność Administracji w roku 2004 na wykresie wynosi około 71.5 % podczas, gdy w tabeli źródłowej jest 68.9%.	Uwaga odrzucona.
306.	s. 308	fragment „To państwo, które ogranicza (...)” - zamiast „ogranicza” należy raczej użyć np. „optymalizuje” w sensie, że jest aktywnym regulatorem (katalizatorem zmian), bo obszar zmian może zmieniać się dynamicznie: raz być duży raz mały w zależności od potrzeb.	Uwaga odrzucona.
307.	s. 308	Diagram: Ramka „partycypacyjne” – „debata z obywatelem” jest na pewno krokiem we właściwym kierunku zwłaszcza w porównaniu do „debaty przed obywatelem”, jednakże właściwie pojmowana „demokracja partycypacyjna” oznacza również udział obywatela w procesie podejmowania, wdrażania i rozliczania decyzji, czyli współdecydowania i kontroli. Ramka „przejrzyste..” – wyjaśnienie decyzji i opisanie roli instytucji państwa w procesach legislacji ma miejsce obecnie i nie jest to „demokracja partycypacyjna”. W demokracji partycypacyjnej obywatel bierze udział w podejmowaniu decyzji na zasadzie konsensusu. A zatem obywatelom nie „wyjaśnia się decyzji” to oni tę decyzję podejmują razem z instytucją.	Uwaga odrzucona.
308.	s. 310	fragment „Sprawne państwo to także administracja centralna, która: (...)” – pisząc o promocji praw kobiet i mężczyzn należy również w dobie grożącej zapaści demograficznej podjąć temat promocji rodzin i ich nie dyskryminacji. Warto również wspomnieć o zasadzie partnerstwa i dialogu społecznego, wyrażającego się uczestnictwem obywateli w procesach decyzyjnych, a także o zasadzie zarządzania wielopoziomowego w realizacji współpracy z administracją samorządową.	Uwaga odrzucona.
309.	s. 311	fragment „Przed Polską stoi wielka szansa (...)” - zdanie nie precyzuje co oznacza „zasada otwartości treści publicznej”. Dodatkowo szereg krajów wprowadza zasady dostępności do informacji publicznych już od dawna. Na jakiej podstawie Polska miałaby stać się liderem otwartego sposobu sprawowania władzy? Tego nie pokazano np. poprzez wymienienie list rankingowych.	Uwaga odrzucona.
310.	s. 313	Pkt 1.2, fragment „poszerzenie uprawnień (...)” - działania takie może prowadzić do nadmiernej centralizacji i przerostów	Uwaga odrzucona.

		biurokratycznych w Radzie Ministrów, a w rezultacie do braku efektywności.	
311.	s. 315	Pkt 1.14 - tworzenie polityk, prawa i usług przez obywateli wspólnie z władzą musi iść dalej w kierunku zapewnienia realnej kontroli/rozliczenia wykonania poprzez otwartość i przejrzystość działań władzy.	Uwaga odrzucona.
312.	s. 317	Akapit 3, fragment „Rządowa weryfikacja (...)” – powinien brzmieć raczej „publiczna weryfikacja”, czyli oparta na procesie konsultacji ze społeczeństwem, zainteresowanymi organizacjami, biznesem itp., a nie tylko przeprowadzona przez rządzących.	Uwaga odrzucona.
313.	s. 320	Pkt 2.7 - propozycja może być sprzeczna z pkt 2.4. Dodatkowo może bardzo ograniczać inicjatywy poselskie i obywatelskie.	Uwaga odrzucona.
314.	s. 321	Projekt IX.6, fragment „w porozumieniu pomiędzy władzą wykonawczą (...)” - orzeczenia trybunałów międzynarodowych sprzeczne z polskim prawem byłyby zatem bezwzględnie i natychmiast wdrażane w Polsce. Proponowane, zbyt kategoryczne w treści i zasadach, rozwiązanie prowadziłyby do chaosu i wpłynęłyby na pozycję ustrojową Trybunału Konstytucyjnego.	Uwaga odrzucona.
UWAGI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO			
315.	Uwaga ogólna	Projekty dokumentów strategicznych – długo- i średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju, przygotowywanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów i Ministerstwo Rozwoju Regionalnego stanowią kluczowy element nowoczesnego systemu strategicznego zarządzania rozwojem kraju. Konsultacje społeczne tych dokumentów powinny służyć zwiększeniu efektywności, przejrzystości oraz zaangażowania zainteresowanych stron w proces tworzenia dokumentów programowych, a także ich późniejszego wdrażania. Ustawowy termin 35 dni (od dnia ogłoszenia) wydaje się, iż jest wystarczający dla opiniowania jednego dokumentu. Natomiast zbiegnięcie się w czasie procesu opiniowania trzech tak obszernych i znaczących dokumentów jak strategia długo- i średnio-okresowa oraz Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, nie pozwala w tak krótkim czasie na szczegółowe zapoznanie się z dokumentami oraz na wnikliwe uwagi różnych środowisk – regionalnych i lokalnych, które na wcześniejszym etapie nie były w proces tworzenia włączone. Także sposób informowania o rozpoczęciu procesu konsultacji nie jest optymalny z punktu widzenia interesariuszy, którzy powinni wyrazić opinie do projektowanych dokumentów.	Uwaga odrzucona.
316.	Uwaga ogólna	Wydaje się, iż zaprojektowany w DSRK układ celów i kierunków interwencji publicznej jest wewnętrznie spójny i dobrze powiązany z problemami rozwojowymi zidentyfikowanymi w diagnozie. Słabą stroną jest pominięcie w projekcie DSRK 2030 zagadnień rozwoju przestrzennego, które zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju strategia ta powinna określać. Poziom zróżnicowań terytorialnych w odniesieniu do uwarunkowań społeczno-gospodarczego rozwoju wymaga często zastosowania zróżnicowanych przestrzennie narzędzi interwencji. Projekt DSRK 2030 z uwagi na swą obszerność (ponad 400 stron), w szczególności w częściach diagnostycznych, jest mało czytelny.	Uwaga odrzucona.
317.	Uwaga ogólna	Wątpliwości budzi pominięcie alternatywnych scenariuszy rozwojowych. Obecnie Polska znajduje się w okresie spowolnienia gospodarczego i nie należy zakładać tylko bardzo optymistycznej wersji wydarzeń. Zasadnym byłoby uwzględnienie uwarunkowań związanych ze spodziewaną tzw. II falą kryzysu i jego wpływu na rozwój kraju.	Uwaga odrzucona.
318.	Uwaga ogólna	Zapewnienie trwałego rozwoju kraju nie może skupiać się wyłącznie na polityce wzmocnienia krajowych biegunów wzrostu musi być jednak prowadzona równoległe z działaniami konwergencyjnymi, których dalsze opóźnianie może prowadzić do trwałej marginalizacji obszarów problemowych i spowodować trudne do odwrócenia skutki społeczne. Istnieje zagrożenie, że słabsze regiony/obszary problemowe nie osiągną zakładanego stopnia rozwoju i zostaną zmarginalizowane. Model polaryzacyjno-dyfuzyjny zapisany w projekcie DSRK był już przedmiotem dyskusji przy opracowywaniu Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Zrezygnowano wówczas, z tego modelu z uwagi na fakt, iż polaryzacja i dyfuzja są pojęciami wykluczającymi się.	Uwaga odrzucona.
319.	Uwaga ogólna	Wydaje się, iż ponownego rozważenia z uwagi na realne zagrożenie recesją wymaga planowana w projekcie strategii budowa Kolei Dużych Prędkości, z uwagi na olbrzymie koszty jej przeprowadzenia spowoduje ograniczenie lub odsunięcie w czasie inwestycji w modernizację tych linii kolejowych, których stan już w tej chwili jest optykany. Może to w konsekwencji również oznaczać dalszą	Uwaga uwzględniona, dokonano zmian

		peryferyzację regionu świętokrzyskiego, w tym miasta Kielce. Należy przede wszystkim podjąć działania w zakresie poprawy istniejącej sieci kolejowej i dostosowania jej, co najmniej do prędkości eksploatacyjnej 160 km/h, aby zapewnić wysokiej jakości połączenia wszystkich miast wojewódzkich z Warszawą, co w perspektywie do roku 2020 będzie raczej trudne do wykonania i będzie wymagało kontynuacji po roku 2020. Dopiero zrealizowanie tego zadania może otworzyć perspektywę dla KDP.	w tekście
320.	Uwaga ogólna	Podobna uwaga dotyczy planowanej budowy Centralnego Portu Lotniczego, której realizacja wydaje się mniej istotna w stosunku do obecnych potrzeb infrastrukturalnych kraju i możliwości rozwoju transportu zintegrowanego.. W projekcie nie został dobrze dopracowany system monitorowania, który został opisany w sposób zbyt ogólny. Brak jest wskazania podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych celów strategii. Ponadto zasadnym byłoby przyporządkowanie wskaźników monitoringu projektu cywilizacyjnego Polska 2030 do celów określonych w niniejszym projekcie strategii.	j.w
URZĄD MARSZAŁKOWSKI W LUBLINIE DEPARTAMENT POLITYKI REGIONALNEJ			
321.	Uwaga ogólna	I. Zgodność struktury dokumentu z wymogami Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Projekt Strategii w znaczącej mierze jest zgodny z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – zawiera główne elementy wymienione w ustawie. Art. 10. 1. Długookresowa strategia rozwoju kraju zawiera w szczególności: 1) główne trendy i wyzwania, wynikające zarówno z rozwoju wewnętrznego kraju, jak i zmian w jego otoczeniu zewnętrznym; 2) kompleksową społeczno-gospodarczą koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej z uwzględnieniem wymiaru społecznego, gospodarczego, środowiskowego, terytorialnego i instytucjonalnego; 3) scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego, uwzględniające cele i zasady zrównoważonego rozwoju; 4) uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne przestrzennego rozwoju kraju; 5) cele, kierunki i priorytety przestrzennego rozwoju i zagospodarowania kraju oraz sposoby ich realizacji. 2. Długookresowa strategia rozwoju kraju w zakresie rozwoju przestrzennego określa również w szczególności: 1) podstawowe elementy struktury przestrzennej kraju; 2) zasady realizacji i koordynacji polityk zmierzających do zapewnienia ładu przestrzennego; 3) rekomendacje do uwzględnienia w średniookresowej strategii rozwoju kraju, w tym wskazania obszarów problemowych o znaczeniu krajowym. 3. Długookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia uwarunkowania wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju jest dokumentem specyficznym i na swój sposób „innovacyjnym”, co widać już po jej strukturze oraz genezie jej powstawania. Podstawą prac nad DSRK był bowiem Raport Polska 2030, który stanowi niejako diagnozę przedmiotowego dokumentu. Brak w DSRK standardowej struktury (wg schematu: jedna oddzielna kompleksowa diagnoza, SWOT, część postulatywna z wskazaniem celów i kierunków działań, monitoring) oraz jej obszerność (ponad 400 stron), dość utrudniają przyswajanie treści w nim zawartych. Zgodnie z przyjętą metodologią, prace nad dokumentem zostały poprzedzone sporządzeniem raportu wyjściowego (Raport Polska 2030).	Uwaga odrzucona.

		W samej strukturze zastosowano podział na 3 główne filary w ramach których omówione zostały ogólne i szczegółowe cele rozwoju, z przyporządkowanymi odniesieniami do konkretnych decyzji i projektów kluczowych. Dlatego też, wskazane jest zastanowienie się nad bardziej przejrzystym sposobem redakcji tekstu – być może wprowadzenie bardziej szczegółowej numeracji ułatwiłoby jego czytanie	
322.	Diagnoza	Kompleksowości i trafność diagnozy Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju jest dokumentem specyficznym i na swój sposób „innovacyjnym”, co widać już po jej strukturze oraz genezie jej powstawania. Podstawą prac nad DSRK był bowiem Raport Polska 2030 (podsumowujący doświadczenia i dorobek polskiej transformacji zainicjowanej w 1989 roku), który stanowi niejako diagnozę przedmiotowego dokumentu. Brak w DSRK standardowej struktury (wg schematu: jedna oddzielna kompleksowa diagnoza, SWOT, część postulatywna z wskazaniem celów i kierunków działań, monitoring) oraz jej obszerność (ponad 400 stron), dość utrudniają przyswajanie treści w nim zawartych. Zgodnie z przyjętą metodologią, prace nad dokumentem zostały poprzedzone sporządzeniem raportu wyjściowego (Raport Polska 2030). W samej strukturze zastosowano podział na 3 główne filary w ramach których omówione zostały ogólne i szczegółowe cele rozwoju, z przyporządkowanymi odniesieniami do konkretnych decyzji i projektów kluczowych.	
323.	Cele	Spójność celów, priorytetów i kierunków działań W II części DSRK, w omawianych częściach dotyczących 3 najważniejszych filarów, pojawiają się elementy diagnostyczne przedstawiające sytuację z zakresu danej sfery życia publicznego (np. diagnoza systemu edukacji, diagnoza sektora nauki, diagnoza przedsiębiorczości). Brak jednej, wydzielonej diagnozy (tak jak to bywa w standardowo tworzonych strategiach) powoduje, że obok fragmentów o charakterze postulatywnym (odnoszących się do celów i kierunków rozwoju), pojawiają się także zapisy dotyczące stanu obecnego, o charakterze diagnostycznym. Dlatego też, wskazane jest zastanowienie się nad bardziej przejrzystym sposobem redakcji tekstu – być może wprowadzenie bardziej szczegółowej numeracji ułatwiłoby jego czytanie Należy podkreślić, że sam układ celów jest (w dużej mierze dzięki zastosowanemu mechanizmowi filarów) wykazuje dość wysoki poziom selektywności i koncentracji na problemach kluczowych, najistotniejszych czyli właśnie strategicznych.	Uwaga odrzucona.
324.	Planowane przestrzenne	Poziom koncentracji planowanej interwencji Spójność z planowaniem przestrzennym jest omówiona przede wszystkim z kontekście: - układu metropolitalnego kraju i kierunków działań polityki przestrzennej w ramach mechanizmu polaryzacyjno – dyfuzyjnego równoważenia rozwoju, - ochrony środowiska (w tym m.in. wdrożenia zintegrowanego zarządzania środowiskiem, promocji recyklingu odpadów, efektywności energetycznej, planowania przestrzennego z uwzględnieniem gospodarowania obszarami cennymi przyrodniczo), - rozbudowy sektora energetycznego (analiza lokalizacji geograficznej poszczególnych elementów systemu w celu optymalizacji efektywności inwestycji oraz poprawy lokalnego bezpieczeństwa), przykład konkretnego mechanizmu wdrożeniowego to: Kluczowy projekt V.9: Inwentaryzacja i oszacowanie wartości zasobów przyrodniczych na podstawie wspólnej metodologii do 2015 r. oraz - w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju - wpisanie najcenniejszych zasobów do planów zagospodarowania przestrzennego, który jest powiązany z Decyzją nr 22 Poprawa warunków środowiskowych, uniknięcie ryzyk związanych ze zmianami klimatu; - wprowadzenie nowoczesnego systemu planowania przestrzennego, który ostatecznie rozwiąże problem wydawania pozwoleń na budowę na obszarach zalewowych, osuwiskowych - jednym z narzędzi realizacji polityki adaptacyjnej jest wyegzekwowanie sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego we wszystkich gminach, przykład konkretnego mechanizmu wdrożeniowego to: Kluczowy projekt V.13: Opracowanie oraz wdrożenie krajowego programu adaptacji do zmian klimatu obejmującego pogłębianie	Uwaga odrzucona

		badań dotyczących zmian klimatu oraz - w oparciu o wyniki tych badań - wprowadzenie instrumentów polityki publicznej integrujących działania w poszczególnych sektorach (gospodarki wodnej, rolnictwa, transportu, zdrowia, budownictwa, gospodarki przestrzennej), który jest powiązany z Decyzją nr 22. Jako słabość dokumentu należy podkreślić stosunkowo niewielki stopień odniesienia w analizowanym dokumencie do szeroko postrzeganej kwestii zróżnicowania przestrzennego kraju. Zapisy strategii dotyczą terytorium całego kraju, traktując go jako obszar jednorodny, nie uwzględniając różnic w uwarunkowaniach środowiska geograficzno-fizycznego, różnic w układzie osadniczym i demograficznym, a także różnic w poziomie rozwoju infrastruktury. Na obronę jednak przemawia fakt, iż jest to dokument długookresowy i jego zadaniem jest stworzyć ogólne, strategiczne zręby rozwoju.	
325.	System realizacji	System realizacji, w tym zwłaszcza w zakresie: zaproponowanych narzędzi realizacji, w tym realności i wielkości ram finansowych Autorzy wskazują na 3 okresy implementacji DSRK: 1) lata 2011-2015 – przygotowanie ram instytucjonalno-formalno- prawnych do efektywnego wdrażania zintegrowanego systemu zarządzania krajem 2) lata 2015-2020 – kulminacja wdrażania zintegrowanego systemu zarządzania krajem: powiązanie ze ŚSRK oraz 9 zintegrowanymi strategiami oraz dokumentem programowym Strategia EU 2020 3) lata 2020-2030 – okres realizacji długoterminowych celów: przede wszystkim wzrostu konkurencyjności poprzez wzrost innowacyjności, sprostania wyzwaniom energetyczno-klimatycznym oraz zmianom demograficznym. Należy podkreślić, iż dość dobrze jest opisany sposób powiązania postulowanych zmian z konkretnymi decyzjami i projektami (integralną część stanowi zestawienie 25 kluczowych decyzji niezbędnych do osiągnięcia celu projektu cywilizacyjnego Polska 2030 i 100 kluczowych projektów do realizacji), co sprawia wrażenie, że DSRK stanowi dokument bardziej skonkretyzowany i gotowy do wdrożenia. Jednakże, mimo, że jest to dokument o dość odległym horyzoncie czasowym i chociaż ustawodawca nie nałożył wymogu ujęcia w dokumencie ram finansowych, już dziś należałoby się zastanowić się na możliwościach finansowym niezbędnymi do wdrożenia w/w decyzji i kluczowych projektów. Podając konkretny przykład realizacji Strategii – rozważając propozycje zmian w sferze gospodarki należy się zastanowić, czy np. postulat wydłużenia wieku emerytalnego do 67 roku życia nie jest sprzeczny z postulatem wzrostu do 71% zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat?....	Uwaga odrzucona.
326.	System realizacji Roz. VI i Roz VII	terytorialnego (regionalnego) ukierunkowania interwencji Kwestia terytorializacji została podjęta przede wszystkim w części II dotyczącej Filaru Terytorialnego Równoważenia Rozwoju (rozdział VI. Rozwój Regionalny i VII. Transport). W pozostałych częściach, zróżnicowania terytorialne nie zostały uwzględnione dostatecznie. Kluczowe znaczenie dla rozwoju regionów w perspektywie długookresowej ma wzrost konkurencyjności regionów oraz budowa spójności terytorialnej poprzez wspieranie potencjału rozwojowego i powiązań funkcjonalnych na poziomie regionalnym. Cele szczegółowe polityki rozwoju regionalnego wynikające z przyjętego celu strategicznego i modelu (polaryzacyjno-dyfuzyjnego) rozwoju są następujące: 1. Wzmacnianie potencjału rozwojowego metropolii i ośrodków regionalnych oraz wyrównywanie szans rozwojowych poprzez rozwijanie potencjałów endogenicznych miast. Kierunki działania: 1.1 Integracja wewnętrzna i wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych głównych ośrodków	Uwaga odrzucona.

		miejskich. 1.2 Zwiększanie dostępności (transportowej i teleinformatycznej) ośrodków regionalnych. 1.3 Zwiększanie potencjału rozwojowego oraz wyrównywanie szans rozwojowych miast poprzez rozwijanie ich potencjałów endogenicznych. 2. Wzmacnianie potencjału rozwojowego oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych. Kierunki działania: 2.1 Zwiększanie dostępu do infrastruktury transportowej i teleinformatycznej. 2.2 Podnoszenie poziomu kapitału ludzkiego i społecznego. 2.3 Wspieranie różnicowania działalności społeczno-gospodarczej. 2.4 Wspieranie dostępności do kluczowych usług publicznych. 2.5 Poprawa sprawności instytucjonalnej samorządów terytorialnych i ich większe włączenie w programowanie i zarządzanie polityką rozwoju na poziomie lokalnym, m.in. poprzez zwiększenie ich samodzielności finansowej. 3. Wzmacnianie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich. Kierunki działania: 3.1 Modernizacja rolnictwa poprzez zwiększenie jego wydajności i zmniejszenie zatrudnienia. 3.2 Tworzenie pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich. 3.3 Poprawa infrastruktury obszarów wiejskich oraz stopnia dyfuzji na linii wieś–miasto. Przyjęte kierunki działań stanowią kontynuację dotychczasowych działań podjętych na rzecz rozwoju regionalnego (RPO, PROW, Kapitał Ludzki); wpisują się także w główne założenia KSRR oraz Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju Brakuje wskazania na moment korzystania z dyfuzji/rozprzestrzeniania się efektów działań nakierowanych na rozwój najsilniejszych ośrodków miejskich (metropolii). Istnieje zagrożenie, że słabsze regiony/obszary problemowe nie osiągną zakładanego stopnia rozwoju i zostaną zmarginalizowane. Kluczową kwestią jest doprecyzowanie pojęcia dyfuzji – wskazane byłoby zastanowienie się nad propozycją wprowadzenia „modelu polaryzacyjno-absorpcyjnego”, gdyż pojawiają się opinie, że polaryzacja i dyfuzja to dwa przeciwstawne terminy, które wykluczają się nawzajem (uwaga Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego).	
327.	Wskaźniki	Adekwatności i trafności wskaźników realizacji (kwantyfikacja celów) Zestaw wskaźników jest zebrany w jednym miejscu. Wskazane byłoby zastanowienie się nad przyporządkowaniem konkretnych wskaźników do poszczególnych celów, lub chociażby (bardziej ogólnych) filarów. Ułatwiło by to w przyszłości monitoring i identyfikację poziomu wdrażania zakładanych celów.	Uwaga odrzucona.
328.	Uwaga ogólna	Roli, zadań i odpowiedzialności poszczególnych podmiotów, w tym samorządu województwa Nie została wprost przypisana konkretnym podmiotom odpowiedzialność za wdrażanie poszczególnych celów. Wydaje się, że wynika to ze specyfiki dokumentu – DSRK jest bowiem dokumentem o dość odległym horyzoncie czasowym i jego zadaniem jest przede wszystkim wyznaczać ramy i kluczowe kierunki interwencji na dość ogólnym stopniu.	Uwaga odrzucona.
329.	Spójność z innymi dokumentami	Mechanizmów koordynacji oraz powiązań funkcjonalnych z obowiązującymi dokumentami strategicznymi przyjętymi przez Rząd i Parlament (np. KSRR, polityka ekologiczna państwa) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju wraz z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Kraju stanowi ramy nowego, zintegrowanego porządku strategicznego – w obrębie, którego będą realizowane bardziej	Uwaga odrzucona.

	strategicznymi	szczegółowe dokumenty (o krótszym horyzoncie czasowym): Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (w korelacji ze Strategią EUROPA 2020) 9 zintegrowanych strategii sektorowych (Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska, Rozwoju Regionalnego, Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Rozwoju Kapitału Społecznego, Zrównoważonego Rozwoju Wsi i Rolnictwa, Sprawnego Państwa oraz Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa. Spójność pomiędzy obranymi kierunkami rozwoju w w/w kluczowych dokumentach strategicznych została przedstawiona w poniższym zestawieniu: <table border="1" data-bbox="405 336 1608 1173"> <thead> <tr> <th data-bbox="405 336 685 435">Filary przedstawione w DSRK 2030</th> <th data-bbox="685 336 1032 435">Cele przedstawione w EUROPA 2020:</th> <th data-bbox="1032 336 1379 435">Obszary strategiczne przedstawione w ŚSRK 2020</th> <th data-bbox="1379 336 1608 435">Cele strategiczne przedstawione w KSRR 2010-2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="405 435 685 754">Filar Efektywności</td> <td data-bbox="685 435 1032 754">Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną</td> <td data-bbox="1032 435 1379 754">I Sprawne i efektywne państwo</td> <td data-bbox="1379 435 1608 754">Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).</td> </tr> <tr> <td data-bbox="405 754 685 914">Filar Innowacyjności</td> <td data-bbox="685 754 1032 914">Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji</td> <td data-bbox="1032 754 1379 914">II. Konkurencyjna gospodarka</td> <td data-bbox="1379 754 1608 914">Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność).</td> </tr> <tr> <td data-bbox="405 914 685 1173">Filar Terytorialnego Równoważenia Rozwoju</td> <td data-bbox="685 914 1032 1173">Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</td> <td data-bbox="1032 914 1379 1173">III. Spójność społeczna i terytorialna</td> <td data-bbox="1379 914 1608 1173">Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność).</td> </tr> </tbody> </table>	Filary przedstawione w DSRK 2030	Cele przedstawione w EUROPA 2020:	Obszary strategiczne przedstawione w ŚSRK 2020	Cele strategiczne przedstawione w KSRR 2010-2020	Filar Efektywności	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną	I Sprawne i efektywne państwo	Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).	Filar Innowacyjności	Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji	II. Konkurencyjna gospodarka	Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność).	Filar Terytorialnego Równoważenia Rozwoju	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.	III. Spójność społeczna i terytorialna	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność).	
Filary przedstawione w DSRK 2030	Cele przedstawione w EUROPA 2020:	Obszary strategiczne przedstawione w ŚSRK 2020	Cele strategiczne przedstawione w KSRR 2010-2020																
Filar Efektywności	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną	I Sprawne i efektywne państwo	Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).																
Filar Innowacyjności	Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji	II. Konkurencyjna gospodarka	Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność).																
Filar Terytorialnego Równoważenia Rozwoju	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.	III. Spójność społeczna i terytorialna	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność).																
330.	Uwaga ogólna	kierunki interwencji planowanych w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, a ich znaczenie dla procesu aktualizacji strategii rozwoju województw i kierunków polityki rozwoju prowadzonej w regionach DSRK w obecnym kształcie w zasadzie wpływa pośrednio na aktualizację strategii rozwoju województw. Wyznacz bowiem kierunki które należy realizować w krótszej i dłuższej perspektywie czasowej. Kluczowe, z punktu widzenia regionów, ma znaczenie niżej przytoczony fragment DSRK: „Działania w tych Obszarach zostały zaplanowane i będą podejmowane zarówno w krótkiej i średniej (5-10 lat), jak i w długiej perspektywie czasowej (10-20 lat). W krótkiej i średniej perspektywie czasowej działania koncentrują się na budowaniu podstawowych potencjałów rozwojowych regionów (takich jak na przykład budowa infrastruktury transportowej i teleinformatycznej). W długiej perspektywie czasowej działania koncentrują się na wspieraniu wykorzystania tych potencjałów (na przykład działania związane zróżnicowaniem działalności społeczno-ekonomicznej w oparciu o intensywniejsze powiązania funkcjonalne pomiędzy różnymi	Uwaga nieprzyjęta.																

		obszarami kraju). Innymi słowy, w pierwszym okresie realizacji DSRK priorytetowo zostaną potraktowane działania wspierające procesy dyfuzji oraz inicjatywy na rzecz poprawy sprawności państwa, co będzie zwiększało efektywność absorpcji środków służących m.in. poprawie jakości kapitału ludzkiego, dlatego, w krótkim okresie, w przypadku regionów peryferyjnych, wsparcie procesów dyfuzji jest ważniejsze od bezpośredniego stymulowania innowacyjności.” Mając powyższe na uwadze, wiadomym jest, że kluczowym okresem będzie perspektywa do 2020 roku – te regiony, które zdołają przyspieszyć załapią się na ogólnokrajowy impet rozwojowy (strategiczne obszary interwencji to: infrastruktura transportowo-komunikacyjna i zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu). Dlatego już dziś wiele zależy od świadomości lokalnych władz – jakie przyjmą kierunki planowanych działań.	
331.	Uwaga ogólna	DSRK a polityka rozwoju prowadzona w regionach: Należy pamiętać o silniejszym zaakcentowaniu konieczności stworzenia ram dla kontynuacji takich programów jak realizowany dotychczas PO Rozwój Polski Wschodniej. Uzasadnia to fakt, iż regiony słabiej rozwinięte (takie jak Lubelszczyzna) powinny także mieć udział w budowaniu siły i konkurencyjności gospodarki Unii Europejskiej. Warunki jakie powinny spełnione w tym zakresie to: -symetrycznie prowadzona polityka uzupełniania zaległości cywilizacyjnych; - unikanie błędów wydawania środków finansowych na konsumpcje - potrzeba „prostego” celowego wsparcia (szczególnie na infrastrukturę) - budowanie i sieciowanie współpracy – pod kątem efektywności i synergii - wsparcie sfokusowane i zintegrowane z wydobywaniem i uruchamianiem regionalnych zasobów endogennych Tak przygotowane regiony będą bardziej świadomymi aktorami gry o rozwój, szczególnie w kontekście wdrażanego modelu polaryzacyjno-dyfuzyjnego. Tylko takie podejście pozwoli na bardziej efektywne i optymalne realizowanie celów Strategii EUROPA 2020.	Uwaga zbyt szczegółowa.
PODLASKI URZĄD MARSZAŁKOWSKI			
332.		Projekty DSRK i ŚSRK mimo że dotyczą tej samej problematyki (zróżnicowanej głównie horyzontem czasowym) są stosunkowo trudno porównywalne ze względu na metodykę zapisu, układ redakcyjny i zróżnicowane podejście autorskie.	Uwaga przyjęta.
333.		Brak wyrazistego wprowadzenia do dokumentu określającego jego status prawny, związku z gł. dokumentami UE dotyczącymi problematyki strategii, powiązań z innymi krajowymi rządowymi dokumentami strategicznymi i Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (w tym zależności) oraz z dokumentami strategicznymi samorządów wojewódzkich.	Uwaga odrzucona. Opis jest na samym początku.
334.		Brak bardziej szczegółowego spisu treści dokumentu, utrudniający jego percepcję, który mógłby także posłużyć do łatwej identyfikacji drobnych nieścisłości w nazewnictwie poszczególnych celów.	Uwaga odrzucona.
335.		Brak generalnie etapowania realizacji działań w projektach kluczowych (tak jak to ma miejsce w ŚSRK) przynajmniej w okresach 2012 – 2020 i 2021 – 2030, co stworzyłoby klarowniejszą sytuację w zakresie współistnienia obu strategii. Wydaje się, że DSRK powinna się koncentrować przede wszystkim na celach i działaniach długofalowych przekraczających horyzont ŚSRK oraz na okresie 2021 – 2030. Gdyby to było metodologicznie możliwe pozwoliłoby to bardziej ogólnie potraktować cele i działania w okresie objętym ŚSRK.	Uwaga nieprzyjęta.
336.		Nadmierna szczegółowość niektórych zapisów jak na dokument długofalowy o trudno przewidywalnych warunkach końcowych a także brak przełożenia projektów kluczowych na działania strategii zintegrowanych, co zwiększyłoby kompatybilność z ŚSRK.	Uwaga odrzucona.
337.		Projekt DSRK nie zawiera jak się wydaje wyraźnie wyodrębnionego celu, jakim jest zapewnienie ładu przestrzennego, jak to ma miejsce w KPZK (Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego) i w projekcie SRK 2020 (Obszar Strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo, Cel 1.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem, Priorytetowe kierunki interwencji publicznej I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego).	Uwaga odrzucona.

338.		W kontekście proponowanego zestawu koniecznych decyzji i projektów do podjęcia i wdrożenia wydaje się, że przeformułowania wymaga cel główny dokumentu. Na stronie 13 czytamy, iż „Celem jest analiza oraz charakterystyka warunków niezbędnych dla rozwoju Polski w kluczowych obszarach na tle Unii europejskiej ...”. Sformułowanie Celu sugeruje sprowadzenie dokumentu do roli diagnostycznej (te funkcję pełnił Raport Polska 2030). Tym samym dokument sprowadza się niejako do rangi diagnostycznej obniżającej jego wartość jako dokumentu strategicznego, wyznaczającego kierunki i zakres działania. Powoduje to chaos w odbiorze koncepcji opracowania i zastanawianie się, czy jest ono Strategią która ma być wdrażana, czy dokumentem o charakterze poradnika, wskazującym jakie kroki właściwe byłyby do podjęcia (ale bez gwarancji jego zaakceptowania do realizacji). Ponadto, z zapisów Strategii nie wynika, kto będzie odpowiadał całościowo za jej wdrażanie.	Uwaga odrzucona.
339.	V. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. 1. C Cel szczegółowy 1. Cel operacyjny 1.1. Modernizacja i rozbudowa sektora elektroenergetycznego oraz rozwój odnawialnych źródeł energii. Kierunek działań. 3.1.1.1. Modernizacja i rozbudowa sektora elektroenergetycznego (str. 193-	1. W części dot. programu energetyki jądrowej pominięty został problem zapewnienia nośnika energetycznego (paliwa) dla dwóch projektowanych elektrowni jądrowych. Pożądana byłaby w tej kwestii informacja, czy w jakimkolwiek stopniu może być brane pod uwagę wykorzystanie do tego celu krajowych zasobów pierwiastków promieniotwórczych, czy też paliwo pozyskiwane będzie w drodze zakupów zewnętrznych, bądź też stwierdzenie, że sprawa ta będzie przedmiotem dalszego rozpoznania	Uwaga nie względnie. Uzasadnienie: Kwestia ta jest bardzo istotna ale wydaje się, że wobec jasnego jej określenia w Programie Energetyki Jądrowej nie istnieje potrzeba powtarzania tych ustaleń w ogólnym dokumencie jakim jest DSRK

340.	194) V. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. <u>Cel operacyjny 3. Ochrona i poprawa stanu środowiska oraz adaptacja do zmian klimatu, Kluczowy projekt V.9. „Inwentaryzacja i oszacowanie wartości zasobów przyrodniczych na podstawie wspólnej metodologii do 2015 r. oraz – w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju – wpisanie najcenniejszych zasobów do planów</u>	a) Cel 3 wydaje się być celem szczegółowym a nie operacyjnym bowiem zgodnie z zapisem na str. 207 realizują go 3 cele operacyjne 3.1., 3.2. i 3.3. b) Kluczowy projekt V.9. powiązany z kluczowym projektem V.12. powinien się znaleźć w kierunku działań 3.2.1. Ochrona różnorodności biologicznej (str. 212 i 213), a kluczowy projekt V.10. w celu operacyjnym 3.1. Ochrona i poprawa stanu środowiska. c) Treść kluczowych projektów V.9. i V.12. dobrze byłoby sformułować tak, by była spójna z szerszym zapisem w proj. SRK 2020 tab. na str. 80 „wprowadzenie (w latach 2011 – 2015) zintegrowanego systemu ochrony i zarządzania zasobami przyrodniczymi na bazie kompleksowej inwentaryzacji oraz jego integracja z planami zagospodarowania przestrzennego”. W związku z powyższym, określony w projekcie kluczowym V.12. program monitorowania i narzędzia finansowania różnorodności biologicznej byłyby instrumentami zarządzania zasobami przyrodniczymi w ramach systemu ochrony. 1. d) Ponadto ustalone w kluczowym proj. V.9. „wpisanie najcenniejszych zasobów do planów zagospodarowania przestrzennego” wydaje się merytorycznie niewłaściwe, bowiem do planów powinny być „wpisane” wszystkie elementy systemu ochrony o różnej wartości i wymogach ochronnych, wzajemnie współzależne, a nie tylko najcenniejsze.	a) uwaga przyjęta w całości poprzez zmianę śródtytułu „Cel operacyjny” na „Cel szczegółowy” b) Uwaga przyjęta częściowo. Uzasadnienie: projekt V.9 zdecydowanie wykracza poza zakres ochrony bioróżnorodności a znaczenie inwentaryzacji i oszacowania zasobów jest punktem wyjścia dla wszystkich innych działań dlatego umieszczony jest na początku celu szczegółowego 3. Projekt V.10 został przeniesiony zgodnie z uwagą do celu operacyjnego 3.1. c) uzasadnienie uwagi jest nie w pełni niezrozumiałe d) uwaga przyjęta częściowo, w brzmieniu zgłoszonym w

	<u>zagospodarowania przestrzennego (str. 206).</u>		poprawce MŚ: „V.9. Inwentaryzacja i oszacowanie do 2015 r., na podstawie spójnej metodologii, wartości zasobów przyrodniczych oraz istniejących i projektowanych obszarów cennych przyrodniczo, połączonych korytarzami ekologicznymi i uwzględnienie ich w planach zagospodarowania przestrzennego”
341.	VI. Rozwój regionalny Str. 122	W Wizji rozwoju regionalnego (str. 222 wiersze 11-13 od góry) pominięto prawie całkowicie sprawę policentrycznej metropolii sieciowej określonej w rysunku KPZK – 2030, która jest jedną z kluczowych koncepcji dla rozwoju regionalnego Polski w horyzoncie roku 2030. W związku z powyższym proponuje się do rozważenia zastąpienie zapisu „Wzrośnie także międzynarodowa ranga pozostałych polskich metropolii oraz innych ośrodków miejskich w procesach rozwojowych kraju. Ośrodki miejskie i obszary pozostające pod ich wpływem stanowią zwartą, wewnętrznie zintegrowaną przestrzeń.” następującym sformułowaniem „Wzrośnie także międzynarodowa ranga ośrodków metropolitalnych z ich obszarami metropolitalnymi – tworzących rdzeń policentrycznej metropolii sieciowej oraz współtworzących ją miast z ich obszarami funkcjonalnymi.” Przyjęcie takiego sformułowania byłoby spójne z Wizją przestrzennego zagospodarowania Polski 2030 pkt. 3.2.1. Polska przestrzeń jest konkurencyjna i innowacyjna dzięki wykorzystaniu potencjału policentrycznej metropolii sieciowej zawartą w projekcie KPZK (str. 32) wersja z 25.01.2011 r.	Zmienimy odpowiedni zapis w DSRK
342.	Jw.	W rysunku do Wizji rozwoju regionalnego Polski do roku 2030 ilustrującym wzmocnienie integracji polskiej przestrzeni (a jednocześnie policentryczną metropolię sieciową z proj. KPZK) wyraźnie brakuje kluczowego dla Polski Wschodniej podstawowego powiązania funkcjonalnego pomiędzy Lublinem a Białymstokiem, które byłoby w ramach tego obszaru kontynuacją powiązania funkcjonalnego Rzeszów – Lublin.	Uwaga odrzucona.
343.	Jw.	W celu szczegółowym 1. „Wzmocnienie potencjału rozwojowego metropolii i ośrodków regionalnych oraz wyrównywanie szans rozwojowych...” w celu osiągnięcia spójności z KPZK proponuje się zmodyfikowany zapis dot. wykształcenia się do 2030 r. funkcji metropolitalnych (wiersze 12-16 od dołu str.) o treści „Działania w ramach długookresowej polityki rozwoju wspierać będą procesy prowadzące do znaczącego zwiększenia ilości i jakości funkcji metropolitalnych w obszarach metropolitalnych tworzących rdzeń policentrycznej metropolii sieciowej: Krakowa, Poznania, Wrocławia, Trójmiasta, konurbacji śląskiej, Łodzi, Bydgoszczy i Torunia, Szczecina, Lublina, Białegostoku i Rzeszowa.” Byłby to zapis realistyczny z punktu widzenia skromnej rangi potencjałów społeczno –	Uwaga odrzucona.

		gospodarczych w/w miast w przestrzeni UE, a jednocześnie stwarzający możliwość lepszego wykorzystania instrumentów przyszłej ustawy o polityce miejskiej w ich obszarach funkcjonalnych.	
344.	VI. Rozwój regionalny Str. 228	W celu operacyjnym 1.1. (str. 228) „Integracja wewnętrzna i wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych głównych ośrodków miejskich” w treści kropki 1 proponuje się użyć adekwatnych do nazwy celu sformułowań: „Budowa potencjału głównych ośrodków miejskich – metropolii i regionalnych policentrycznej metropolii sieciowej, jako konkurencyjnych ośrodków gospodarczych wymaga zapewnienia odpowiednich relacji oraz rozwiniętej współpracy pomiędzy różnymi podmiotami na ich obszarach funkcjonalnych, w tym z samorządami gmin” oraz „Dlatego w pierwszej kolejności wprowadzone zostanie instytucjonalne wsparcie dla współpracy podmiotów w ramach obszarów funkcjonalnych, w tym metropolitalnych” – co zastąpi „szeroko rozumiane obszary metropolitalne”. Wydaje się także, że należałoby część sformułowania „Opisane powyżej kierunki zmian regulacyjnych powinny zostać uszczegółowione i zoperacjonalizowane w tzw. ustawie metropolitalnej” zastąpić ustawą o polityce miejskiej, która może mieć szerszy obszar działania.	Do dyskusji; zmodyfikujemy odpowiednie zapisy DSRK.
345.	Jw. Str. 229	W kluczowym projekcie VI.1. (do celu operacyjnego 1.1. jw. – str. 229) proponuje się do rozważenia następującą treść: a) kropka 1 „Przyjęcie w latach 2013 – 2014 ustawy o polityce miejskiej, zawierającej regulacje porządkujące ustrój prawny obszarów funkcjonalnych metropolii i miast regionalnych, zasady ich funkcjonowania oraz planowania rozwoju i zagospodarowania przestrzennego...” – co rozszerzy działanie ustawy na obszary innych miast wojewódzkich borykających się z problemami suburbanizacji, b) kropka 2 „Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego tych części przestrzeni polskich miast i ich obszarów funkcjonalnych, które stwarzają największe zagrożenia w utrzymaniu ładu przestrzennego, w tym w szczególności: skoncentrowanej działalności inwestycyjnej, systemu przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i przekształceń zdegradowanego zagospodarowania.” Objęcie całej przestrzeni polskich miast nie jest ani realne ani konieczne, zwłaszcza w odniesieniu do terenów rozwojowych o odległym horyzoncie zainwestowania (chyba że zakazami zabudowy). Szereg problemów ładu przestrzennego można natomiast rozwiązać nadając rangę prawa miejscowego niektórym ustaleniom Studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (np. w zakresie przeznaczenia terenów).	Uwaga odrzucona.
346.	VI. Rozwój regionalny str. 230	W celu operacyjnym 1.3. (str. 230), w kropce 2, w zdaniu „Do roku 2030 instytucje takie jak Warszawskie Centrum Nauki Kopernik powinny powstać w najważniejszych ośrodkach metropolitalnych” proponuje się skreślić słowo najważniejszych – ponieważ brak jest definicji ośrodków najważniejszych wśród metropolitalnych i może to budzić kontrowersje i skutkować uznaniowością.	Uwaga odrzucona.
347.	VI. Rozwój regionalny str. 230	W kluczowym projekcie VI.3. „Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach” (str. 231), proponuje się zrezygnować z latynoskiego określenia „fawelizacji” jako nieadekwatnego do zagospodarowania polskich obszarów problemowych i przyjąć sformułowanie „Przeciwdziałanie procesom degradacji zagospodarowania w obszarach problemowych miast, a więc zaniedbanych dzielnic śródmiejskich, blokowisk oraz nieużytkowanych terenów poprzemysłowych, powojсковych i pokolejowych itp...”.	Przeredagujemy odpowiedni fragment w DSRK.
348.	Uwaga ogólna	Wydaje się, że w tej części Strategii brakuje wyjaśnienia pojęcia regionów (obszarów) peryferyjnych, które zamiennie nazywane są też obszarami problemowymi. Obszarami problemowymi są też określane części miast, gdzie występują niekorzystne zjawiska społeczne. Różne czynniki decydują o peryferyjności obszaru – może to być położenie geograficzno-komunikacyjne, cechy ekonomiczne, cechy społeczno-demograficzne i kulturowe, cechy polityczno-administracyjne czy cechy przestrzenne (patrz. „Europejskie wyzwania dla Polski i regionów”, praca zbiorowa pod redakcją Anny Tucholskiej, MRR, Warszawa 2010).	Uwaga odrzucona.
349.	VII. Transport Str. 249	Wizja infrastruktury transportu w Polsce w 2030 r. (str. 249) treść kropki 2 powinna otrzymać brzmienie zgodne z ustaleniami działu VI Rozwój regionalny i Rys. 7.6. tj. „poprawa dostępności pomiędzy siecią głównych miast – węzłów metropolii sieciowej, do tych miast i w obrębie ich obszarów funkcjonalnych.”	Uwaga uwzględniona. Treść kropki 2 jest następująca: poprawa dostępności pomiędzy największymi

			ośrodkami metropolii sieciowej, do tych ośrodków i w obrębie ich obszarów funkcjonalnych – zapis ten jest zgodny z rozdz. VI oraz proponowanym przez autorów uwagi
350.	VII. Transport Str. 257	2Cel szczegółowy 1: Sprawna budowa i modernizacja zintegrowanego systemu infrastruktury transportowej (str. 257) wierszom 5 – 9 od dołu strony należałoby nadać treść „Kluczowym założeniom rozwoju transportu drogowego jest osiągnięcie w roku 2030 szkieletowej sieci powiązań o standardzie dróg szybkiego ruchu (autostrady i/lub drogi ekspresowej) pomiędzy głównymi ośrodkami miejskimi rdzenia metropolii sieciowej, tj. Warszawą, Gdańskiem, Szczecinem, Poznaniem, Bydgoszczą i Toruniem, Łodzią, Wrocławiem, konurbacją górnośląską, Trójmiastem, Krakowem, Lublinem, Białymstokiem i Rzeszowem...” wraz z otwartym układem zagranicznym, metropolii europejskich – Berlina, Pragi, Wiednia, Bratysławy i Budapesztu, Kijowa, Mińska i Moskwy, Wilna i Sankt Petersburga” (rys. 7.6.), co będzie zgodne z koncepcją powiązań funkcjonalnych w ramach metropolii sieciowej KPZK.	Uwaga uwzględniona. Zapis dotyczący proponowanego „układu zagranicznego” znajduje się w tekście DSRK i jest zredagowany w następujący sposób: [...] wraz z dodatkowymi połączeniami transgranicznymi ze wszystkimi sąsiadami, na najbardziej priorytetowych kierunkach funkcjonalnych.
351.	VII. Transport Str. 267	Cel szczegółowy 4: Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych (str. 267) powinien raczej brzmieć „Usprawnienie transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych” – co jest pojęciem szerszym niż „metropolitalnych”, obejmującym większą liczbę dużych miast z obszarami funkcjonalnymi. Proponuje się także zastąpienie zdania „Cel jakim jest udrożnienie miast i metropolii wyznacza ponadto następujące kierunki działań dla rozwoju transportu miejskiego” zdaniem „Cel jakim jest usprawnienie transportu w miastach	Uwaga nieuwzględniona. Ma ona charakter bardziej

		i ich obszarach funkcjonalnych wymaga następujących kierunków działań realizacyjnych.”	redakcyjny. Jednocześnie proponowany przez autorów uwagi zapis celu 4: „Usprawnienie transportu w miastach” zamiast Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych jest skonsumowany w samym celu głównym, który mówi o poprawie dostępności.
352.	VIII. Kapitał społeczny	Wydaje się, iż zdecydowanie w całościowym projekcie DSRK brakuje jasno sprecyzowanego, budującego ważne relacje międzybiznesowe oraz między biznesem a społeczeństwem odniesienia do idei CSR tj. społecznej odpowiedzialności biznesu. Nie można nie docenić faktu wzajemnych pozytywnych więzi, jakie mogą zostać zbudowane ze strony biznesu w ramach troski o lepszą jakość kapitału ludzkiego i społecznego. Choć uwaga jest natury ogólnej i odnosi się do obu rodzajów kapitału to proponuje się odnieść go do sfery zaufania społecznego jako istotnego społecznie kapitału relacyjnego. Konieczność odniesienia się do idei społecznej odpowiedzialności biznesu wynika również z faktu ujęcia tej problematyki w <i>Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki</i> (zasada horyzontalna <i>Zarządzanie strategiczne / odpowiedzialne przywództwo</i>).	Uwaga odrzucona
353.	Uwaga do wskaźników	Proponowane wskaźniki monitorowania w zakresie Aktywizacji rezerw na rynku pracy [str. 66 Strategii] proponują monitorowanie wskaźników wg zakresów danych nie zbieranych w ramach statystyki publicznej (BAEL, EUROSTAT), co utrudni ich faktyczne monitorowanie.	Uwaga odrzucona.
354.	Uwaga do wskaźników	Odnosnie wskaźników monitorowania Efektywnego modelu świadczenia usług publicznych. W jaki sposób będzie liczony wskaźnik efektywności urzędów pracy? Jaki zakres danych wzięto pod uwagę przy wyliczaniu podanego przykładu i jakiego stanu on dotyczy (61,7%)? [str. 66 Strategii].	Uwaga odrzucona.
355.	Uwaga do wskaźników	Proponowane wskaźniki monitorowania Dopasowania edukacji do potrzeb rynku pracy nie są bezpośrednio związane z obszarem monitorowania. Wydaje się, że poprzez wkładki do badania podstawowego BAEL możliwe byłoby monitorowanie oceny zgodności zatrudnienia z wyuczonym zawodem [str. 67 Strategii].	Uwaga odrzucona.
356.	Uwaga do wskaźników	W odniesieniu do punktu 2.5 Części VI. Strategii (Poprawa sprawności instytucjonalnej samorządów terytorialnych...) wydaje się, iż brakuje wskazania w jaki sposób możliwe byłoby zwiększenie wpływu władz wojewódzkich na realizację polityk resortowych na obszarze województwa.	Uwaga odrzucona.
URZĄD MARSZAŁKOWSKI W ŁODZI			
357.	Wskaźnik	wskaźnik dla decyzji nr 4. Warunki dla wzrostu oszczędności i inwestycji - Stosunek aktywnych kont w III filarze systemu emerytalnego	Uwaga

	dla decyzji nr 4	w relacji do liczby osób pracujących. treść uwagi: (str. 65) DSRK zakłada wzrost wartości wskaźnika z poziomu 3,3% w 2010 r. do 100% w 2030 r., sugeruje się urealnienie wartości wskaźnika zakładanej w 2030 r.	odrzucona.
358.	Kluczowy projekt II.12	Kluczowy projekt II.12 Poprawa spójności działania i współpracy między ośrodkami wspierania innowacyjności - parkami technologicznymi, centrami transferu technologii, inkubatorami, funduszami PE/VC w celu zwiększenia skuteczności procesów i skali komercjalizacji wyników badań naukowych oraz poprawa jakości regulacji w zakresie innowacji 2. Sposób realizacji delegowanie zadań z zakresu wspierania innowacyjności do poziomu regionalnego do wyspecjalizowanych ośrodków regionalnych i uczelnianych; treść uwagi: (str. 101) delegowaniu zadań powinno towarzyszyć przekazanie środków na ich realizację.	Uwaga odrzucona.
359.	Str. 238	2.5 Poprawa sprawności instytucjonalnej samorządów terytorialnych i ich większe włączenie w programowanie i zarządzanie polityką rozwoju na poziomie lokalnym, m.in. poprzez zwiększenie ich samodzielności finansowej powstanie ram instytucjonalnych dla stymulowania współpracy pomiędzy poszczególnymi poziomami samorządów, a więc m.in. powołanie rady przedstawicieli powiatów dla każdego województwa, której reprezentanci aktywnie uczestniczyliby w przygotowywaniu regionalnych (wojewódzkich) strategii rozwoju; treść uwagi: (str. 238) obecne uregulowania prawne (w tym Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) zapewniają włączenie społeczeństwa (w tym przedstawicieli JST) w proces tworzenia regionalnych strategii rozwoju, w związku z czym tworzenie wyłącznie dla tego celu specjalnego ciała konsultacyjnego w postaci rady przedstawicieli powiatów wydaje się nieuzasadnione; ponadto wydaje się, iż obecnie istniejące związki JST (jak np. Stowarzyszenie Związków Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego i analogiczne związki w innych regionach) stanowią dobre forum współpracy samorządu lokalnego i nie ma potrzeby powoływania nowych związków.	Uwaga odrzucona.
360.	VIII Kapitał społeczny Str. 275	treść uwagi: (str. 275) - we wprowadzeniu zawarta jest definicja kapitału społecznego, który ze swej natury jest pojęciem wielowymiarowym. Zasadnym wydaje się poszerzenie jej o czynniki konstytutywne tego zjawiska wyprowadzone z definicji R. Putnama, współtwórcy teorii kapitału społecznego, wśród których znajdują się: • zakres utrzymywanych sieci interakcji społecznych, • poziom zaufania społecznego zarówno zgeneralizowanego, poziomego jak i pionowego, • stopień podzielenia norm społecznych związanych ze współpracą, dobrem wspólnym, demokracją oraz podmiotowością jednostek w danym społeczeństwie lub danej grupie społecznej oraz reakcjami w sytuacji łamania norm społecznych (za: Starosta P. (2011), Zasoby kapitału ludzkiego i społecznego w województwie łódzkim – ekspertyza przygotowana dla BPPWŁ).	Uwaga odrzucona.
361.	VIII Kapitał społeczny Str. 292	3.9. Wzmocnienie instytucjonalne sektora organizacji pozarządowych 3.9.1. zdwersyfikowanie źródeł finansowania działalności organizacji pozarządowych i powołanie regionalnych funduszy finansujących działalność organizacji pozarządowych treść uwagi: (str. 292) sugeruje się wskazać źródła finansowania takich funduszy, obecnie współpraca regionów z NGO realizowana jest poprzez otwarte konkursy na realizację zadań publicznych.	Uwaga odrzucona.
PREZYDENT MIASTA GORZOWA WIELKOPOLSKIEGO			
362.	Uwaga ogólna	Przedłożona do konsultacji strategia jest dokumentem o wyjątkowej zawartości merytorycznej. Trafnie odzwierciedla sytuację Państwa Polskiego w praktycznie wszystkich aspektach jego funkcjonowania, począwszy od jakości stanowionego prawa, a na sytuacji finansów publicznych skończywszy. Równie wysoko oceniam proponowane w dokumencie scenariusze wyjścia z sytuacji kryzysowych, jednocześnie zauważam pewne niedoskonałości, na które w dużej mierze zwracałem uwagę przy okazji konsultowania strategii zintegrowanych, szczególnie Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego czy też Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Koncepcja polegająca na podnoszeniu podatków pośrednich przy jednoczesnym obniżaniu bezpośrednich, w kontekście wzrostu konkurencyjności Polski na tle innych gospodarek światowych, jawi się słuszną i powinna spotkać się z szerokim poparciem.	Uwaga odrzucona.
363.	Uwaga	Rozumiejąc konieczność zniwelowania deficytu sektora publicznego, trudno jest zaakceptować informację o dodatkowych zadaniach	Uwaga

	ogólna	obciążających samorządowców (choćby realizacja planów programów małej retencji, czy rozwój systemów retencjonowania wody w miastach) bez wskazania konkretnych źródeł finansowania na poziomie umożliwiającym przynajmniej zbilansowanie wydatków z nimi związanych. Samo wzmiankowanie o zwiększeniu udziału samorządów we wpływach z podatków powinno zostać bardziej sprecyzowane.	odrzucona.
364.	Uwaga ogólna	W dokumencie przewija się pojęcie deficytu sektora finansów publicznych (docelowo 0% PKB) i deficytu sektora finansów publicznych skorygowanego o czynniki cykliczne (docelowo 1% PKB). Moim zdaniem użyteczna byłaby informacja wyjaśniająca różnicę.	Uwaga odrzucona.
365.	Uwaga ogólna	Wśród proponowanych rozwiązań mających zreformować struktury państwa polskiego, zabrakło rozwiązań systemowych w kwestii agencji rządowych, których uprawnienia pozostają niejasne, kompetencje często się dublują, przy rozmywającej się odpowiedzialności (ANR, ARIMR czy AMW).	Uwaga odrzucona.
366.	Uwaga ogólna	Dokument dość szczegółowo podnosi kwestie ochrony środowiska naturalnego, jednakże pomija milczeniem problem utylizacji osadów ściekowych czy wprowadzenia zautomatyzowanego monitoringu składowisk odpadów. Ponadto, z jednej strony kładziony jest nacisk na kwestie dywersyfikacji źródeł energii i jej racjonalną gospodarkę, gdy z drugiej strony kreowana jest wizja inteligentnego domu wypełnionego sprzętami, które zużywają energię nawet pozostając w czuwaniu (podtrzymanie systemów).	Uwaga odrzucona.
367.	Uwaga ogólna	Autorzy DSRK słusznie zauważają, iż „ <i>problemy większej skali pojawiają się jednak w Olsztynie, Koszalinie i Słupsku, Gorzowie i Zielonej Górze</i> ” co ich zdaniem „ <i>wymaga zharmonizowanych, skoncentrowanych działań i dobrej interwencji</i> ”. Niestety i w tym miejscu diagnoza jest prawidłowa, jednakże pomija fundamentalne problemy ważne dla reprezentowanego przeze mnie miasta jak i jego otoczenia. Tym samym wnoszę o uwzględnienie w ostatecznej wersji Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju poniższych uwag:	Uwaga odrzucona.
368.	Cz. I Str. 68 Cz. II Str. 227	Uspójnienie z zapisami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego siatki kategoryzującej obszary funkcjonalne miast, tak aby zachować konsekwencję, której chwilami brak - w dokumencie przewijają się „metropolie i ośrodki regionalne, miasta i aglomeracje”. Proponuję pozostanie przy pojęciu aglomeracji i tradycyjnym nazewnictwie - miasta wojewódzkie wraz z ich obszarami funkcjonalnymi i procedowanie zamiast proponowanej ustawy metropolitalnej - ustawy aglomeracyjnej obejmującej 18 miast wojewódzkich. Przywrócenie w dokumencie właściwej liczby miast wojewódzkich - 18 lub 17 jeśli Bydgoszcz z Toruniem traktowane są jako duopol. Mapa znajdująca się na str. 223 przedstawia Gorzów Wielkopolski jako jedną z metropolii gdy tabela w części I DSRK (str. 68) zawierająca „Kluczowe decyzje” wymienia tylko 16 metropolii/miast wojewódzkich. Zaniechanie wprowadzania niespójnego podziału miast. W dziale „Wzmacnianie potencjału rozwojowego metropolii (...)” (str. 227) wśród miast dla których wspierane będą procesy rozwoju prowadzące do wykształcenia funkcji metropolitalnych brakuje Kielc, Olsztyna, Opola, Zielonej Góry i Gorzowa Wielkopolskiego. Takie pominięcie dzieli miasta wojewódzkie na dwie kategorie, marginalizując rolę tych mniejszych, przypisawszy je jednocześnie do kategorii „ważnych regionalnych centrów rozwoju”, jak również dzieli województwa na te których stolice są metropoliami i te, których ludność, wobec braku pewnych funkcji w ich stolicach nie ma pełnego dostępu do usług. Objęcie 18 (lub 17 w przypadku duopolu BiT) miast wojewódzkich łącznie z tymi pełniącymi funkcję metropolii zakresem ustawy metropolitalnej (aglomeracyjnej). Na poparcie mojej tezy wskazuje to, że powyższe postulaty są zgodne z następującym zapisem z KPZK: <i>“W skład podstawowych węzłów sieci powiązań funkcjonalnych miast w roku 2030 wchodzi:</i> • <i>stolica i największe polskie miasta Warszawa oraz: Aglomeracja Górnośląska (Katowice wraz z miastami wchodzącymi w skład Górnośląskiego Związku Metropolitalnego), Łódź, Kraków, Trójmiasto (Gdańsk - Sopot - Gdynia z głównym ośrodkiem miejskim w Gdańsku; dalej: Trójmiasto), Wrocław, Poznań, Szczecin, kształtujący się duopol Bydgoszcz - Toruń oraz Lublin;</i> • <i>miasta wojewódzkie o znaczeniu krajowym, w których następuje systematyczna koncentracja funkcji metropolitalnych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym: Białystok i Rzeszów, Opole, Olsztyn, Kielce, Gorzów Wielkopolski i Zielona Góra.</i> <i>Podstawową sieć osadniczą tworzą także połączone z głównymi węzłami ośrodki regionalne, stanowiące ważny element równoważenia rozwoju kraju: Częstochowa, Radom, Bielsko-Biała, Rybnik, Płock, Elbląg, Wałbrzych, Włocławek, Tarnów, Kalisz z Ostrowem Wlkp., Koszalin, Legnica, Grudziądz, Słupsk.”</i>	Uwaga odrzucona.

369.	Wskaźniki	Rewizję założenia, iż każdy mieszkaniec Polski będzie miał dostęp w ciągu 60 minut do miasta wojewódzkiego. Zadanie to jest bardzo trudne do zrealizowania, dla przykładu Słubice dzieli od Gorzowa odległość 79 km - brak linii kolejowej na tej trasie powoduje, iż nie da się dojechać we wskazanym czasie bez łamania przepisów Kodeksu Drogowego. Proponuję podniesienie rangi drogi krajowej nr 22 do statusu drogi ekspresowej na odcinku Kostrzyn n. Odrą - Gorzów Wielkopolski, do połączenia z S3. Łącznie z podniesieniem rangi drogi krajowej nr 24 do standardu drogi ekspresowej co utworzy alternatywne do A2 połączenie Poznania oraz innych ośrodków z Berlinem. Proponuję również przebudowę drogi 22 na odcinku od Gorzowa do autostrady A1 w okolicach Tczewa i połączenie z oddaną do użytku drogą S22 Elbląg - Grzechotki. Wspomniane wyżej zabiegi radykalnie poprawią dostępność komunikacyjną Pomorza Środkowego z innymi węzłami sieci policentrycznej. Autorzy dokumentu zauważają słabe skomunikowanie Pomorza Środkowego, jednak nie proponują żadnego wyjścia z tej sytuacji, której rozwiązaniem jest wymieniona droga S22. Wnoszę o rewitalizację i elektryfikację linii kolejowej nr 203 Kostrzyn nad Odrą - Gorzów Wielkopolski - Krzyż - Piła. Wspomniane postulaty charakteryzuje identyczna argumentacja do przedstawionej w akapicie dot. zmian w układzie drogowym. Wnoszę o podniesienie do IV klasy żeglowności polskiego odcinka międzynarodowej drogi wodnej E-70 Antwerpia - Kłajpeda (połączenie Odry przez Bydgoszcz do Gdańska) wraz z pogłębieniem koryta co ma znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej naszego regionu, a także rozwoju zaniedbanej w Polsce gałęzi transportu, jaką jest żegluga śródlądowa.	Uwaga odrzucona.
370.	Cz. I Str. 18 i 19	Uwzględnienie aktualnie istniejących powiązań funkcjonalnych - na wzór tych z KPZK 2030 (str. 41) - między Berlinem a Szczecinem, Zieloną Górą i Gorzowem Wielkopolskim oraz naniesienie na rysunkach 2 i 3 znajdujących się odpowiednio na str. 18 i 19 części I DSRK. Dodatkowo rysunek nr 3 ze strony 19 nie uwzględnia powiązań funkcjonalnych Polski z Republiką Czeską.	Uwaga odrzucona.
371.	Uwaga ogólna	Zrewidowania zasadności podnoszenia zadań inwestycyjnych takich jak Koleje Dużych Prędkości, czy Centralny Port Lotniczy gdy dziś wiemy, iż ich realizacja zostanie przesunięta w czasie poza przyjęte w dokumencie ramy czasowe.	Uwaga odrzucona.
372.	Cz. I Str. 42	Uwzględnienie na rysunku 19 przedstawiającym infrastrukturę wyższego rzędu (część I, str.42) funkcjonowania Filharmonii Gorzowskiej.	Uwaga odrzucona.
373.	Cz. II Str. 259	Naniesienie na str. 259, rysunek 7.7 trasy przebiegu linii kolejowej 203 Krzyż -Gorzów Wielkopolski - Kostrzyn nad Odrą na której w ramach prowadzonej modernizacji już dziś na odcinku Gorzów Wielkopolski - Kostrzyn nad Odrą szynobusy mogą jeździć z prędkością 120 km/h.	Uwaga nieuwzględniona – zbyt szczegółowa
URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO			
374.	Uwaga ogólna	Zarząd Województwa Podkarpackiego z uznaniem odnosi się do przedstawionej do konsultacji Strategii <i>Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności</i> , podkreślając, że jest to dokument nowatorski i interesujący. Autorzy dokumentu podjęli duży trud odpowiedzi na najważniejsze dylematy i wyzwania przed którymi stoi Polska w dobie światowego kryzysu gospodarczego, niekorzystnych procesów demograficznych, szybkiego rozwoju nowych technologii oraz ujawniania się nowych sił w polityce i gospodarce w długoletniej perspektywie. Jednakże, uwzględnienie wskazanych wyżej uwarunkowań powoduje, że konsultowany projekt dokumentu jest trudny w lekturze, głównie z powodu jego obszerności, braku standardowej struktury dokumentu strategicznego oraz braku hierarchizacji celów.	Uwaga odrzucona.
375.		Zastosowana w dokumencie koncentracja działań na trzech filarach rozwojowych wydaje się słuszna, jednak w ramach tych filarów przewidziano zbyt wiele obszarów wymagających wsparcia, co jest sprzeczne z zasadą koncentracji. Zwraca również uwagę fakt, że wyznaczone cele są bardzo ambitne a wizja rozwoju nazbyt optymistyczna. Tymczasem duża niepewność co do kierunków i trendów rozwojowych w ujęciu globalnym, w tym w również w samej Unii Europejskiej oraz liczne, niekorzystne procesy które zachodzą we współczesnym świecie uzasadnią potrzebę określenia alternatywnych scenariuszy rozwojowych, uwzględniających negatywny wpływ tych procesów, chociażby na stan finansów publicznych.	Uwaga odrzucona.
376.		W dokumencie znalazło odzwierciedlenie znaczenie regionalnego wymiaru polityki rozwoju, który w oczywisty sposób oznacza również zwiększenie roli samorządów regionalnych w realizowaniu tej polityki. Tymczasem brakuje zapisów dot. mechanizmów zwiększania	Uwaga

		samodzielności finansowej samorządów, co jest niezbędne przy zwiększeniu ilości zadań.	odrzucona.
377.		W obliczu niekorzystnych prognoz demograficznych zakres działań planowanych w zakresie polityki rodzinnej, m.in. dot. rodzin wielodzietnych wydaje się być niewystarczający.	Uwaga odrzucona.
378.	VII. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko	Do zdefiniowanych w części I Strategii dwudziestu pięciu kluczowych decyzji proponuje się dodać kolejną - dotyczącą prowadzenia polityki zapewnienia w Polsce czystego powietrza. Ponadto w części V <i>Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko</i> proponuje się zdefiniować i omówić nowy kluczowy projekt w ww. zakresie. <i>Strategia</i> prawie w ogóle nie porusza problemów związanych z jakością powietrza. Tymczasem obecnie w większości stref ochrony powietrza w Polsce występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu. Opracowane programy ochrony powietrza, w części dotyczącej diagnozy przekroczeń, wskazują iż to głównie niska emisja jest za nie odpowiedzialna. Dla zdecydowanej poprawy jakości powietrza niezbędne jest opracowanie rozwiązań systemowych o charakterze prawnym i ekonomicznym oraz prowadzenie działań informacyjnych. Takie założenia powinna zawierać polityka energetyczna państwa, ale celowe byłoby, aby strategia <i>Polska 2030</i> także wskazywała na konieczność taką. Celowym byłoby także zasygnalizowanie w ww. <i>Strategii</i> konieczności ustalenia cen nośników energii na takim poziomie, aby uzasadnionym ekonomicznie było stosowanie paliw niepowodujących przekroczeń stężeń substancji w powietrzu. Konsultowany projekt (str. 194) przewiduje najszybszy wzrost cen gazu spośród wszystkich wykorzystywanych obecnie nośników energii w perspektywie 2050. Energetyka gazowa jest dwukrotnie mniej emisyjna w porównaniu do węglowej, ale wątpliwym jest, iż w przypadku rosnących cen gazu i braku zachęt finansowych ze strony państwa ludność wykorzystywała gaz jako źródło ciepła. Tym samym podstawowym źródłem ciepła w gospodarstwach domowych będzie węgiel. Bez spójnej polityki klimatycznej i ochrony powietrza Polska nie osiągnie celu jakim jest ochrona klimatu. Tymczasem projekty wszelkich obecnie przygotowywanych <i>Strategii</i> powyższy problem spostrzegają wyłączenie z punktu widzenia emisji CO₂, zupełnie pomijając problem zanieczyszczenia powietrza. Ważne jest tym samym, aby ww. strategię zawierały rozwiązania ww. kwestii, np.: • zachęty fiskalne w związku z zastosowaniem technologii przyjaznych środowisku (w tym gazu), możliwość narzucenia albo zakazania w planach zagospodarowania przestrzennego sposobu ogrzewania budynków na danym obszarze.	Polityka zapewnienia czystego powietrza jest zbyt wąskim zagadnieniem względem pozostałych decyzji. Warto natomiast zauważyć że czystość powietrza jest jednym z czterech głównych wskaźników środowiskowych DSRK. Dzięki poprawkom otrzymanym od uczestników konsultacji, Strategia będzie szerzej uwzględniać to zagadnienie. Ustalenie cen paliw według sugerowanej formuły wydaje się być zagadnieniem zbyt ogólnym
379.	25 kluczowych decyzji	Proponuje się dodać, jako kluczową decyzję wskazania, iż w Polsce zostaną opracowane plany zagospodarowania przestrzennego, co pozwoli na stworzenie takiego systemu, który faktycznie zmobilizuje jednostki samorządu gminnego do ich uchwalenia. W chwili obecnej, pomimo obowiązku uchwalania pzp przez samorządy gminne, tylko kilka procent terenu posiada ww. dokumenty planistyczne. Faktycznie planowanie przestrzenne odbywa się poprzez decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, wydawanych na potrzeby konkretnych punktowych przedsięwzięć, co stanowi odwrócenie idei uporządkowanego gospodarowania przestrzenią.	Uwaga odrzucona.

		W obecnym stanie prawnym jedynie uchwalone plany zagospodarowania przestrzennego stanowią skuteczne narzędzie polityki środowiskowej, a na terenach, gdzie nie są zachowane standardy ochrony środowiska są one niezbędne (np. problemy budownictwa na terenach zalewowych, lokalizacji inwestycji „konfliktowych” – farmy wiatrowe, stacje telefonii komórkowej, spalarnie odpadów, kwestie systemów ogrzewania na terenach, gdzie występują przekroczenia stężeń substancji w powietrzu, osuwiska). Gminy nie realizują obowiązku uchwalenia pzp i nie ponoszą w tym zakresie żadnych prawnych konsekwencji.	
380.	22 kluczowa decyzja Str. 59	Proponuje się rozszerzenie treści 22 kluczowej decyzji (str. 59) o zapisy dot. istotnej dla województwa podkarpackiego kwestii rozwoju infrastruktury przeciwpowodziowej. Sugerowane brzmienie: <i>Wdrożyć zintegrowane zarządzania środowiskiem (promocja recyklingu odpadów, efektywności energetycznej, planowania przestrzennego z uwzględnieniem gospodarowania obszarami cennymi przyrodniczo) oraz program adaptacji do zmian klimatu, minimalizowania zagrożeń związanych ze skutkami powodzi poprzez realizację m.in. Programu ochrony przed powodzią w Dorzeczu górnej Wisły oraz Narodowego Programu Odnowy Melioracji, oraz zwiększyć nakłady na badania i rozwój technologii czystego węgla oraz poprawiających stan środowiska.</i>	Uwaga odrzucona.
381.	Str. 110	Wątpliwości mogą budzić także niektóre sformułowania zawarte w Strategii, typu: „Rola państwa jest opracowanie narzędzi stymulujących popyt na usługi cyfrowe z jednej strony jak i ich podaż z drugiej strony, biorąc pod uwagę praktyki osób już uczestniczących w społeczeństwie cyfrowym” (str. 110). Państwo ma wiele ról, ale niekoniecznie jest to stymulowanie popytu na usługi. Ten obszar działalności realizują firmy funkcjonujące na rynku. Państwo raczej powinno zapewniać równość dostępu do usług lub wyrównywać szanse dostępu do usług poszczególnych grup społecznych niż zajmować się stymulowaniem popytu.	Uwaga nieuwzględniona, przez stymulację popytu rozumiemy przede wszystkim działania edukacyjne, które mieszczą się w zadaniach państwa.
382.	Str. 111	Autorzy rozdziału III Strategii Polska cyfrowa, z oczywistych względów preferują wariant „ <i>impetu cyfryzacyjnego</i> ” względem wariantu „ <i>nadrabiania zaległości</i> ”. Jednak zaskakującym jest stwierdzenie, że w wariancie „ <i>nadrabiania zaległości</i> ”, po roku 2015 dojdzie do zastoju w rozwoju Polski cyfrowej (str 111). Takie stwierdzenie nie zostało w Strategii uprawdopodobnione. Po co więc opisuje się na całej 111 stronie DSRK wariant „ <i>nadrabianie zaległości</i> ” by na str. 112 stwierdzić „ <i>Rząd decyduje się na realizację wariantu drugiego</i> ” (impetu cyfryzacyjnego). Jeśli jakieś rozwiązanie nie jest w strategii alternatywą, to po co go omawiać.	Uwaga częściowo uwzględniona – odnośnie zastoju w rozwoju. Jednak dwa warianty zostają zachowane – drugi jest właśnie alternatywą, na którą rząd się nie decyduje.
383.	Str. 117	Prognoza, zakładająca że: „ <i>Spadnie znaczenie mediów masowych jako podstawowego źródła informacji o świecie. Podmioty zainteresowane dotarciem do obywateli korzystać będą z nowych metod umożliwiających ukierunkowaną komunikację z wybranymi społecznościami</i> ” (str. 117), niekoniecznie musi się sprawdzić. Z wielu prognoz wynika coś wręcz odmiennego. To nowe media masowe (środki masowego przekazu) będą systematycznie nabierać znaczenia, a personalizacja treści i ukierunkowanie jej na wybrane grupy odbiorców, jest co najwyżej nowszą formą funkcjonowania tychże mediów. Jest raczej mało prawdopodobnym, aby zindywidualizowana komunikacja różnych podmiotów (będących zainteresowanych dotarciem do obywateli) mogła funkcjonować bez ograniczeń. To raczej obywatel będzie miał szersze spektrum mediów z których będzie korzystał. Już dziś istnieją bowiem regulacje prawne ograniczające lub wręcz zakazujące przesyłania bez zgody adresata niechcianych przez niego treści.	Uwaga nieuwzględniona, przyjmujemy, że zindywidualizowane media z samej definicji nie są już mediami masowymi.
384.	Str. 117	Wątpliwości budzi stwierdzenie będące tytułem rozdziału „ <i>Od społeczeństwa informacyjnego do społeczeństwa cyfrowego</i> ” (str 117).	Uwaga

		Takie stwierdzenie zakłada, jakoby społeczeństwo cyfrowe było kolejnym etapem rozwojowym społeczeństwa informacyjnego. Jednak, przyjmując za podstawę dowolną z wielu istniejących definicji, terminem społeczeństwo informacyjne określa się społeczeństwo, w którym informacja traktowana jako szczególne dobro niematerialne, równoważne lub cenniejsze nawet od dóbr materialnych. Immanentną cechą takiego społeczeństwa jest rozwój technik cyfrowych wykorzystywanych do przetwarzania, przesyłania i przechowywania informacji. W tym kontekście pojęcie społeczeństwo cyfrowe (czyli społeczeństwo wykorzystujące techniki cyfrowe) może być traktowane jako część składowa pojęcia społeczeństwo informacyjne, a nie jako kolejny etap rozwojowy. Teorie rozwoju społecznego zakładają bowiem, że społeczeństwo informacyjne jest kolejnym etapem rozwoju społecznego, po społeczeństwie przemysłowym i nazywane jest również mianem społeczeństwa ponowoczesnego lub poprzemysłowego. Z punktu widzenia społecznego podziału pracy, społeczeństwem informacyjnym będzie takie, w którym ponad 50% osób czynnych zawodowo, zatrudnionych będzie przy przetwarzaniu informacji, także przy użyciu technik cyfrowych. Takiego stanu nasze społeczeństwo chyba jeszcze nie osiągnęło i nie ma sensu definicyjnie przeskakiwać tego etapu. Pojawiają się oczywiście wypowiedzi forsujące pojęcie społeczeństwa cyfrowego, ale najczęściej pojawiają się one przy okazji wystąpień, zwłaszcza przedstawicieli firm informatycznych i mogą wynikać z celów marketingowych lub nieznamośności genezy tego pojęcia. Warto również zauważyć, że termin „społeczeństwo cyfrowe” jeszcze nie zafunkcjonował w internetowej encyklopedii Wikipedia (na znaczenie której wskazują autorzy Strategii). Tworzenie więc w Strategii nowego kontrowersyjnego pojęcia nie jest dobrą praktyką.	nieuwzględniona. Pojęcie „społeczeństwa cyfrowego” nie jest stosowane do opisanego kolejnego etapu rozwojowego, tylko do bardziej precyzyjnego opisanego obecnego etapu rozwojowego – którego nie opisuje dobrze mające swoje korzenie w okresie pół wieku temu pojęcie „społeczeństwa informacyjnego”. Społeczeństwo cyfrowe jest przy tym terminem stosowanym, jako niekontrowersyjny, np. w dokumentach unijnych związanych z „Digital Agenda” (a nie „Information Agenda”).
385.	Uwaga ogólna Polska Cyfrowa	W Polsce powszechnie funkcjonuje pojęcie „technologie informatyczne”. Zastępowanie go pojęciem „<i>technologie cyfrowe</i>” w kontekście szeroko rozumianej informatyki, jest niewłaściwe i niepotrzebne. Pojęcie technologie cyfrowe może być w niektórych znaczeniach synonimem technologii informatycznych, ale jest ono pojęciem węższym, niejako wyłączającym całą gamę technologii analogowych wspomagających technologie cyfrowe. Ponadto wydaje się, że bardziej adekwatnym dla problematyki strategii byłoby ogólniejsze pojęcie informatyzacja, zamiast cyfryzacja. Synonimem słowa cyfryzacja, byłoby spolszczone (z ang.) pojęcie digitalizacja i odnosiłoby się do przenoszenia zasobów funkcjonujących w tradycyjnych formach do form cyfrowych. Natomiast zamiast pojęcia społeczeństwo cyfrowe właściwsze byłoby pojęcie społeczeństwo z informatyzowane.	Uwaga nieuwzględniona. W tekście terminy ICT oraz technologie cyfrowe stosowany jest zamiennie. Pojęcie

			informatyzacja jest równie nieprecyzyjne, co pojęcie cyfryzacja (uznajemy najczęstsze jego zastosowanie jako synonim digitalizacji – w tekście pojawia się ono tylko dwa razy, właśnie odnośnie digitalizacji treści).
386.	Uwaga ogólna Polska Cyfrowa	W języku polskim, przyjęło się używać określenia urządzenia, jako elementu np. sieci informatycznej itp. Podłączanie przedmiotu do sieci, jako tłumaczenie z jęz. ang. słowa <i>things</i> nie wydaje się dobrą praktyką językową.	Uwaga uwzględniona.
387.		Zawężanie problematyki do elementów cyfryzacji wydaje się być mało perspektywiczne, gdyż sugeruje jakoby całość rozwoju koncentrowała się na dostępie do Internetu i usług świadczonych za jego pośrednictwem, pomijając szeroką gamę innych gałęzi elektroniki i informatyki. Dla przykładu, problematyka wykorzystania nowoczesnych technik w edukacji, nie ogranicza się jedynie do możliwości jakie daje Internet, ale jest to cała gama wspomaganych elektroniką urządzeń usprawniających proces nauczania.	Uwaga nieuwzględniona, pojęcie cyfryzacji nie jest praktycznie stosowane w tekście.
388.	Str. 124	Jaką treść niesie zdanie (str. 124): „ <i>Najskuteczniejszym sposobem zagwarantowania powszechnej kompetencji jest wprowadzenie na wszystkich szczeblach nauczania edukacji cyfrowej i medialnej, ale też zapewnienie wykorzystania technologii cyfrowych w całym procesie nauczania</i> ”. Pojawia się pytanie: czy autorzy Strategii chcą, aby każdego ucznia edukować informatycznie i medialnie, czy też wystarczy, aby potrafił wykorzystywać współczesne narzędzia w celu osiągnięcia określonych celów? Warto aby w Strategii było to precyzyjnie sformułowane.	Zgodnie z zapisem, autorzy Strategii chcą by uczniowie poprzez nauczanie edukacji cyfrowej i medialnej posiadali umiejętność wykorzystania technologii cyfrowych obecnych w procesie nauczania.
389.	Str. 122-	Obszerny fragment tekstu ze strony 122 oraz 123 może zostać w dokumencie pominięty, gdyż nie wnosi istotnych dla Strategii treści, w	Uwaga

	123	kontekście horyzontu czasowego jej obowiązywania tj. do 2030 roku. Ten fragment tekstu przypomina raczej luźną notatkę z panelu dyskusyjnego, a nie opis celów szczegółowych w zakresie tematyki adekwatnej do rozdziału „Dostęp dla wszystkich”. Część z postulatów jest już powszechnie dostępna, a w odniesieniu do innych, problem wydaje się leżeć gdzie indziej niż wskazują sugestie. Na przykład – autor tekstu na str. 122 stwierdza: „Z uwagi na dynamikę rynku, aby interwencja państwa była skuteczna, konieczne wydaje się odejście od praktyki wskazywania konkretnych, ścisłych parametrów łączy jakie mają powstać w wyniku interwencji”. Nie ma praktyki odgórnego wskazywania konkretnych, ścisłych parametrów łączy. Każda gmina (inwestor) może budować sieć jaką chce. Problem leży natomiast w przyjęciu kryteriów, które nie będą zakłócać konkurencyjności na rynku, a to jest już zupełnie inna kwestia i w dużej części jest to zależne od wytycznych, jakie narzuca nam UE przy aplikowaniu o fundusze unijne.	nieuwzględniona – określenie sposobu definiowania parametrów inwestycji infrastrukturalnych jest istotne dla strategii.
390.	Uwaga ogólna Polska Cyfrowa	Podane w Strategii szybkości łącza internetowego są zbyt niskie, zwłaszcza w świetle założeń dokumentu Agenda Cyfrowa 2015, w którym zakłada się, że każde gospodarstwo domowe w krajach UE do 2013 roku ma być w zasięgu szybkiego Internetu. Zgodnie z oczekiwaniami sformułowanymi w dokumencie, przepustowości łączy mają wzrastać, by docelowo uzyskać poziom 30 Mb/s dostępny dla wszystkich gospodarstw domowych i 100 Mb/s dla 50%. Powoływanie się w Strategii na przepływności o wartościach od 1 do 3 Mb/s w świetle dokumentu Agenda Cyfrowa 2015 jest nieporozumieniem. Przepływności na poziomie 1 do 6 Mb/s nie są obecnie czymś niezwykłym i zapewniają je np. operatorzy świadczący usługi w technice ADSL. Można oczekiwać, że w bliskiej perspektywie podobne przepływności pojawią się w ofertach operatorów telefonii komórkowej oraz świadczących usługi z wykorzystaniem technik radiowych. Oczywiście jest jeszcze sporo do zrobienia, zwłaszcza w zakresie szerokopasmowej sieci szkieletowej, ale w tym przypadku mówimy już o zupełnie innych przepływnościach. Problemem jest natomiast zapewnienie odpowiednio niskich cen dla odbiorcy końcowego, ale tutaj ceny kształtuje rynek i raczej nie należy oczekiwać znaczącej interwencji samorządów, a tym bardziej instytucji rządowych. Również w przypadku Internetu tzw. socjalnego nie należy, ze względu na zakaz zaburzania konkurencyjności, oczekiwać, że będzie to dostęp umożliwiający korzystanie z zaawansowanych usług internetowych.	Uwaga uwzględniona – wskazane wartości podane jako minimalne.
391.	Str. 122	Wątpliwości budzi także stwierdzenie na str. 122 dotyczące celów: „3. wprowadzenie zmian w ustawodawstwie umożliwiających interwencję Państwa na terenach słabo zaludnionych, gdzie inwestycje są nieopłacalne”. Warto zauważyć, że cały projekt budowy Internetu szerokopasmowego realizowany na obszarach tzw. Polski Wschodniej ma w założeniach umożliwienie mieszkańcom tych terenów dostęp do usług szerokopasmowych – stąd wnioski, że nie w prawnych ograniczeniach występuje zasadniczy problem.	Uwaga niezrozumiała, brak jasnej wskazówki, jak zmienić zapisy strategii.
392.	Str. 123 i 127	Na stronach 123 oraz 127 pojawił się zapis: „ <i>Tworząc system regulacji nie można jednocześnie zapomnieć o postulatcie deregulacji zapewniającej konkurencyjność rynku oraz poszanowanie praw podstawowych</i> ”. Pojawia się zatem pytanie: jaki związek przyczynowo-skutkowy ma deregulacja z zapewnieniem konkurencyjności rynku oraz poszanowaniem praw podstawowych? Już dziś istnieją regulacje prawne, których nadrzędnym celem jest zapewnienie np. konkurencyjności, poszanowania praw podstawowych, itp. i nie potrzeba deregulować systemu prawnego aby osiągać takie cele.	Uwaga nieuwzględniona – w tekście mowa o „deregulacji oraz zapewnieniu...”
393.	Str. 213	Odnosząc się do zapisu na str. 213 projektu Strategii (część 3.2.1. <i>Ochrona różnorodności biologicznej</i>) wskazujących na konieczność utworzenia nowego parku narodowego - Turnickiego Parku Narodowego wnioskuje się jego wykreślenie. Należy zauważyć, że na obszarze Pogórza Przemyskiego ustanowiono następujące formy ochrony przyrody: - Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego, - Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu, - Rezerваты przyrody: Broduszurki, Przełom Hołubli, Leoncina, Brzoza Czarna w Rzeczpolu, Krępak, Kopystanka, Reberce, Kalwaria Paławska, Turnica, - Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Pogórze Przemyskie”, „Ostoja Przemyska” – Natura 2000. Wydaje się, że już ustanowione – wyżej wymienione - formy ochrony przyrody w pełni realizują postawiony przed nimi cel jakim jest ochrona środowiska przyrodniczego tego obszaru.	Uwaga odrzucona.

		Należy podkreślić, że utworzenie i utrzymanie nowego parku narodowego wymaga poniesienia kosztów finansowych, przy czym należy zauważyć, że stale brakuje środków na finansowanie parków już istniejących, przy jednoczesnym braku jasnych zasad dotyczących ich finansowania. Wydaje się zatem celowym, w pierwszej kolejności usprawnić funkcjonowanie parków już istniejących, zanim dojdzie do tworzenia nowych. Zapis zawarty w Strategii dotyczący utworzenia Turnickiego Parku Narodowego nie uwzględnia również stanowiska lokalnych władz samorządowych oraz mieszkańców, którzy od dawna protestują przeciwko jego powstaniu.	
394.	Str. 213	W części 3.2.1. <i>Ochrona różnorodności biologicznej</i> proponuje się wprowadzić dodatkową treść wskazującą na konieczność prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju (polityki, która realizuje z jednej strony postulaty gospodarcze i społeczne, a z drugiej strony – równie istotne – dotyczące zachowania lub przywrócenia równowag przyrodniczej). W szczególności powyższe jest istotne w tych gminach, które w całości lub w znaczącej części pokryte zostały – często z pominięciem zdania miejscowych władz i ludności – prawnymi formami ochrony przyrody.	Uwaga nieprzyjęta. Uzasadnienie: polityka zrównoważonego rozwoju jest podstawą całego rozdziału i omówiona jest w jego wprowadzeniu i wizji. Druga część uwagi nie daje jasnych wskazówek o jakie gminy chodzi i jakie przypadki pominięcia zdania miejscowych władz i ludności.
395.	Uwaga ogólna	W obrębie całego dokumentu wszelkie opisy tabel i rysunków umieszczane są ponad opisywanym elementem. Zgodnie z obowiązującymi zasadami wydawniczymi, opisy rysunków umieszcza się pod rysunkiem (a nie nad), w przeciwieństwie do opisu tabel, które umieszcza się nad tabelą.	Uwaga odrzucona.
396.	Rysunek 9	Brak numeracji tabeli przy równoczesnym niewłaściwym umiejscowieniem opisu „rysunek 9”. Na stronie 32 podpisano tabelę jako rysunek 9. Owszem, wewnątrz tabeli znajduje się rysunek, ale jest on otoczony tabelą i raczej numeracja powinna odnosić się do tabeli, a nie rysunku. W tabeli należy używać polskojęzycznych opisów nagłówków, zwłaszcza, że taki obowiązek nakłada odpowiednia ustawa, a ponadto cała pozostała część tabeli jest w języku polskim. Zamiast Global Competitiveness Index powinno być określenie polskie np. Wskaźnik konkurencyjności globalnej. Powyższe uwagi wynikają z faktu, że strategia jest oficjalnym dokumentem, stąd wymaga się większej staranności w jego opracowaniu, niż ma to miejsce w odniesieniu do innych publikacji.	Uwaga odrzucona.
LUBUSKI URZĄD MARSZAŁKOWSKI			
397.		W ramach konsultacji społecznych projektu Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju przesyłam uwagi Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego do projektu dokumentu, wykraczające ponad stanowisko Konwentu Marszałków. W niektórych zapisach projektu DSRK pojawia się niespójność klasyfikacji miast z przyjętą już Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego i Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, np. metropolia sieciowa a sieć metropolii, ośrodki wojewódzkie i ośrodki regionalne. Należy unikać dyskryminacji ośrodków wojewódzkich, które nie są i nie będą metropoliami - np. zapis „poprawa wzajemnej dostępności	Uwaga odrzucona.

		transportowej między metropoliami" nie uwzględnia innych miast wojewódzkich (t. II str. 229). Jako słabość dokumentu można podkreślić niewielki stopień odniesienia się do kwestii zróżnicowania przestrzennego kraju. Zapisy dotyczą terytorium całego kraju, traktując go jako obszar jednolity, nie uwzględniają m.in. różnic w uwarunkowaniach np. pod względem położenia względem granic z innymi państwami, warunków środowiska, a także różnic w poziomie rozwoju infrastruktury. Niemal zupełnie pominięta jest kwestia wpływu otoczenia Polski - Unii Europejskiej, powiązań transgranicznych i współpracy z sąsiednimi krajami, w szczególności z najsilniejszym gospodarczo państwem Europy - Niemcami. Na mapce docelowego układu dróg w 2030 roku (t. II str. 258) nie zaznaczono przebiegu drogi ekspresowej S3 między Legnicą a granicą z Czechami w Lubawce.	
MIASTO KATOWICE			
398.	Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Część I Projekt cywilizacyjny Str 37. Pkt 4 Znaczenie filara innowacyjności	Przy określaniu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego jest mowa o modernizacji elektrowni i linii przesyłowych natomiast pominięto modernizację ciepłowni, elektrociepłowni i sieci ciepłowniczych. Pominięto bardzo ważny element wpływający na bezpieczeństwo energetyczne i wzrost efektywności energetycznej szczególnie w miastach posiadających ww. strukturę	Uwaga odrzucona.
399.	Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Część I 25 kluczowy	W decyzji jest mowa o modernizacji infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej. W kluczowych decyzjach pominięto bardzo ważną infrastrukturę ciepłowniczą wpływającą bezpośrednio na możliwość wzrostu efektywności związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w kogeneracji.	Uwaga nieprzyjęta. Uzasadnienie. Problem ciepłownictwa jest w istocie bardzo istotnym zagadnieniem dla polskiej gospodarki. W trakcie pogłębionej

	h decyzji Str 59 Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesn ości – Długookre sowa Strategia Rozwoju Kraju. Część II 25 kluczowyc h decyzji Str 6. Decyzja 21. Moderniza cja infrastrukt ury i bezpiecze ństwo energetycz ne		debaty uznano jednak, że problemy infrastruktury ciepłowniczej są na tyle odmienne do elktroenergetyczn ej i gazowej, że ich omówienie wiązałoby się ze zbyt istotnym rozszerzeniem brzmienia decyzji. Problem ciepłownictwa jest jednak dostrzeżony w treści DSRK.
400.	Polska 2030 Trzecia fala nowoczesn ości. Długookre sowa Strategia Rozwoju Kraju. Część I Monitorin g projektu cywilizacyj nego Str 68	W pozycji 22 tabeli skupiono uwagę na emisyjności wytworzenia 1 MWh energii elektrycznej w elektroenergetyce zawodowej. Brakuje wskaźników monitorowania Pyłu PM 10, PM 2,5 oraz B-a-P (Benzo alfa Pirenu) - zanieczyszczeń najbardziej uciążliwych i niebezpiecznych dla ludzi	Uwaga przyjęta częściowo. Uzasadnienie Monitoring istotnie obejmuje tylko emisje CO2, uznaje się go bowiem za najistotniejsze źródło zanieczyszczeń na terenie całej Polski. Uwaga ta jednak została uwzględniona w treści tekstu poprzez wpisanie

			konkretnych Wzrosrodzajów pyłów w rozdziale 3.1.1.
401.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Część II Sto kluczowych projektów do realizacji Str. 12 V Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. Projekt V2	Projekt V2 zakłada modernizację elektrowni i linii przesyłowych natomiast pominięto modernizację ciepłowni, elektrociepłowni i sieci ciepłowniczych Ciepłownie, elektrociepłownie wraz z sieciami ciepłowniczymi stanowią bardzo ważny element wpływający na bezpieczeństwo energetyczne i wzrost efektywności energetycznej.	Uwaga uwzględniona w następującym brzmieniu projektu: <i>Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych</i> zapewniona poprzez ułatwienia procesów inwestycyjnych, rozbudowa sieci dystrybucyjnych i przesyłowych oraz wymiana ich przestarzałych elementów, a także budowa wysokosprawnych i niskoemisyjnych elektrowni i elektrociepłowni (z uwzględnieniem energetyki rozproszonej).
402.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia	W zestawieniu „stu kluczowych projektów do realizacji” brak projektów związanych ze wzrostem efektywności energetycznej oraz dotyczących czystych technologii węglowych Wzrost efektywności energetycznej jest jednym z elementów składowych bezpieczeństwa energetycznego	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie: Wzrost efektywności energetycznej jest jednym z głównych

	Rozwoju Kraju. Część II Sto kluczowych projektów do realizacji Str. 12 V Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.		priorytetów polityki energetycznej jednak zbyt szerokim dla zawarcia go w jednym projekcie. priorytetem polsk Projekt czystych technologii węglowych jest istoty ale zbyt wąski by zostać uwzględniony wśród kluczowych projektów
403.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Część II Sto kluczowych projektów do realizacji Str. 12	W zestawieniu „stu kluczowych projektów do realizacji” brak projektów związanych z ochroną powietrza atmosferycznego. Całe województwo śląskie jest jedną strefą, w której odnotowane są przekroczenia stężeń PM10 oraz B-a-P	Uwaga uwzględniona częściowo w następującym zdaniu: Najważniejsze obszary działań w perspektywie kolejnych 20 lat to ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, pyłów (PM 10, PM 2,5) i innych substancji (NO_x, SO₂, benzo[a]piren)z energetyki, transportu drogowego i lotniczego.
404.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności –	Cel szczegółowy 1 ukierunkowany jest na zbilansowanie zapotrzebowania na energię elektryczną i paliwa oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw. Przy bilansowaniu zapotrzebowania na energię nie można ograniczać się tylko do energii elektrycznej i paliw	Uwaga nieprzyjęta. Uzasadnienie: w zbilansowaniu zapotrzebowania

	Długookre sowa Strategia Rozwoju Kraju. Część II Strona 190 V Bezpieczeń stwo energetycz ne i środowisk o. Cel szczegóło wy nr 1		na energię, energia elektryczna i paliwa zostały uznane za priorytetowe kierunki. Zagadnienie ciepła nie jest pominięte – omawia się je w kontekście zwiększania efektywności energetycznej elektryczb
405.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesn ości – Długookre sowa Strategia Rozwoju Kraju. Część II Str 205 Cel operacyjny 3	Cel operacyjny 3 Ochrona i poprawa stanu środowiska oraz adaptacja do zmian klimatu. Błąd słowny. Cel nr 3 nazwany jest na stronie 205 celem operacyjnym natomiast na stronie 188 widnieje jako jeden z 3 celów szczegółowych	Poprawka uwzględnione zgodnie ze wskazówką
406.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesn ości – Długookre sowa Strategia Rozwoju	Dokument wskazuje na plany wprowadzania zachęt do zmiany źródeł ciepła w zakresie indywidualnego ogrzewania budynków. Równoległe do zachęt zmiany systemów ogrzewania w strategii powinny się pojawić zapisy dotyczące zmian przepisów prawa wspierającego działania samorządów lokalnych w zakresie ochrony atmosfery (szczególnie w strefach, w których występują przekroczenia stężeń zanieczyszczeń powietrza) wraz z odpowiednimi przepisami pozwalającymi egzekwować ww zmiany (zachęty i kary).	Uwaga nieprzyjęta. Uzasadnienie: istniejący zapis mówi ogólnie o „narzędziach” co może obejmować również narzędzia prawne oraz

	Kraju. Część II Str 207 Cel operacyjny 3 3.1.1 Czystość powietrza		zachęty i kary. Precyzowanie tego fragmentu nie wydaje się zasadne.
407.	Polska 2030 Trzecia fala nowoczesn ości. Część II. Filar terytorialn ego równoważ enia rozwoju. VII Transport. str. 257	VII.5 budowa i sukcesywne włączenie do ruchu pierwszej linii kolei dużych prędkości (KDP) prowadzącej z Warszawy przez Łódź do Wrocławia i Poznania zintegrowanej z siecią drogową i CPL oraz zakupu towaru kolejowego dostosowanego do obsługi KDP. Zdanie rozszerzyć o zapis „ dostosowanie CMK do parametrów KDP z Warszawy do Katowic i Krakowa” „ dostosowanie CMK do parametrów KDP z Warszawy do Katowic i Krakowa” pokazano na rysunku 7.7. lecz nie ma odniesienia w tekście.	Uwaga odrzucona.
408.	Polska 2030 Trzecia fala nowoczesn ości Część II. Filar terytorialn ego równoważ enia rozwoju. VII Transport. str. 257	Dotyczy to dostępności Warszawy z Wrocławia, Szczecina i Rzeszowa/Lublina oraz wzmocnienia połączeń w relacjach Warszawa - Białystok, Gdańsk-Szczecin, Wrocław - Poznań, Gdańsk -Poznań, Warszawa - Bydgoszcz. Zdanie rozszerzyć o zapis „Katowice - Poznań”. Wskazane jest wzmocnienie połączeń pomiędzy stolicami województw: śląskiego i wielkopolskiego. Konieczna jest budowa drogi S-11.	Uwaga odrzucona.
409.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesn	Nowy projekt Modernizacja i dostosowanie Centralnej Magistrali Kolejowej do parametrów Kolei Dużych Prędkości z przebiegiem przez Katowice „tzw. małe Y” Wskazane jest wzmocnienie połączeń między stolicą kraju a miastami aglomeracji górnośląskiej	Uwaga odrzucona.

	ości – Długookre sowa Strategia Rozwoju Kraju. Część II Sto kluczowyc h projektów do realizacji Str. 14		
410.	Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesn ości – Długookre sowa Strategia Rozwoju Kraju. Część II Sto kluczowyc h projektów do realizacji Str. 14	Nowy projekt Realizacja połączeń drogowych i kolejowych aglomeracji miejskich z międzynarodowymi regionalnymi portami lotniczymi. Niezbędne przy budowaniu potencjału rozwoju obszarów metropolitalnych	Uwaga odrzucona.
411.	Uwaga ogólna.	Ujednoczyć nazewnictwo na „Aglomeracja Górnośląska” W tekście występują różne określenia : Aglomeracja Górnośląska, Konurbacja Górnośląska, Aglomeracja Śląska	Uwaga odrzucona.
412.	Uwaga ogólna.	Wprowadzić szczegółowy spis treści Brak szczegółowego spisu treści znacznie utrudnia wyszukanie interesujących dla czytającego tematów	Uwaga odrzucona.
413.	Uwaga ogólna.	Zrezygnować ze skrótów anglojęzycznych lub podać ich tłumaczenie Zastosowane skróty anglojęzyczne mogą być niezrozumiałe dla szerszego grona czytelników	Uwaga odrzucona.